

DE PLEITGROND EN DE OVERWINNING VAN HET GELOOF

DOOR DE GESCHEURDE VOORHANG

5 VERHANDELINGEN

Door

RALPH ERSKINE

STICHTING DE GIHONBRON

MIDDELBURG

2002

INHOUD

1. DE PLEITGROND VAN HET GELOOF

"Doe gelijk Gij gesproken hebt." 2 Samuël 7:25

2. De grote bazuin van het eeuwig Evangelie

En het zal te dien dage geschieden, dat er met een grote bazuin geblazen zal worden; dan zullen die komen, die in het land van Assur verloren zijn, en de heengedrevenen in het land van Egypte; en zij zullen den HEERE aanbidden op den heiligen berg te Jeruzalem. Jesaja 27:13

3. TOEGANG TOT HET HEILIGE DER HEILIGEN DOOR DE DOOD VAN

CHRISTUS. Nabetrachtingspreek ná de viering van het Heilig Avondmaal te Carnock
En ziet, het voorhangsel des tempels scheurde in tweeën, van boven tot beneden.
Mattheüs 27 : 51.

4. De Samaritaanse vrouw

Komt, ziet een Mens, Die mij gezegd heeft alles wat ik gedaan heb; is Deze niet de Christus? Johannes 4:29

5. De gelukkige overwinnaar; of, Heiligen die méér zijn dan overwinnaars

Maar in dit alles zijn wij meer dan overwinnaars, door Hem, Die ons liefgehad heeft. Romeinen 8:37

1. DE PLEITGROND VAN HET GELOOF¹

"Doe gelijk Gij gesproken hebt." 2 Samuël 7:25

David had een sterk geloof, en het zou ons tot groot voordeel zijn als wij hem in zijn geloof zouden navolgen. In de tekst, waarover ik hoop te spreken, zijn twee manieren, waarin zijn geloof werkzaam was.

- Ten eerste door het Goddelijke Woord te geloven: *Gij hebt zó en zó gesproken!*
 - Ten tweede door te pleiten op de vervulling ervan: *Doe gelijk Gij gesproken hebt!*
- Merkt hier op, dat het geloof werkt door het Woord van God te geloven: *Gij hebt gesproken*. Het voorwerp en de grond van het geloof zijn *het spreken van God*.

1. Het geloof rust op een "zo spreekt de Heere". Het is niet "zo zegt een mens, zo spreekt een predikant", en ook niet "zo spreekt een engel". Het geloof kan alleen op een Góddelijk getuigenis staan: "zo spreekt de Heere", *"Gij hebt gesproken"*. Indien u het geloof hebt, dan "hebt gij het Woord aangenomen, niet als der mensen woord, maar gelijk het waarlijk is, als Gods Woord, dat ook werkt in u die gelooft." 1 Thess. 2:13. Het geloof werkt door Gods Woord vast te houden: "Gij hebt gezegd, Gij hebt beloofd, Gij hebt in Uw heiligheid gesproken."
2. Het geloof werkt ten tweede door op de vervulling van de belofte te pleiten: *"Doe gelijk Gij gesproken hebt"*. God is niet alleen een Spreker, maar ook en Dader. Hij belooft niet alleen, maar Hij volbrengt ook. Het geloof ziet op een belovend God, opdat Hij een volbrengend God zal zijn en houdt bij Hem aan op de vervulling van Zijn Woord.

Wij leren dus uit onze tekst, *dat het een werk van het ware geloof is om Gods Woord aan te nemen en de Heere aan te zetten het te vervullen*.

Daarbij zullen we het volgende behandelen:

1. Het is het werk van het geloof om Gods Woord aan te nemen.
2. Het is het werk van het geloof om God tot het doen van Zijn Woord aan te zetten.
3. Hoe het geloof Gods Woord aanneemt.
4. Hoe het geloof om de vervulling van het Woord pleit.
5. Waaróm het een werk van het geloof is om God op Zijn Woord te geloven en Hem tot het vervullen ervan aan te zetten.
6. Deze leer toepassen.

1. *Het is het werk van het geloof om Gods Woord aan te nemen.*

Dit is duidelijk, omdat het Woord het onmiddellijke voorwerp van het geloof is. Er is geen andere spiegel, waarin God zaligmakend gezien kan worden, dan Zijn Woord; in het bijzonder Zijn Woord van genade en belofte, Rom. 10:6-8,17: "Zeg niet in uw hart: wie zal in den hemel opklimmen? Hetzelve is Christus van boven afbrengen. Of, wie zal in den afgrond nederdalen? Hetzelve is Christus uit de doden opbrengen. Maar wat zegt zij? Nabij u is het Woord, in uw mond en in uw hart. Dit is het Woord des geloofs, hetwelk wij prediken. Zo is dan het geloof uit het gehoor, en het gehoor door het Woord Gods." Het geloof heeft betrekking op iets anders, het heeft betrekking op de *betrouwbaarheid van de spreker*. Het geloof heeft betrekking op een woord, dat

¹ Deze preek is eerder verschenen in de 'Schatkamer, al de werken van Ralph en Ebenezer Erskine, Deel 10, stuk 21.

geloofd moet worden. Dat het een werk van het geloof is om op het Woord van God te vertrouwen, is duidelijk uit de hele Schrift. Hoe dikwijls spreekt de psalmist van Psalm 119 over het "vertrouwen op Zijn Woord" en "het hopen op Zijn Woord"? Daarbij houdt het geloof zich.

2. Het is het werk van het geloof om God tot het doen van Zijn Woord aan te zetten.

Het is het werk van het geloof om op de vervulling van Gods Woord te pleiten, dat Hij doen zal, wat Hij gesproken heeft. Dit blijkt uit Ps. 119:49: "Gedenkt aan het Woord gesproken tot Uw knecht, op hetwelk Gij mij hebt doen hopen." Hoe vaak pleit de dichter niet bij God, dat Hij hem moge doen naar Zijn Woord? "Maak mij levend naar Uw Woord!" Ps. 119:25. Dit wordt keer op keer, ja, vele malen herhaald: "Richt mij op naar Uw Woord!" Ps. 119:28. "Dat mij Uw goedertierenheid overkome, O Heere! Uw heil naar Uw toezegging!" Ps. 119:59. "Gij hebt bij Uw knecht goed gedaan, HEERE, naar Uw Woord" Ps. 119:65. "Ondersteun mij naar Uw toezegging!" Ps. 119:116. "Maak mij verstandig naar Uw Woord" Ps. 119:169. "Red mij naar Uw toezegging" Ps. 119:170. Het komt alles hierop neer: *Doe gelijk Gij gesproken hebt!*

3. Hoe het geloof het Woord van God aanneemt.

Het geloof neemt het Woord van God aan door het verstandelijk te bevatten met het verstand. De mens wordt door God onderwezen en zijn ogen worden geopend om het getrouwe en aller aanneming waardige Woord te zien. Hij ziet dat dit het Woord van GóD is, dat te rechter tijd tot zijn vermoeide ziel gesproken wordt. Die het Woord niet verstaan, zullen het nooit door het geloof aannemen. Filippus vroeg de kamerling, Hand. 8:30: "Verstaat gij ook hetgeen gij leest?" Zo mogen wij ook vragen: verstaat gij ook hetgeen gij hóórt? Zijn uw ogen geopend om de wonderen van Zijn wet of leer te aanschouwen? Om de heerlijkheid van Christus te zien, die u wordt voorgehouden in Zijn Woord? Het geloof neemt Gods Woord aan door een bijzondere toepassing ervan met het hart, zodat het een hartelijk begrijpen en toestemmen is van het Woord. "Met het hart gelooft men ter rechtvaardigheid" Rom. 10:10. Het zaligmakende licht komt tot het hart. Van veel mensen wordt alleen het verstand verlicht en hun oordeel onderwezen, maar hun harten zijn niet verbonden, noch hun genegenheden gevangen genomen. Het geloof is een hartelijke toepassing van het Woord tot eigen voordeel, die zekerheid geeft. In de overtuiging wordt dan de bedreiging tóegepast en de mens beeft voor de hel en Gods toorn, omdat hij de bedreiging van de wet op zichzelf toepast, en zegt: ik ben de man tot wie deze bedreiging gesproken wordt! Zo wordt ook wanneer een mens bekeerd wordt of gelooft, de belofte toegepast. Hij wordt geholpen door de beschouwing van de genade en de barmhartigheid van God in Christus, omdat hij de Evangeliebelofte op zichzelf toepast en zegt: ik ben de man tot wie deze belofte gesproken wordt en ik neem Christus aan en rust op Hem tot zaligheid, zoals Hij mij wordt aangeboden in het Evangelie. Tot mij is het Woord dezer zaligheid gezonden. Indien een mens het Woord niet voor zichzelf aannam, dan zou er in het geheel geen geloof zijn.

4. Hoe het geloof op de vervulling van de belofte pleit.

- Het geloof pleit op de barmhartigheid van Hem, die de belofte gedaan heeft, dat het een eeuwige en onveranderlijke barmhartigheid is. "De HEERE, Heere God, barmhartig en genadig." Ex. 34:6.

- Het geloof pleit ook op de waarheid die de belofte vervullen moet. Dit wordt genoemd om "Jakob de trouw en Abraham de goedertierenheid te geven" Micha 7:20, dat Zijn Naam getrouw en waarachtig is.
- Het geloof pleit ook op de macht van de Belover, ten volle verzekerd zijnde, dat Hij machtig is te doen wat beloofd is, dat Hij niet gesproken heeft, wat Hij niet zou kunnen doen.
- Het geloof pleit ook op het bloed des verbonds, dat al de beloften van het verbond verzegelt. Hierom zijn ze allen in Christus ja, en in Hem amen.
- Het geloof pleit ook op de liefde die God tot Christus heeft. Het geloof bidt in Zijn Naam, bidt dat God, om de liefde die Hij Christus toedraagt, behage "te doen gelijk Hij gesproken heeft. Het geloof pleit ook op de onveranderlijkheid van God en van Zijn Woord, want "Zijn Woord blijft in eeuwigheid" 1 Petrus 1:25.
- Het geloof pleit dat "de Heere niet verandert en daarom de kinderen Jacobs niet verteerd zijn" Mal. 3:6.
- Het geloof pleit met één Woord op Gods eed. "God, willende de erfgenamen der beloftenis overvloediger bewijzen de onveranderlijkheid van Zijn raad, is met een eed daartussen gekomen; opdat wij, door twee onveranderlijke dingen, in welke het onmogelijk is dat God liege, een sterke vertroosting zouden hebben, wij namelijk, die de toevlucht genomen hebben, om de voorgestelde hoop vast te houden" Hebr. 6:17,18. Het geloof pleit tenslotte ook op Gods Naam: "Wat zult Gij dan met Uw grote Naam doen?" Jozua 7:9.

5. *Waarom het een werk van het geloof is om God op Zijn Woord te geloven en Hem aan te zetten het te vervullen.*

De reden is, dat het Gods doel is in het geven van Zijn Woord dat we het zouden geloven. "Deze zijn geschreven, opdat gij gelooft, dat Jezus is de Christus, de Zone Gods; en opdat gij, gelovende, het leven hebt in Zijn Naam" Joh. 20:31. Het Evangelie wordt tevergeefs verkondigd, als de mensen Gods Woord niet aannemen en daarop vertrouwen.

- Wanneer we God op Zijn Woord geloven verheerlijken wij God daardoor. Hoe meer wij op het Goddelijke Woord rusten, hoe meer wij God verheerlijken. "Abraham was gesterkt in het geloof, gevende God de eer" Rom. 4:20. Op deze manier geven wij Hem de eer van Zijn waarheid en andere volmaaktheden.
- Wanneer wij God op Zijn Woord geloven en Hem aanzetten dat te vervullen, dan verbinden we zo Gods eer tot ons.
- Wanneer wij Hem tot Zijn eigen Woord aanzetten, zo is Zijn eer verbonden om het te doen, want "Hij kan Zichzelf niet verloochenen." 2 Tim. 2:13. Het is het werk van het geloof om God op Zijn Woord te geloven, omdat het geloof op geen andere manier leven kan, dan op het Woord van God. Want "de mens zal bij brood alleen niet leven, maar bij alle Woord dat door de mond Gods uitgaat" Matth. 4:4. "Als Uw woorden gevonden zijn, zo heb ik ze opgegeten" Jer. 15:16. "Dit is mijn troost in mijn ellende, want Uw toezegging heeft mij levend gemaakt " Ps. 119:50.

6. *Het toepassen van deze leer*

Het is een gepaste oefening [voor het plechtige werk van het Avondmaal] om tot God te gaan en te zeggen: *o, doe gelijk Gij gesproken hebt!* Overweeg wat Hij gesproken heeft, houd Hem bij Zijn Woord en zet Hem aan dat Hij volgens dat Woord voor u doen zal! Hoe uw geval ook is, er is zeker enig woord dat er betrekking op heeft.

Sommige mensen mogen denken en zeggen: *helaas, God heeft niets tot mij gesproken, waar ik Hem toe aanzetten kan.*

Maar mens, als het Evangelie aan u gepredikt wordt en er enig woord van genade in is, dat op uw toestand toepasselijk is, doe dan toch dat woord niet van u weg, maar grijpt het aan en pleit daarop, dat God doen zal gelijk Hij gesproken heeft. Als enig beloftewoord ziet, dat past bij uw toestand en uw nood, strek dan door het geloof uw hand uit en grijp Zijn Woord aan.

Ach, zult u zeggen, zou er een woord van God zijn, dat bij mijn toestand past? Want ik ben een arm behoeftig schepsel, gereed om van gebrek aan geestelijk voedsel en gebrek aan een volle teug van de levende wateren, die uit Jeruzalem vlieten, te vergaan! Wat heeft God gesproken aangaande mij, of heeft Hij wel iets gezegd?

Ja, Hij heeft gezegd: "De ellendigen en nooddruftigen zoeken water, maar er is geen, hun tong versmacht van dorst; Ik, de HEERE zal hen verhoren, Ik, de God Israëls, zal hen niet verlaten. Ik zal rivieren op de hoge plaatsen openen, en fonteinen in het midden der valleien; Ik zal de woestijn tot een waterpoel zetten, en het dorre land tot watertochten." Jesaja 41:17,18. Heeft Hij zo gesproken, houdt Hem dan bij Zijn Woord en pleit daarop en zegt: *Heere, doe gelijk Gij gesproken hebt!*

Maar ach, zegt iemand, is er ook enig woord van God voor mij, die Zijn inzettingen zo lang heb waargenomen en Zijn heerlijkheid nog nooit gezien heb, zoals ik die begeer te zien? Wat heeft Hij betreffende mij gesproken?

Hij heeft gezegd, dat "Hij wachten zal, opdat Hij u genadig zij; dat Hij een God des gerichts is, en dat allen welgelukzalig zijn, die Hem verwachten." Jesaja 31:18. Hij heeft ook gezegd: "Het gezicht zal nog tot een bestemde tijd zijn; dan zal Hij het op het einde voortbrengen en niet liegen; zo Hij vertoeft, verbeidt Hem, want Hij zal gewisselijk komen; Hij zal niet achterblijven." Hab. 2:3. Heeft Hij zo gesproken? Houdt Hem dan bij Zijn Woord en pleit daarop en zegt: *Doe gelijk Gij gesproken hebt!*

Maar is er wel een woord van God voor mijn geval, want mijn geweten beschuldigt me van zware schuld? Er was nooit zo'n schuldig persoon op de aardbodem als ik ben!

Zucht u werkelijk onder uw schuld? Hoort wat de Heere zegt: "Ik zal hunner ongerechtigheden genadig zijn en hunner zonden en hunner overtredingen zal Ik niet meer gedenken." Hebr. 8:12. "Ik, Ik ben het, Die uw ongerechtigheden uitdelg om Mijnentwil en Ik gedenk uwer zonden niet." Jesaja 43:25. O, grijpt dan Zijn Woord aan, waarin Hij vergiffenis en bevrijding verklaart en pleit daarop en zegt: *Heere, doe gelijk Gij gesproken hebt!*

Maar, zal een ander zeggen, is er een Woord van God dat mij aangaat, aangezien ik omringd ben van zulke sterke verdorvenheden en mij overheersende begeerten, zodat de zonden over mij de overhand hebben?

Zou u daarvan verlost willen zijn? Hoort dan wat de Heere zegt: "Hij zal onze ongerechtigheden dempen; ja al onze zonden in de diepten der zee werpen" Micha 7:19. "Want de zonde zal over u niet heersen, want gij zijt niet onder de wet, maar onder de genade." Rom. 6:14. "De dag der wraak was in Mijn hart en het jaar Mijner verlost was gekomen." Jesaja 63:4. Heeft Hij dan beloofd wraak te nemen over uw begeerten? Houd Hem dan bij Zijn Woord en zegt: *Doe gelijk Gij gesproken hebt!*

Maar is er wel een woord gesproken tot mij, die zo'n vuil monster, zo'n besmet schepsel ben van hart en wandel, dat ik als het ware stink in het graf der zonde? Ja, de Heere heeft gezegd: "Van al uw onreinheden en van al uw drekgoden zal Ik u reinigen." Ezech. 36:25. "Daar zal een fontein geopend worden voor het huis van David en voor de inwoners van Jeruzalem, tegen de zonde en tegen de onreinheden" Zach. 13:1. Indien er nu een belofte van reiniging is, zo houdt Hem bij Zijn Woord en roept: *Heere, doe gelijk Gij gesproken hebt!*

Iemand zegt: *is er een woord voor mij, die een afkerige en gruwelijk afvallige ben? Die vaak op gedane beloften ben teruggekomen? Mijn geloften en voornemens zijn maar als papieren wallen geweest voor het vuur van de verzoeken!*

Bent u daarover bedrukt en zou u graag geholpen willen zijn? Hoort dan wat de Heere zegt: "Keert weder, gij afkerige kinderen; Ik zal uw afkeringen genezen" Jer. 3:22. "Ik zal hun afkeringen genezen; Ik zal hen vrijwillig liefhebben. Ik zal Israël zijn als de dauw" Hos. 14:5,6. Heeft Hij dit gezegd? Laat uw hart dan zeggen: *Heere, doe gelijk Gij gesproken hebt!*

Maar wat zegt God tot mij, die geen kracht heb om enige plicht te doen, en tegen geen een moeilijkheid opkan? Mijn hart is zwak als water!

Wilt u in dit geval hulp hebben? Hoort dan wat God zegt: "Mijn genade is u genoeg, want Mijn kracht wordt in zwakheid volbracht" 2Kor. 12:9. "Hij geeft de moeden kracht en vermenigvuldigt de sterkte dien, die geen kracht heeft" Jesaja 40:29. Heeft Hij dit gezegd, pleit dan op Zijn Woord en zegt: *Heere, doe gelijk Gij gesproken hebt.*

Maar is er enig woord dat mij aangaat, die in zo'n benauwdheid gebracht ben, dat ik niet weet wat te doen, of waarheen ik mij keren zal? Ik ben verlegen welke weg ik zal inslaan; zegt God ook iets tot mij?

Ja, Hij zegt: "Ik zal de blinden leiden door den weg, dien zij niet geweten hebben, Ik zal ze doen treden door de paden, die zij niet geweten hebben; Ik zal de duisternis voor hun aangezicht ten licht maken, en het kromme tot recht." Jesaja 42:16. "En uw oren zullen horen het woord desgenen, die achter u is, zeggende: "Dit is de weg, wandelt in dezelve"." Jesaja 30:21. "Ik zal u leiden door Mijn raad" Ps. 73:24. Heeft Hij dit gezegd? Pleit dan op Zijn Woord en zegt: *Heere, doe gelijk Gij gesproken hebt!*

Maar wat zegt God tot een arm schepsel, dat door de verzoeking van satan afgemat is en bijna door de vurige pijlen van de boze vernield wordt?

God zegt: "Ik zal de slang de kop vermorzelen" Gen. 3:15. "De God des vredes zal de satan haast onder uw voeten verpletteren" Rom. 16:20. "Hiertoe is de Zoon Gods geopenbaard, opdat Hij de werken des duivels verbreken zou" 1 Joh. 3:8. Is Hij al begonnen hem te verbreken en heeft Hij gezegd dat gij hem haast onder uw voeten verpletteren zal? Pleit dan op Zijn woord en zegt: *Heere, doe gelijk Gij gesproken hebt!*

Maar wat zegt God tot een arm berooid schepsel, dat niets heeft, geen goed, genade, licht, leven, of kracht?

Hij heeft gezegd: "Mijn God zal naar Zijn rijkdom vervullen al uw nooddrift in heerlijkheid door Christus Jezus", Fil. 4:19. "De nooddriftige zal niet voor altoos vergeten worden, noch de verwachting der ellendigen in eeuwigheid verloren zijn" Ps. 9:19. Daar is overvloed van brood in uws Vaders huis. Heeft Hij dit gezegd? O, pleit dan op Zijn Woord en zegt: *Heere, doe gelijk Gij gesproken hebt!*

Maar wat zegt God tot mij, die zeer verlangend ben iets van Zijn goedertierenheid te smaken, die verlang om iets van Zijn schoonheid te zien en gemeenschap met Hem te oefenen?

God zegt tot u "dat Hij de dorstige ziel verzadigt en de hongerige ziel met goed vervult" Ps. 107:9. "Zalig zijn die hongeren en dorsten naar de gerechtigheid, want zij zullen verzadigd worden" Matth. 5:6. Heeft Hij dit gezegd? Laat uw hart dan zeggen: *Heere, doe gelijk Gij gesproken hebt!*

Maar ach, is er enig woord voor iemand, die in een heel andere toestand is, die géén verlangen heeft, geen honger, geen dorst heeft; die wel net zoveel gebrek heeft als een verlangende ziel hier, maar geen geestelijk verlangen, zelfs geen begeerte heeft, net zoals de uitgedroogde aarde geen echte dorst kan hebben, maar wel veel wijde spleten heeft?

God zegt: "Ik zal water gieten op de dorstigen, en stromen op het droge; Ik zal Mijn Geest op uw zaad gieten, en Mijn zegen op uw nakomelingen. En zij zullen uitspruiten tussen in het gras, als de wilgen aan de waterbeken." Jesaja 44:3, 4. Hebt u dan geen andere dorst, dan die van de droge aarde en heeft God stromen beloofd? O, pleit dan op Zijn woord en zegt: *Heere, doe gelijk Gij gesproken hebt!*

Maar is er ook een woord voor mij, die als dorre en onvruchtbare aarde ben, die niets dan doornen en distelen voortbreng en zo ondervind dat deze aarde verwerpelijk is, en nabij de vervloeking en dat mijn einde de verbranding zal zijn? Is dit uw vrees en grote zorg?

Hoort dan dit Woord: "Voor een doorn zal een dennenboom opgaan; voor een distel zal een mirtenboom opgaan; en het zal de Heere wezen tot een Naam, tot een eeuwig teken, dat niet afgesneden zal worden." Jesaja 55:13. "Ik zal hem zijn als een groenende dennenboom; uw vrucht is uit Mij gevonden." Hos. 14:9. Heeft de Heere dit gezegd? Pleit dan op Zijn Woord en zegt: *Heere, doe gelijk Gij gesproken hebt!*

Maar is er een woord van God dat mij aangaat, die een dwaas en spotter geweest ben; die met alle godsdienst en godzaligheid de spot gedreven heb? Is er voor mij een woord van genade, dat ik mag aangrijpen?

Ja, God zegt: "Gij spotters, die voor u de spotternij begeert, en zotten die de wetenschap haat, keert u tot Mijn bestraffing; ziet, Ik zal Mijn Geest ulieden overvloedig uitstorten; Ik zal Mijn woorden u bekend maken." Spr. 1:22,23. Zegt Hij dit? Pleit dan op Zijn Woord en zegt: *O Heere, doe gelijk Gij gesproken hebt!*

Maar wat zegt God tot iemand, die een besmet, een verhard, en slecht hart heeft, vol van allerlei kwade en helse gruwelen?

Hij zegt: "Ik zal u een nieuw hart geven, en zal een nieuwen geest geven in het binnenste van u; en Ik zal het stenen hart uit uw vlees wegnemen, en zal u een vlesen hart geven. En Ik zal Mijn Geest geven in het binnenste van u; en Ik zal maken, dat gij in Mijn inzettingen zult wandelen." Ezech. 36:26,27. Wat ook uw kwaal is, Hij heeft gezegd: "Ik ben de Heere, uw Heelmeester." Ex. 15:26. Heeft Hij dit gezegd? Pleit dan op Zijn woord en zegt: *Heere, doe gelijk Gij gesproken hebt!*

Maar zegt God ook iets tot een ongevoelig schepsel, dat het woord wel hoort, maar zo weinig bewogen wordt als de stenen in de muur? Dat geheel dood is en zich niet meer bewegen kan dan een rotssteen, en net zo weinig leven heeft als een lijk?

God zegt, en o, of Hij het krachtig wilde spreken: "Gij Geest, kom aan van de vier winden, en blaas in deze gedoden, opdat zij levend worden! Ziet, Ik zal uw graven openen, en zal ulieden uit uw graven doen opkomen, o Mijn volk! en Ik zal u brengen in het land Israëls. En gij zult weten, dat Ik de HEERE ben, als Ik uw graven zal hebben geopend, en als Ik u uit uw graven zal hebben doen opkomen, o Mijn volk! En Ik zal Mijn Geest in u geven, en gij zult leven." Ezech. 37:9,12-14. Heeft Hij dit gezegd? Pleit dan op Zijn woord en zegt: *Heere, doe gelijk Gij gesproken hebt!*

Maar is er enig woord dat God aangaande mij spreekt, die genade verbeurd heb door grote en onoverkomenlijke bergen op te werpen tussen Hem en mij, die Hij, vrees ik, nooit zal willen overkomen?

Ja, want Hij zegt: "Wie zijt gij, o grote berg! Voor het aangezicht van Zerubbabel zult gij worden tot een vlak veld; want hij zal de Hoeksteen voortbrengen, met toeroepingen: genade, genade zij dezelve!" Zach. 4:7. Hij kan de "bergen doen huppelen als rammen en de heuvelen als lammeren". Heeft Hij dit gezegd? O, pleit dan op Zijn Woord en zegt: *Heere, doe gelijk Gij gesproken hebt!*

Maar is er ook een woord voor iemand, die met vrees vervuld is voor zware oordelen, die over land en een afvallige kerk komen zullen?

Ja, Hij heeft gezegd: "En die man zal zijn als een verberging tegen de wind, en een schuilplaats tegen de vloed, als waterbeken in een dorre plaats, als de schaduw van een zware rotssteen in een dorstig land." Jesaja 32:2. Wanneer u de zaken in verwarring ziet lopen, [...] gedenkt dan dat de Heere gezegd heeft, dat als Hij Sion zal opbouwen, Hij dan in Zijn heerlijkheid zal verschijnen; dat over alles wat heerlijk is, een beschutting zijn zal en dat het ten tijde des avonds licht zal wezen. Ja, het donkerste gedeelte van de nacht kan de morgenster van een reformatie laten aanlichten, ten spijt van de hel. [...] Laat ons daarom dat woord toepassen: "Hij zal opstaan, Hij zal Zich ontfermen over Sion." Ps. 102:14. Heeft Hij dit gezegd? O, pleit dan op Zijn Woord en zegt: *Heere, doe gelijk Gij gesproken hebt!*

Maar is er ook enig woord voor een arm schepsel, dat door vreze des doods aan de dienstbaarheid onderworpen is? Indien ik met de voetgangers gelopen heb en zij mij moe maakten, hoe zal ik mij dan mengen met de paarden? En zo ik alleen vertrouwde in een land van vrede, hoe zal ik het dan maken in de verheffing van de Jordaan? Ik vrees de koning der verschrikking, de dood, te ontmoeten!

Ja, hoort wat Hij gezegd heeft: "Ik zal ze van het geweld der hel verlossen; Ik zal ze vrij maken van de dood. O dood, waar zijn uw pestilentiën? Hel, waar is uw verderf?" Hos. 13:14. "De dood is verslonden tot overwinning" 1 Kor. 15:55.

Ja maar, zal iemand zeggen, ik mis de verzekering van al deze dingen!

Wat bedoelt u daarmee dat u de verzekering mist? Ik geloof dat velen niet beseffen wat ze zeggen, als ze zeggen dat ze de verzekering missen. Wat kunt u een betere verzekering hebben dan het Woord van God? Indien u Zijn Woord hebt en het aanneemt, dan hebt u geen betere verzekering nodig. Wanneer een geloofwaardig man, die u vertrouwen kunt, u zijn woord geeft, dat hij iets voor u doen zal, dan vertrouwt u daarop. U zegt dan dat u er zeker ervan verzekerd bent, omdat u zijn woord hebt. Er is een zekerheid van het gevoel, dat is een verzekering van het werk, wanneer men de beloofde zaak ontvangen heeft. Dit is eigenlijk geen geloofszekerheid, maar genieten. Maar de zekerheid van het geloof is de verzekering van een woord, ons gegeven. En hoewel de verzekering van het gevoel de troostrijkste is, toch is de zekerheid van het

geloof het zekerst. Want wat men van God in handen krijgt, kan men spoedig verliezen. Maar wat men in de belofte heeft, blijft altijd. Indien u Gods belofte aanneemt, dan hebt u de beste verzekering van de wereld.

Maar u zegt: *ik mis het geloof, daarom kan ik Zijn Woord niet aannemen of daarop vertrouwen!*

Nu spreekt u oprecht. Ik geloof dat dit werkelijk het geval is bij de meesten. Dan mist u de verzekering omdat u het geloof mist, Gods Woord niet kunt aannemen, of God zoveel vertrouwen.

Maar als nu iemand zegt: *ja, dit is mijn geval, ik kan Gods Woord niet geloven! Zegt God dan wel iets tot mij? Is er een Woord van God dat op mijn geval past?*

Ja, daar zijn zowel beloften van het geloof als beloften aan het geloof. "Ik zal in het midden van u doen overblijven een ellendig en arm volk: die zullen op de Naam des Heeren vertrouwen." Zef. 3:12. "In Zijn Naam zullen de heidenen hopen." Heeft de Overste Leidsman des geloofs dit gezegd, o houdt Hem dan bij Zijn Woord en roept om het geloof en zegt: *Heere, doe gelijk Gij gesproken hebt!*

Een ander zal mogelijk zeggen: *Ik zou niet alleen het Woord, maar de vervulling van het Woord begeren; niet alleen de beloften, maar ook hun vervulling.*

Er zijn enkele beloften, waarop ik tien of twintig jaren gewacht heb en waarvan ik meen het geloof ontvangen te hebben, maar ach, de vervulling daarvan is nog niet gekomen! Er zijn gebeden, die ik al sedert lange tijd, op grond van de belofte, opgezonden heb. Wat zegt God tot iemand die deze beloften nooit vervuld zag en deze gebeden nooit beantwoord kreeg? O wees dankbaar indien u genade ontvangen hebt om de belofte te geloven, want zoveel geloof als u hebt om Gods Woord aan te nemen, zoveel zekerheid hebt u, dat het Woord vervuld zal worden. Als u op een belovend God wacht, geeft Hem dan Zijn Eigen tijd en ziet, de baarmoeder der belofte zal zich haastig openen en baren. "Zalig is zij die geloofd heeft, want de dingen, die haar van de Heere gezegd zijn, zullen volbracht worden." Luk. 1:45. Uw vlagen van ongeloof, o gelovigen, zullen de vervulling van de belofte, die u eens zaligmakend geloofd hebt, niet verhinderen. Want "indien wij ontrouw zijn, Hij blijft getrouw; Hij kan zichzelf niet verloochenen." 2Tim. 2:13. Zal God Zijn eed verloochenen? Nee, Hij zal Zijn verbond aanschouwen, omdat Hij Zichzelf hoog houdt.

Maar wat zegt God tot iemand, die bedrukt en rouwklagend is om de verwoestingen van Sion en wel in het bijzonder over de zonden en afwijkingen van de tijd waarin wij leven?

Ik zal u zeggen, wat Hij zegt: "Die met tranen zaaien, zullen met gejuich maaien." Ps. 126:6. Hoewel u nu een tijd van treuren kent over Sion, zult u ook een tijd van blijdschap kennen. "Verblijdt u met Jeruzalem en verheugt u over haar, al haar liefhebbers! Weest vrolijk over haar met vreugde, gij allen die over haar zijt treurig geweest." Jesaja 66:10. Hij zegt, dat Hij "een teken zal tekenen op de voorhoofden dergenen, die zuchten en uitroepen over al de gruwelen, die in het midden van haar geschieden." Ezech. 9:4. "Zalig zijn die treuren, want zij zullen vertroost worden." Matth. 5:4. O, zegt dan tot Hem: *Doe gelijk Gij gesproken hebt!*

Een ander zegt: *ik heb een gezin en kinderen, die de Heere mij gegeven heeft. Mijn bezorgdheid is niet alleen, dat ik zelf gezegend word, maar dat ook mijn zaad gezegend zal worden. Is er een woord voor mij in mijn situatie?*

Ja, wat denkt u van dit Woord, Jesaja 44:4: "Ik zal Mijn Geest gieten op Uw zaad en mijn zegen op uw nakomelingen"? Wat denkt u van het verbond dat met Abraham

gemaakt is, dat u geroepen wordt aan te grijpen door zijn geloof na te volgen? Gen. 17:7: "Ik zal Mijn verbond oprichten, om u te zijn tot een God en uw zaad na u." U hebt niet alleen het verbond van Abraham om op te zien, maar ook dezelfde erfenis van het verbond. Jesaja 59:21: "Dit is Mijn Verbond met hen, zegt de HEERE: Mijn Geest, Die op u is, en Mijn woorden, die Ik in uw mond gelegd heb, die zullen van uw mond niet wijken, noch van den mond van uw zaad, noch van den mond van het zaad uws zaads, zegt de HEERE, van nu aan tot in eeuwigheid toe." Hij heeft gezegd dat "de kinderen Zijn erfdeel zijn en dat Zijn gerechtigheid aan kindskinderen is." Ps. 103:17. "Want u komt de belofte toe en uw kinderen." Hand. 2:39. O, houd de Heere dan bij Zijn Woord en roept: *Heere, doe gelijk Gij gesproken hebt!*

Wat zegt de Heere tot iemand, die zich verlaten voelt van God, omdat Hij niet antwoordt? Ga ik voorwaarts, zo is Hij daar niet, of achterwaarts, zo verneem ik Hem niet; als Hij ter linkerhand werkt, zo aanschouw ik Hem niet; bedekt Hij zich ter rechterhand, zo zie ik Hem niet. De Trooster, die mijn ziel zou verkwikken, is verre van mij.

God zegt: "Voor een klein ogenblik heb Ik u verlaten; maar met grote ontfermingen zal Ik u vergaderen. In een kleinen toorn heb Ik Mijn aangezicht van u een ogenblik verborgen; maar met eeuwige goedertierenheid zal Ik Mij uwer ontfermen, zegt de HEERE, uw Verlosser. Want bergen zullen wijken, en heuvelen wankelen; maar Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken, en het verbond Mijns vredes zal niet wankelen, zegt de HEERE, uw Ontfermer." Jesaja 54:7-10. Heeft Hij dit gezegd, o houd Hem dan bij Zijn Woord en zegt: *Heere, doe gelijk Gij gesproken heeft!*

Maar wat zegt God tot iemand, die van de ene golf van ellende gedreven wordt tot de andere, de afgrond roepende tot de afgrond, bij het gedruis van Gods watergoten. Al zijn baren en golven zijn over mij heengegaan.

God zegt: "Gij verdrukte, door onweder voortgedrevene, ongetrooste! zie, Ik zal uw stenen gans sierlijk leggen, en Ik zal u op saffieren grondvesten. En uw glasvensters zal Ik kristallijnen maken, en uw poorten van robijnstenen, en uw ganse landpale van aangename stenen. En al uw kinderen zullen van den HEERE geleerd zijn, en de vrede uwer kinderen zal groot zijn. Gij zult door gerechtigheid bevestigd worden." Jesaja 54:11-14. Ja, Hij zegt: "Hij zal Mij aanroepen en Ik zal hem verhoren; in de benauwdheid zal Ik bij hem zijn; Ik zal hem er uittrekken en zal hem verheerlijken." Ps. 91:15. Veel van zulke dierbare woorden heeft Hij gesproken. O neemt dan Zijn Woord aan en pleit daarop en zegt: *Heere, doe gelijk Gij gesproken hebt!*

Iemand zegt: *Is er ook een woord voor iemand, die in de wildernis verdwaald is, die niet meer weet waar hij is en meent dat het onmogelijk is voor de leraren om hem met het Woord te vinden? Ik geloof dat ik verward ben in alle leerstukken en dat het onmogelijk is om mijn geval te verklaren in de prediking. Mijn geval is zonder tweede en heeft geen naam.*

Wel, mogelijk raakt dit woord u: "gij zult genoemd worden de gezochte, de stad, die niet verlaten is." Jesaja 62:12. "Ziet, ik zal ze lokken en zal ze voeren in de woestijn en Ik zal naar haar hart spreken." O, hoe troostrijk is het, wanneer God niet alleen spreekt tot het oor, maar ook tot het hart. Welnu, heeft Hij dit gezegd? O, houdt Hem dan bij Zijn Woord en pleit erop en zegt: *Doe gelijk Gij gesproken hebt!*

Maar is er een woord voor iemand die terwijl hij door God gestraft werd toch onverbeterlijk is geweest? Bij wie het kruis alleen zijn verdorvenheden opwekte?

Wiens wederspanningheid door Gods roede eerder vermeerderd dan verminderd is; en die helemaal niet door het Woord Gods en Gods roede verbeterd is. Is er een geval dit en een woord dat ik mag aangrijpen?

Ja, wat denkt u van dit woord: "Ik was verbolgen over de ongerechtigheid hunner gierigheid, en sloeg hen; Ik verborg Mij, en was verbolgen; evenwel gingen zij afkerig henen in den weg huns harten. Ik zie hun wegen, en Ik zal hen genezen; en Ik zal hen geleiden, en hun vertroosting en wedergeven, namelijk aan hun treurigen." Jesaja 57:17, 18. O wonder van vrije genade, dat er niet gezegd wordt: Ik zie hun wegen en zal hen verdoemen; maar: Ik zie hun wegen en Ik zal hen genezen! Ik zie hun wegen en Ik zal hen behouden. Heeft Hij dit gezegd? O smeekt dan en zegt: *Heere, doe gelijk Gij gesproken hebt!*

Iemand zegt: Is er ook een woord voor mensen, die onder de macht van het ongeloof en de onbekeerlijkheid zijn? Het Evangelie wordt immers de gelovigen en de boetvaardigen gepreekt?

O nee, dat zij verre, dat het Evangelie niet gepredikt zou worden aan zondaren die zowel ongelovig als onbekeerlijk zijn, teneinde hen tot geloof en bekering te brengen. Wat zegt God tot zulke mensen? Hij zegt wat zij behoren aan te grijpen en waar zij op pleiten moeten: "Uw volk zal zeer gewillig zijn op de dag van Uw heerkraft." Ps. 110:3. Dezen, namelijk Christus, heeft God door Zijn rechterhand verhoogd tot een Vorst en Zaligmaker, om Israël te geven bekering en vergeving van zonden." Hand. 5:31. *Pleit dan dat Hij doe gelijk Hij gesproken heeft!*

Maar is het mogelijk dat God zou spreken tot degene die openbare zondaren geweest zijn? Het hele land weet misschien dat ik een schandelijk, losbandig mens, een overspelig goddeloos zondaar, een onheilig genadeloos schepsel geweest ben!

O, dat er vandaag nog enkele van zulke zondaren door het lieflijke geklank van het Evangelie gelokt werden! Want God zegt: "Komt dan, en laat ons samen rechten, zegt de HEERE; al waren uw zonden als scharlaken, zij zullen wit worden als sneeuw, al waren zij rood als karmozijn, zij zullen worden als witte wol." Jesaja 1:18. Hebt u tot het uiterste toe gezondigd? Hij kan volkomen, tot het uiterste toe zaligmaken. Is uw naam wonderlijk als zondaar? Zie, Zijn Naam is wonderlijk als Zaligmaker. Heeft Hij dit gezegd? Gaat, pleit dan op Zijn woord, zeggende: *Heere, doe gelijk Gij gesproken hebt!*

Iemand zegt: Maar behalve goddeloos, ben ik ook nog diep onkundig! Zegt God iets tot zo'n arm, onvernuftig, onwetend schepsel als ik ben? Zou u kennis willen leren?

Er is een woord dat u mag aangrijpen: "Er is geschreven in de profeten: zij zullen allen van God geleerd zijn." Joh. 6:45. En wie leert als Hij? Heeft de Heere dit gezegd? Houdt Hem dan bij Zijn woord en zegt: *doe gelijk Gij gesproken hebt!*

Is er ook een woord voor iemand die zoveel overtuigingen als ik gesmoord heb? Die de Zoon van God opnieuw gekruisigd heb, door Zijn roeping zo te verwerpen en Zijn Geest te bedroeven?

Ja, wij worden geroepen het Evangelie te prediken aan alle creaturen en zelfs ook aan de kruisigers van Christus. "En in Zijn Naam moeten gepredikt worden bekering en vergeving der zonden onder alle volken, beginnende van Jeruzalem." Luk. 24:47. Waarom beginnende van Jeruzalem, onder de kruisigers van Christus? Omdat zij Zijn bloed het meest nodig hebben tot reiniging. Christus is gekomen om de zondaren zalig

te maken, ook de voornaamste zondaren. Heeft Hij dit gezegd? Houdt Hem dan bij Zijn woord en zegt: *doe gelijk Gij gesproken hebt!*

Iemand anders zegt: *is er een woord voor iemand, die niet gelooft dat het zo is, als u verkondigt, maar integendeel, dat er geen genadig woord in Gods mond en geen genadige gedachte in Gods hart voor mij is. Het kan niet in mijn gedachten komen, ik kan het mijn hart niet binnenlaten.*

Ja, God zegt: "Want Mijn gedachten zijn niet ulieder gedachten, en uw wegen zijn niet Mijn wegen, spreekt de HEERE. Want gelijk de hemelen hoger zijn dan de aarde, alzo zijn Mijn wegen hoger dan uw wegen, en Mijn gedachten dan ulieder gedachten." Jesaja 55:8,9. U kunt Gods gedachten net zo min afmeten naar úw gedachten, als u de wijd uitgestrekte hemelen kunt afmeten met uwe armen. Maar God kent Zijn eigen gedachten. En wat zegt Hij ervan? "Want Ik weet de gedachten, die Ik over u denk, spreekt de HEERE, gedachten des vredes, en niet des kwaads, dat Ik u geve het einde en de verwachting. Dan zult gij Mij aanroepen, en heengaan, en tot Mij bidden; en Ik zal naar u horen. En gij zult Mij zoeken en vinden, wanneer gij naar Mij zult vragen met uw ganse hart." Jer. 29:11-13. Heeft de Heere dit gezegd? Gaat dan tot Hem en pleit op Zijn Woord en zegt: *Heere, doe gelijk Gij gesproken hebt!*

Met één woord, *hebt u Zijn tegenwoordigheid nodig?*

Hij heeft gezegd: "Ziet, Ik ben met ulieden al de dagen tot de voleinding der wereld" Matth. 28:20. "Ik zal u niet begeven en Ik zal u niet verlaten." Hebr. 13:5. Bent u bang voor de hel en de verdoemenis? Hij heeft gezegd: "Verlos deze, Ik heb verzoening gevonden." O, wat een bemoediging is hier om te bidden en pleiten en om te zeggen: *Heere, doe gelijk Gij gesproken hebt!*

O, onderzoekt het Woord van God en raadpleegt het en overlegt wat Hij gezegd heeft. Laten er geen beschimmelde Bijbels bij u liggen en laat het stof van uw Bijbels niet tegen u getuigen. Want uw eeuwige zaligheid hangt af van uw geloven van wat Hij gezegd heeft. Zoekt daarom wat Hij gezegd heeft, te geloven. De Geest wordt beloofd en de Schrift is geschreven om dit geloof te werken. Christus is verhoogd en de troon der genade is opgericht om dit geloof te geven. Dit geloof komt door het horen van wat Hij gezegd heeft. Niet door het horen van wat Plato of Senéca, of deze of die mens gezegd heeft, maar wat God in Zijn Woord, in deze Bijbel spreekt. Het is een boek waarvan de waarheid zó bevestigd is als er nooit een ander boek geweest is. Het Oude Testament wordt bevestigd door de wonderen, die door Mozes gedaan zijn en het Nieuwe Testament door de wonderen van Christus. Nooit was er een boek dat zo bevestigd is door een wolk van getuigen, door een wolk van wonderen, door een wolk van martelaren, die de waarheid van dat Woord met hun bloed bezegeld hebben. God vervult in het Nieuwe Testament nauwkeurig wat Hij in het Oude Testament gezegd heeft, ja de toestand van de hele wereld tegenwoordig is een zichtbare vervulling van de voorzeggingen van de Schrift.

- Zijn de Joden vandaag geen verstrooid en veracht volk, zoals de Schrift gezegd heeft dat ze zijn zouden? Heeft God dan niet gedaan gelijk Hij gesproken heeft?
- Is niet de antichrist de oude mens der zonde en de wrede mens des bloeds, zoals de Schrift gezegd heeft dat hij zijn zou? Dus is geschied gelijk Hij gesproken heeft.
- Zijn niet de heidense streken van de aarde de duistere plaatsen en woningen van geweld en wreedheid, zoals de Schrift gesproken heeft dat zij zijn zouden? Dus heeft Hij gedaan gelijk Hij gesproken heeft.

- Zijn de zeven gemeenten van Klein-Azië niet verwoest, zoals hun bedreigd was, tenzij zij zich zouden bekeren? Dus is het gelijk Hij gesproken heeft.
- Zijn niet Mohammed de valse profeet en zijn navolgers als de wateren van de grote rivier de Eufraat, waarbij zij in de Schrift worden vergeleken? Ligt niet de hele wereld in het boze, zoals het Woord van God aanwijst? En zo is het dan gelijk Hij gesproken heeft!
- Is niet elke heilige als een vuurbrand uit het vuur gerukt, zoals de Schrift spreekt? Dus is het gelijk Hij gesproken heeft.
- Wandelen de deïsten en spotters niet naar hun eigen begeerlijkheden en bespotten ze niet de belofte van Christus' toekomst, zoals de Schrift zegt dat ze doen zouden? Dus is het gelijk Hij gesproken heeft.
- Zijn niet de zwarte merktekenen van zware tijden in de laatste dagen onder ons, zoals de Schrift spreekt? Dus is het gelijk Hij gesproken heeft!
- Zegt de Geest niet duidelijk dat in de laatste tijden sommigen zullen afvallen van het geloof? En is het niet precies zo als Hij gesproken heeft?
- Is niet het Evangelie voor sommigen een reuke des levens ten leven en voor anderen een reuke des doods? Is Christus niet voor sommigen dierbaar en voor anderen een steen des aanstoots en een rots der ergernis, zoals de Schrift spreekt? En zo is het gelijk Hij gesproken heeft.

Kijkt maar om u heen en zie of er wel iets gebeurt dat niet een vervulling is van het Woord. O hoe moest u dit Woord waarden! Geen tittel of jota zal ervan op de aarde vallen. Wandelt in deze tuin van de Schrift en plukt daaruit de bloemen van evangelische beloften. Legt die aan uw borst. Leeft door het geloof op de beloften en weet verzekerd dat niettegenstaande alles wat er in de weg staat, Hij echter doen zal gelijk Hij gesproken heeft. Hij zal dat doen, want wat Hij gesproken heeft, dat heeft Hij geschreven, ja verzegeld en bezworen en Hij zal nooit herroepen wat Hij heeft gesproken. Grijpt daarom Zijn woord van genade aan en houdt Hem bij Zijn woord in leven en in sterven en zegt: *doe gelijk Gij gesproken hebt!* Amen.

2. De grote bazuin van het eeuwig Evangelie²

Gepreekt op zaterdag 24 juli 1736 te Abernethy.
Voorbereiding voor het Heilig Avondmaal.

En het zal te dien dage geschieden, dat er met een grote bazuin geblazen zal worden; dan zullen die komen, die in het land van Assur verloren zijn, en de heengedrevenen in het land van Egypte; en zij zullen den HEERE aanbidden op den heiligen berg te Jeruzalem. Jesaja 27:13

Mijn vrienden, misschien is het slechts de bazuin van *de algemene voorzienigheid* die u hier bij elkaar gebracht heeft, toen u het nieuws door het land hoorde gaan dat het sacrament van het Heilig Avondmaal hier gehouden zou worden en zo bent u met de anderen meegekomen. Het is echter de grote bazuin van de bijzondere, krachtige genade, die verloren zondaars tot Christus kan bijeenvergaderen en tot Christus doen komen om het leven en de zaligheid, de vrijheid en de verlossing uit hun geestelijke gevangenschap te verkrijgen. En, o, moge het geluid van deze bazuin zo gehoord worden, dat velen bij deze gelegenheid tot Christus mogen komen en dat zij de Heere geestelijk mogen aanbidden op Zijn heilige berg!

Om er een gepast leerstuk uit af te leiden, moeten wij deze woorden

- ten eerste beschouwen in hun letterlijke betekenis en
- ten tweede in hun zinnebeeldige en geestelijke betekenis.

Ten eerste: letterlijk beschouwd hebben deze woorden betrekking op de kerk van Israël, die verstrooid was en bijeenvergaderd en teruggebracht zou worden naar Jeruzalem. Hoewel het merendeel van het volk verlaten werd als een volk van geen verstand (vers 11), toch was er genade weggelegd voor sommigen die bijeengebracht zouden worden als de schapen van de kudde, terwijl met de herders (de regeerders in kerk en staat), die hen verstrooiden, afgerekend zou worden, volgens Ezechiël 34:10, 11 en 12: "Alzo zegt de Heere HEERE: Zie, Ik wil aan de herders, en zal Mijn schapen van hun hand eisen en zal hen van het weiden der schapen doen ophouden, zodat de herders zichzelf niet meer zullen weiden; en Ik zal Mijn schapen uit hun mond rukken, zodat zij hun niet meer tot spijze zullen zijn. Want zo zegt de Heere HEERE: Zie, Ik, ja Ik zal naar Mijn schapen vragen en zal ze opzoeken. Gelijk een herder zijn kudde opzoekt, ten dage als hij in het midden zijner verspreide schapen is, alzo zal Ik Mijn schapen opzoeken; en Ik zal ze redden uit al de plaatsen waarheen zij verstrooid zijn ten dage der wolk en der donkerheid." Nu kunt u wat betreft deze verstrooide Israëlieten de volgende bijzonderheden opmerken:

1. De *plaats* vanwaar zij zouden worden teruggebracht en vergaderd. Ons wordt meegedeeld, dat de Heere hen zou dorsen, of afslaan. Dat wil zeggen, dat zij afgeslagen zouden worden zoals vruchten van een boom, die zorgvuldig verzameld worden om door mensen genuttigd te worden. *Hij zou hen ook dorsen van de stroom van de rivier af tot aan de rivier van Egypte:* dat wil zeggen, van de rivier de Eufraat tot aan de rivier de Nijl, die de twee grenzen vormden van het beloofde land. Al de Israëlieten die in het land achtergebleven waren, worden hier geplaatst tegenover hen die verstrooid werden in vreemde landen, zoals Assyrië en Egypte.

² Deze preek komt voor in de *Schatkamer van uitgelezene Godtgeleerde verhandelingen*, deel 9. Voor het eerst in het Nederlands verschenen in 1758. De prekenbundels waren voorzien van een voorwoord van ds. Th. Van der Groe.

Hij zal Zijn verstrooide volk opsporen en zal hen afscheiden van hen met wie zij zich nauw verenigd schijnen te hebben. Dat waren zij die weggevoerd waren naar het land van Assyrië en op het punt stonden verloren te gaan wegens gebrek aan levensbehoeften en die al gauw gingen wanhopen aan hun verlossing. Dat waren ook de verdrevenen in het land van Egypte, waarheen velen van hen die achtergebleven waren na de gevankelijke wegvoering naar Babel, tegen het uitdrukkelijk bevel des Heeren, gegaan waren (Jer. 44:6 en 7), en daar als ballingen leefden.

2. De *wijze* waarop zij, volgens vers 12, bijeengebracht zouden worden: "*Gij zult opgelezen worden, een bij een, o gij kinderen Israëls.*" Hierbij wordt gewezen, of op het kleine getal van de overgeblevenen van dat talrijke volk, of eerder nog op Gods nauwgezette en bijzondere zorg over hen, zodat niet één van hen verloren zou gaan. Daar God genade weggelegd heeft voor verloren verdrevenen, zal Hij betonen dat zij, al zijn zij uit hun bezitting verdreven, toch niet verworpen zijn. Dus zorgt Hij er in het bijzonder voor dat zij een voor een bij elkaar gebracht worden; niet in grote aantallen, maar eerst één, en dan als het ware weer één. Dit is inderdaad Gods wijze van handelen bij het verzamelen van Zijn uitverkoren overblijfsel, want zij zijn gewoonlijk maar weinigen: "En van Sion zal gezegd worden: Die en die is daarin geboren."
3. Het *middel* waardoor zij verzameld zullen worden. De grote bazuin zal geblazen worden. Dat zal gebeuren door de vrijheidsafkondiging aan de gevangenen door koning Kores. De Joden die in hun slavernij in slaap waren gevallen, werden daardoor wakker geschud en gingen zich inspannen om naar Jeruzalem en hun eigen land terug te keren. Die afkondiging kunt u lezen in 2 Kronieken 36:22 en 23, en in Ezra 1:2, 3 en 4. Dit was als het klinken van de bazuin van het jubeljaar, die het jaar der vrijlating afkondigde. Zo zou God hen als het ware door het geluid van de bazuin oproepen uit de verste delen der aarde. Door een verheven roep en daad van Zijn voorzienigheid ten behoeve van hen, zou hij hen bijeenvergaderen en dat vooral uit Assyrië, waarheen de tien stammen waren heengevoerd en uit Egypte, waar velen van de Joden zich bevonden.
4. Het *doel* waartoe zij bijeengebracht moesten worden: namelijk, om de Heere te aanbidden op de heilige berg te Jeruzalem. Hoewel de heilige tempel in puin lag, hadden zij toch de heilige berg, de plaats van het altaar (Gen. 13:4). De vrijheid om God te dienen in Zijn ingestelde ordonnantiën is een zeer kostbare en zeer begeerlijke vrijheid.

Ten tweede. Laten wij nu ten tweede gaan letten op de zinnebeeldige en geestelijke betekenis van deze woorden. Dat zij een diepere betekenis hebben dan die welke ik al genoemd heb, zal duidelijk zijn, als u bedenkt dat, zoals Kores een verheven type van onze Heere Jezus Christus was, de verlossing van Israël uit de Babylonische ballingschap en Egyptische slavernij door middel van hem evenzeer bijzonder zinnebeeldig was voor de verlossing uit hun geestelijke dienstbaarheid die door Jezus Christus is teweeggebracht. Leest u maar eens Jesaja 44:28 en Jesaja 45:1-4. In dit alles was Kores een type van Christus, Die overheden en machten overwon en aan Wie onnaspeurlijke rijkdommen werden toevertrouwd tot nut en voordeel van Gods knechten, Zijn uitverkorenen. Toen Hij opvoer in de hoogte, heeft Hij de gevangenis gevangen genomen. Hij voerde gevankelijk weg degenen die anderen gevankelijk hadden weggevoerd en gaf de gebonden opening der gevangenis.

Nogmaals, de vrijheidsafkondiging door Kores aan de gevangen Israëlieten die hier meer dan honderden jaar voordat die geschiedde, werd voorzeggd, wordt vergeleken

met het blazen van een grote bazuin, met een duidelijke toespeling op de zilveren trompetten die de priesters volgens Numeri 10:2 moesten gebruiken om de Israëlieten samen te roepen. Dit beduidde dat de dienaars van Christus hun stem moesten verheffen als een bazuin om het volk hun overtreding bekend te maken (Jesaja 58:1), en om hen uit hun gevangen staat naar huis te roepen tot Christus. In ditzelfde verband lezen wij in Leviticus 23:24 van het feest des geklanks; een gedachtenis des geklanks op de eerste dag van de zevende maand, het begin van het jubeljaar. Dat was het zinnebeeld van het prediken van het Evangelie en in een zinspeling hierop worden zij *die het geklank kennen*, welgelukzalig genoemd (Ps. 89:16). Dat zijn zij die genodigd worden om tot Christus te komen en zich geheel aan God toe te vertrouwen in Zijn openbare eredienst.

De berg Sion die hier ook genoemd wordt, is een verheven zinnebeeld van de Kerk des Evangelies. Deze tekst is niet alleen van toepassing op de prediking van het Evangelie van Jezus Christus om zondaars tot Hem te vergaderen, maar in de zinnebeeldige en geestelijke betekenis ervan, is het een profetische verklaring en belofte van de bekering der volkeren tot het geloof in Christus door het blazen van de zilveren bazuin van het eeuwig Evangelie. In deze woorden worden ons hier de volgende vier zaken voorgesteld.

1. De droevige en ellendige toestand waarin zondaars zich van nature bevinden; *zij zijn verdrevenen*, die op het punt staan verloren te gaan onder hun geestelijke slavernij van de zonde, de satan en de toorn Gods.
2. De verlossing die hen geschonken wordt en in hun oren bekend wordt gemaakt door de grote bazuin van het Evangelie, die het aangename jaar des Heeren uitroept, het jaar van de vrijheid voor verloren gevangenen. *De grote bazuin zal geblazen worden.*
3. De kracht en doeltreffendheid van deze verlossing, die zo uitgeroepen wordt door het geluid van de bazuin om al de van God uitverkoren Israëlieten aan te drijven om zich op weg te begeven naar de vrijstad. Zij zullen komen. Het Evangelie van Jezus Christus zal de kracht Gods zijn tot hun zaligheid. *Zij zullen komen.*
4. Het doel en oogmerk van hun komen tot Christus, namelijk *dat zij de Heere mogen aanbidden op Zijn heilige berg* en dat zij gemeenschap en omgang mogen hebben met God in Christus, en dat zij, daar zij aangenomen zijn in de Geliefde, Hem welbehaaglijk mogen dienen in Zijn heilige plaats.

Terwijl ik veel leringen die uit deze woorden getrokken kunnen worden, voorbij ga, zal ik met Gods hulp alleen spreken over het volgende leerstuk:

"Het is enerzijds de plicht van verloren zondaars die het Evangelie horen, om tot God in Christus te komen als de enige Zaligmaker en het heerlijke Voorwerp van aanbedding, terwijl het anderzijds ook een bemoedigende belofte is, dat als de grote bazuin wordt geblazen een aantal verdreven zondaars, die op het punt staan verloren te gaan, zullen komen en Hem zullen vereren en dienen op een Gode aangename wijze op Zijn heilige berg."

Ik zou heel uitgebreid ieder onderdeel van dit leerstuk kunnen bewijzen.

1. Dat het de plicht is van verloren zondaars om tot Christus de Zaligmaker te komen, is duidelijk uit de roepstemmen van het Evangelie: "En die dorst heeft, kome; en die wil, neme het water des levens om niet" (Openb. 22:17). "O alle gij dorstigen, komt tot de wateren" (Jes.55:1), en "Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven" (Matth. 11:28).

2. Dat zij tot Hem behoren te komen als God de Zaligmaker en God het heerlijke Voorwerp van aanbidding, door Wie wij God moeten aanbidden en Die wij als God moeten aanbidden, lezen wij in Jesaja 45:22: "Wendt u naar Mij toe, wordt behouden, alle gij einden der aarde, want Ik ben God en niemand meer." En in Johannes 5:23 staat: "Opdat zij allen den Zoon eren, gelijk zij den Vader eren." Hij zegt daarom ook: "Deze is Mijn geliefde Zoon, hoort Hem."
3. Dat het de grote bazuin des Evangelies is, die het middel is om zondaars tot Christus bijeen te vergaderen, blijkt duidelijk uit Romeinen 10:17: "Zo is dan het geloof uit het gehoor en het gehoor door het Woord Gods." Tot dit doel wordt de bediening van het Evangelie gegeven en daarom zijn predikanten geroepen om het Evangelie te prediken aan alle creaturen (Mark. 16:15).
4. Dat een aantal zondaars die op het punt staan verloren te gaan, zullen komen bij het blazen van deze bazuin en dat dit blazen krachtig en doeltreffend zal zijn om hen te brengen, is ook duidelijk uit Romeinen 1:16 en 17: "Het Evangelie is een kracht Gods tot hun zaligheid, want de rechtvaardigheid Gods wordt in hetzelfde geopenbaard uit geloof tot geloof." En uit Romeinen 11:7: "De uitverkorenen zullen het verkrijgen." En uit Handelingen 13:48: "Er geloofden zovelen als er geordineerd waren tot het eeuwige leven." En in Psalm 110:3 lezen wij: "Zijn volk zal zeer gewillig zijn op den dag Zijner heirkraft."
5. Dat zij, als zij tot God teruggebracht zijn in Christus, Hem op een welbehaaglijke wijze zullen aanbidden op Zijn heilige berg, is ook duidelijk uit deze en soortgelijke beloften: Psalm 22:28 en 29: "Alle einden der aarde zullen het gedenken en zich tot den HEERE bekeren; en alle geslachten der heidenen zullen voor Uw aangezicht aanbidden. Want het Koninkrijk is des HEEREN en Hij heerst onder de heidenen." Psalm 86:9: "Al de heidenen, Heere, die Gij gemaakt hebt, zullen komen en zullen zich voor Uw aanschijn nederbuigen en Uw Naam eren." Psalm 138:2: "Ik zal mij nederbuigen naar het paleis Uwer heiligheid." Daarom zegt David in Psalm 51:20 en 21: "Doe wel bij Sion naar Uw welbehagen, bouw de muren van Jeruzalem op. Dan zult Gij lust hebben aan de offeranden der gerechtigheid, aan brandoffer en een offer, dat gans verteerd wordt; dan zullen zij varren offeren op Uw altaar." Wanneer Hij Zijn licht en waarheid zendt, dan brengt Hij hen naar de berg Zijner heiligheid, en naar Zijn woningen en dan gaan zij in tot Gods altaar, tot den God der blijdschap hunner verheuging (Ps. 43:3 en 4). Dan zullen zij God in Christus op een aangename en vreugdevolle wijze dienen (Jesaja 56:6 en 7).

Zo ziet u het leerstuk in elk onderdeel duidelijk, namelijk: "Het is enerzijds de plicht van verloren zondaars die het Evangelie horen om tot God in Christus te komen als de enige Zaligmaker en het heerlijke Voorwerp van aanbidding, terwijl het anderzijds ook een bemoedigende belofte is, dat als de grote bazuin wordt geblazen een aantal verdreven zondaars, die op het punt staan verloren te gaan, zullen komen en Hem zullen vereren en dienen op een Gode aangename wijze op Zijn heilige berg." Ik wil met Gods hulp dit leerstuk als volgt puntsgewijze behandelen en een ogenblik stilstaan bij:

- I. De staat en toestand waarin zondaars als verdrevenen, die op het punt staan verloren te gaan, zich bevinden.
- II. De plicht van zondaars om tot Christus te komen als de Zaligmaker, de grote Verlosser, en het heerlijke Voorwerp van aanbidding.

- III. Het middel waardoor de Heere deze zondaars zo tot Zich vergadert, namelijk door het blazen van de grote bazuin des Evangelies.
- IV. De doeltreffendheid van dit middel en waarom er beloofd wordt dat zij zullen komen.
- V. Het doel waarvoor zij zullen komen, namelijk om Hem te dienen op Zijn heilige berg.
- VI. Enige conclusies, die getrokken kunnen worden, om zo de toepassing op het geheel te maken.

I. Het eerste punt door mij voorgesteld is, de droevige staat en omstandigheden waarin zondaars zich van nature bevinden, aantonen.

Nu staan er hier twee woorden waarmee, o zondaar, uw droevige staat uitgebeeld wordt: *ten eerste, als verdrevenen of als zondaars die verjaagd zijn; en ten tweede, als zondaars die op het punt staan verloren te gaan.*

1. Wij zijn *verdrevenen*, zoals Israël in Egypte genoemd wordt. Dit is ook de naam die verschillende malen aan zondaars in de Schrift wordt gegeven met een toespeling op de verdreven Israëlieten. Psalm 147:2: "De HEERE bouwt Jeruzalem; Hij vergadert Israëls verdrevenen." Jesaja 11:12: "En Hij zal een banier oprichten onder de heidenen, en Hij zal de verdrevenen van Israël verzamelen van de vier einden des aardrijks." De Heere blijkt Zich te verlustigen in het gebruik van de uitdrukking "het bijeenvergaderen van verdrevenen". Ik bemerk immers dat Hij deze weer op Zichzelf toepast in Jesaja 56:8: "De Heere HEERE, Die de verdrevenen Israëls vergadert, spreekt: Ik zal tot Hem nog meer vergaderen, nevens hen, die tot Hem vergaderd zijn." U moet zich nu afvragen in welk opzicht zondaars verdrevenen zijn. Om tot Christus te komen als de bazuin wordt geblazen, is het nodig dat u nadenkt over uw toestand. U zult de aankondiging van genade niet waarderen als u niet beseft in welk een betreurenswaardige, verdreven toestand u zich bevindt.

- Weet dan, o zondaar, dat door uw zonde en val in de eerste Adam, u verdreven bent uit Gods gunst en gemeenschap en dat u vervreemd bent van het burgerschap Israëls, en vreemdelingen van de verbonden der belofte, geen hoop hebbende en zonder God in de wereld (Ef. 2:12). Zoals van het ellendige kind uit Ezechiël 16:5, kan van u gezegd worden: "Gij zijt geworpen geweest op het vlakke des velds, om de walgelijkheid van uw ziel, toen gij geboren waart en geen oog had medelijden over u."
- O zondaars, u bent zulke verdrevenen die zichzelf niet alleen uitgeworpen hebben door de zonde in Adam en door uw eigen persoonlijke en dadelijke zonden, maar u bent ook uitgeworpen door Gods gerechtigheid, die het vonnis der wet tegen u uitvoert. U bent onder de vloek van de wet. Galaten 3:10: "Vervloekt is een iegelijk die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet, om dat te doen." U bent niet alleen onder het vonnis der wet, het vonnis der veroordeling, maar het vonnis is reeds gedeeltelijk ten uitvoer gebracht. Het vonnis luidt: "Gij zult den dood sterven; gij zult zekerlijk sterven" (Gen. 2:17). Ziedaar, u bent dood, u bent zekerlijk dood in de zonden en misdaden. Het vonnis is over u uitgesproken: volgens de wet bent u dood. Het vonnis wordt aan u voltrokken: u bent geestelijk dood. Daar u volgens de wet dood bent, bent u al veroordeeld en doordat u geestelijk dood bent, is het vonnis der veroordeling reeds gedeeltelijk voltrokken. Er bevindt zich niets dan een haarbreedte tussen uw sterfelijke leven en de volledige voltrekking van dat vonnis van uw eeuwige dood.
- Zo bent u uit Gods tegenwoordigheid verdreven, verjaagd uit Zijn wijngaard. U bent er niet alleen uitgezet of uitgegaan, maar krachtens de vloek der wet

waaronder u zich bevindt, bent u er uitgeworpen als een dode hond, die over de muur van een stad geworpen wordt. "Want buiten zijn de honden" (Openb. 22:15).

- Kortom, o zondaar, u bent verdreven naar de satan, die u gevangen heeft en met u doet wat hem behaagt. De duivel heeft u in zijn bezit; hij werkt in het hart van de kinderen der ongehoorzaamheid. De duivel is uw god, want hij is de god dezer eeuw, die de zinnen verblindt, namelijk der ongelovigen (2 Kor. 4:4).

In deze en dergelijke opzichten bent u verdreven. U bent verdreven uit Gods huis en de duivel toegeworpen. U bent geworpen in het slijk en u wentelt u in de modderpoel van zonden en lusten: u bent arme, walgelijke en ellendige verdrevenen.

In uw verdreven toestand zult u haastig omkomen. U bevindt zich, als genade niet tussenbeide komt, aan de rand van de eeuwige ondergang. U staat op het punt zowel de eerste als de tweede dood te sterven.

- U staat op het punt de eerste dood te sterven, want uw leven is slechts een handbreed gesteld en de helft is al voorbij en misschien wel veel meer. Mag ik u vragen: "Waar zijn uw grootvader en grootmoeder?" Ja, kunnen wij niet tot sommigen van u zeggen: "Waar zijn uw vader en moeder?" Is niet de tijd vergaan van hen en hun bekenden, die u en uw burens nog gekend hebben? Is het niet gewoon een droom om aan de dagen van weleer te denken? Zijn zij niet allen als een schaduw vergaan en hun plaats kent hen niet meer? Zij zijn als een vogel die door de lucht vliegt en geen spoor achterlaat; of als een schip dat zijn weg door de zee klieft en onmiddellijk nadat het water erachter zich aaneensluit, is de plaats waar het voer, niet meer bekend. Vergaat uw leven niet op dezelfde wijze? En u kunt uzelf niet nog één jaar beloven, ja zelfs nog geen maand, nog geen dag, nog geen minuut, nog geen ogenblik. U staat op het punt in uw verdreven staat verloren te gaan, te sterven; en, als u sterft in die staat, dan sterft u voor eeuwig.
- U staat op het punt de tweede dood te sterven. U vindt deze beschreven in Openbaring 21:8: "Maar den vreesachtigen, en ongelovigen, en gruwelijken, en doodslagers, en hoereerders, en tovenaars, en afgodendienaars, en al den leugenaars, is hun deel in den poel, die daar brandt van vuur en sulfer; hetwelk is de tweede dood." U vindt deze ook beschreven in 2 Thessalonicenzen 1:8 en 9, waar geschreven staat dat Christus zal komen met vlammend vuur, wraak doende over diegenen die God niet kennen en over degenen die het Evangelie van onzen Heere Jezus Christus niet gehoorzaam zijn. Dewelken zullen tot straf lijden het eeuwig verderf, van het aangezicht des Heeren en van de heerlijkheid Zijner sterkte. Dat wil dus ook zeggen dat zij voor eeuwig Zijn machtig en toornig aangezicht zullen aanschouwen en dat zij verbannen zijn uit Zijn genadige en glorierijke tegenwoordigheid, die zij voor altijd zullen missen. Zoals in de hemel zijn immers betekent voor eeuwig bij de Heere te zijn, zo houdt het verkeren in de hel in dat men Hem altijd moet missen.

Daar de goddelozen Zijn oneindige heerlijkheid niet kennen, kunnen zij het zonder God zijn nu wel een lichte straf vinden, maar behalve de eeuwige, gevoelige pijn der zinnen, zal de straf van het gemis als verschrikkelijk ervaren worden. Honger legt geen bepaalde marteling of pijn op een mens, maar toch kan iemands lijden door de honger zeer groot zijn als hij niets krijgt om deze te verzachten. Nu is de aard van de volmaaktheid zodanig, dat, wat het redelijk schepsel er ook van begrijpt, hij er wel vereniging mee moet wensen en dat hij pijn lijdt onder het gemis ervan. Als God nu eenmaal Zijn oneindige glorie en heerlijkheid heeft voorgesteld (want er zijn geen godloochenaars in de hel), dan zullen zij zien van

welke oneindige heerlijkheden hun het genot onthouden wordt. Welk een onuitsprekelijke smart en kwelling zal het zijn te moeten verlangen naar dat geluk dat men nooit kan verkrijgen!

Een man kan verliefd zijn op een sterfelijk mens, die als een stukje leem dat God beminnelijk en lieflijk voor zijn ogen heeft afgeschilderd. Nu kan het gebeuren dat zo'n mens zijn aanzoeken versmaadt. Omdat hij versmaadt wordt, lijdt hij misschien zulk een smart dat hij wegwijnt. En als het nu zo is, dat het niet verkrijgen van een beetje leem dat men begeert, zo pijnlijk en moeilijk te dragen valt, laat dan toch niemand minachtende en geringe gedachten hebben van de pijn van het gemis, die degenen hebben te dragen die uitgesloten zijn uit Gods tegenwoordigheid en Zijn oneindige schoonheid en heerlijkheid.

Hier hebt u dan de tweede dood: het altoos moeten aanschouwen van Gods toornig aangezicht en het eeuwig beroofd zijn van Zijn heerlijke aanwezigheid. U staat dus op het punt verloren te gaan. O, wat een treurige toestand! Op het punt staan naar de hel te gaan, erop voorbereid te zijn en op het punt staan elk moment in die plaats van verderf geworpen te kunnen worden!

II. In de tweede plaats zou ik enkele woorden spreken over de plicht die verdreven zondaars, die op het punt staan verloren te gaan, hebben. Zij hebben de plicht om tot Christus te komen en tot God terug te keren langs een verse en levende Weg, zodat zij niet omkomen in hun verdreven staat en ellendige toestand. Ik zal hier kort stilstaan bij wat dit komen inhoudt en in welke hoedanigheid zij tot Hem moeten komen.

1. Dit komen tot Christus, of tot God in Hem, veronderstelt die natuurlijke, verdreven, verloren staat en toestand die een afgescheidenheid van God inhoudt. Het veronderstelt ook een gevoel of overtuiging van deze afgescheiden en treurige toestand.

- De eerste stap op Gods weg is immers dat wij van onszelf ontdekken dat wij helemaal van de weg af zijn en dat de duivel en onze lusten ons naar de hel drijven. Het veronderstelt dus werkelijk een trekkende kracht van Goddelijke genade, die de ziel gewillig maakt om behouden te worden in een weg van vrije genade, zowel van de zonde als van de toorn, door de gerechtigheid van Jezus Christus.
- Het veronderstelt een horen van een weg ter ontkoming, die te verkrijgen is in Jezus Christus en het veronderstelt een gewichtige boodschap, die de ziel tot Christus brengt. Daar de zondaar zich bewust is van zijn blindheid, komt hij om licht. Daar hij zich bewust is van schuld en bevreesd is voor de toorn, komt hij om rechtvaardigmaking en verzoening met God. Daar hij zich bewust is van de macht der zonde en zich bewust is van de helse verdorvenheid in zich, komt hij om heiligmaking en vrijmaking uit deze zware helse ketenen. Daar zij zwak zijn, komen zij om kracht. Daar zij moe zijn, komen zij om rust. Daar zij naakt zijn, komen zij om kleding. Daar het hen ontbreekt aan alle goeds, komen zij om van alles voorzien te worden door Hem, Die alles is in allen.

En daarom houdt dit komen in het bijzonder in:

- Een kennis van de Persoon tot Wie wij komen, want er is een zien van de Zoon nodig om in Hem te geloven (Joh. 6:40). Door hemels licht krijgt degene die komt de volstreekte noodzakelijkheid van Christus te zien en Zijn uitnemendheid en gepastheid.

- Als iemand naar een zekere plaats komt, veronderstelt dat, dat hij weet waar hij naar toegaat. Het houdt in dat hij geestelijk leven en werking bezit, want zonder deze kan niemand ergens komen of gaan in geestelijke zin. Evenmin kan er van enig komen gesproken worden in een natuurlijke zin zonder natuurlijk leven en werking. Op de dag dat de ziel tot Christus komt, wordt hij levend gemaakt door de Geest des levens, door de Geest des geloofs. Zij wordt opgewekt tot een levende hoop, want dit komen houdt een hoop op toekomstige verlossing in.
- Het houdt op zijn minst in dat de genadige God van Israël mij mogelijk genade zal bewijzen. Een arme man zal niet naar iemand komen om een aalmoes, als hij denkt dat hij niets aan hem te geven heeft. Iemand die komt en geloof bezit, is ervan overtuigd dat er een overvloedige volheid in Christus is: een volheid van kracht in Zijn bloed; een volheid van verdienste in Zijn dood; een volheid van macht in Zijn arm. En daarom houdt dit komen voornamelijk een beslist gaan van de ziel naar Christus in, zoals Hij in het Evangelie wordt aangeboden: een werkelijke vereniging met Hem, door een praktikale instemming van het verstand, een hartelijke toestemming van de wil en een krachtige uitgang van toegenegenheid tot de Zoon van God. Daar de ziel een absolute noodzakelijkheid ziet, waagt zij het om tot een aangeboden Christus te gaan om wijsheid, rechtvaardigheid, heiligmaking en verlossing (1 Kor. 1:30). Maar dit leidt mij tot het volgende punt van overdenking, want ik moet niet te veel uitweiden.

2. Tot welke hoedanigheid van Christus moeten wij komen? Wij moeten tot Hem komen in tweeërlei hoedanigheid:

- ten eerste moeten wij tot Hem komen als tot de Zaligmaker en
 - ten tweede als tot de Heere, het heerlijke Voorwerp van aanbidding, want zij zullen komen en aanbidden.
- (1) Wij moeten tot Christus komen als de Heere en Zaligmaker, de Goël en Bevrijder. Christus staat op de berg Sions als een Heiland en Hij nodigt allerlei zondaars uit tot Hem te komen: oude zondaars, jonge zondaars, grote zondaars, verachtelijke zondaars, de walgelijkste en zwartste verdrevenen. Hij nodigt hen uit om genade te verkrijgen, want Zijn Naam is Heiland. Het is Zijn natuur, Zijn vreugde, Zijn ambt om te behouden. Als gevangenen moeten wij komen naar een Verlosser, Die bereid is om hen die op het punt staan verloren te gaan in hun gevangenschap van zonde, satan, recht, dood en hel, te verlossen. Daarom klinkt Zijn stem: "Keert gijlieden weder tot de sterkte, gij gebondenen die daar hoopt." "Komt tot Mij verdreven zondaars, die op het punt staan verloren te gaan; hier ben Ik, Die bereid is u te verlossen."
- (2) Wij moeten komen tot Christus als de Heere HEERE, het heerlijke Voorwerp van aanbidding. Ik denk dat dit ook de inhoud is van de woorden: "Zij zullen komen en de HEERE aanbidden op den heiligen berg te Jeruzalem." Voordat mensen tot Christus uit hun geestelijke gevangenschap komen, zullen zij de duivel en hun lusten eren en dienen. Wanneer zij echter tot Jezus komen, zullen zij Hem niet alleen aanbidden, maar ook God aanbidden in Hem. Psalm 45:12: "Dewijl Hij uw Heere is, zo buig u voor Hem neder"; en Mattheüs 28:17: "En als zij Hem zagen, baden zij Hem aan." En dan, en pas dan, aanbidden zij de Heere op een Gode aangename wijze, als zij God aanbidden in de Geest en door de Geest van Christus, en de Vader aanbidden in de Zoon, door de Geest, want de Geest is de Weg tot Christus: "Hij zal van Mij getuigen." En Christus is de Weg tot de Vader: "Niemand kan tot de Vader komen, dan door Mij." In het komen tot Christus,

omhelst het geloof Hem niet alleen als God, de grote Jehovah, het heerlijke Voorwerp van het geloof, maar ook als de Christus Gods, de Weg tot God, omdat Hij zowel God is als Mens; Immanuël, God met ons. Zo is Hij het Einde en de Weg en is Hij dus zowel het heerlijke Voorwerp van aanbidding, als de Persoon in Wie onze aanbidding aangenaam is. Zij zullen de Heere aanbidden op Zijn heilige berg. Maar hierop kom ik later nog terug.

III. In de derde plaats stelde ik voor te spreken over het middel, waardoor de Heere verdreven zondaars, die op het punt staan verloren te gaan, verzamelt en hen tot Hem doet komen en Hem aanbidden, namelijk *door het blazen van de grote bazuin des Evangelies*. "De grote bazuin zal geblazen worden en zij zullen komen." Dit is, zoals ik al heb aangetoond, het prediken van het Evangelie van Jezus Christus en de verkondiging van Gods genade, die daarin besloten ligt, aan arme, verdreven, verloren zondaars. Om hier een wat onderscheidenlijker over te spreken, zal ik het volgende aantonen:

1. Waarom de prediking van het Evangelie vergeleken wordt met *het doen klinken of blazen van een bazuin*.
2. Waarom het een *grote* bazuin genoemd mag worden.
3. Welk soort geluid deze bazuin voortbrengt; of wat de betekenis ervan is, als wij letten op *de inhoud van de afkondiging*.
4. Wat de hoedanigheid is van het geluid als er geblazen wordt.

In de eerste plaats wil ik iets zeggen over de reden, waarom de prediking van het Evangelie vergeleken wordt met het blazen van een bazuin. Ik ben niet van plan om meer over deze beeldspraak te zeggen dan voor dit doel nodig is. Ik zal slechts enkele bijzonderheden opnoemen.

- (1) Een bazuin is een *koninklijk* en majestueus instrument. Daarom worden gewoonlijk koningen gekroond en tot koning uitgeroepen door hun herauten onder het blazen van de bazuin. Zo is het Evangelie de koninklijke en majestueuze bazuin van de grote Koning der koningen en daarin maakt Hij Zijn heerlijkheid en Zijn majesteit bekend, als Hij voorspoediglijk rijdt op het Woord der waarheid en rechtvaardige zachtmoedigheid (Ps. 45:4 en 5). Daarin wordt Christus uitgeroepen tot Sions Koning en worden de koninklijke rechten van Zijn genade bekendgemaakt.
- (2) Een bazuin is *een hoog en luid klinkend* instrument en haar geluid kan op een behoorlijke afstand gehoord worden. Zo'n bazuin is het Evangelie en daarom wordt er van de herauten van de grote Koning, die het Evangelie verkondigen, gezegd: "Hun geluid is over de gehele aarde uitgegaan, en hun woorden tot de einden der wereld" (Rom. 10:18). Het is de luide stem van Gods Zoon, Die spreekt door Zijn gezanten en zij zal voor het einde der tijden gehoord worden over de gehele aarde. "En dit Evangelie des Koninkrijks zal in de gehele wereld gepredikt worden tot een getuigenis allen volken; en dan zal het einde komen" (Matth. 24:14).
- (3) Een bazuin is een *krijgs- en oorlogsinstrument* en wordt gewoonlijk geblazen om vrede of oorlog aan te kondigen. Zo is het Evangelie een vredesverklaring met God en een oorlogsverklaring aan de duivel. Het eerste geluid dat deze bazuin ooit liet horen, was zowel een geluid van vrede als van oorlog: de oorlog met de duivel, de verwoester van de mensheid. Het Zaad van de vrouw zal de kop van de slang vermorzelen en op grond daarvan: vrede op aarde, omdat de God des vredes zo de

satan onder onze voeten zou verpletteren. Het Evangelie is het grote instrument dat in veel opzichten nuttig is om aanwijzingen te geven in de heilige oorlog.

- Soms wordt het gebruikt om de mensen bijeen te brengen, een vergadering van het volk te Silo; de plaats van de samenkomst onder de banier van de overste Leidsman hunner zaligheid, Die allen roept om tot Hem te komen en bij Hem in dienst te treden.
- Soms wordt het gebruikt om alarm te blazen: "Als gij met een gebroken klank blazen zult, zullen de legers optrekken tot hun optochten" (Num. 10:5 en 6).
- Soms om het leger op te roepen om de strijd aan te binden met de vijand, in de naam en kracht van Hem, van Wie gezegd wordt in Psalm 68:8 en 12: "O God, toen Gij voor het aangezicht Uws volks uittoogt, toen Gij daarheen traadt in de woestijn. De Heere gaf te spreken; der boodschappers van goede tijdingen was een grote heerschaar." De bazuin blaast nooit een aftocht of een wapenstilstand, behalve wanneer Hij het nodig oordeelt om Zijn vijanden in het leven te behouden als zij nog voor Zijn volk gebruikt moeten worden en Hij zegt: "Doodt ze niet, opdat Mijn volk het niet vergete."
- Maar als zij de goede strijd des geloofs strijden en wettig en met voorspoed strijden, dan blaast de bazuin de overwinning en de triomf: "En Gode zij dank, Die ons allen tijd doet triomferen in Christus" (2 Kor. 2:14). "Maar in dit alles zijn wij meer dan overwinnaars, door Hem, Die ons heeft liefgehad" (Rom. 8: 37). "Dood, waar is uw prikkel? Hel, waar is uw overwinning?" (1 Kor. 15:55). "Die overwint, Ik zal hem geven met Mij te zitten in Mijn troon, gelijk als Ik overwonnen heb en ben gezeten met Mijn Vader in Zijn troon" (Openb. 3:21).

- (4) Het blazen van een bazuin vereist leven, adem en ook wijsheid. Zo vereist ook het blazen van de bazuin des Evangelies, èn de Geest des Levens èn de beademing van de Geest des Levens. Zij die door de Geest van Christus niet worden levend gemaakt en de beademing van de Geest van Christus niet genieten, kunnen de bazuin van het Evangelie tot geen enkel goed doel blazen; zij zijn in ieder geval niet Gods gewone instrumenten om anderen levend te maken, maar: "Wie is tot deze dingen bekwaam? Niet dat wij van onszelven bekwaam zijn iets te denken als uit onszelven, maar onze bekwaamheid is uit God, Die ons bekwaam gemaakt heeft om te zijn dienaars des Nieuwen Testaments, niet der letter, maar des Geestes, want de letter doodt, maar de Geest maakt levend" (2 Kor. 3:5 en 6).

De bazuin des Evangelies zal weinig nut doen, als Gods Geest niet Zelf de adem is, die haar blaast. Een grote bazuin vereist een krachtige adem, en daarom, o mijn vrienden, ziet dan op naar de hemel, opdat de krachtige beademing des Geestes het Evangelie moge vergezellen. Ja, het blazen van de bazuin vereist wijsheid en bekwaamheid. Iemand kan zowel het leven als de adem hebben en toch de bekwaamheid missen om een bazuin te blazen.

Zo is er ook veel geestelijke wijsheid vereist om de bazuin des Evangelies te blazen, opdat wij met het Woord Gods niet bedrieglijk handelen en wij geen vals alarm of een valse vrede blazen en wij geen onzeker geluid geven, want het is, zoals de apostel zegt in 1 Korinthe 14:8: "Indien de bazuin een onzeker geluid geeft, wie zal zich tot den krijg bereiden?" Als het de dierbare waarheid en het zuivere Evangelie niet is, dat gepredikt wordt, dan hoeven wij er geen acht op te slaan, al werd de bazuin geblazen door de mond van een engel." Doch al ware het ook dat wij of een engel uit den hemel, u een Evangelie verkondigde, buiten hetgeen wij u verkondigd hebben, die zij vervloekt" (Gal.1:8).

In de tweede plaats moet ik hier onderzoeken, waarom het Evangelie een grote bazuin genoemd mag worden. Dit zal ik ook met enkele woorden voordragen.

1. Het is een grote bazuin, omdat het de bazuin is van de *grote God*, en van de grote Koning, de grote Heiland, want zo wordt onze Heere Jezus genoemd. "Zij zullen tot den HEERE roepen vanwege de verdrukken, en Hij zal hun een Heiland en Meester zenden, Die zal hen verlossen" (Jesaja 19:20). O, hoe groot is deze Mens, deze Godmens! Hij is groot in Zijn Persoon, omdat Hij het Afschijnsel van de heerlijkheid Zijns Vaders is en het uitgedrukte Beeld Zijner zelfstandigheid en de Overste van de koninkrijken der aarde. Hij is groot in Zijn ambten: een groot Profeet, een grote Hogepriester, een groot Koning; groot in Zijn betrekkingen, groot in Zijn namen; groot in Zijn beloften, groot in Zijn verdiensten, groot in Zijn overwinningen, groot in Zijn volheid, daar al de volheid der Godheid in Hem woont. Het is de bazuin van de grote Koning.
2. Het is de bazuin van een *grote zaligheid*. "Hoe zullen wij ontvlieden, indien wij op zo grote zaligheid geen acht nemen? (Hebr. 2:3). Het is een zaligheid, die door de bazuin des Evangelies verkondigd wordt. De grote Zaligmaker komt met een opdracht onder het grote zegel des Hemels, want "Dezen heeft God de Vader verzegeld" (Joh. 6:27). Hij komt met een groot doel, namelijk de verlossing van grote zondaars, en Hij doet dat op zulk een wijze dat het uiteindelijke doel is: de verheerlijking van Gods grote volmaaktheden en het prijzen van Zijn genade. Het is een verlossing van het grootste zedelijke kwaad, de zonde, en het is een verlossing van het grootste strafbare kwaad, van de toekomstige toorn, die uitgeroepen wordt door deze bazuin.
3. Het is een grote bazuin, *in tegenstelling* tot alle andere aardse bazuinen, die slechts kleine zinnebeelden zijn van deze grote bazuin. Wat betekenen de bazuinen van aardse koningen en overwinnaars wanneer zij op de weegschaal worden gelegd met de bazuin des Evangelies, die de overwinning uitbazuint van onze glorierijke Overwinnaar, Die zegt: "Wie is Deze, Die van Edom komt, met besprenkelde klederen van Bozra? Deze, Die versierd is in Zijn gewaad? Die voorttrekt in Zijn grote kracht? Ik ben het, Die in gerechtigheid spreek, Die machtig ben te verlossen" (Jesaja 63:1).
4. Het is een grote bazuin wat betreft het *grote gevolg* dat het schallen en blazen ervan heeft. Daar het Evangelie immers een eeuwig Evangelie wordt genoemd, zo zal het eeuwige leven of de eeuwige dood het gevolg zijn van het horen van deze bazuin. "Dezen wel een reuk des doods ten dode, maar genen een reuk des levens ten leven" (2 Kor. 2:16). Het is niet zo dat het Evangelie op zichzelf een klank van dood en verdoemenis tot iemand brengt; nee, zeker niet, het is een woord van verlossing tot zondaars, maar wanneer dit Blijde geklank ten slotte wordt versmaad door ongeloof en onboetvaardigheid dan brengt het de grootste vernietiging en ondergang. Leest u hierover maar eens Hebr. 10:28 en 29 en hoofdstuk 12:25. Het geklank van deze bazuin te versmaden brengt dan ook de grootste verdoemenis, de heetste hel, maar op zichzelf is het een klank van barmhartigheid.

Ik zal daarom in de derde plaats spreken over welk geluid deze grote bazuin voortbrengt en wat zij afkondigt. Wanneer deze bazuin wordt geblazen, dan brengt zij in het algemeen beschouwd *een geluid voort van genade en vergeving voor arme zondaars die op het punt staan om te komen*. In Titus 2:11 wordt het zo uitgedrukt: "Want de zaligmakende genade Gods is verschenen aan alle mensen", zoals u ook in de kanttekening kunt lezen. Laten wij nu op de bijzondere kenmerken van het geklank gaan letten.

1. Het geklank van deze bazuin verkondigt het leven aan dode zondaars. Johannes 10:10: "Ik ben gekomen, opdat zij het leven hebben en overvloed hebben." Johannes 5:25: "De ure komt en is nu, wanneer de doden zullen horen de stem des Zoons Gods, en die ze gehoord hebben, zullen leven." Johannes 11:25: "Ik ben de Opstanding en het Leven; die in Mij gelooft zal leven, al ware hij ook gestorven." Deze bazuin dient tot het opwekken en wakker maken van de doden; en zalig zijn zij die door haar geklank worden opgewekt en levend gemaakt, want zij roept uit: "Ontwaak, gij die slaapt en sta op uit de doden, en Christus zal over u lichten" (Ef. 5:14). Alleen de bazuin van de levende en levengevende God kan zulk een geluid voortbrengen, en zij is zoals Hij Zelf is, want Hij is de God, Die de doden levend 28 maakt en roept de dingen die niet zijn, alsof zij waren (Rom. 4:17).
2. Het geklank van deze grote bazuin *roept vrijheid uit voor gevangene zondaars*: "De Geest des Heeren HEEREN is op Mij, omdat de HEERE Mij gezalft heeft, om een blijde boodschap te brengen den zachtmoedigen; Hij heeft Mij gezonden om te verbinden de gebrokenen van hart, om den gevangenen vrijheid uit te roepen, en den gebondenen opening der gevangenis; om uit te roepen het jaar van het welbehagen des . HEEREN, en den dag der wreke onzes Gods, om alle treurigen te troosten" (Jesaja 61:1 en 2). O gevangene zondaar, die ligt in de ketenen van de zonde en de satan, en in de ketenen van ongelof en vijandschap, zou u willen dat uw ketenen werden losgemaakt en dat uw ziel in vrijheid werd gesteld? Luister naar de stem van de bazuin: "De HEERE maakt de gevangenen los" (Ps. 146:7). "Keert gijlieden weder tot de sterkte, gij gebondenen, die daar hoopt" (Zach. 9:12). "Door het bloed uws verbonds heb Ik uw gebondenen uit den kuil, daar geen water in is, uitgelaaten" (Zach. 9:11).
3. Het geklank van deze grote bazuin is een geklank *dat vergevende genade verkondigt aan de veroordeelde zondaar*. Het maakt kwijtschelding van straf bekend aan al de schuldige opstandelingen tegen de hemel die het geklank horen en het verwelkomen. "Zo zij u dan bekend, mannen broeders, dat door Dezen u vergeving der zonden verkondigd wordt; en dat van alles, waarvan gij niet kondt gerechtvaardigd worden door de wet van Mozes, door Dezen een iegelijk die gelooft, gerechtvaardigd wordt" (Hand. 13:38 en 39). Het is een kwijtschelding om niet door Christus, tot prijs der heerlijkheid Zijner genade, die wordt afgekondigd. "In Welken wij hebben de verlossing door Zijn bloed, namelijk de vergeving der misdaden, naar den rijkdom Zijner genade" (Ef. 1:7). O, wil een veroordeelde zondaar, wie het ook is, vergiffenis en kwijtschelding op deze genadige voorwaarden aanvaarden? De voorwaarde is al vervuld: het bloed van Jezus Christus heeft vergeving gekocht. De zegen van Zijn bloed komt daarom tot u om niet, zodat u haar om niet kunt aanvaarden en dan is zij in uw bezit. "Niet om uwentwil, niet om uwentwil geeft Hij het, maar om Zijns Naams wil." Jesaja 43:25: "Ik, Ik ben het, Die uw overtredingen uitdelg om Mijnentwil, en Ik gedenk uwer zonden niet." Om geen andere reden dan dat u het goede ervan mag ondervinden en Ik de eer ervan ontvang.
4. Het geklank van deze grote bazuin is een geklank van reinigende genade voor de vuile zondaar. "Te dien dage zal er een fontein geopend zijn voor het huis Davids en voor de inwoners van Jeruzalem, tegen de zonde en tegen de onreinheid" (Zach. 13:1). De bazuin verkondigt u, o vuile, onreine zondaar, die vol ongedierte zit, en geheel bedekt met de walgelijkheid van zonde en ongerechtigheid: Zie, de God des

hemels heeft voorzien in een fontein van reiniging, zowel van de zonde als van de onreinheid, zowel voor het wegnemen van de schuld der zonde als de smet der zonde. Ja ziet, Hij heeft zowel voorzien in een Rode Zee, als in een rivier klaar als kristal. Van een Rode Zee van bloed leest u in 1 Johannes 1:7: "Het bloed van Christus reinigt van alle zonden." En van de rivier klaar als kristal leest u in Openbaring 22:1: "En Hij toonde mij een zuivere rivier van het water des levens, klaar als kristal, voortkomende uit de troon Gods en des Lams." En deze zal door zijn levendmakende, reinigmakende en heiligmakende tegenwoordigheid en kracht een fontein van water in u zijn, springende tot in het eeuwige leven (Joh 4:14). U kunt uzelf niet heiligen of reinigen, net zomin als u een wereld kunt scheppen, maar hier ben Ik Die een rein hart in u kan scheppen. "Zie, het Lam Gods, Dat de zonde der wereld wegneemt." Sla daarom acht op deze woorden en zeg: Neem weg alle ongerechtigheid, U, Wiens werk het is en Wiens belofte mij met de volgende woorden in de oren klinkt: "Ik zal rein water op u sprengen, en gij zult rein worden: van al uw onreinheid en van al uw drekgoden zal Ik u reinigen" (Ezech. 36:25). Deze grote bazuin verkondigt dan ook leven en vrijheid, vergeving en reinheid; zij verkondigt het leven aan de doden, vrijheid aan de gevangenen, vergeving aan de schuldigen, en reinheid aan vuile zondaars. Deze dingen omvatten alles wat u nodig hebt, zowel voor de tijd als voor de eeuwigheid, want het eeuwig Evangelie verkondigt eeuwige zegeningen, eeuwig leven, eeuwige vrijheid, eeuwige vergeving, eeuwige reinheid en heiligheid. Dit alles is te verkrijgen in Christus, de eeuwige God en Zaligmaker, Die dood geweest is en weder levend is geworden, en Die leeft tot in alle eeuwigheid. En dit alles is hier ten dele en uit genade te verkrijgen en hiernamaals ten volle en in volkomen heerlijkheid.

5. Kortom, het geklank van deze grote bazuin is in alle opzichten een geklank van *volkomen verlossing waardoor arme zondaars* die het geklank horen, gered moeten worden. Het is een geklank dat onderricht schenkt aan onwetenden en zegt: "Zij zullen van God geleerd worden." Het is een geklank dat de weg wijst aan radelozen en als een stem achter hen, die zegt: "Dit is de weg, wandelt in dezelve." De bazuin verkondigt: "Hier is rust voor de vermoeiden van ziel, troost voor de moedelozen, kracht voor de zwakken, rijkdom voor de armen, kleding voor de naakten, het gezicht voor de blinden, overvloed voor de nooddriftigen. Hier is verlossing voor de verloren ziel; genade en heerlijkheid en alles wat goed is voor degenen die niets hebben." Hier is dan in het kort de inhoud van hetgeen het geklank van de bazuin verkondigt. De hoofdinhoud van het vrolijke geklank van deze bazuin kunt u vinden in Jesaja 25:6: "En de HEERE der heirscharen zal op dezen berg allen volken een vetten maaltijd maken, een maaltijd van reinen wijn, van vet vol merg, van reine wijnen, die gezuiverd zijn." En in Jesaja 55:1 lezen wij: "O alle gij "dorstigen, komt tot de wateren, en gij, die geen geld hebt, komt, koopt en eet, ja komt, koopt zonder geld en zonder prijs, wijn en melk." O, dat ieder, die lust heeft, kome en in het huwelijk trede met de Zoon van God! Alle dingen zijn gereed, komt tot de bruiloft en komt zo tot het bruiloftsfeest. Hierover heb ik nu genoeg gezegd.

In de vierde plaats had ik voorgesteld iets te zeggen over de hoedanigheid van het geklank van de grote bazuin des Evangelies, die in Sion geblazen wordt.

1. *Het is een blijde en een bekoorlijke klank.* Psalm 89:16 en 17: "Welgelukzalig is het volk, hetwelk het geklank kent; o HEERE, zij zullen in het licht Uws aanschijns wandelen. Zij zullen zich den gansen dag verheugen in Uw Naam, en

door Uw gerechtigheid verhoogd worden." Het geklank van de bazuin verkondigt: "Zie, ik verkondig u grote blijdschap, die al den volke wezen zal, namelijk dat u heden geboren is de Zaligmaker, Welke is Christus, de Heere, in de stad Davids." Sommige mensen die eens verlost werden door een overwinnaar, deden de elementen weergalmen en de vogels uit de lucht vallen door hun stemmen, die uitriepen: "Een verlosser, een verlosser!" O, hoe veel meer moest het blijde nieuws van een Zaligmaker, Die redt van zonde en eeuwige toorn, met vreugde ontvangen worden! Het is een blijde en bekoorlijke klank. Zal hier de stem van de Bezweerder verworpen worden en veracht door de dove adders?

2. *Het is een Goddelijk, ontzaglijk geklank:* het is de stem van de Zoon des mensen; ja de stem van de Zone Gods. Het is de stem van de grote God, Die door deze bazuin te horen is. Het is de stem die de hemel en de aarde beweegt (Hebr. 12:26). Het is het verheven geklank van de Hoge en de Verhevene, Die in de eeuwigheid woont. Het is een majestueuze klank, want de stem des Heeren is met heerlijkheid. Hoewel het een zachte stilte is, zoals Elia die hoorde (1 Kon. 19:12), toch is de Heere daarin, en gelukkig zijn zij, die door de stem van een mens, de stem van God horen, doordat zij het Woord ontvangen niet als het woord van een mens, maar (gelijk het waarlijk is) als Gods Woord, dat ook werkt in u, die gelooft (1 Thess. 2:13).
3. *Het is daarom zowel een inwendig en geestelijk geklank als een uitwendig geklank.* "De Geest is het, Die levend maakt; het vlees is niet nut. De woorden, die Ik tot u spreek, zijn geest en zijn leven" (Joh. 6:63). Het is daarom een geklank dat de ziel zowel verwondt als heelt. Het is een geklank dat eerst de ziel doodt en dan levend maakt en zo blijkt het, dat het geklank de stem van de levende God is, Die zegt: "Ik dood en maak levend, Ik versla en Ik heel." Het geklank is uitwendig in de verkondiging voor het oor, en het geloof komt door het gehoor en dan is het inwendig en geestelijk door de toepassing ervan op het hart. O, moge het voor velen die hier aanwezig zijn, een levend en leven gevend geklank zijn dat de ziel levend maakt. Het is immers de stem van de Zoon van God, Die de doden doet horen en leven.
4. *Het is een lang en aanhoudend geklank.* Het geklank van gewone bazuinen als ze geblazen worden, is slechts een wegstervend geluid, maar het geklank van de grote bazuin des eeuwigen Evangelies is zo niet. Het is het Woord des Heeren, dat blijft in eeuwigheid (1 Petr. 1:23). De weerklink van dit blijde geschal zal zowel in de hemel als in de hel voor eeuwig gehoord worden. De blijde weerklink onder de verlost en de vreselijke, pijnigende weerklink onder de verdoemden, zal eeuwig duren. Het zal niet voor eeuwig klinken, zoals het nu doet, maar de weerklink ervan zal tot in alle eeuwigheid steeds luider klinken, terwijl alle andere dingen zullen verwijnen en verbleken. Dit blijkt duidelijk uit wat wij lezen in 1 Petrus 1:24 en 25 en dat is te vergelijken met wat wij lezen in Jesaja 40:6 en 7: "Een stem zegt: Roep! En hij zegt: Wat zal ik roepen? Alle vlees is gras en al zijn goedertierenheid als een bloem des velds. Het gras verdort, de bloem valt af, als de Geest des HEEREN daarin blaast; voorwaar, het volk is gras. En dit is het Woord, dat onder u verkondigd is." En wat betreft de tegenwoordige, uitwendige verkondiging van het Evangelie, houdt God de tijd bij hoe lang de bazuin in uw oren klinkt: "Den gehelen dag heb Ik Mijn handen uitgebreid tot een ongehoorzaam en tegensprekend volk" (Rom. 10:21).

5. *Het is een geklank van dichtbij, niet van ver zoals nieuws uit een vreemd land, maar van vlakbij*, en het brengt ons de hemelse dingen nabij: "Hoort naar Mij, gij stijven van hart, gij, die verre van de gerechtigheid zijt. Ik breng Mijn gerechtigheid nabij, zij zal niet verre wezen, en Mijn heil zal niet vertoeven; maar Ik zal heil geven in Sion, aan Israël Mijn heerlijkheid" (Jesaja 46:12 en 13). Het Woord is nabij uw hart, want de Heere handelt met uw hart door Zijn Woord. O, moge Hij er niet alleen mee handelen, maar de overhand hebben.
6. *Het kan de overhand hebben, want het is een machtig, overwinnend geklank*. Het zal overwinnen en de overhand hebben om het doel ervan te bereiken óf naar de ene kant, óf naar de andere kant. "Het zal niet ledig tot Mij wederkeren, maar het zal doen hetgeen Mij behaagt, en het zal voorspoedig zijn in hetgeen waartoe Ik het zend" (Jesaja 55:11). God zal Zijn bazuin niet tevergeefs blazen. Alle verwerpers en verachters zijn vanwege het geklank niet te verontschuldigen en al Zijn uitverkorenen zullen er genadiglijk door overwonnen worden. Het geklank klinkt over de toppen van alle heuvels en bergen van zonde en schuld, van ongelooft en vijandschap. "Dat is de stem mijns Liefsten, zie Hem, Hij komt, springende op de bergen, en huppelende op de heuvelen" (Hoogl. 2:8). De stem des Heeren is met kracht en doet de heuvelen die zij ontmoet, smelten. "De stem des HEEREN breekt de cederen Libanons."

IV. Dit leidt mij tot mijn vierde hoofdgedachte, die ik wilde aanroeren. Ik wil iets zeggen over de krachtigheid van dit middel en waarom er beloofd wordt, dat een aantal verloren zondaars, die op het punt staan verloren te gaan, door het blazen van de bazuin zullen komen. De arminiaanse leer, die in deze dagen overvloedig voorkomt, laat de krachtigheid van het Evangelie afhangen van de vrije wil van de mens. Wij hebben echter Christus alzo niet geleerd. Hij heeft een vastere grondslag gelegd, want al de krachtigheid hangt af van Zijn vrije genade en deze wordt verzekerd door Zijn "zal worden". De bazuin zal worden geblazen en zij "zullen komen". De belofte van de Vader aan de Zoon verzekert dit. "Uw volk zal zeer gewillig zijn op den dag Uwer heirkraft" (Ps. 110:3). "Hij zal Zijn zaad zien. Om den arbeid Zijner ziel zal Hij het zien en verzadigd worden." De belofte van de Vader aan de Zoon is verzekerd en bevestigd door Zijn eed op dit hoofd: "Ik heb ééns gezworen bij Mijn heiligheid: Zo ik aan David liege! Zijn zaad zal in der eeuwigheid zijn" (Ps. 89:36 en 37). Zijn zaad zal zijn onder de Joden en onder de heidenen, en onder de vergelegene volken. "Ik zal de heidenen geven tot Uw erfdeel, en de einden der aarde tot Uw bezitting" (Ps. 2:8). En: "Hij zal het recht den heidenen voortbrengen, en de eilanden zullen naar Zijn leer wachten" (Jesaja 42:1 en 4).

Te midden van alle ontmoedigen die mensen ons kunnen geven bij het prediken van het Evangelie, vinden wij hier de bemoediging die God ons geeft bij het blazen van de grote bazuin voor de oren van verdrevenen die op het punt staan óm te komen. Er is een aantal onder hen dat zal komen. "Ik heb nog andere schapen, die van dezen stal niet zijn; deze moet Ik ook toebrengen en zij zullen Mijn stem horen" (Joh. 10:16). Ik moet hen toebrengen en zij moeten komen. De lieflijke noodzaak waarin Hij verkeert om hen toe te brengen, veroorzaakt op de dag van Zijn heirkraft in hen een lieflijke noodzaak, die hen doet zeggen: "O, wij moeten tot Christus komen; zonder Hem komen wij om; wij horen het geklank van Zijn bazuin en daarom moeten wij zeggen: Ziet wij komen tot U, want Gij zijt de Heere, onze God."

VRAAG: "Waarom wordt er beloofd, dat een aantal verdrevenen, die op het punt staan verloren te gaan, zullen komen als de bazuin des Evangelies geblazen zal worden?"

Ik geef daarop de volgende antwoorden:

- (1) Hij heeft dit beloofd, omdat niemand een aanmoediging zou hebben om te komen als er geen belofte was dat zij zullen komen. Hier is een aanmoediging aan allen, die het geklank van de bazuin horen. Het is waar, zal misschien een ziel zeggen, ik weet niet of deze belofte mij geldt, maar ik zie dat de belofte slaat op mensen zoals ik. De belofte van trekkende genade slaat op mensen zoals ik, die uit zichzelf niet kunnen komen. De belofte van vergeving heeft betrekking op degenen die schuldig zijn. De belofte van reiniging heeft betrekking op hen die vuil zijn. De belofte dat het stenen hart zal worden weggenomen, gaat hen aan die een hard en dwaas hart bezitten. Nu, dit is bij mij het geval, en daarom is er hier een deur der hoop. Hier is enige aanmoediging voor mij om tot Hem te komen en mij aan Hem toe te vertrouwen. En daar niemand een aanmoediging zou hebben als deze niet gegeven was, zo mogen allen hier een aanmoediging hebben: *de deur der hoop is open*.

- (2) Hij heeft beloofd dat zij zullen komen, omdat, als niemand een aanmoediging had om te komen, ook niemand genade zou ontvangen om te komen, indien het niet beloofd was. Zij zouden niet komen, als het niet was uit kracht van de belofte die in Jezus Christus gedaan is, want het is de genade die komt uit de belofte, die veranderd wordt tot genade in het hart. Dan komt inderdaad de ziel, wanneer de genade die opgesloten ligt in de belofte, wordt veranderd in genade in het hart, en daar gewerkt wordt door middel van de belofte. Het is uit kracht van de grote en dierbare belofte, dat wij deelgenoten worden gemaakt aan de Goddelijke genade en aan de Geest des geloofs. De beloften zijn pleidooien en argumenten voor het geloof en voor het gebed om het geloof. Zij zeggen: "Heere, hebt U niet dit en dat gezegd tot mensen, zoals ik ben, en wilt U niet doen wat U gezegd hebt?" Of, "hebt U niet gezegd: Salomo zal koning zijn?" Of, "hebt U niet gezegd dat genade zal overheersen? Wilt U toestaan dat de zonde overheerse?" Zo is de belofte de leiding en het kanaal voor de mededeelzaamheid van de genade, de verbinding van Christus naar ons. Al de beloften zijn in Christus *ja en amen*, en daar zij het kanaal vormen dat reikt van het hart van Christus tot de mond van het geloof, zo zuigen wij uit Zijn volheid. Zoals de wet schrik voortbrengt, zo brengt de belofte geloof voort, zowel door de vrijheid ervan aan de alleronwaardigste als door de volheid ervan, daar zij een pleister is zo groot als 36 de wonde. Zij beantwoordt volledig aan de behoefte ervan door haar doeltreffendheid, teweeggebracht door de geheime werking des Geestes, Die de volheid en de vrijheid van de Goddelijke genade ontdekt en Die de harten lieflijk trekt tot deze belovend God.

- (3) Hij heeft beloofd dat zij zullen komen, opdat Hij zo Zijn eigen heerlijkheid kan verkrijgen, die Hij voornemens is op Zijn wijze bekend te maken. Zijn grote oogmerk bij het behouden van een arme, verloren zondaar, is de heerlijkheid van Zijn Naam en de eer van Zijn volmaaktheden. "Zingt met vreugde, gij hemelen, want de Heere heeft Jakob verlost, en Zich heerlijk gemaakt in Israël." Hij heeft door hen te verlossen Zijn eigen heerlijkheid op het oog, met het doel dat Hij Zijn volmaaktheden kan verkondigen en zij Zijn lof zullen bekendmaken. "Dit volk heb Ik Mij geformeerd, zij zullen Mijn lof vertellen" (Jesaja 43:21). Zo vertoont Hij de heerlijkheid van Zijn wijsheid, macht, heiligheid, rechtvaardigheid, genade en waarheid en daarom heeft Hij beloofd dat zij zullen komen. En deze belofte, met al

de andere beloften van God zijn in Christus ja en amen, Gode tot heerlijkheid (2 Kor. 1:20).

- (4) Hij heeft beloofd dat zij door het geloof tot Hem zullen komen, opdat hun zaligheid zeker moge zijn. "Daarom is zij uit het geloof, opdat zij naar genade zij, ten einde de belofte vast zal zijn al den zaden", (Rom. 4:16). Zoals het woord van God: "*daar zij!*" de wereld deed ontstaan, zo is Zijn: "*zal worden!*" de oorzaak van wat er gaat gebeuren in de nieuwe schepping. Als Hij zegt: "Zij zullen komen", is dat de oorzaak dat zij komen, want anders zouden zij nooit komen. Hij heeft Zijn wil in deze wereld bekendgemaakt wat betreft hun komen tot Hem om het leven en de zaligheid te verkrijgen. "In welken wil wij geheiligd zijn door de offerande des lichaams van Jezus Christus, eenmaal geschied" (Hebr. 10:10). En wat kan er zekerder zijn dan de wil van God, en zekerder dan dat God Zijn raad zal uitvoeren. "Die alle dingen werkt naar de raad van Zijn wil" (Ef. 1:11).

V. De vijfde hoofdgedachte die ik voorgesteld had te behandelen, was een ogenblik te spreken over het doel waartoe zij zullen komen, namelijk om de Heere te aanbidden op Zijn heilige berg te Jeruzalem. Ik ben nu niet van plan lang te spreken over de eredienst van God. Wat betreft deze eredienst zijn er slechts vier zaken, denk ik, waartoe de woorden hier mij aanleiding geven iets te zeggen, namelijk: de aard, het Voorwerp, de wijze en de oorsprong van het aanbidden.

1. *De aard* ervan ligt opgesloten in het woord "aanbidden". Aanbidden is iemand de eer geven die hem toekomt. Dus God aanbidden, is Hem die eer en hulde te brengen die Hem toekomt (Ps. 29:2). Nu is het aanbidden van God van tweeërlei aard: inwendig en uitwendig. Inwendig God te dienen is God lief te hebben, Hem te vrezen, te geloven en zijn vertrouwen op Hem te stellen. Dit zijn handelingen van de inwendige eredienst, en de hoofdinhoud van die eer die wij verplicht zijn God te geven, vinden wij in het eerste gebod. De uitwendige eredienst is het dienen van God volgens Zijn eigen ordonnantiën en inzettingen, wat de hoofdinhoud is van het tweede gebod. Dat omvat al de verschillende wijzen, waarop Hij geëerd en gediend wil worden, zoals door het gebed, lof enzovoort. Deze twee moeten samen gaan. De inwendige dienst behaagt Hem het meest, de uitwendige dienst eert Hem het meest en verkondigt Zijn heerlijkheid in de wereld. Vandaar ook dat de tempel werd genoemd: "De plaats waar God Zijn Naam gezet heeft." Dat wil zeggen: zijn dienst, waardoor God bekend is, zoals een man bekend is door zijn naam. Zij die God aanbidden, moeten Hem aanbidden in geest en in waarheid. In geest, dat wil zeggen: met innerlijke liefde, vrees, eerbied en oprechtheid. In waarheid, dat wil zeggen: volgens de ware regel van Zijn Woord. Het eerste heeft betrekking op de inwendige kracht, en het tweede op de uitwendige regel. Het eerste treft de geveinsdheid en het tweede de afgodendienst; het ene bestrijdt de loszinnigheid van ons hart bij het aanbidden en het andere bestrijdt de verzinsels van ons verstand.

2. Het Voorwerp van aanbidding is de HEERE: "Zij zullen de HEERE aanbidden." Vandaar dat wij in Mattheüs 4:10 lezen: "De Heere uw God zult gij aanbidden en Hem alleen dienen." Het lijkt mij toe dat hier in de tekst met de Heere bedoeld wordt: de Heere en Heiland Jezus Christus. Er wordt immers geen onderscheid gemaakt tussen het Voorwerp van het geloof dat hier uitgedrukt wordt door het woord "komen", en het Voorwerp van de hulde dat uitgedrukt wordt door het woord "aanbidden". Hoe dit ook zij, het is God: Vader, Zoon en Heilige Geest, Die het Voorwerp is van de eredienst;

en de Eenheid moet aanbeden worden in de Drie-eenheid en de Drie-eenheid in de Eenheid. Wanneer wij onze aanbedding richten tot één Persoon, dan moeten wij de Anderen bij dezelfde aanbedding insluiten. Wij moeten ons Hem voorstellen, zoals Hij Zichzelf in Zijn Woord geopenbaard heeft. Als wij God aanbidden buiten een Drie-eenheid zoals de Turken doen, of als God buiten Christus, zoals de Joden doen, dan aanbidden wij de ware God niet.

3. Hier wordt de wijze van aanbedding die Gode aangenaam is, aangewezen: "Zij zullen den HEERE aanbidden op den heiligen berg te Jeruzalem." Dat betekent dat zij Hem zullen aanbidden in de heerlijkheid des heiligdoms (Ps. 29:2). Dat wil zeggen in Zijn heilige tempel of in Zijn heerlijk heiligdom. Zij zullen Hem aanbidden op een Gode verheerlijkende wijze, en dat kan alleen in en door Jezus Christus. Om dit nu verder te begrijpen, moet u bedenken dat Jeruzalem vanouds de plaats van aanbedding was, "waarheen de stammen opgaan, de stammen des HEEREN, tot de getuigenis Israëls" (Ps. 122:3 en 4). Maar nu, onder de nieuwtestamentische bediening, is de goedheid Gods zo groot over ons, dat Hij ons niet bindt aan een bepaalde plaats. Lees daarover Johannes 4:20 en 21. Hij verplicht ons niet om naar het verste deel van het land te gaan om te aanbidden. Het land is overal heilig. Waar ook maar Zijns Naams gedachtenis gesticht wordt, daar is een Jeruzalem, een Sion.

Nogmaals, bedenkt dat de heilige berg te Jeruzalem, de berg Sion in ruimere zin met inbegrip van de berg Moria, de plaats was waar de tempel stond. Deze tempel was een uitnemend type van onze Heere Jezus Christus. En zoals de ware aanbidders van God in die tijd zich moesten buigen voor of naar de aardse tempel - vandaar de uitdrukking "buigen voor den berg Zijner heiligheid" volgens Ps. 99:9, en "in Uw vreze zal ik mij buigen naar het paleis Uwer heiligheid" volgens Ps. 5:8 en Ps. 138:2 - zo is nu het aanbidden van God op Zijn heilige berg, het aanbidden van God in Christus. En zoals het klimmen op den berg des HEEREN en het staan in de plaats Zijner heiligheid (Ps. 24:3) is, zo is het aanbidden van God op Zijn heilige berg te Jeruzalem, in de taal van het Nieuwe Testament, *het aanbidden van God in Christus*. In de Geest van Christus wordt gebeden om hulp, en in het geloof van de verdienste en gerechtigheid van Christus wordt gebeden om aanneming, want: "Hij heeft ons begenadigd in den Geliefde" (Ef. 1:6). Het is een ingaan met vrijmoedigheid in het heiligdom door het bloed van Jezus (Hebr. 10:19). Het is een toegang hebben tot God in onze gebeden en dankzeggingen en in de ordonnantiën van Zijn Woord en in de sacramenten die Hij Zelf heeft ingesteld. Het is een toegang hebben met vrijmoedigheid en vertrouwen door het geloof aan Hem (Ef. 3:12). Dit is hetzelfde waar David om bad in Psalm 43:3: "Breng mij tot den berg Uwer heiligheid en tot Uw woningen dan zal ik gaan tot Gods altaar, tot den God der blijdschap mijner verheuging."

4. Hier is ook de wortel en oorsprong, of de oorzaak van dit aanbidden, die opgesloten ligt in deze woorden: "Zij zullen komen en zij zullen aanbidden." Dit geeft aan dat het geloof het inwendige beginsel is dat de ziel brengt tot het waarnemen van haar godsdienstige plichten en tot aanbedding, want zij zullen eerst komen door het geloof en daarna zullen zij aanbidden. Zonder geloof is het onmogelijk Gode te behagen en Hem te dienen op een welbehaaglijke wijze. Dit houdt ook in dat de kracht van de Geest de inwendige werkelijke oorzaak is van geestelijke aanbedding, die de ziel daartoe aanzet en opwekt.

Want hier is een dubbele belofte: ten eerste: "Zij zullen komen" en ten tweede: "Zij zullen aanbidden." Dit geeft aan dat de Geest ons niet alleen geloof moet geven om te komen, maar ook genade om te aanbidden, als wij gekomen zijn. Men kan een

gelovige christen zijn die tot Hem gekomen is en toch niet in staat zijn om de Heere op Zijn heilige berg te aanbidden, totdat door de hernieuwde beademing en invloed van de Geest de slapende zaden van genade opgewekt worden en door de doorwaaiing van Zijn hof, Zijn specerijen uitvloeien. Dezelfde kracht Die eerst uit kracht van de belofte "Zij zullen komen" aangewend wordt in het machtige geklank van de grote bazuin des Evangelies, moet ook aangewend worden uit kracht van de belofte "Zij zullen aanbidden." Ons gelovig komen tot Christus op deze dag heeft een machtig "zal worden" nodig, voordat "zij zullen komen."

Om morgen waardig het Heilig Avondmaal te houden is weer een machtig "zal worden" nodig, voordat "zij zullen aanbidden." Tot zover over dit punt: "Zij zullen aanbidden op den heiligen berg te Jeruzalem."

VI. Ik kom nu tot het laatste en zesde punt dat ik voorgesteld had te behandelen, namelijk het maken van enige gevolgtrekkingen ter toepassing.

1ste nut van onderricht.

1. Als het is, zoals wij gezegd hebben, dan kunnen wij de oneindige barmhartigheid des Heeren zien voor arme, verloren zondaars, vooral voor die zondaars die op het erf van de zichtbare kerk leven. Hoewel zij verdrevenen zijn, die zichzelf uitgeworpen hebben, toch zendt Hij de grote bazuin des Evangeliesom hen binnen te roepen. Zij staan op het punt verloren te gaan in hun zonde en ellende en ziet, hier toont Hij Zichzelf bereid om medelijden met hen te hebben en bereid hen te behouden als Hij zegt: "Tot u, o mannen, roep Ik, en Mijn stem is tot der mensen kinderen" (Spr. 8:4) en: "Hoort en uw ziel zal leven" (Jesaja 55:3).

2. Wij kunnen dan ook zien wat het werk van predikanten die de Heere uitzendt, is, namelijk de bazuin te blazen te Sion (Joël 2:1). Zij moeten blazen op een tweevoudige bazuin, de bazuin van de wet en de bazuin van het Evangelie.

(1.) Soms worden zij geroepen om *de vreselijke bazuin van de wet* aan hun mond te zetten, om "Israël hun overtreding bekend te maken en Jakob hun zonden, om uit de keel te roepen en niet in te houden" (Jesaja 58:1). Zij moeten zich geen moeite besparen noch hun adem ontzien, wanneer zij blazen van de Sinaï om zondaars zowel hun zondige als hun ellendige staat te tonen en te laten zien, dat zij zich aan de rand van de afgrond bevinden en op het punt staan verloren te gaan. Maar zij moeten ook de wet prediken met het oog op het Evangelie om hen als een tuchtmeester tot Christus te brengen.

(2.) Zij worden ook geroepen om *de grote bazuin van het Evangelie* te blazen voor deze verloren zondaars om hen het leven, de vrijheid en de zaligheid te verkondigen door tot Jezus te komen als het einde der wet tot rechtvaardigmaking. Zij verkondigen hen dat de vloek van de wet van hen afgenomen kan worden. Het is niet zo dat zij voortaan wetteloos kunnen leven, maar dat zij zich richten naar de wet, als een regel om naar te leven, want in het komen tot Hem, komen zij om de Heere te aanbidden op Zijn heilige berg.

Zo predikt inderdaad elke ware dienaar des Evangelies van Christus, of hij nu spreekt over de wet, of over het Evangelie, en hij doet de wet meer eer aan dan al de wetpredikers ter wereld met hun zedelijke toespraken en hun gewichtige loftuitingen op de zedelijke deugd. De verkondigers van het Evangelie prediken immers de wet en haar vloek om de ziel tot Christus te brengen, in Wie de wet volledige verzoening en betaling krijgt, daar het een werkverbond is. De zondaar die tot Hem komt, krijgt verlossing van al haar vloeken en dan predikt hij het

Evangelie van genade van God in Christus, zodat de zondaar, die tot Christus gekomen is, de plicht op zich mag nemen om de Heere recht te dienen volgens de voorschriften van de wet als een regel om naar te leven. Hij toont hun verloren staat, opdat zij tot God in Christus mogen komen, en de Heere mogen aanbidden op Zijn heilige berg.

- (3) Er is dan ook grote bekwaamheid vereist om op deze grote bazuin te blazen. Het is waar dat sommigen door de Heere bekwaam zijn gemaakt om luider en ontzagwekkender te blazen, als Boanerges, als zonen des donders, anderen blazen zachter en lieflijker dan Barnabas, dan zonen der vertroosting. En inderdaad, "er is een verscheidenheid der gaven, doch het is dezelfde Geest" (1 Kor. 12:4). Sommigen worden bekwaam gemaakt en afgezonderd voor een deel van het werk van de tabernakel, en sommigen voor een ander deel. Sommigen zijn bekwaam gemaakt tot goudsmiden en sommigen tot kruiers in het werk van de geestelijke tempel. Sommigen zijn bekwaam gemaakt voor deze post of positie en sommigen voor een andere taak.

Laten wij in dit alles eerbied hebben voor de grote God, want Hij is het, Die bekwaam maakt en elk afzondert voor het werk dat bij hem past. Als Hij één en dezelfde persoon op verschillende tijden roept tot verschillende werkzaamheden, of als Hij er één roept om alarm te gaan blazen met een verschrikkelijk geluid, en een ander om genade uit te bazuinen en de mensen het lieflijk geklank bekend te maken, dan is elk van hen nodig. Laat ons eerbied hebben voor Zijn oneindige wijsheid.

3. Wij zien daarom hieruit wat de plicht van het volk is aangaande hun leraars en hun boodschap, als zij de grote bazuin des Evangelies blazen. Het is zeker de plicht van de mensen om zowel voor hen te bidden, als hun boodschap te ontvangen door te luisteren naar het geklank van de bazuin. Aan de ene kant is het hun plicht om voor de arme leraars te bidden, opdat zij de grote bazuin mogen blazen met de adem des Geestes en het Evangelie verkondigen in betoning des Geestes en der kracht (1 Kor. 2:4). "Broeders, bidt voor ons", zegt de apostel. "Bidt, dat God ons de deur des woords opene." Er was nooit een tijd waarin Gods volk meer voor de leraars moest bidden, want het is een tijd dat zij veel moeite moeten doen om staande te blijven. Er zijn ernstige afwijkingen onder het grootste deel van de mensen in Schotland, en deze komen te voorschijn op kerkelijke vergaderingen. Wij behoren daarover bedroefd te zijn en daartegen te getuigen, zoals wij ook soms proberen te doen. Ja, er zijn zondige gebreken in het getuigen, onder degenen die begeren dat te doen, en toch zondigen, daar zij minder getuigen dan zij behoren te doen. Ik zeg echter nogmaals dat er veel voor de arme leraars gebeden moet worden.

Ik heb over deze zaak nog iets tot u te zeggen, niet om u te beledigen, maar om openhartig met u te handelen voor de grote God, Wiens bazuin te mogen blazen mij een eer is. Ik zie dat men enige aanstoot neemt aan sommige waardige leraars waarvoor u en ik hen misschien houden. Ik bedoel die leraars die in het algemeen als getrouw bekend staan voor zover als hun licht en bekwaamheid reikt, en die het zegel van hun leraarschap op veel zielen hebben en wier bediening de Heere nog steeds erkent en zegent. Wanneer deze leraars iets doen dat in uw ogen verkeerd is, of dit nu echt is of schijn, dan vraag ik u, of u meer in beslag genomen wordt met hen te veroordelen of voor hen te bidden? Wat betreft het lichtvaardig oordelen: er is niets waar u in Gods Woord meer tegen gewaarschuwd wordt. Wat betreft het bidden voor leraars in het bijzonder. Er is niets dat met meer nadruk geboden wordt.

Nu vraag ik u weer voor God en uw geweten, of u meer in beslag genomen bent met hen te veroordelen dan voor hen te bidden? Ik zal veronderstellen dat zij werkelijk de een of andere verkeerde stap gedaan hebben, maar als u hebt nagelaten voor hen te bidden, dan is dat misschien de oorzaak dat God hen verlaten heeft, en daarom keert u hen ook de rug toe en beschimpt hen. Zodoende lijden die arme mannen zowel onder de bestraffingen van God als onder de verwijten van mensen vanwege uw zonde dat u nagelaten hebt voor hen te bidden.

Daarom vraag ik u weer of u wel of niet, voordat u zich kwaad op hen gemaakt hebt voor het oog van de wereld, eerst een mishagen aan uzelf hebt gehad voor God, en u zich vernederd hebt voor Hem vanwege uw zondige nalatigheid in het bidden en worstelen met God voor hen? Als u zo niet handelt, maar u veroordeelt integendeel de arme, eerlijke leraars onbedachtzaam voor het kwaad dat uw zonde over hen gebracht heeft, dan moet ik u in Gods Naam vertellen, dat God, al ware u een zegelring aan Zijn rechterhand, op Zijn tijd en op Zijn wijze hen in hun waardigheid zal herstellen en u zal bestraffen.

Maar nogmaals, daar het uw plicht is voor de leraars te bidden, zo is het ook uw plicht hun boodschap te ontvangen en te luisteren naar het geklank van de bazuin die zij aan hun mond houden. Als het inderdaad Gods grote bazuin is, die zij blazen, dan is het zeker, dat, als u er niet naar luistert, u gelijk bent aan de dove adder, die zijn oren stopt voor de stem van de bezweerder. Dan staat dat gelijk aan het weigeren naar Hem te horen Die spreekt van de hemel en dat is zonde. Hoe groot die zonde is, kunt u lezen in Hebreëen 12:25: "Ziet toe, dat gij Dien Die spreekt, niet verwerpt; want indien dezen niet zijn ontvloeden, die dengene verwierpen, welke op aarde Goddelijke antwoorden gaf, veel meer zullen wij niet ontvlieden, zo wij ons van Dien afkeren, Die van de hemelen is."

4. Wij kunnen dus uit dit leerstuk opmaken, wat het is, dat het prediken van het Evangelie krachtadig maakt voor de redding van verloren zondaars als de grote bazuin van het Evangelie geblazen wordt. Het is niet enige deugd van deze of gene predikant; nee, het is de kracht Gods die aangewend wordt volgens de belofte dat zij zullen komen en dat zij zullen aanbidden. Wat is het dat de dode zondaars zaligmakend zal doen geloven? Het is de krachtdadige werking van dit woord: "Zij zullen de HEERE aanbidden op Zijn heilige berg." Hier wordt de dag van Gods heirkraft beloofd, die het blazen van de grote bazuin vergezelt. Hij maakt die tot de scepter Zijner sterkte om die te zenden uit Sion. Het Evangelie is de bediening des Geestes, die ontvangen wordt uit de prediking des geloofs.

2° nut, tot onderzoek.

Dit leidt mij tot het volgende nuttige gebruik dat wij van dit leerstuk trachten te maken, *dat wij ons onderzoeken*. U kunt uw staat en gestalte uit dit leerstuk onderzoeken wat betreft de volgende bijzonderheden: of u wel of niet behoort tot degenen die door het blazen van het Evangelie bewogen bent tot Christus te komen en Hem te aanbidden op Zijn heilige berg. Onderzoek dit door deze twee kenmerken;

1. Of het geklank u de stem van God heeft doen horen in de grote bazuin van het Evangelie.
2. Of u daardoor tot leven bent gekomen, zodat u gekomen bent om te aanbidden.

Deze twee zaken vormen de hoofdinhoud van het zaligmakende werk van God dat alles omvat. "De ure komt en is nu, dat de doden zullen horen de stem des Zoons Gods; en die ze gehoord hebben, zullen leven" (Joh. 5:25).

1. Hebt u de stem van God gehoord in deze grote bazuin des Evangelies? Ik vraag niet of u deze of gene man tot u hebt horen spreken, maar of u God tot u hebt horen spreken door het Woord, en of u het gehoord hebt, niet als het woord van een mens, maar als Gods Woord.

- (1) Meer in het bijzonder: Hebt u het Woord zó gehoord, dat u overtuigd bent van uw Egyptische slavernij en Assyrische gevangenschap? Hebt u ontdekt dat u een verdreven, ellendig schepsel bent, dat op het punt staat óm te komen, aangezien u daarvoor in uw ketenen lag te slapen. Heeft Gods bazuin u zo doen schrikken dat u gezien hebt dat u onder de vloek der wet ligt en heeft zij u bevreesd gemaakt voor de eeuwige toorn en verdoemenis, daar u op de uiterste rand van de hel ligt, en heeft zij u doen uitroepen: "O, wat zal ik doen om behouden te worden?"
- (2) Hebt u de bazuin zó gehoord, dat u als het ware uit de dood bent opgewekt om te zien dat het leven en de zaligheid te verkrijgen is in de verheerlijkte Immanuël, Jezus Christus, Die door het geklank van de bazuin des Evangelies uitgeroepen wordt als een Heiland en een Verlosser? Er is door geestelijke waarneming een aanschouwen van de Zoon, voordat er een geloven in Hem kan zijn (Joh. 6:40). Heeft de grote bazuin u zodanig wakker geschud, dat uw ogen geopend werden, om niet alleen de machtige ketenen van geestelijke gevangenschap onder de zonde, de satan en de toorn te zien, maar ook de Goël en Bevrijder te zien, Die gekomen is uit Sion om de goddeloosheden af te wenden van Jakob? En hebt u gezien dat de zaligheid in geen ander is? Heeft Christus, Die door het Woord aan u geopenbaard is, Zich zo aan u bekendgemaakt, zodat u Hem hebt gezien en hebt bemerkt dat Hij de verheerlijkte en enige Zaligmaker is?
- (3) Heeft de bazuin u niet alleen haar geklank doen horen, zodat u ontwaakt bent uit uw dodelijke slaap met een gevoel van zonde en een gezicht op het geneesmiddel? Maar bent u daarna ook levend gemaakt? De doden zullen Zijn stem horen en die ze gehoord hebben, zullen leven. Hoe kan dit leven nu beproefd worden. Wel, de tekst zegt dat er twee kanten aan dit leven zitten: ten eerste "Zij zullen komen" en vervolgens "Zij zullen aanbidden op Zijn heilige berg."
 - a. Heeft de Heere u doen komen? Dat wil zeggen: heeft Hij u in Jezus doen geloven om tot Hem om uitkomst te vluchten en te vluchten uit uzelf, daar er in u niets dan zonde en schuld, hel en ellende te vinden is? Bent u tot Hem gevlucht, daar Hij alles bezit tot wijsheid, rechtvaardigheid, heiligmaking en verlossing? Bent u onder een lieflijke noodzakelijkheid gebracht om tot Christus te komen en om u vastbesloten in Zijn reddende armen te werpen, terwijl u uitroept: "Indien ik omkom, laat mij dan omkomen daar, waar nog nooit iemand omgekomen is"? Heeft er een geheim koord aan uw hart getrokken, dat u rusteloos maakte tot u bij Christus kwam om rust te vinden voor uw hart en geweten? Het geloof eïs een ingaan in deze rust (Hebr. 4:3).
 - b. Heeft Hij u daarop doen komen om te aanbidden op de heilige berg; om God in Christus te aanbidden met heilige vrees en eerbied, en bent u met nederige vrijmoedigheid gekomen tot de troon der genade? Is uw geloof gewerkt door de liefde en heeft de liefde van Christus u gedwongen om Hem te zoeken en te dienen in Zijn tempel volgens de ordonnantiën die Hij heeft ingesteld? En is deze heilige plaats, de plaats van uw woning, terwijl u begeert op te klimmen op de berg des Heeren en te staan in de plaats Zijner heiligheid? De hoofdinhoud van dit kenteken is, of u gebracht bent tot dat ene ding, dat David begeerde: "Eén ding heb ik van den HEERS begeerd, dat zal ik zoeken: dat ik al de dagen mijns levens mocht wonen in het huis des HEEREN, om de lieflijkheid des HEFREN te aanschouwen en te onderzoeken in Zijn tempel" (Ps. 27:4).

Onderzoek nu uzelf door deze duidelijke kenmerken, want als u hier niets van kent, hoe goed uw voorbereiding ook moge zijn, dan bent u een vreemdeling in Israël, en hebt u niet het recht om naar de avondmaalstafel te komen. Als u echter deze kenmerken bij bevinding kent, dan kunt u, wat de verandering van uw gestaltelijk leven ook moge zijn, tot de conclusie komen dat u in een veilige staat verkeert en soms ook in een geestelijke gestalte. Dan hebt u dus het recht te komen tot het grote Evangeliefeest van het Avondmaal des Heeren op de heilige berg en mag u er zich naar toe wagen in Zijn Naam en sterkte.

3^e nut, tot vermaning.

Het derde nuttig gebruik, waarmee wij zullen eindigen, zou een woord van vermaning kunnen zijn, vooral aan de zondaars hier die nog in een verloren staat en toestand verkeren en op het punt staan verloren te gaan. U bent als de verdrevenen in het land van Egypte en wij zouden graag de grote bazuin voor uw oren blazen, en hij die oren heeft, die hore. Ons prediken aan u is de vervulling van een belofte: "En het zal te dien dage geschieden, dat er met een grote bazuin geblazen zal worden." Wij worden bemoedigd om dit werk te doen door de beloften die er mee gepaard gaan aangaande verdreven zondaars die op het punt staan óm te komen: "Zij zullen komen, en zij zullen aanbidden." Welnu dan, in de Naam van de grote Koning, Wiens onwaardige heraut ik ben, verkondig ik hier, als het ware door bazuingeklank, het leven aan dode zondaars. Ik verkondig aan u, gevangen zondaars, vrijheid en aan schuldige, opstandige zondaars, vergeving en kwijschelding. Ik verkondig reinigmakende genade, aan vuile, onreine zondaars en dat alles om niet. "En die dorst heeft, kome; en die wil, neme het water des levens om niet." Wilt u luisteren naar onze grote God, Wiens schat in aarden vaten gelegd is en Wiens stem klinkt door "bazuinen die van deze aarde zijn? In Gods Naam verzoek ik u: "Ziet toch niet op het onwaardige instrument." Het is van weinig belang wie de bazuin blaast, als de adem des Geestes het geklank maar naar uw hart overbrengt. Ziet toch over het hoofd van de arme dienaar heen: de Meester roept u, zelfs u, die van verre staat, en verder van God bent verwijderd dan Egypte en Assyrië van u verwijderd zijn. Toch bereikt het geklank van de bazuin u.

Wat is uw naam mens? Uw naam is zeker in deze tekst als u *een zondaar* bent, die op het punt staat zijn leven te verliezen.

- "Helaas", zegt misschien iemand, "ik zal zo haast omkomen, dat ik genegen ben alle godsdienstplichten op te geven, en dat ik genegen ben te twifelen aan alle geopenbaarde godsdienst, en zelfs aan het bestaan van God en de waarheid van de Heilige Schrift. Ik ben genegen te vloeken en te zeggen: God is een leugenaar."
- "O", zegt een ander, "ik zou haast het fundament van alles wat aan mij gedaan is, uitwissen en zou haast gaan denken, dat het nu onmogelijk voor mij is om behouden te worden." Zeg op, ziel; en vertel mij in welke andere opzichten u op het punt staat óm te komen.
- "O", zegt u, "ik zal haast verkwijnen in mijn ongerechtigheid en ik zal heel mijn leven in rebellie leven. Ja, ik ben door vrees en angst en verschrikkelijke verleidingen, genegen om mijzelf te doden, mijzelf te vernietigen, er een eind aan te maken. Ik draag Gods vervaarnissen; ik ben twijfelmoedig. Ik ben genegen te denken dat de dag der genade voorbij is en te denken dat ik een verwerpene ben."

- Bent u een verdrevene, die op het punt staat verloren te gaan in de woestijn van duisternis, onwetendheid en verwarring? Bent u een verdrevene, die spoedig om zal komen in een gevangenis van ongelooft, atheïsme, vijandschap en bent u vastgeklonken aan al de ketenen van de hel?

Wel, in welke gevangenis u ook zit, in welk een verdreven toestand u zich bevindt, en in welk opzicht u dreigt verloren te gaan, o, hoor toch het geklank van de grote bazuin: "Komt, u die verdreven zondaars bent, komt allen, u die haast om zult komen, komt tot de grote Koning, Wiens herauten wij zijn." Komt tot de grote Zaligmaker en Verlosser. U zult Hem nooit op een welbehaaglijke wijze dienen op Zijn heilige berg, als u niet eerst komt. U zult niet waardiglijk deelnemen aan het Heilig Avondmaal, als u niet eerst tot Christus komt. O, komt dan, terwijl de bazuin schalt, komt en vat de helpende hand van Hem, Die gekomen is om te zoeken en zalig te maken u, die verloren bent. Hij biedt aan om u volkomen te verlossen, te verlossen om niet, te verlossen om u het eeuwige leven te schenken. Daar u uzelf niet kunt verlossen, wilt u dan een Zaligmaker welkom heten? O, wat hebt u dan tegen Hem, Die even gereed is te verlossen, als u gereed bent het leven te verliezen en Die "Welkom" zegt tegen de slechtste van u.

Jonge zondaar, oude zondaar, grote zondaar, de grootste der zondaren, komt, terwijl er nog op de bazuin geblazen wordt. De tweede komst van Christus komt naderbij en dan zal het geluid van de bazuin gehoord worden en de doden zullen opstaan. Dode lichamen zullen dan opstaan en tot de Rechter komen bij het geluid van de laatste bazuin. Maar nu roept de grote bazuin des Evangelies dode zielen toe op te staan en tot de Zaligmaker te komen. "De doden zullen horen de stem van de Zoon des mensen, en die ze gehoord hebben, zullen leven." Wanneer dode lichamen de laatste bazuin horen, dan zullen zij leven; en wanneer dode zielen nu de stem van de Zone Gods horen in de grote bazuin des Evangelies, dan zullen zij ook leven.

"Helaas", zegt u, "ik bemerk niet dat een levendmakende kracht het Woord vergezelt en mijn ziel tot leven opwekt."

Wel, wat is daarvan de reden? Dit is zeker: "Waar het woord des konings is, daar is heerschappij" (Pred. 8:4). En waar het Woord, waar de stem van Koning Jezus gehoord wordt, daar is macht. Misschien luistert u naar het woord dat wij spreken als naar het woord van een mens en luistert u er niet naar als naar het Woord van God, dat krachtadig zou werken. Zolang u slechts de stem van een mens hoort die tot u spreekt, is er geen kracht, geen verdienste, geen uitwerking. Maar, o, zeg mij eens, hoort u de stem, van de Zone Gods door de bazuin van deze menselijke stem? Want wij spreken tot u in Zijn Naam, in de Naam van Hem, Die de doden levend maakt, en roept de dingen die niet zijn, alsof zij waren. O, zeg mij dan toch, of u Zijn stem hoort, een stem die niet alleen tot in uw oor dringt, maar in uw hart? Dringt het geluid van Gods bazuin door tot in het binnenste van uw hart? Hoopt dan dat er enige kracht mee gepaard gaat en als u Zijn machtige stem hoort, staat dan op: "De Meester roept u." Sta op, dode Lazarus, sta op, dwaze ziel, u die zo ongevoelig bent als de aarde onder uw voeten. "O, land, land, land, hoor des HEEREN woord."

De laatste bazuin zal niet krachtiger zijn om de aarde en de zee haar dode lichamen te doen wedergeven dan deze grote bazuin des Evangelies is om dode zielen levend te maken, als de Heere door de adem des Geestes op de bazuin blaast en als u Zijn stem hoort. "Die ze horen, zullen leven."

Ik heb niets meer te zeggen en ik heb niets gezegd dat gehoord zal worden, tenzij Hij erdoor gesproken heeft. Staat op en leeft, staat op en komt tot Jezus en komt zo om te aanbidden op Zijn heilige berg! Moge de Heere Zelf met kracht tot u spreken.

Einde

HET GESCHEURDE VOORHANG³

INHOUD

De samenhang van de tekstwoorden en korte opening

1. Verklaring van de tekst; verdeling 5 hoofdpunten.

Ten eerste: dat dit voorhang is tussen God en ons, namelijk:

1. Het voorhang van een verbroken verbond,
2. Het voorhang van Gods geschonden eigenschappen,
3. Het voorhang van 's mensen zonde.

Ten tweede: hoe Christus door Zijn dood, deze drie voorhangsels gescheurd heeft.

Ten derde: de wijze hoe dit voorhangsel gescheurd is, waaruit blijkt dat het was:

1. gescheurd,
2. in tweeën,
3. van boven,
4. en beneden,
5. van boven tot beneden.

Ten vierde: Tot welk einde het voorhang gescheurd werd:

1. Opdat Christus als onze Hogepriester zou ingaan in het Heilige der Heiligen voor ons;
2. Opdat wij ook daarin zouden ingaan, ná Hem en door Hem
Deze onze ingang is tweeledig:
 - a. er is een begonnen ingang,
 - b. er is een volkomen ingang.

Ten vijfde: de gebruiken, die tot toepassing van deze slof dienen.

A. Een gebruik tot *onderrichting*.

1. Voor de Liefdemaaltijd wij op de Avondmaalsdag hebben;
2. De heerlijkheid van het Nieuwe Testament boven dat van het Oude Testament;
3. Wat de weg is naar de hemel en welke toegang wij daartoe hebben.

B. Gebruik tot *beproeving*, dat het voorhang gescheurd is voor:

1. Die een gezicht ontvangen hebben van het voorhang tussen God en hen;
2. Die de heerlijkheid gezien hebben van Hem Die het scheurde;
3. Die het anker van hun hoop geworpen hebben binnen het voorhang;
4. Die een overklimmende liefde hebben voor Hem, Die het gescheurd heeft;
5. Die bitter klagen over al de voorhangsels, die scheiding maken tussen God en hen;
6. Wier harten krachtdadig gescheurd zijn,
 - (1) waarom het hart gescheurd is;
 - (2) waarvan het afgescheurd is.

C. Gebruik van *verschrikking* voor ongelovigen

D. Gebruik van *troost* voor gelovigen, in tien bijzonderheden, welke voorhangsels binnenkort gescheurd zullen worden.

F. Gebruik van *vermaning* om te komen en te zien, te nemen, zich te verwonderen, in te gaan en te zingen.

³ Overgenomen uit 'De Schatkamer'; al de werken van Ralph en Ebenezer Erskine. Deel 3, stuk 7.

3. TOEGANG TOT HET HEILIGE DER HEILIGEN DOOR DE DOOD VAN CHRISTUS

Nabetrachtingspreek ná de viering van het Heilig Avondmaal te Carnock

En ziet, het voorhangsel des tempels scheurde in tweeën, van boven tot beneden.
Mattheüs 27 : 51.

Mogelijk zijn er hier sommigen tegenwoordig die zullen denken: "wat zal de leraar van deze tekst maken en wat overeenkomst heeft ze met het werk van deze dag?" Werkelijk, ik kan u niet beloven daarvan iets goeds te maken, zo de Heere Zelf daarvan voor u niet iets goeds maakt. Maar met Zijn hulp en bijstand kunnen wij voor onze zielen daarin een feest vinden, ja een feest op een feest, zoals velen van u dat gevierd hebben. Heden is Christus aan u klaar voorgesteld, als onder u gekruisigd zijnde en, zoals u geroepen werd om maaltijd te houden op Zijn lijden, wordt u nu óók geroepen om maaltijd te houden op de vruchten en de uitwerkingen daarvan. Hebt u Hem zien sterven aan het kruis voor u? O kom en zie, wat er terstond op Zijn dood is gevolgd. Want: *"Ziet, het voorhang van de tempel scheurde in tweeën, van boven tot beneden"*.

Teneinde ik deze woorden mag verdelen, en ze dan nader verklaren, let:

1. Op de samenhang van dit vers met hetgeen hieraan voorafgaat in het voorzetselwoordje: "En", aanwijzende de tijd wanneer dit wonder is gebeurd, dat het de dood van Christus vergezelde. *Want Jezus, wederom met een grote stem roepende, gaf den geest.* Deze grote stem betekende dat Zijn dood openbaar zou zijn, en aan de gehele wereld verkondigd worden, zoals het heden aan u verkondigd is. En Zijn geven van den geest betekende dat Hij gewillig Zijn ziel overgaf, om een offer te zijn voor de zonde, volgens Zijn belofte om onze Borg te zijn, omdat de dood de straf was van het overtreden van het eerste Verbond. *Want ten dage als u daarvan eet zult u de dood sterven.* De Middelaar van het Nieuwe Verbond moest door middel van Zijn dood verzoening doen of er kon geen vergeving plaatsvinden. Nu, Hij gaf de geest, en terstond scheurde het voorhangsel van de tempel.
2. Hier hebben wij een teken van verwondering in het woordje: "Zie!" Dit wijst aan welke wonderlijke zaak er terstond gebeurde. Hier worden behalve het scheuren van het voorhang, verschillende wonderen vermeld, maar dit schijnt het alleropmerkelijkst te zijn. Er wordt ons verteld dat *de aarde beefde, dat de steenrotsen scheurden, dat de graven geopend werden, en dat vele dode lichamen der heiligen opstonden.* Maar hetgeen in deze wonderen de voorrang heeft is, dat *het voorhang van de tempel in tweeën scheurde, van boven tot beneden.* We zien ook dat de Evangelist Markus dit in 't bijzonder meldt en geen melding maakt van de hier genoemde wonderen, alsof dit scheuren van het voorhang hét wonder was, hetwelk het meest opgemerkt moest worden. Het behelst iets dat zéér wonderlijk en van grote betekenis is. Zie Markus 15 : 37-38, waar wij deze woorden vinden: "Jezus, een grote stem van Zich gegeven hebbende, gaf den geest. En het voorhangsel des tempels scheurde in tweeën, van boven tot beneden. Maar in Mattheüs wordt het met een: "Zie!" ingevoerd. Kom, begeef u om dit grote gezicht te zien en verwonder u erover! Maar waarover zullen wij ons dan verwonderen? Zie dan:

3. Het voorwerp van de verwondering: Het voorhang van de tempel scheurde in tweeën, en dat juist toen onze Heere Jezus stierf. Dat voorhang van de tempel, hetwelk het heilige van het heilige der heiligen afscheidde, werd door een onzichtbare kracht gescheurd. In dit, en ook in de andere wonderen, gaf de Heere Jezus Christus blijken van Zijn Godheid, omdat Hij op diezelfde tijd de macht van Zijn Goddelijke natuur oefende, wanneer Zijn menselijke natuur, Zijn ziel en lichaam in tweeën scheurde, evenals het voorhang van de tempel. Het is zeer opmerkelijk dat de Evangelist ons hier de wijze beschrijft hoe het voorhang van de tempel gescheurd werd, ons aanwijzende hoe volkomen het gescheurd is. Lukas verhaalt ons dat het *in 't midden* gescheurd was. Mattheüs en Markus schrijven dat het gescheurd is in tweeën, van boven én beneden, ja van boven tot beneden, zodat het geheel gescheurd werd. Maar wat betekent het scheuren van dat voorhang?

- (1) Het geschiedde in overeenkomst met de tempel van Christus' lichaam, die nu verbroken werd. Christus was de ware Tempel, in Wien de volheid der Godheid lichamelijk woonde. En wanneer Hij uitriep en de geest gaf, en zo het voorhang van Zijn vlees verbrak en scheurde, weergalmde als het ware, de stenen tempel van dat geroep en antwoordde op die slagen door het scheuren van het voorhangsel.
- (2) Het scheuren van het voorhang van de tempel betekende de openbaring van de verborgenheden van het Oude Testament. Het voorhang van de tempel diende tot verberging. Het was ten hoogste gevaarlijk dat iemand de voorwerpen van het *heilige der heiligen* zou zien binnen het voorhang, uitgezonderd de hogepriester, en dat alleen éénmaal in het jaar, en met grote voorzichtigheid en door een wolk van rook. Dit alles wijst de donkerheid van die bedeling aan. Maar in de dood van Christus werd alles opengelegd en de verborgenheden ontdekt, zodat ieder die voorbijgaat de betekenis ervan lezen kan.
- (3) Het scheuren van het voorhang van de tempel duidde aan, de vereniging van Joden en Heidenen, door het wegnemen van de middelmuur der afscheiding tussen die beide, hetwelk voornamelijk de ceremoniële wet was. Christus heeft deze door Zijn dood, namelijk dat handschrift in inzettingen bestaande, vernietigd, en heeft het aan het kruis genageld. Daardoor verbrak Hij de middelmuur van afscheiding. Door het afschaffen van deze inzettingen en ceremoniën, waardoor de Joden van alle andere volkeren werden onderscheiden, heeft Hij de vijandschap in Zijn vlees teniet gemaakt, namelijk *de wet der geboden*, in inzettingen bestaande, opdat Hij die twee volken in Zichzelf tot één nieuwe mens zou scheppen, vrede makende. Evenals men twee kamers of vertrekken tot één maakt, door het wegnemen van de middelmuur.
- (4) Het scheuren van het voorhang van de tempel betekent inzonderheid het inwijden en het openen van een verse en levende Weg tot God. Het voorhang belette het volk het toenaderen tot het heilige der heiligen. Maar het scheuren daarvan betekende dat de Heere Jezus Christus door Zijn dood voor Zichzelf, als onze gezegende Hogepriester, een weg heeft geopend tot God, én ook *voor ons*, door Hem.

a. Voor Zichzelf. Dit was die grote Verzoendag waarop de grote Hogepriester, niet met het bloed der bokken en kalveren, maar met Zijn eigen bloed, eens en voor altijd inging in het Heilige, tot welk bewijs het voorhang van de tempel scheurde. Ofschoon Christus niet Persoonlijk opvoer ten hemel naar het Heilige, - niet met handen gemaakt, - dat is de hemel, tot omtrent 40 dagen daarna, toch kreeg Hij

terstond een recht om in te gaan, en had ook daartoe een rechtmatige toelating. Zijn ingang in de *hemelse tempel*, het heilige der heiligen, is met Zijn dood begonnen. Hebbende Zijn offerande geofferd in de voorhof, moest het bloed daarvan besprengd worden op het Verzoendeksel binnen het voorhang, volgens de wijze van de priesters onder de wet. Maar nu moesten de wettische schaduwen alle verdwijnen, en de grote en ware Hogepriester, ingegaan zijnde door Zijn eigen bloed, heeft alzo voor ons verworven een geopende ingang in het ware heilige der heiligen. Zo past de apostel het ook toe: *Dewijl wij dan, broeders, vrijmoedigheid hebben om in te gaan in het heiligdom, door het bloed van Jezus, op een verse en levende weg, welke Hij ons heeft ingewijd, door het voorhang, dat is, door Zijn vlees.*

b. Nu hebben wij een vrije toegang tot de troon der genade, om met vrijmoedigheid te komen tot een God in Christus. Het voorhang van de tempel was gesteld tussen het volk en het heilige der heiligen, zodat ze daar niet konden ingaan noch er inzien. Dat kon alleen de hogepriester doen op de wijze als tevoren gezegd is. Maar het scheuren van het voorhang betekende dat het ware heilige der heiligen, de hemel zelf, voor ons geopend is, door het ingaan van onze grote Hogepriester, op dat ook wij, door het geloof, als een koninklijk priesterdom, zouden ingaan, volgend alzo onze Voorloper, Die voor ons is ingegaan binnen het voorhang. Er is nu niets dat onze toegang tot God en Zijn genade en heerlijkheid kan beletten, want het voorhang is gescheurd.

Nu moet ik me een weinig bepalen om te spreken van de bijzondere verborgenheid die ons hier wordt voorgesteld in de woorden: *"Zie, het voorhang des templs scheurde in tweeën, van boven tot beneden."*

Lering. *Christus heeft door Zijn dood het voorhang gescheurd, hetwelk tussen God en ons gesteld was, en dat onze toegang tot Hem belette. Hij gaf den geest en zie, het voorhang was gescheurd. Want Christus heeft ook eens voor de zonde geleden. Hij rechtvaardig voor de onrechtvaardigen. Waarom? Opdat Hij ons tot God zou brengen, hebbende tot dat einde het voorhang van schuld en toorn gescheurd, dat tussen God en ons was opgehangen, opdat Hij zo de Cherubim, en het vlammend zwaard zou wegnemen, en een weg banen tot de Boom des levens.*

Om dit stuk wat nader te behandelen, zal ik deze orde houden en voorstellen:

- I. Wat dat voorhang is dat tussen God en ons is.
- II. Hoe en op welke wijze Christus door Zijn dood dat voorhang heeft gescheurd.
- III. De manier hoe het gescheurd is.
- IV. Tot welk einde dat het gescheurd is.
- V. Enige besluiten tot toepassing.

Mogelijk zijn er hier bij deze gelegenheid wel enkele die gekomen zijn om te onderzoeken in Gods tempel om daar Zijn schoonheid en heerlijkheid te aanschouwen en om nabij God te komen. Maar, helaas, ze klagen dat ze hun doel missen. En waarom? Ze gevoelen dat er een voorhang is tussen de heerlijkheid Gods en hen, en zo denken ze dat het volstrekt onmogelijk is om door het voorhang heen te dringen. Maar, mijn vrienden, waarschijnlijk hebt u niet geweten dat het voorhang van de tempel *al gescheurd is*. En daarom hebt u de heerlijkheid Gods in Zijn tempel niet gezien. Had u geweten dat het voorhang van boven tot beneden gescheurd was, dan zou u met

vrijmoedigheid ingegaan zijn in het heilige der heiligen. En indien u nóg geloven wilt dat het voorhang gescheurd is, dan kan ik u beloven, dat u niet zult missen, door het gescheurde voorhang heen, een gezicht van Gods heerlijkheid te zien. "Heb Ik u niet gezegd, indien u gelooft, dat gij de heerlijkheid Gods zult zien?" Maar ik zal verdergaan tot de orde die ik voorgenomen heb.

I. *Ten eerste zullen wij zien wat dat voorhang is dat tussen God en ons is.* Om nu niet te spreken van het voorhang der schaduwen en ceremoniën van het Oude Testament, welke nu gescheurd en weggenomen zijn door de dood van Christus Jezus, zijn er enkele voorhangsels die op een bijzondere wijze onze toegang tot God belet hebben en die gebracht kunnen worden tot deze drie:

1. Het voorhang van een verbroken Verbond.
2. Het voorhang van Gods geschonden eigenschappen.
3. Het voorhang van 's mensen zonde.

1. Het voorhang van een verbroken Verbond of wet der werken. Het Verbond der werken was: *Doe dat, en gij zult leven, of, anders zult gij sterven.* "Want ten dage als gij daarvan eet zult gij den dood sterven." In welk Verbond een bevel een gelofte en een straf was. Het bevel was *volmaakte gehoorzaamheid*; de belofte was *het leven* of de eeuwige gelukzaligheid op de gehoorzaamheid; en de straf was de dood en de eeuwige verdoemenis in geval van ongehoorzaamheid. De mens heeft door zijn zonde het gebod van het Verbond der werken verbroken en heeft zo de belofte des levens verbeurd en de straf des doods op zich gebracht. Indien wij ooit of te eniger tijd tot God toegang zullen krijgen, moet dit verbroken gebod hersteld, dit verbeurde leven weer gekocht, en deze straf uitgevoerd worden. Hier is dan een voorhang dat tussen God en ons een scheiding maakt, Ja, een voorhang dat noch mensen noch engelen kunnen scheuren. En nochtans ook een voorhang dat gescheurd moet worden, of anders moeten wij voor eeuwig verloren gaan. Dit voorhang kan vanwege de volgende oorzaak moeilijk gescheurd worden.

2. ER is een voorhang van Gods geschonden eigenschappen, en inzonderheid Zijn ontstoken rechtvaardigheid en geschonden heiligheid. De rechtvaardigheid, ja een oneindige rechtvaardigheid was een zwart en vreselijk voorhang, dat onze toegang tot de hemel belette. Want God is een toornig God geworden, ja een God vol van vreselijke gramschap tegen de zondaars. De Heere God heeft in Zijn wet volmaakte gehoorzaamheid geboden op straf van de eeuwige dood.

- Nu, Gods *rechtvaardigheid* was verbonden om deze straf krachtdadig te maken op des mensen vallen in de zonde. Er is niets dat de rechtvaardigheid Gods kan voldoen, dan een oneindige straf. "Want de bezoldiging der zonde is de dood." En God zal de schuldige geenszins onschuldig houden. Indien nu dit voorhang niet wordt gescheurd door een volmaakte voldoening, zo moet een schuldige zondaar in de put neerdalen.
- Gods *heiligheid* was insgelijks geschonden door de overtreding van de wet, want de zonde is een overtreding van de wet of van het gebod. Zoals nu Gods rechtvaardigheid opstaat om de bedreiging en de straf te verdedigen, zo staat ook Zijn heiligheid op tot verdediging van het gebod van de heilige wet. God kan een zondaar niet rechtvaardigen, of als rechtvaardig aannemen, tenzij hij een volmaakte rechtvaardigheid heeft. Geen zwakke of deels onvolmaakte rechtvaardigheid, maar een rechtvaardigheid alleszins overeenkomende met de wijduitgestrektheid van het gebod kan een oneindig en heilig God alleen voldoen.

Zoals nu de oneindige rechtvaardigheid Gods niet voldaan kan worden zonder een volmaakte voldoening, welke aan de bedreiging en de straf van de wet beantwoordt, zo kan ook Zijn volmaakte heiligheid niet voldaan worden zonder een volmaakte gehoorzaamheid die aan het gebod van de wet beantwoordt. Ons natuurlijk onvermogen om voldoening te kunnen geven, en ons natuurlijk gemis van een volmaakte gelijkvormigheid met de wet, doen de rechtvaardigheid, de heiligheid en de andere eigenschappen Gods in de weg staan tot onze zaligheid, en de toegang tot de hemel, evenals een voorhang, hetwelk door ons nooit gescheurd kan worden, in der eeuwigheid. Inzonderheid indien wij daarbij in aanmerking nemen:

3. Het voorhang van de zonde aan onze kant. Dit is een afscheidend voorhang tussen God en ons. "Maar uw ongerechtigheden maken een scheiding tussen u lieden en uwen God". Dit voorhang nu moet gescheurd worden voor wij tot God kunnen naderen.

- De schuld der zonde moet weggenomen worden, want zonder bloedstorting is er geen vergeving.
- De smet der zonde moet gereinigd worden, want: "Wie zal klimmen op de berg des Heeren? En wie zal staan in de plaats Zijner heiligheid? Die rein van handen en zuiver van harten zijn".
- De kracht der zonde moet verbroken worden, want er is in ons allen van nature een kracht van onkunde. Ons verstand is geworden een kerker van duisternis, en dat is zo'n voorhang tussen God en ons, dat, tenzij het weggenomen wordt, er niet de minste hoop is om genade te verkrijgen. Daarom zegt de profeet: "Het is een volk van geen verstand. Die het gemaakt heeft zal Zich over haar niet ontfermen".
- Er is in ons ook een kracht van vijandschap. "Want het bedenken des vleses is vijandschap tegen God." Wij zijn vijanden Gods door de boze werken. Dit is ook een voorhang dat gescheurd moet worden door een arm van een Almachtige kracht. Want dat is een voorhang, dat de satan zó sterk heeft gemaakt, zoals een weefgetouw met een inslag en schering van trotsheid, vleselijkheid, zorgeloosheid, wereldsgezindheid en alle soorten van goddeloosheid, welke als zovele draden en stukken van dit web of van dit voorhang van vijandschap zijn.
- Er is ook een kracht van ongeloof, dit ook een voorhang is, staande tussen ons en het Heilige, dat ons afscheidt van de genade Gods. "Want die niet gelooft is alreeds veroordeeld."

II. Ten tweede: zie hoe Christus door Zijn dood het voorhang gescheurd heeft. Wanneer de Heere Jezus de geest gaf, zie, toen scheurde het voorhang.

1. Door Zijn dood is het voorhang van een verbroken Verbond in tweeën gescheurd, zodat we nu door het voorhang tot God kunnen naderen. Want de wet is in ieder deel vervuld door Zijn gehoorzaamheid. Nu, Christus heeft door Zijn gehoorzaamheid tot de dood de wet verhoogd en verheerlijkt, en heeft alzo een eeuwige gerechtigheid aangebracht. Zijn dood was als 't ware de laatste slag of de hoogste daad van die gehoorzaamheid, waardoor de wet vervuld werd. Was de belofte des levens in de wet of het eerste Verbond verbeurd, dit voorhang heeft Christus gescheurd wanneer Hij, door de prijs van Zijn bloed, de verbeurde belofte weer gekocht heeft. Hij heeft de erfenis die wij verloren hadden weer gekocht, verwervend daardoor ons én het eeuwige leven voor ons. Was de straf des doods, in de wet gedreigd, ons ook in de weg, welnu, Christus komt in de plaats van de zondaar deze straf dragen. Door Zijn komen onder de vloek der wet, zijnde gehoorzaam geworden tot de dood, dragende de

toorn van God, en ons verlossende van de ons toekomende toorn. Zie, zó werd het voorhang van een verbroken Verbond in tweeën gescheurd.

2. Door de dood van Christus is het voorhang van Gods geschonden deugden, en eigenschappen, dat tussen God en ons stond, gescheurd en weggenomen. De Heere Christus heeft, door het opofferen van Zichzelf tot een slachtoffer, voldaan aan de rechtvaardigheid Gods. Dit offer, geschied zijnde door de eeuwige Geest, was van een oneindige waardij. Hier is het dat het Altaar de gave heiligt. Het Altaar was de Goddelijke natuur van de Heere Christus, en dit Offer van Zijn mensheid werd geofferd op het altaar van de Goddelijke natuur, en daarom wordt het bloed van Christus het bloed Gods genaamd. Dit Offer was van een oneindige waardij om voor de arme mens aan de rechtvaardigheid van God te voldoen en om alzo dit voorhang in tweeën te scheuren. Maar zoals de Heere Christus voldaan heeft aan de rechtvaardigheid Gods, door het dragen van de bedreigde straf van de wet, zo heeft Hij ook Gods heiligheid verdedigd, door het vervullen van het gebod, dat Hij de ganse tijd van Zijn leven onderhouden heeft. Maar inzonderheid heeft Hij dat volkomen voleindigd in Zijn dood. Indien dan Christus door Zijn gehoorzaamheid tot de dood, de wet vervuld, aan Gods rechtvaardigheid voldaan, en Zijn heiligheid verdedigd of gehandhaafd heeft, zo kunnen wij zeggen: "Zie, het voorhang is in tweeën gescheurd".

3. Door de dood van Christus is ook het voorhang van de zonde aan onze kant gescheurd en weggenomen. Hoe is dat gebeurd? Het Lam Gods is tot dat einde opgeofferd, opdat Hij het zou scheuren en wegnemen. *Zie het Lam Gods dat de zonde der wereld wegneemt!* Door Zijn dood heeft Hij de schuld der zonde weggenomen. Want tot dat doel "heeft God Hem voorgesteld tot een verzoening door het geloof in Zijn bloed, tot een betoning van Zijn rechtvaardigheid door de vergeving der zonden." Door Zijn dood heeft Hij de smet der zonde weggenomen, want het bloed van Jezus Christus, Gods Zoon, reinigt ons van alle zonden. En dat zowel verdienstelijk als daadwerkelijk. Hij heeft door Zijn dood de kracht der zonde geheel verbroken, hetwelk blijkt wanneer Hij de Geest Die Hij verworven heeft op Zijn tijd uitstort, opdat Hij daardoor daadwerkelijk het voorhang aan onze zijde zou wegnemen, dat Hij reeds verworven had aan het kruis. Door deze verworven Geest scheurt Hij het voorhang van duisternis en onkunde. "Want God die gezegd heeft dat het licht uit de duisternis schijnen zou, schijnt in het hart, om te geven verlichting der kennis der heerlijkheid Gods, in het aangezicht van Jezus Christus." Al het licht der natuur, van de rede, opvoeding en menselijke geleerdheid kan dit voorhang niet scheuren, noch wegnemen, *totdat een mens de Geest der wijsheid en der openbaring in de kennis van Christus ontvangt.*

- Door deze verworven Geest scheurt Hij het voorhang van vijandschap, door het uitstorten van Zijn liefde in het hart. En werkelijk, een gezicht en de bevinding van Gods grote liefde in Christus kan alleen dat sterke voorhang van vijandschap scheuren en wegnemen. Want we hebben Hem lief wanneer we zien dat Hij ons eerst heeft liefgehad. Wanneer een ziel ziet dat die God, Wiens majesteit haar verschrikte, nu voor haar een verzoend God in Christus is, door het Offer van de Heere Jezus, dan wordt ze met God verzoend. En zó wordt het voorhang van vijandschap in tweeën gescheurd.
- Door deze verworven Geest scheurt Hij ook het voorhang van het ongeloof. Want zoals Hij een Geest des lichts is, om het voorhang van duisternis weg te nemen, en een Geest der liefde, om het voorhang van vijandschap weg te nemen, zo komt Hij ook in het hart als een Geest des geloofs, om het voorhang van het ongeloof weg te

nemen. Deze scheur begint Hij in een werk van verootmoediging, wanneer Hij het hart in tweeën scheurt door een gevoel van zonden en een gezicht van Zijn verloren staat. En als Hij verder de ziel een walging doet hebben aan zichzelf en God in Zijn rechtvaardigheid doet billijken, al zou Hij haar verdoemen vanwege haar zonden. Deze scheur maakt Hij door een zaligmakende ontdekking nog wijder, zoals men ziet in Joh. 2 : 11, en Hij heeft Zijn heerlijkheid geopenbaard, en Zijn discipelen geloofden in Hem. Zo scheurt Hij het voorhang van het ongeloof, en Hij voltooit die scheur als Hij het geloof verandert in aanschouwen. Zo ziet u hoe Hij door Zijn dood het voorhang heeft gescheurd.

III. *Het derde dat voorgesteld was is, om aan te tonen hoe dat voorhang gescheurd is.* Alles wat ik hiervan zeggen zal, is maar kort met zinspeling op het scheuren van het voorhang van de tempel, dat op een wonderlijke wijze ingevoerd wordt met een: zie!

1. *Zie, het was gescheurd.* Niet naar één kant geschoven, maar aan stukken gescheurd, alsof God toornig was geweest op het voorhang der afscheiding dat tussen Hem en ons was. Ik zeg, vergramd dat er enig voorhang was dat tussen Hem en ons een scheiding zou maken. Gods hart was gezet op een verzoening tussen Hem en ons, en daarom scheurt Zijn eigen hand het voorhang dat tussen Hem en ons was opgehangen. Ja, Hij scheurde het zodanig dat het nooit meer hersteld kan worden. Al de duivels uit de hel kunnen die scheur niet meer helen, zodat ze God zouden versteken van Zijn oogmerk om Zijn volk te brengen tot vereniging en gemeenschap met Hem.

2. *Zie, het voorhang van de tempel was niet alleen gescheurd, maar het was in tweeën gescheurd.* Het voorhang dat één was werd tot twee gemaakt, opdat God en de mens die twee waren tot één gemaakt zouden worden. Het werd niet half, maar geheel, ja in tweeën gescheurd, dat zijnde een volkomen scheur, ons aanwijzende dat Christus door Zijn dood geen halve, maar een volkomen Zaligmaker, en de Auteur van een volle en volmaakte zaligheid zou zijn. Hij ruimde alles geheel uit de weg wat nog enigszins scheiding maakte tussen God en ons, en geen steek aan het voorhang over, dat de beide zijden daarvan nog zou kunnen vasthouden. Neen, het voorhang was in tweeën gescheurd, en niet alleen in tweeën, maar:

3. *Zie, het voorhang was gescheurd van boven tot beneden.* Het hoogste dat tussen God en ons een scheiding maakte, werd in tweeën gescheurd. Wij konden tot in eeuwigheid niet tot aan het bovenste van het voorhang gereikt hebben. Ja, de handen en armen van alle mensen op aarde en van alle engelen in de hemel waren te kort om het bovenste van de oneindige rechtvaardigheid en heiligheid Gods te bereiken, welke tussen Hem en ons een scheiding maakte. Het bovenste van dit voorhang of deze middelmuur der afscheiding was hoger dan de hemel. Wat konden wij of enig ander schepsel dan doen om het van boven te scheuren? Maar Christus steekt als het ware Zijn hand uit aan het bovenste daarvan en scheurde het. De scheur begint van boven, Maar daar blijft het niet bij, want:

4. *Het voorhang is ook gescheurd tot beneden.* Het benedenste van dit voorhang dat tussen God en ons een scheiding maakte, reikte zo diep tot aan het benedenste van de hel. Wie kon nu voor ons ter hel neerdalen om het voorhang te scheuren tot beneden toe? Het was eens de klacht was van een Johannes Seneca op zijn doodsbed: *Wij hebben er hier wel die voor ons op het kerkkoor willen gaan, die voor ons wel willen spelen, die voor ons wel missen willen doen, die voor ons wel willen bidden, maar*

waar vindt men er één die voor ons naar de hel zal willen gaan? Maar o, gelukkige gelovigen, Christus is voor u naar de hel gegaan is, opdat Hij al die vlammen zou uitblussen met Zijn bloed, en opdat Hij al de machten daarvan, die tussen u en de hemel in de weg stonden overwinnen zou. Hij is neergedaald ter hel om als 't ware het benedenste van het voorhang te scheuren. Maar hier is nog meer. Hij scheurt het niet alleen van boven en beneden, maar:

5. Van boven *tot* beneden. Alles is gescheurd, zowel het bovenste als het benedenste, en alles wat tussen het bovenste en het benedenste was, zodat alle verhinderingen tussen de hemel en de hel zijn weggenomen. Ofschoon de hemel verworven en de hel overwonnen is, nochtans mocht er iets op de aarde of in de wereld zijn tussen de hemel en de hel, dat de toegang mocht beletten tot het heilige der heiligen. Ja maar de scheur is van boven tot beneden; álles wat er tussen het bovenste en het benedenste, is zowel gescheurd als de beide einden ervan, zodat er een toegang is van de allerlaagste trap van ellende tot de allerhoogste gelukzaligheid. Zeker een lange scheur! Als het ware van boven van de hemel tot beneden aan de hel. Wij zijn door de zonde zó laag gevallen als de hel, maar Christus heeft een weg geopend door Zijn dood van de hel tot de hemel. Want: *Ziet, het voorhang van de tempel scheurde in tweeën, van boven tot beneden.*

IV. *Het vierde dat op te merken was is tot welk doeleinde het voorhang gescheurd werd.* Ik zal alleen maar deze twee dingen aantonen:

1. Opdat Christus als onze Hogepriester zou ingaan in het heilige der heiligen voor ons.
2. Opdat ook wij daarin zouden ingaan ná Hem en door Hem.

1. Ik zeg, het voorhang werd gescheurd, opdat Christus, onze gezegende Hogepriester, voor ons, en in onze naam in het heilige der heiligen zou ingaan. Ik heb tevoren al gezegd dat het voorhang van de tempel datgene was wat het heilige van het heilige der heiligen afscheidde, en dat het volk ook verhinderde om te naderen tot het heilige der heiligen. Het voorhang diende tot een verberging en niemand mocht daar binnen gaan dan alleen de hogepriester, en dat niet zonder het bloed van het offer, zoals we kunnen lezen in Hebr. 9 : 3-5. Het heilige der heiligen was een voorbeeld van de hemel, zodat onze Heere Jezus Christus, Zijn eigen bloed gestort hebbende, is ingegaan binnen het voorhang, namelijk in de hemel, het ware heilige der heiligen, met Zich nemende het bloed van Zijn eigen Offer. Hij is niet door het bloed van bokken en kalveren, maar door Zijn eigen bloed eenmaal ingegaan in het heiligdom. Niet alsof de Heere Christus Zijn eigen lichamelijk bloed met Zich bracht in de hemel. Wij moeten het zo vleselijk niet verstaan, maar in een geestelijke zin, namelijk dat Hij dat *in kracht* gedaan heeft. Onder de wet was de grote verzoendag op die dag wanneer de hogepriester inging in het heilige der heiligen. Op die dag werd het volk hun zonden vergeven en gereinigd van al hun ongerechtigheden. Wanneer de hogepriester binnen het voorhang in het heilige der heiligen was geweest, zo was het dat de verzoening dadelijk geschiedde. Hoewel het bloed gestort werd buiten het leger, toch geschiedde de verzoening niet voordat het gebracht werd in het heilige der heiligen. Wat betekende dit anders dan dat onze verzoening volmaakt geschied was wanneer de Heere Jezus ingegaan is in het heilige der heiligen in de hemel zelf? "Want Christus is niet ingegaan in het heiligdom dat met handen gemaakt is, hetwelk is een tegenbeeld des waren, maar in de hemel zelf, om nu te verschijnen voor het aangezicht Gods voor ons."

U hebt mogelijk tot hiertoe gedacht dat het werk van onze verlossing aan het kruis volkomen volbracht was, zodat er niets meer toe nodig was. Maar weet dit, het was niet genoeg dat het offer buiten het leger geslacht werd, maar het bloed daarvan moest in het heilige der heiligen gebracht worden. Voordat dit geschiedde was de verzoening niet voltooid.

Weliswaar, toen Christus stierf, was het Offer geslacht, het bloed gestort, en er was geen ander offer meer nodig, zodat in dit opzicht wel alles volbracht was. Echter was álles nog niet geschied totdat het ware voorhang, zowel als het voorbeeldige in de tempel, gescheurd werd en het bloed van Christus gebracht werd in het heiligdom binnen het voorhang, dat is in de hemel zelf. Ofschoon Christus niet Persoonlijk opvoer, tot omtrent veertig dagen daarna, zoals ik in de verklaring heb gemeld, toch - kreeg Hij echter terstond daartoe een recht en toelating, zodat Zijn ingang is begonnen met Zijn dood. Wanneer Hij ten hemel opvoer, heeft Hij in Zijn eigen Persoon volmaakt volbracht, in het ware heilige der heiligen, - de hemel zelf - hetgeen de hogepriester onder de wet in het aardse heilige der heiligen voorbeeldig en schaduwwachtig had gedaan. Zo heeft Christus daar in de kracht van Zijn bloed verzoening gedaan. En zoals de hogepriester onder de wet deed, nam Hij met Zich de namen van al de kinderen Israëls op Zijn borst, en door de kracht van dit bloed heeft Hij ten volle verzoening gedaan.

2. Een ander doel waarom het voorhang gescheurd werd was niet alleen opdat Hij als onze Hogepriester voor Zichzelf een weg zou banen tot het heiligdom, maar tevens, opdat Hij *voor ons in Hem*, een weg zou banen, teneinde ook wij zouden ingaan, en door Hem tot God en de hemel toegang hebben. Zie dan, hoe een gelovige gezegd wordt ingegaan te zijn, ná Christus, in het heilige der heiligen, binnen het voorhang. Ze worden gezegd *"de toevlucht genomen te hebben tot de hoop die haar is voorgesteld, welke wij hebben als een anker der ziel, dat zeker en vast is, en ingaat in het binnenste des voorhangsels, waar de Voorloper voor ons is ingegaan, namelijk Jezus, naar de ordening van Melchizedek, een Hogepriester geworden zijnde in der eeuwigheid."* *"Dewijl wij dan, broeders, vrijmoedigheid hebben om in te gaan, in het; heiligdom, door het bloed van Jezus, op een verse en levende weg, welke Hij ons ingewijd heeft door het voorhang, dat is door Zijn vlees."* Waar onze weg naar de hemel, of tot het heiligdom, gezegd wordt te zijn door het bloed van Christus, of wat hetzelfde is, door Zijn vlees geofferd tot een offer der verzoening, waardoor wij, als door een gescheurd voorhang, vrijmoedigheid hebben om in te gaan. Deze ingang in het heiligdom of toenadering tot God, die wij door Christus hebben, is tweërlei:

- A. Hier in begin en
- B. Hierna volkomen.

A. Er is een *begonnen* ingang in het heiligdom, die wij hier in de tijd genieten. In het heilige der heiligen was het gouden altaar. De bewijzen van Gods tegenwoordigheid en heerlijke Majesteit, en de toegang tot dezelve, was een voorbeeld aan onze toegang tot God en de hemel, welke toegang wij nu hebben met vrijmoedigheid, zelfs in de tijd, en dat wel door het gescheurde voorhang, waardoor onze Hogepriester ingegaan is in het Heiligdom. *"Dewijl wij dan een grote Hogepriester hebben, die door de hemelen doorgegaan is, namelijk Jezus de Zoon van God, zo laat ons met vrijmoedigheid toegaan tot de troon der genade."* Zo wordt ook in Hebr. 10 : 22 uit deze leer dit besluit getrokken, waar de apostel zegt: *Zo laat ons toegaan met een waarachtig hart, in volle verzekerdheid des geloofs.*

Vraagt u: *Wat is die nabijheid Gods en die toegang tot Hem, die een gelovige hier in de tijd heeft, wanneer hij gebracht wordt binnen het voorhang?*

Ik antwoord: Met één woord, het bestaat niet alleen in de eerste toepassing van de genade en in de verandering van zijn staat, wanneer door Christus Jezus hij die verre was, door het bloed des kruises nabij gebracht wordt. Want zodra de kracht van dat bloed over ons komt door de Geest van Christus, dan komt God nabij ons en wij worden nabij Hem gebracht. Maar er wordt nog altijd meer en meer van deze nabijheid Gods genoten van Zijn volk. Een geoefend christen is in staat om een onderscheiden rekenschap te kunnen geven hoe hij deze nabijheid soms heeft en hoe hij die soms moet missen. Men mag van de zodanige wel vermoeden dat ze geveinsden zijn, die van geen verandering weten. Ps. 55 : 19. "Dewijl bij hen gans geen verandering is en zij God niet vrezen." Want de lucht van een waar gelovige is zelden lang klaar en zonder wolken. Verandering van weer en van wegen wordt er doorgaans ondervonden van de reizigers naar de hemel. Het is waar, ieder gelovige heeft altijd de Geest van Christus die in hem woont, want zo iemand de Geest van Christus niet heeft, die komt Hem niet toe. Maar er zijn enige bijzondere uitstortingen van de Geest die beloofd, bedeed en van alle gelovigen ondervonden worden, en dat zijn dierbare genietingen. "Deze Geest kan de wereld niet ontvangen, want zij ziet Hem niet en kent Hem niet. Maar gij kent Hem, want Hij blijft bij ulieden en zal in ulieden zijn."

- Deze toegang tot God binnen het voorhang wordt soms ondervonden in het gebed. Ja, in de oefening van het gebed wordt wel het meest het licht van des Heeren aangezicht ondervonden, zodat de ziel moet zeggen: "Ik heb lief, want de Heere hoort de stem mijner smekingen." O gelovigen, hebt u niet ondervonden dat u soms zo bedrukt en verslagen waart dat u niet kon spreken? Dat uw harten zo gesloten en zo bang waren, dat u niets kon doen, noch spreken tot de Heere, maar dat u stom en sprakeloos moest neerzitten, zijnde van boven duister, van binnen dood, en van alle kanten toegesloten? U durfde het gebed niet te verzuimen en u kon het niet verrichten. Maar zie, u ondervond daarop terstond dat die koperen deur voor u geopend werd, dat uw harten verruimd, en uw monden geopend werden om te verzoeken dat de vensteren des hemels opengedaan werden, en dat de oevers van de rivier des levens verwijd, en de stromen daarvan in uw zielen mochten invloeien, zoals er staat in Jesaja 44 : 3: "Ik zal water gieten op de dorstigen en stromen op het droge."

- Nogmaals, deze toegang tot God binnen het voorhang wordt soms ondervonden in liefelijke gemeenschapsoefening en omgang met God. *Want onze gemeenschap is met de Vader en met Zijn Zoon Jezus Christus.* Deze gemeenschap met God is een verborgenheid, dierbaar voor hen die ze ondervinden, te boven gaande al de genoeglijkheden van het gevoel en van de reden. Maar voor hen die daar geen bevinding van hebben, is het ongelooflijk en onverstaanbaar, want een vreemde zal zich met deze blijdschap niet vermengen.

Voor u die er geen bevinding van hebt, al is Gods Woord overal gevuld met gepaste en aangename uitdrukkingen daarvan, blijft dat nochtans maar een raadsel en een duistere gelijkenis. Iets daarvan te smaken kan alleen haar overklimmende zoetigheid verklaren.

Smaakt en zie, dat de Heere goed is. U die er een bevindelijke kennis van hebt, hoewel u het niet kunt uitdrukken, nochtans kunt u er enige gezonde woorden van smaken en verstaan. Misschien hebt u het wel eens ondervonden in het heilig Avondmaal, soms wel eens in een schuur, op het veld of in een bos, zoals Nathanaël onder een vijgenboom. Maar wat u daarvan hebt ondervonden en

gevoeld dat kunt u de wereld niet doen verstaan. Alleen wanneer de Heere de leraar bestuurt, om iets gepast daarvan te spreken, dan weet u dat het zoiets is dat u op zo'n tijd en op zo'n plaats hebt ondervonden. Dan zegt u dat de leraar daar uit Gods Woord predikt. O, dat heb ik wel eens ondervonden op zo'n plaats waar geen mens op de gehele wereld mij zag of hoorde. *Nathanaël, daar gij onder de vijgenboom waart zag Ik u*, zei Christus eens. *Ik hoorde u zuchten tot Mij. Ik zag u worstelen met Mij. Ik heb uw tranen in Mijn fles bewaard en Mijn vertroosting in uw ziel gestort.* O, weet u niet wat het is nabijgebracht te worden, wanneer alle duisternissen en voorhangsels, die op uw harten en aangezicht lagen, verdwenen en dat het licht van des Heeren aangezicht over u lichtte? Hebt u nooit op de berg geweest, zodat u dacht: *Het is hier goed te zijn?* Hebt u niet eens de verwarmende en genezende stralen van de Zon der gerechtigheid ondervonden? Hebt u nooit eens zoiets in Zijn gezelschap ondervonden en gesmaakt, dat al de springbronnen van wereldse vertroosting maar als beroerd of vuil water deed zijn, walgelijk en onsmakelijk voor u. Ja, dat u in deze tabernakel deed zuchten en u deed verlangen naar die volmaakte en ongestoorde gemeenschap in de hemel, waarvan alles wat u daarvan gesmaakt of genoten hebt hier op aarde maar een kleine handgift is geweest? Hoe het ook zij, het voorhang werd gescheurd, opdat u binnen hetzelfde zou mogen ingaan in het heiligdom, tot een begonnen hemel, zelfs hier in de tijd. De genade is in zijn soort hetzelfde met de heerlijkheid en zij verschillen maar in mate. Waarom ook een gelovige hier op aarde gezegd wordt "gekomen te zijn tot de berg Sion en de Stad des levenden Gods, tot het hemelse Jeruzalem en de vele duizenden der engelen, tot de algemene vergadering en gemeente der eerstgeborenen, die in de hemelen opgeschreven zijn, en tot God de Rechter over allen, en de geesten der volmaakt rechtvaardigen."

Wanneer komt nu een gelovige tot dit alles? Dan, wanneer hij door het geloof tot Jezus komt, de Middelaar van het Nieuwe Testament en tot het bloed der besprenging. Dan is hij gekomen zelfs tot de hemel, het ware heilige der heiligen, door een begonnen ingang in hetzelfde.

b. Er is een *volkomen* ingang in het heiligdom, dat een gelovige zal hebben als een vrucht van het scheuren van het voorhang, namelijk als hij in de hemel komt, waar de Voorloper voor ons is ingegaan, Die daartoe het voorhang gescheurd heeft opdat wij de toegang zouden hebben tot God in heerlijkheid, zowel als in genade. En dan zal een gelovige als het ware daar *niet half* in zijn, maar *volkomen* binnen het voorhang, want dan zal zijn gemeenschap met God volkomen zijn. Dan zal zijn kennen van God, zijn liefde tot Hem, zijn verlustiging in Hem, zijn aanschouwen van Zijn heerlijkheid en zijn gelijkvormigheid met Zijn Beeld, alles volmaakt wezen. Want dan zal hetgeen dat ten dele is tenietgedaan worden en het volmaakte zal komen. O, wat een blijde verwisseling zal dat zijn, wanneer het geloof in aanschouwen, de hoop in genieten, de genade in heerlijkheid, de begonnen gemeenschap met God in een volkomen, de voorbijgaande liefdeblijken in een eeuwige en ongestoorde blijdschap en verheuging veranderd zullen worden! Geen wonder dat een gelovige verlangt om volkomen binnen het voorhang te zijn, want daar gaat hij volkomen in het heiligdom door het bloed van Jezus. Maar ik zal mij nu hier niet breder over uitlaten. Zo ziet u de twee grote doeleinden waarom het voorhang gescheurd werd, namelijk *omdat de weg gebaad zou worden voor Christus ingang in het heiligdom, en ook voor onze ingang door Hem en na Hem.*

V. Nu komen we tot het vijfde stuk dat voorgesteld was, namelijk de toepassing, waarin wij verscheiden gebruiken zullen voorstellen.

Eerste gebruik tot onderrichting.

Is het zo dat Christus door Zijn dood het voorhang in tweeën heeft gescheurd, dat tussen God en ons was gesteld, en dat ons de toegang belette tot Hem, zie dan tot uw onderrichting het volgende:

1. Welk een liefdemaaltijd wij op een Avondmaalsdag voor ons hebben om op te weiden tot onze verlustiging, namelijk de liefde van Christus, niet alleen in Zijn sterven, maar ook in Zijn scheuren van het voorhang, opdat Hij in het Heiligdom voor ons zó mogen ingaan. De apostel zegt dat Christus ons heeft liefgehad. Hoe bewijst Hij dat? Namelijk dat Hij Zichzelf voor ons heeft overgegeven tot een offerande en slachtoffer Gode, tot een welriekende reuk. Dit welriekend slachtoffer was het wierookoffer. En waar werd het wierook geofferd onder de wet? Dat werd geofferd binnen het voorhang. In Lev. 16 : 12 belast God Mozes dat Aäron een wierookvat zou nemen, vol vurige kolen van het altaar van voor het aangezicht des Heeren, en zijn handen vol reukwerk van welriekende specerijen, klein gestoten, en het binnen de voorhang te dragen.

Nu, Christus Zichzelf geofferd hebbende tot een slachtoffer Gode, buiten het leger in deze wereld, zo scheurt Hij het voorhangsel en gaat in de hemel, Zijn Offer voorstellend als een wierook binnen het voorhang. Mogelijk hebt u wel eens de liefde van Christus gezien in Zijn sterven aan het kruis en in het stellen van Zichzelf tot een slachtoffer. Maar o, zie ook eens Zijn liefde in de wierook van Zijn tussentreding binnen het voorhang! Wij weiden gewoonlijk maar al te spaarzaam op Christus en daarom is ook ons geloof zwak. Wij eten doorgaans maar van één schotel, namelijk van Christus als het Paaslam op het kruis geslacht. Maar wij moesten ook leren veel op Christus te weiden als een Priester Die ingegaan is binnen het voorhang. Ons geloof moest niet bij het kruis blijven stil staan, maar wij moesten het verder zoeken te brengen, namelijk bij Christus binnen het voorhang in de hemel zelf. Ons geloof moest de toevlucht nemen tot heel de hoop die ons voorgesteld is. En het anker onzer ziel zal niet zo vast en zeker zijn zoals het behoort, tenzij het ingaat tot in het binnenste voorhang. En zoals de apostel van de lijdzaamheid zegt, dat zij een volmaakt werk heeft, zo zeg ik van het geloof: *laat het ook zijn volmaakt werk hebben*. Laat ons Christus volgen binnen het voorhang en Hem beschouwen niet alleen als Zijn bloed stortende, maar ook ingaande in het heilige der heiligen, binnen het voorhang, besprengende Zijn bloed op en voor het Verzoendeksel.

De priesters onder de wet besprengden het verzoendeksel dat binnen het voorhang was geheel en al. Zo deed ook Christus toen Hij ten hemel opvoer binnen het voorhang dat dadelijk wat de hogepriester ceremonieel heeft gedaan, teneinde Hij een volledige verzoening mocht doen.

Wanneer nu het geloof op dit alles wordt geoefend, dan wordt een gelovige gezegd gekomen te zijn tot het bloed der besprenging. Ook oefenen wij ons geloof niet ver genoeg als het niet verder gaat dan tot de dood van Christus. Want ofschoon de verzoening fundamenteel geschied is aan het kruis, nochtans was ze niet dadelijk volkomen en formeel voordat het voorhang gescheurd en onze Hogepriester in het heiligdom ingegaan is en het verzoendeksel met Zijn bloed besprengd heeft. Door welke daad dan ook de goedertierenheid en de gerechtigheid elkander dadelijk ontmoet en gekust hebben.

2. Indien het voorhang van de tempel gescheurd is, dan kunnen wij hieruit zien de heerlijkheid van de bedeling van het Nieuwe Testament boven die van het Oude. Het voorhangende deksel is gescheurd, de donkerheid van die bedeling is weggenomen door de dood van Christus en de verborgenheden van het Oude Testament zijn ontdekt en opengelegd, zodat degene die voorbijgaat de mening daarvan kan lezen. Nu kunnen wij klaar zien dat het Verzoendeksel, de Christus, de grote verzoening betekende, en dat de kruik met manna, Christus, het brood des levens betekende. Nu zien wij met ongedekt aangezicht de heerlijkheid des Heeren als in een spiegel, dat nu ons gezicht te hulp komt, zoals het voorhang dat verhinderd had. En dat nu het voorhang van de tempel gescheurd is, *dat geeft ons ook grond om verder te verwachten dat het deksel van het hart der Joden ook eens zal worden afgelicht.* "Maar tot op deze dag toe, wanneer Mozes wordt gelezen, ligt een deksel op hun harten. Maar wanneer het tot de Heere zal bekeerd worden, zal het deksel worden weggenomen."

3. Indien door de dood van Christus, het voorhang dat tussen God en ons was gesteld, gescheurd is, dan kunnen wij hieruit ook zien wat de weg is naar de hemel en welke toegang wij daartoe hebben, namelijk: *"Wij hebben vrijmoedigheid om in te gaan in het heiligdom door het bloed van Jezus Christus, op een verse en levende weg, welke Hij ons heeft ingewijd door het voorhangsel."* Wij mogen nu met vrijmoedigheid naderen tot de troon der genade. Want door de dood van Christus is het voorhang gescheurd en de weg geopend. Hoe zal een onheilig zondaar durven komen in het heilige der heiligen of in Gods tegenwoordigheid? Dat is mogelijk zegt de Heilige Geest door het bloed van Jezus, door het gescheurde voorhang.

Er zijn veel misvattingen aangaande de weg tot het heiligdom. Het is een vreselijke zaak om te denken dat velen die het Evangelie tien, twintig of dertig jaar gehoord hebben, als men hen naar de weg ten hemel vraagt, ze dan dikwijls zeggen: *Indien wij rechtvaardig handelen, eerlijk en onbesproken leven, en zo doen als we willen dat ons gedaan wordt, zo zullen wij gewis zalig worden.*

Maar ik moet het u zeggen: u zult gewis verdoemd worden indien u niet meer doet. Helaas, ik zeg, niettegenstaande al het licht dat er verschenen is aangaande de weg der zaligheid door een geslachte Zoon van God, dat echter alleen maar een heidense rechtvaardigheid en burgerlijkheid al het recht is dat bij velen wordt gevonden tot het eeuwige leven. Anderen hopen door een betere gerechtigheid in de hemel te komen, maar het is een gerechtigheid van hen zelf. Ze zeggen dat ze zoveel goed zullen doen als ze kunnen. Ze moeten lezen, bidden, horen en dergelijke, en zo vinden ze voor zichzelf een weg uit naar de hemel. Velen kunnen zelfs niet verdragen dat de eigengerechtigheid wordt tegengesproken, alsof niemand in gevaar was om door dezelve verdorven te worden, terwijl het nochtans een groot deel is van het wapentuig van de sterkgewapende, waardoor hij de zielen in zijn bezit houdt. Ik zeg u, o mens, dat uw eigengerechtigheid er zover van af is, dat ze de weg naar de hemel zou zijn, dat zelfs de ware heiligheid alleen maar de bezigheid of het werk is dat een mens te doen heeft die op of in die weg is, en er zal nooit een andere weg zijn tot de hemel dan Christus. Heiligheid is de wandel en Christus is de weg waarin wij moeten wandelen. "Gelijk gij dan Christus Jezus de Heere hebt aangenomen, wandelt also in Hem." En Jezus zegt: *Ik ben de Weg. Niemand komt tot de Vader dan door Mij.* Dit is die verse en levende weg die ingewijd is door het voorhang. Het voorhang van de tempel is gescheurd en door hetzelfde is de weg tot het heiligdom.

Ieder mens denkt dat het moeilijk is om in de hemel te komen en dat er veel moeite en arbeid aan vast zit. Maar hierin ligt het verderfelijke daarvan, wanneer iemand zegt dat het moeilijk is om de weg naar de hemel te weten, dat ze het niet bij Hem zoeken Die de weg gebaad heeft. Vlees en bloed kan dat niet openbaren, totdat God Zelf de ziel met licht bestraalt en haar de Geest der wijsheid en der openbaring in de kennis van Christus schenkt; welke de Weg is, Die het voorhangsel heeft gescheurd door Zijn dood. O, hoe weinig wordt deze Weg gekend! Nochtans maken wij u bekend dat er voor u allen langs deze weg een vrije toegang is en dat er niets is om uw toegang tot God en de hemel langs deze weg te kunnen beletten, indien het van uw eigen onkundige en ongelovige harten niet vandaan komt, waardoor uw ingang in het heiligdom verhinderd wordt. Want het voorhangsel is gescheurd, de wet vervuld, de Rechtvaardigheid voldaan en de zonde verzoend of tenietgedaan.

Wilt u langs deze weg naar den hemel gaan? De deur staat voor u open. Het voorhangsel is voor u gescheurd. En tot u is het woord dezer zaligheid gezonden. Tot u, man of vrouw, jongen of meisje, wie mij ook heden hoort. Voor u is de weg tot het heiligdom openbaar gemaakt. *Wie wil die kome. En wie tot Mij komt zal Ik geenszins uitwerpen.* Wat is het toch dat u verhinderd om te komen? De wet hoe heilig die ook is, behoort u niet te verhinderen, want hier is een gerechtigheid. De rechtvaardigheid, ofschoon nog zo ontzaggelijk, behoeft het niet te doen, want hier is voldoening. Uw zonden, ofschoon nog zo groot, behoeven u ook niet te verhinderen want hier is een Slachtoffer. Al deze voorhangsels zijn gescheurd. Wat is het dat u verhinderd? Zijn er dan nog andere voorhangsels in de weg?

O ja, zult ge zeggen, het voorhangsel van duisternis, van onkunde, van vijandschap, en van het ongeloof dat op mijn hart ligt.

Nu, laat ik het u zeggen, ook dát behoeft u niet te verhinderen om tot Christus te komen en van Hem gebruik te maken. Om deze voorhangsels, die aan uw kant zijn te scheuren, dat is voor Hem maar een kleine zaak, die zulke grote voorhangsels, als er aan de zijde van God waren, kon scheuren. O, Hij verstaat het voorhangsel scheuren zeer goed! Geef Hem maar werk en dan is de zaak gedaan. Heeft Hij niet een groter voorhangsel gescheurd, toen Hij aan de oneindige rechtvaardigheid voldoening gaf, en als Hij de vloed van de Goddelijke toorn heeft gestopt? Indien Hij dan het meerdere heeft gedaan, zult ge dan Hem niet gebruiken om het mindere te doen?

Ja, zult u mogelijk zeggen, wist ik dat Hij voor mij het meerdere had gedaan, dan zou ik niet vrezen dat Hij ook het mindere zou doen.

Welnu o mens, het voorhangsel is voor zondaren gescheurd en waarom ook niet voor u? De Heere Jezus is gekomen om zondaren zalig te maken.

Maar mogelijk zult u zeggen: *Ze zullen niet allen zalig gemaakt en binnen het voorhang gebracht worden, en mogelijk ik ook niet.*

Ik antwoord: Sommigen zullen gezaligd worden en waarom ook u niet? Waarom worden allen die het Evangelie horen niet zalig, dan omdat ze Christus niet gebruiken om hen zalig te maken? Ze menen door hun ongeloof dat Hij voor hen geen liefde heeft geoefend in het scheuren van het voorhang en daarom staan ze van ver, zeggend: *Het is niet voor mij.* Maar ik verklaar u in Zijn Naam dat het voor u allen is, die deze weldaad maar willen aannemen. Het Evangelie openbaart in het generaal dat het voorhang voor u allen gescheurd is, in zover dat God u allen roept en gebiedt om langs deze verse en levende weg te komen tot het heiligdom, dat Hij heeft ingewijd door het voorhang. En zo wanneer u dat niet doet, zo zult ge, vanwege uw verzuim daarvan,

verdoemd worden. Maar wat de particuliere of *bijzondere kennis aangaat van uw dadelijk en persoonlijk interest*, in de weldaad van het scheuren van het voorhang, dat is onmogelijk voor u om te weten voordat u tot Christus komt en dat van Hem begeert en smeekt. Laat u dan toch niets verhinderen om in te gaan, daar het voorhang gescheurd en de weg nu openbaar gemaakt is. Er is niets dat van uw kant moet gedaan worden, want u kunt niets doen. Alles wat u van uw kant moet doen is maar in te willigen dat de Heere Christus alle voorhangsels, die tussen u en God zijn, wil scheuren, want Hij wil een volkomen Zaligmaker zijn. Hij wil niet één stukje van het voorhang overlaten om door u gescheurd te worden, maar Hij wil het met Zijn eigen hand in tweeën scheuren, van boven tot beneden. O, zegt daar *amen* op, teneinde dat Hij het ganse werk en ál de eer mag krijgen.

Tweede gebruik tot beproeving.

Beproeft u welk belang u in dit voorrecht hebt. Indien het voorhang werkelijk voor u van boven tot beneden is gescheurd, beproeft u of u bent ingegaan in het binnenste des voorhangs, tot in het heilige der heiligen. Het voorhang is *fundamenteel* gescheurd, wanneer Christus de geest gaf; *formeel* toen Hij in het heilige der heiligen inging en *voorwerpelijk* in de verkondiging van het Evangelie.

Maar nu is de vraag of het *onderwerpelijk* is gescheurd, *zodat u er de dadelijke en zaligmakende vrucht van hebt voor uw eigen persoon? Het is niet genoeg voor u dat het leerstellig gescheurd wordt en dat u vrijheid hebt om in het heiligdom in te gaan, maar is het ook krachtig voor u en in u gescheurd, zodat u daardoor bent ingegaan in het heiligdom?*

1. Indien u een waar gelovige bent, voor wie het voorhang zaligmakend is gescheurd, dan hebt u een vernederend gezicht en gevoel ontvangen van het voorhang dat tussen God en u was gesteld, dan hebt u ook uzelf buiten het voorhang gezien. Hebt u ooit een voorhang gezien van toorn aan Gods kant en een van schuld aan uw kant? Een voorhang van een verbroken wet, van ontstoken rechtvaardigheid en van gekwetste heiligheid aan de ene zijde; en zo'n voorhang van zonde, duisternis, ongelooft en vijandschap aan de andere zijde; zodat het u heeft doen wanhopen dat het ooit door u of enige ander schepsel in hemel of op aarde gescheurd zou kunnen worden. Heeft dat u doen zien dat u ellendig en verloren was bij uzelf, uitroepende: *Mannen broeders, wat moet ik doen om zalig te worden?* Hebt u ooit uw beklagenswaardige staat gezien, als vindende een zwart voorhang gesteld tussen God en uw ziel? Iemands oefening omtrent de godsdienst moet met reden zeer verdacht zijn, indien hij nooit dit voorhang heeft gezien.

Maar sommige mensen zullen misschien zeggen: *O, ik zie zoveel kwaden in mij. Ik zie een kwaad hart en een kwade gestalte des harten.*

Maar ik vraag u, o mens, hebt u uzelf nooit gezien in een zondige staat? In een staat van vervreemding en afgescheidenheid van God, vanwege het voorhang dat tussen Hem en uw ziel was? Het krachtdadig scheuren daarvan begint hier, namelijk met een vernederend gezicht van het afscheidend voorhang. Dan ziet een mens zichzelf buiten het voorhang en dus onder de vloed van Gods toorn.

2. Indien het voorhang in of voor u krachtdadig is gescheurd, dan hebt u de heerlijkheid gezien van Hem die het scheurde en ook de heerlijkheid Gods. Ja, iets van Gods heerlijkheid in Christus, door het gescheurde voorhang. De apostel zegt ons dat Christus' vlees, dat is Zijn menselijke natuur, het voorhang is voor ons om in te gaan in

het heilige der heiligen, dat is in de hemel, of in Gods tegenwoordigheid, of voor Zijn aangezicht. Zodat wij in het vlees, of de menselijke natuur van de Heere Christus, zelfs het aangezicht van God en het afschijnsel van Zijn heerlijkheid als in een spiegel kunnen zien.

- Nu, indien het voorhang in of voor u gescheurd, en het bewindsel des aangezichts weggenomen is, dan hebt u de heerlijkheid Gods in Christus gezien. Dan hebt u gezien dat Gods wet in Hem vervuld, Zijn rechtvaardigheid in Hem voldaan en Zijn heiligheid door Hem verdedigd en gestaafd is, en dus ook Zijn gerechtigheid verklaard in de weg van zondaren te zaligen door Hem, als de verzoening in Zijn bloed. Hebt u Zijn heerlijkheid wel gezien als de enige weg tot de hemel, als Gods weg tot u en als uw weg tot Hem, als de Scheurder van het voorhang aan Gods kant en ook aan uw kant?
- Vervolgens ook de heerlijkheid van Zijn dood in haar waarde en kracht. In haar waarde om alle verhinderingen weg te nemen, die Gods toegang tot u beletten; en in haar kracht om alle beletsels in u weg te nemen welke uw toegang tot Hem verhinderden?
- Hebt u iets gevoeld van deze kracht om het voorhang van duisternis en onkunde, dat op uw hart lag, te scheuren, hetwelk in uw ziel scheen met het licht des levens? Het krachtdadig scheuren van het voorhang doet een mens iets te zien van de heerlijkheid die binnen het voorhang is. Hebt u dan de heerlijkheid Gods gezien door het gescheurde voorhang? En dat langs deze weg al de heerlijke eigenschappen van Gods natuur op het hoogst verheerlijkt worden?

3. Indien het voorhang krachtdadig is gescheurd, dan hebt u het anker van u hoop geworpen binnen het voorhang. Nadat uw vermoeide ziel, als een schip lange tijd op en neer gehotst en geslingerd is geweest op de baren van overtuiging en van schrik en vreeze, zodat ze nergens rust konden vinden, heeft God u eindelijk gebracht in deze haven der rust, om het anker te werpen binnen het voorhang, de toevlucht genomen hebbende, om de voorgestelde hoop vast te houden. Dit is voor u als een anker der ziel, dat zeker en vast is, en ingaat in het binnenste des voorhangsel, waar de Voorloper voor ons is ingegaan. Waar hebt u de toevlucht genomen, wanneer de wet en de rechtvaardigheid Gods u achtervolgden vanwege uw schulden en gereed waren om u te verdoemen tot in de hel? Werd u toen genoodzaakt om ook de toevlucht te nemen tot de Borg, die God u voorstelde om uw schulden te betalen en te zeggen: *Heere, neem de betaling van Uw eigen Zoon voor mij, ik wanhoop van ooit te kunnen voldoen op zo'n vreselijke eis of beschuldiging als Uw rechtvaardigheid en wet tegen mij hebben in te brengen.* O, zie op de voldoening in het bloed en de gerechtigheid van Jezus, en laat dat de beschuldiging en eis beantwoorden. Toen Christus inging in het heiligdom binnen het voorhang, met Zijn bloed, besprengde Hij het verzoendeksel. En als de ziel dit bloed en de gerechtigheid van Christus aangrijpt, als de grond van haar ontslag van de beschuldiging der rechtvaardigheid, dan werpt zij het anker binnen het voorhang.

4. Indien het voorhang krachtdadig in of voor u is gescheurd, dan is het zeker, dat u een overklimmende liefde voor die heerlijke en gezegende Hogepriester zult hebben, die door Zijn dood het voorhang heeft gescheurd en in het heiligdom voor u is ingegaan. Kunt u met Paulus zeggen: *Die mij heeft liefgehad en Zichzelf voor mij heeft overgegeven?* Of met Petrus: *Heere, u weet alle dingen, u weet dat ik U liefheb?* Gewis, die Hem niet liefhebben die weten nog niets van het scheuren des voorhangsels op een zaligmakende wijze. Mogelijk zijn er wel die Hem liefhebben, maar het zo

vrijmoedig niet durven zeggen zoals Petrus. Maar indien u *Amen* kunt zeggen op de volgende twee teksten, dan mag ik u verzekeren dat u Hem werkelijk liefhebt.

- De eerste is een verschrikkelijke tekst: *Indien iemand de Heere Jezus Christus niet liefheeft, die zij een vervloeking, Maranatha*. Een ware liefhebber van Christus kan daar *Amen* op zeggen. Ja, hij zij vervloekt die Hem niet liefheeft of liefhebben zal. Allen die daar nu *Amen* op kunnen zeggen zullen aan Christus rechterhand zitten op de grote Dag en dan ook *Amen* zeggen op het vonnis van de grote Rechter, namelijk: *Gaat weg van Mij, gij vervloekten*.
- De andere is een liefelijke tekst, namelijk: Het Lam, dat geslacht is, is waardig te ontvangen de kracht, de rijkdom, de wijsheid, de sterkte, de eer, de heerlijkheid en de dankzegging. Ook hierop kan een ware liefhebber van Christus *Amen* zeggen. Waardig, ja waardig is het Lam om al de lof van de verlost en te ontvangen tot in alle eeuwigheid. Wie hier gelovig *Amen* op kunnen zeggen, die zijn begonnen om zich te verenigen met het zegepralende gezelschap dat reeds binnen het voorhang is en zij zullen ook hiernamaals eeuwig met hen verenigen en zeggen: De zaligheid zij onze God Die op de troon zit en het Lam.

Gewis, indien u de Heere Jezus liefhebt, dan hebt u Hem boven alles lief. Boven man, vrouw, kinderen, huis, goederen, landerijen en alle wereldse vertroosting. U hebt Hem helemaal niet lief indien u Hem niet boven alles liefhebt. Maar hebt u Hem lief, dan is het voorhang gescheurd en u bent ten dele ingegaan in het heilige der heiligen. En zo u maar een weinig geduld hebt, nog een korte tijd, en dan zult u volkomen ingaan. Want het is onmogelijk dat een mens, die Christus werkelijk liefheeft, naar de hel zal gaan.

5. Indien het voorhang voor of in u krachtadig is gescheurd, dan zijn alle voorhangsels aan uw kant, die nog enige scheiding maken tussen God en u, een stof van bittere klachten. Zoals het voorhang van inwonende zonde en verdorvenheid, van duisternis en onkunde, van overgebleven vijandschap en ongeloof. Deze voorhangsels zijn in alle onwedergeborenen nog heel en ongescheurd. Hoewel ze in de gelovigen gescheurd zijn, worden ze niet weggenomen. De wederbarende genade heeft daarin wel een scheur gegeven, die niet meer zal kunnen toegenaaid of geheeld worden. Maar helaas, zolang een gelovige hier beneden is, heeft hij nog veel voorhangsels die in hem overblijven. Hoewel ze gescheurd zijn, blijven ze hem toch nog bij en maken dikwijls een droeve scheiding tussen hem en zijn God. Dat doet hem wel eens uitroepen: *Ik ellendig mens!* O, mocht ik al mijn verdorvenheden overwonnen hebben, mocht ik eens binnen het voorhang zijn, om Hem te zien zoals hij is, en Hem zoals wezen! Wanneer zullen alle voorhangsels eens weggenomen zijn? O, wanneer zal de dag aanbreken en de schaduwen wegvlieden? Wanneer zal het gordijn worden weggeschoven waar Christus Zich achter verbergt en bedekt? Is Hij voor u, gelovigen, in het Avondmaal een verborgen Christus geweest, dan verzeker ik mij dat uw harten zullen zeggen: *O, dat het gordijn weggeschoven en het voorhang in duizend stukken werd gescheurd!*

6. Indien het voorhang in of voor u krachtadig is gescheurd, dan zal uw hart ook krachtadig gescheurd zijn. Want als het voorhang gescheurd is dan is het hart ook gescheurd. Er zijn sommige dingen *waarom* het hart gescheurd is en waar vanaf het gescheurd is:

Ten eerste sommige dingen *waarom* het hart gescheurd wordt.

1. Het hart wordt gescheurd vanwege de zonde. Gewis, het gezicht van het gescheurde voorhang of van een verzoend God door het bloed van Christus zal het hart meer scheuren over de zonde dan alle donderslagen van Sinai of de vlammen van de hel. Zo lezen wij: *Ze zullen zien op Hem die zij doorstoken hebben, en ze zullen over Hem rouwklagen.* Wanneer een mens zijn zonden leest zoals ze geschreven staan op het kruis van Christus, met de rode inkt van Zijn zondevergevend bloed, o dan leest hij ze met tranen van blijdschap en zijn hart wordt liefelijk gescheurd over de zonde en roept uit: *Zie ik ben te gering.* Wanneer het voorhang gescheurd is, dan is het hart ook gescheurd, niet alleen over zijn eigen zonde, maar ook over de zonde van anderen. "Want waterbeken vlieten uit mijn ogen omdat zij Uw wet niet onderhouden." Zij die zo gemakkelijk kunnen toezien dat God onteerd wordt en aanhoren dat anderen vloeken en zweren en Zijn heilige Naam lasteren zonder daarover bedroefd te zijn, zeker, dan is het voorhang nog op hun harten, anders zou het scheuren over de zonde van anderen en van het volk waaronder ze leven. Zoals we lezen in Ezech. 9: 4: *Gaat door het midden van de stad, door het midden van Jeruzalem, en tekent een teken op de voorhoofden der lieden die zuchten en uitroepen over alle gruwelen die in het midden van hen gedaan worden.*
2. Nog eens. Als het voorhang gescheurd is, dan is het hart gescheurd over des Heeren toornen de verberging van Zijn aangezicht. Er is niets dat zij meer vrezen dan Zijn toorn. Ze zeggen: *O Heere, straf mij niet in Uw toorn en kastijd mij niet in Uw grimmigheid.* Ook is er niets dat hen meer ter harte gaat dan het verbergen van Zijn vriendelijk aangezicht. Om deze dingen wenen zij. Hun ogen vlieten af van tranen, omdat de Trooster, die haar ziel zou verkwikken, ver van haar is. O, hoe weinig klachten hoort men in onze dagen over de verbergingen Gods en over Zijn toorn!
 - (1) Nog eens. Als het voorhang gescheurd is, dan is ook het hart gescheurd over de verdrukkingen van de Kerk. Och, dat mijn hoofd water ware, en mijn oog een springader van tranen, zo zou ik dag en nacht bewenen de verslagenen der dochteren mijns volks. De ellenden van de Kerk en de zonden die er gedaan worden, zijn hartverscheurende dingen voor het volk van God. Inzonderheid wordt hun hart gescheurd over de scheuringen van de Kerk. "Het gedeelte van Ruben had grote onderzoekingen des harten." Wat mij aangaat, ik ben een mens van zeer kleine ondervindingen in de wereld en daarom zou ik wensend zedig te zijn in dit gewicht omtrent de tegenwoordige scheuringen onder ons. Het is klaar genoeg dat des Heeren toorn ons heeft verdeeld en in tweeën gescheurd, zoals het voorhang van de tempel was van boven tot beneden. God is vertoornd omdat wij gezondigd hebben. Zeker, hadden wij dapperder gestreden voor de waarheid en ijveriger geweest voor een gezworen werk der Reformatie wanneer we daartoe schone gelegenheden hadden, onze scheuring was niet tot deze hoogte gekomen. Hoewel ik de onkundige ijver van veel belijders niet kan rechtvaardigen, wiens harten afgescheurd zijn van hun leraars, en ze weten niet waarom, - want ze kunnen van hun afscheiding niet de minste rekenschap geven - toch hoop ik dat er een ernstig overblijfsel is wiens hart dagelijks gescheurd is over de scheuring van de Kerk en over de zondige oorzaken ervan. En ik wens dat de Heere hen zal helpen om regelmatig te handelen in de weg van hun afscheiding van alles wat zij op goede gronden rekenen het defect of het verval te zijn van de dagen waarin ze leven.
 - (2) Maar om niet te ver af te dwalen, zeg ik, indien bij u het voorhang krachtdadig gescheurd is, dat er dan enige dingen zijn waarover uw hart gescheurd is, namelijk over uw eigen zonden, de zonden van anderen, de zonde van land en kerk, de

verdrukking van de kerk en over haar scheuringen. Des Heeren toorn tegen haar en Zijn eerberging voor haar mag u wel doen wenen als u aan Sion gedenkt en uw harpen aan de wilgen hangen, terwijl we zo ver gevankelijk weggevoerd zijn en de heerlijkheid zo ver geweken is.

- (3) Met één woord, indien bij u het voorhang is gescheurd, dan zal uw hart in beginsel verscheurd zijn over al deze dingen, als ook over al uw hartsplagen. Uw hart zal zo gescheurd zijn over uw atheïsterij, onkunde, vijandschap, vleselijkheid, geveinsdheid, af- en omzwervingen, wereldsgezindheid, en dergelijke, zodat u gereed zult zijn om te zeggen, zoals Rebekka in een ander geval tot Izak eens zeide: *Ik heb verdriet van mijn leven vanwege de dochteren Heths.*

Ten tweede. Indien het voorhang in of voor u krachtadig gescheurd is, dan zijn er, zoals er enige dingen zijn waarom het hart gescheurd is, ook enige dingen waar het vanaf gescheurd is.

- (1) Uw hart zal dan zowel *vanáf* de zonde als *vanwege de zonde* gescheurd zijn. Het zal met Efraïm zeggen: Wat heb ik meer met de afgoden te doen? Wat heb ik meer met mijn lusten te doen? Allen die verwachten in het heilige der heilige in te gaan, of in de hemelse tempel, zijn studenten in heiligheid en reinheid. "Want die deze hoop op Hem heeft, reinigt zichzelf; zoals Hij rein is." De Heere Christus het voorhang gescheurd hebbende, is met Zijn bloed ingegaan in het heiligdom, en de gelovigen besprengen zich dagelijks met dat bloed, opdat ze, geheel daarmee besprengd zijnde, ook mogen ingaan. Een gelovige is niet vrij van de zonde, ze kleeft hem aan zolang hij hier beneden is. Maar het is er zover vandaan, dat hij daaraan zou kleven, dat het integendeel het verlangen van zijn ziel is om daarvan geheel afgescheurd te worden, en daarom verplichten zijn dagelijkse zonden hem om dagelijks gebruik te maken van het bloed der besprenging.
- (2) Nog eens. Indien het voorhang krachtadig is gescheurd, dan zal ook uw hart gescheurd zijn *van de wereld*. O, deze aardkloot, met al haar heerlijkheid, is maar een stofje of stukje vuil voor een mens die zijn hart binnen het voorhang heeft. De heerlijkheid Gods in Christus doet alle geschapen heerlijkheid daarbij verdonkeren en verdwijnen. Welke achting heeft zo iemand voor de wereldse vermaken die Christus tot zijn verlustiging heeft? Wat kan hem het wereldse voordeel schelen die Christus tot zijn winst heeft? Of de eer van de wereld die Christus heeft voor zijn kroon der heerlijkheid? Wat bekommert zich zo iemand om alles van de wereld die Christus heeft als alles in allen? Want zijn hart is afgescheurd van de wereld.
- (3) Nog eens. Als het voorhang gescheurd is, dan is een mens zijn hart ook afgescheurd *van de wet*. Wie aan Christus getrouwd is, die is afgescheiden van de wet. Een gelovige heeft met de wet als een verbond der werken niets te maken. Hij is haar geen beker koud water schuldig, zoals iemand zegt, want Christus heeft de conditie daarvan volkomen vervuld. Indien ze hem dan beschuldigt, zo zendt hij haar tot Christus, om een volmaakte gehoorzaamheid. Indien de bedreiging hem beschuldigt, zo zendt hij ze tot Christus om een volmaakte voldoening. Hij begeert met Paulus *in Christus gevonden te worden* en zou voor geen tienduizend werelden willen gevonden worden in zijn eigen gerechtigheid. Want hij ziet zoveel onheiligheid in zijn eigen heiligheid, zoveel ongerechtigheid in al zijn eigen gerechtigheid, zoveel vleselijkheid in al zijn geestelijkheid, zoveel aardsgezindheid in al zijn hemelsgezindheid, en zoveel zonden in al zijn plichten, dat hij er zeker van is dat God hem zou kunnen verdoemen om zijn beste plichten, zowel als om zijn slimste zonden. En daarom heeft hij geen verwachting van de wet, maar hij is

van dezelve afgescheurd en met de Heere Christus verenigd, zeggende: In de Heere alleen heb ik gerechtigheid en sterkte.

- (4) Met één woord, als het voorhang krachtadig gescheurd is, dan is een mens ook afgescheurd *van zichzelf*. Het is zeer moeilijk om een mens van zichzelf af te scheuren. Want het eigen ik dringt zich in al onze gebeden, prediken en avondmaal houden. Toch is de kracht van het *eigen ik* in ieder waar gelovige verbroken.
- Want in plaats van eigen achtung wordt hij er toe gebracht om uit te roepen: *Zie, ik ben te gering*. Hij heeft nooit één goed woord van zichzelf te spreken noch één goede gedachte van zichzelf te denken, maar zo dikwijls als hij bidt of avondmaal houdt roept hij uit: *Zie, ik ben te gering*.
 - In plaats van zelfrechtvaardiging wordt hij gedrongen uit te roepen: *ik zal mijn hand op mijn mond leggen*. Ik zal niet antwoorden, ik kan mezelf niet rechtvaardigen, maar ik moet mezelf verdoemen en de Heere rechtvaardigen. In plaats van eigenliefde wordt hij gedrongen om uit te roepen: *nu verfoei ik mij en heb berouw in stof en as*.
 - In plaats van eigen-wil krijgt hij een afkeer van zichzelf en hij moet uitroepen: *Heere, wat wilt u dat ik doen zal?*
 - In plaats van eigen-gemak en vleeselijke zorgeloosheid, zo wordt hij gedrongen uit te roepen: *o, wat zal ik doen om zalig te worden?* En als hij na zijn eerste oefening omtrent de zaligheid, gebracht wordt tot bekering, zo oefent hij zich steeds tot godzaligheid, Christus gebruikende om zijn zaligheid voor te zetten en te voltooien, rusteloos zijnde totdat ze volmaakt zal zijn.
 - In plaats van eigen-volheid en genoegzaamheid, wordt hij gedrongen uit te roepen: *Ik weet dat in mij, dat is in mijn vlees, geen goed woont*. Want hij Zie zichzelf ledig van alle goed en vol van alle kwaad.
 - In plaats van zelfvertrouwen en valse hoop, wordt hij gedrongen om uit te roepen: *Wij hadden alreeds in onszelf het vonnis des doods, opdat wij niet op onszelf zouden vertrouwen, maar op God Die de doden opwekt*. Ze worden gedrongen om in zichzelf te wanhopen.
 - In plaats van eigengerechtigheid (waarvan tevoren al gesproken is) worden ze gedrongen uit te roepen: *al onze gerechtigheden zijn als een wegwerpelijke kleed*. Zover dan als iemand deel heeft aan het zaligmakende voorrecht van het gescheurde voorhang, zover is hij afgescheurd van zichzelf. Door deze dingen kunt u uzelf beproeven welk belang u hebt in het voorrecht dat Christus het voorhang gescheurd heeft tussen God en u.

Derde gebruik. *Tot verschrikking voor ongelovigen.*

Hoewel ongelovigen horen dat het voorhang gescheurd is en er dus een vrije toegang wordt uitgeroepen tot het heilige der heiligen, hebben ze geen belangstelling om daardoor in te gaan. De deur des hemels is open en het voorhang van de tempel is gescheurd. Maar u wilt niet ingaan. Och ellendig schepsel, hoe zult u die beschuldiging kunnen beantwoorden die wij vinden in Joh. 5 : 40: *Gij wilt niet tot Mij komen, opdat u het eeuwige leven moogt hebben!* U hebt geen genade, geen heiligheid, geen bekering, noch iets dat goed is. Maar, zegt de Heere Jezus, u wilt tot Mij niet komen opdat u genade, heiligheid, bekering en alle goede dingen mocht hebben die u nodig hebt. Het voorhang is gescheurd en de deur staat open, maar u wilt niet inkomen. O, wat zult u doen in de dag der bezoeking? Wat zult u doen, wanneer Hij die het voorhang scheurde, uw ziel en lichaam in tweeën zal scheuren en tot u zeggen: "O, verachter van de Zoon van God komt en geef rekenschap welk gebruik u gemaakt hebt van alle zondagen, preken en avondmaaltijden die u genoten hebt?" Misschien

denkt u weinig aan de dood, maar wat weet u er van of God tot u niet zeggen zal: u dwaas, in deze nacht zal uw ziel van u geëist worden? Ik ben me bewust dat alle leraars op aarde u niet kunnen verzekeren dat u tot morgen zult leven om een ander aanbod van Christus te ontvangen. Velen van u zullen morgen hier niet weer komen, en velen van u zullen nooit een andere kans voor de hemel krijgen.

O, wat zult u dan doen wanneer Hij, die het voorhang scheurde, opdat u een toegang tot God zou krijgen, de hemel zal scheuren en neerkomen om te oordelen? Zie, Hij komt op de wolken en alle ogen zullen Hem zien! Met welk gezicht zult u Hem dan in het oordeel aanzien, terwijl u uzelf niet bekommerde om Zijn aangezicht in genade te zien door het gescheurde voorhang?

O, wat een verschrikkelijke stem zal dat voor u zijn wanneer Hij zal zeggen: *Staat op gij doden, en komt ten oordeel! Staat op, gij verachters van het Evangelie en geef rekenschap voor uzelf!* Weet u niet dat, terwijl u het Evangelie veracht, en de Zoon van God versmaadt, u met de Joden zegt: *Zijn bloed kome over ons en onze kinderen?* De schuld van Christus bloed is op u, en op het geslacht na u, dat uw voorbeeld navolgt. O, hoe vreselijk zal het dan niet zijn wanneer Hij komen zal om onderzoek te doen naar bloed, naar het bloed van de Zoon van God, dat u met voeten getreden hebt? O, hoe zult u dan wensen om gescheurd en in stukken gehouwen te worden, wanneer u zult ondervinden dat al de vloeken van de bijbel over u zullen komen! O, wat zult u dan doen, wanneer Hij, die het voorhang scheurde, u openlijk van het gezelschap van God, van de heiligen en van de engelen zal afscheuren en u stellen onder de bokken aan Zijn linkerhand? Wanneer u enkele van uw bekenden die hier zijn zult zien staan aan Zijn rechterhand?

Hoe zult u dan niet bij uzelf denken: Ach, wat mankeerde ik dat ik aan het Evangelie mijn toestemming niet heb gegeven evenals zij? U voegt uzelf nu wel bij hen in dezelfde gemeente, maar uw hart is van hen afgescheiden. U scheidt uzelf van hen af in uw keus, genegenheid, gewoonte, omgang of wandel. Maar eerlang zal er een ander soort van afscheiding voor u wezen die nu onder hen niet wilt komen door het gescheurde voorhang. Er zal eenmaal een voorhang worden opgehangen tussen u en hen dat nooit gescheurd zal worden. Ja, een voorhang tussen u en de heerlijkheid van God, want u zult tot straf lijden het eeuwig verderf van het aangezicht des Heeren en van de heerlijkheid Zijner sterkte. Hij, die het voorhang in stukken scheurde, zal u gewis in stukken scheuren, wanneer er niemand zal zijn om u te verlossen.

Nu, het voorhang is gescheurd tussen God en u, zodat u met vrijmoedigheid mag komen tot Hem, door de verse en levende weg, welke ingewijd is door het voorhang. Dat doende zult u ervaren dat God, Christus, de heiligen en de engelen u zullen verwelkomen. *Want de Geest en de bruid zeggen: komt. En die het hoort zegge: komt. En die wil neme het water des levens om niet.* Het voorhang is nu gescheurd, maar als u eenmaal neerdaalt in het bodemloze Tofet, dan zal het voorhang hetwelk dan zal opgehangen worden tussen God en u, nooit gescheurd worden zolang de eeuwigheid zal duren. Nooit zult u dan zo'n aangenaam woord meer horen. Wat zult u dan niet geven om zo'n woord te horen als dit: "Zie, het voorhang is gescheurd!" Teneinde u mag komen tot de gunst van God en de gemeenschap met Hem. Maar zo'n tijding zal er in de hel niet gehoord worden.

Nu, nu alleen is het de welaangename tijd en de dag der zaligheid. *Heden, heden, indien gij Zijn stem hoort, verhardt toch uw hart niet.* Maar bedenkt u om in te komen in, het heilige der heiligen, terwijl u nog hoort dat het voorhang gescheurd is en dat er niets is om u te verhinderen.

Vierde gebruik. *Tot troost voor gelovigen.*

Voor gelovigen is het voorhang zó krachtdadig in tweeën is gescheurd, dat ze uit de gegeven merktekens kunnen besluiten, dat ze enige ingang hebben gedaan binnen het voorhang, door te komen tot God in Christus en het werpen van haar anker binnen het voorhang.

Ik heb een woord van troost voor u, hoewel u misschien moet klagen over zoveel voorhangsels die nog scheiding maken tussen u en uw God. Nog een korte tijd en dan zal u worden toegevoegd een zegepralende ingang in het heilige der heiligen hierboven, waar de Voorloper voor u is ingegaan. *Want zie, het voorhang van de tempel scheurde in tweeën, van boven tot beneden. Daarom zult u tot Sion komen met gejuich en eeuwige blijdschap zal op uw hoofd wezen, vrolijkheid en blijdschap zult u verkrijgen, maar droefenis en zuchtingen zullen van u wegvlieden.* Dan zullen ook alle voorhangsels voor eeuwig gescheurd en weggenomen worden.

Ik zal tot uw troost enkele voorhangsels noemen die dan gescheurd zullen worden, want het scheuren van het voorhang van de tempel belooft ons tevens het scheuren van alle voorhangsels binnen een korte tijd.

1. Het voorhang van zonde en verdorvenheid zal in tweeën gescheurd worden. Alle slagen die de zonde krijgt door het Woord, door de roede, en door de Geest Gods, kunnen nooit een lichaam der zonde van u afscheuren. Maar u zucht nog steeds onder een gevoel van de inwonende zonde, die een scheiding maakt tussen God en u. Maar, o gelovigen, dan zal dit voorhang in tweeën gescheurd worden van boven tot beneden en van beneden tot boven. Beide, tak en wortel, zullen gescheurd en weggenomen worden. *Want wanneer Hij zal geopenbaard zijn, dan zullen wij Hem gelijk wezen; want wij zullen Hem zien zoals Hij is.* Uw gelijkvormigheid met Hem zal volmaakt zijn. U moet nu op de weg naar de hemel een lichaam des doods dragen, maar zo spoedig komt men niet aan de poort der heerlijkheid of er zal een verheugende scheiding zijn. Want dan zult u een eeuwig *vaarwel* zeggen aan al uw lusten en verdorvenheden, en dan zult u de Heere loven dat u haar nooit zult wederzien.
2. Dan zal het voorhang van duisternis en afstand in tweeën gescheurd worden. Want dan zal de duisternis moeten wijken voor het heerlijk licht. Alle afstand zal plaats moeten maken voor een eeuwig en heerlijk nabij-zijn. Nu zegt u soms: *Ik zie Hem niet, want Hij is van mij weggegaan.* Maar Christus zegt: *Vader, Ik wil dat waar Ik ben, ook die bij Mij zijn, die u Mij gegeven hebt, opdat zij Mijn heerlijkheid mogen aanschouwen. Bij Hem te zijn, dan is de afstand weggenomen. En opdat zij Mijn heerlijkheid mogen aanschouwen, dan is de duisternis weggenomen.* Nu verwekt de duisternis en afstand veel vrees en twijfel. Maar dan zullen de vrees en twijfelingen vleugelen nemen en voor eeuwig wegvliegen. Want het bewindsel des aangezichts zal geheel worden verslonden.
3. Dan zal het voorhang van de ordinantiën in tweeën gescheurd worden. Ieder gezicht dat wij nu ontvangen van Gods heerlijkheid, is middellijk door de tussenkomst van de genademiddelen en ordinantiën. Ieder straaltje die wij van Zijn schoonheid ontvangen is door de duistere spiegel van plichten en instellingen. *Want nu zien wij door een spiegel in een duistere rede, zegt de apostel.* Maar de tijd nadert wanneer die spiegel zal gebroken worden, en wij Hem zullen zien zoals Hij is, en dat op een onmiddellijke wijze. *En ik zag geen tempel in dezelve, want de Heere, de Almachtige God, is haar Tempel en het Lam.* Dan zullen de heiligen

zeggen dat de helft van Zijn heerlijkheid hen niet gezegd was, wanneer zij Hem dan van aangezicht tot aangezicht zullen zien, en niet alleen Zijn achterste delen of de zomen van Zijn kleed.

4. Dan zal het voorhang van korte genietingen, van voorbijgaande bliken en van afgebroken gezichten in tweeën gescheurd worden. Het leven van een heilige hier beneden is meest een leven van verlangen. Nooit kan hij zijn begeerte ten volle voldaan krijgen. En als hij al eens een gewenste omgang met de Heere ontvangt, zo is het maar voor een kleine tijd, zijn begeerte wordt daardoor maar opgewekt en zijn noden blijven onvoldaan. Maar binnen het voorhang zullen alle begeerten vervuld en alle noden voldaan worden. *Want verzadiging van vreugde is bij Zijn aangezicht, liefelijkheden zijn in Zijn rechterhand eeuwiglijk.* Daar zijn geen wolken, geen nacht, noch enige verberging van Zijn aangezicht. Daar wordt geen klacht gehoord als deze: *Waarom verbergt Gij Uw aangezicht?* De beste gemeenschap en genietingen zijn hier beneden dikwijls onderworpen aan verstoring. Maar boven zijn ze ongestoord. Daar is geen verzoekende duivel, geen bedrieglijk hart, geen nare wolk om hun dag te verduisteren, of om hun gezicht van God en het genieten van Hem te verstoren. Hier is de Heere Christus maar als voorbijgaande en als een reizende man die maar voor een nacht vertoeft ,ja nauwelijks voor één nacht. Maar zodra Hij binnenkomt gaat Hij weer heen. Zo spoedig als menigmaal het hart zich voor Hem begint te openen, dan is Hij soms (helaas) weer geweken. *Ik deed mijn Liefste open, maar mijn Liefste was geweken, Hij was doorgedaan.* Maar dan zal hun genot vol, eeuwig en ongestoord zijn. *Want zij zullen dan altijd bij de Heere wezen.* De genietingen, die nu ten dele zijn, zullen veranderd worden in eeuwige en volle genietingen. *Want wanneer het volmaakte zal gekomen zijn dan zal hetgeen dat ten dele is teniet gedaan worden.*

5. Dan zal het voorhang van disharmonie en verwarring in de kerk ook in tweeën gescheurd worden. U hebt nu dikwijls reden om te zuchten en te klagen dat de zaken in de kerk zo ongeregeld toegaan en dat het voorhang van disharmonie en verwarring daarop ligt, dat de heerlijkheid geweken en niets dan duistere wolken in onze lucht gevonden worden. Het is waar, we zouden met blijdschap het scheuren van deze voorhangsels verwachten, zelfs in deze tijd, en ook ten aanzien van de kerk van Schotland. Het gaat met de kerk evenals met de particuliere gelovigen, de Heere brengt hen doorgaans tot het uiterste voor Hij de verlossing schenkt. De donkerste nacht kan wel eens de klaarste dag aanbrengen. *Ulieden die Zijn Naam vreest zal de Zon der Gerechtigheid opgaan.* Onder welke verduistering de zon thans zou mogen zijn, zeg daarom niet dat ze geheel uit het firmament is omdat het juist een donkere dag is. De wolken kunnen nog zwaarder worden. Ja, er hangen niet alleen wolken, maar ook regen, ja een vreselijke slagregen van toorn over ons hoofd. Maar ofschoon er wolken en regen mogen zijn, zegt daarom niet dat de zon weg is en dat ze nooit meer zal schijnen. Want Hij, die het voorhang scheurde, zal op Zijn tijd de wolken scheuren. Ja, het scheuren van het voorhang van de tempel voorzegt veel goeds voor de Kerk. Dat zegt dat Hij eenmaal een veel heerlijker tempel zal oprichten. Zoals beloofd is in Jesaja 54 : 11-13: *Gij verdrukte, door onweder voortgedrevene, ongetrooste. Zie, Ik zal uw stenen gans sierlijk leggen en Ik zal u op saffieren grondvesten. Uw glasvensters zal Ik kristallijnen maken, uw poorten van robijnstenen; en uw ganse landpale van aangename stenen.* Wat wil dat alles zeggen? Zie dat in vers 13: *En al uw kinderen zullen van de Heere geleerd zijn en de vrede van u kinderen zal groot zijn.*

- U klaagt dat het een nare en duistere tijd is voor de Kerk, en zo is het ook. Maar hier is een belofte, dat het licht zal opgaan, namelijk *dat al uw kinderen van de Heere zullen geleerd zijn, en de vrede van u kinderen groot zal zijn.*
 - U klaagt dat het een tijd van grote verdeeldheid en twist is, en dat is ook zo. Maar hier is een belofte van grote vrede: *Want de vrede van u kinderen zal groot zijn.*
 - *Wij verwachten een volkomener vervulling van de belofte aan de Kerk, zelfs in de tijd.* Maar wanneer zal dat allemaal geschieden? Mogelijk zullen we nog wel eens kennis maken met een ander soort onweer eerdad het geschieden zal. Want zie hoe de belofte wordt ingeleid: *Gij verdrukke, door onweder voortgedrevene, ongetrooste, enz. en dan volgt de belofte van een goede uitkomst.*
 - Verwacht ondertussen niet dat er ooit een volmaakte kerk op aarde zal zijn. We verwachten wel een zuiverder kerk, maar geen volmaakte, totdat hetgeen dat ten dele is zal tenietgedaan worden. De tijd nadert reeds wanneer de bruid, de vrouw van het Lam, aan Hem zal worden voorgesteld zonder vlek of rimpel, wanneer de vereniging der heiligen volkomen en hun gemeenschap volmaakt zal zijn. Dan zal er geen twist, verdeeldheid noch enige wanorde zijn in de algemene vergadering en de gemeente der eerstgeborenen, die in de hemelen opgeschreven zijn.
6. Dan zal verder het voorhang van strijdvoerende genaden in tweeën gescheurd worden en dan zal er niets als zegepralende genade de troon beklimmen. *Want nu blijft geloof, hoop en liefde, deze drie; maar de meeste van deze in de liefde.* Omdat de liefde een zegepralende genade is, zo zal het geloof en de hoop aan de liefde de stoel van eer overgeven. Er zullen in de triomferende kerk geen strijdvoerende genaden meer nodig zijn. Het geloof zal niet nodig zijn, daar aanschouwen plaats heeft. De hoop zal niet nodig zijn, daar het genieten plaats heeft. De lijdzaamheid zal niet nodig zijn, daar alle verdrukkingen een einde hebben. Daar is geen strijdvoerende genade meer nodig, waar niets dan overwinning, licht, leven, liefde, vrijheid, vreugde en heerlijkheid zal zijn. Hier hebben wij een strijdvoerend leven, maar dan zullen wij een lofzang van overwinning zingen tot in eeuwigheid.
7. Dan zal ook het voorhang van zwakheid in, tweeën gescheurd worden. Hier hebben de gelovigen veel zwakheden in het lichaam welke een grote invloed hebben op de werkzaamheden van hun zielen. Zwakheden, n.l. duisternis en onvatbaarheid van hun verstand, zwakheden van het nieuwe schepsel. En hoewel het geschapen is in Christus Jezus, en onderhouden wordt door Zijn kracht en geleid door Zijn genade, is het nochtans een zwak ding, zoals een nieuwgeboren kind. Maar niet een van deze zwakheden zijn in hen die binnen het voorhang zijn, want zij zijn volmaakt geworden. *Dan zullen wij allen komen tot de eenheid des geloofs, en de kennis van de Zoon van God, tot een volkomen man.* Dan zal ten volle vervuld worden hetgeen geschreven staat in Jesaja 30 : 26: Het licht der maan zal zijn als het licht der zon, en het licht der zon zal zeventvoudig zijn als het licht van zeven dagen.
8. Dan zal tevens ook het voorhang van sterfelijkheid in tweeën gescheurd worden. Want dit sterfelijke moet onsterfelijkheid aandoen, en dit verderfelijke moet onverderfelijke aandoen. En dan zal het woord geschieden dat geschreven is: *de dood is verslonden tot overwinning.* Het voorhang van het vlees, het aardse huis, zal in tweeën gescheurd worden. *Want wij weten dat, zo ons aardse huis dezes tabernakels gebroken wordt, wij een gebouw van God hebben, een huis, niet met*

handen gemaakt, maar eeuwig in de hemelen. Want ook in dezen zuchten wij, verlangende niet onze woonstede, die uit de hemel is, overkleed te worden. Bent u wel eens ooit gebracht om te zeggen: o sterfelijkheid, sterfelijkheid, o tijd, tijd, waarom maakt u niet meer haast, opdat de eeuwigheid komen mag? Bent u nooit genegen geweest om het uurglas van de tijd te schudden, om te komen tot eeuwigheid? Bent u nooit begerig geweest om de dood als in de armen te nemen en te zeggen: Welkom, welkom, o vriend, welkom goede tijding, dat de sterfelijkheid van het leven verslonden zal worden?

9. Dan zal ook het voorhang van onvatbaarheid in tweeën gescheurd worden. Nu bent u niet vatbaar voor die heerlijkheid waartoe u bekwaam gemaakt zult worden om de hemel te kunnen ontvangen en te begrijpen. Uw oog is te zwak dan dat u de Zon der gerechtigheid zult kunnen aanschouwen, schijnende in zijn volle kracht. Ofschoon het licht het genoeglijkst voorwerp is voor het oog, nochtans kan de zon in zijn middag-volheid niet aanschouwd worden, zonder het gezicht te krenken, omdat het vermogen niet sterk noch vatbaar genoeg is om het voorwerp te kunnen ontvangen. Zo is het ook hiermee gelegen. Ons ontbreekt vatbaarheid om het licht der heerlijkheid te kunnen aanschouwen. Maar binnen het voorhang zal het vermogen en de vatbaarheid versterkt worden om een gans zeer uitnemend en eeuwig gezicht van heerlijkheid te kunnen ontvangen. Waarom ook sommigen, uit dit gebrek, wanneer hun beker eens overliep van troost, wel eens hebben moeten uitroepen: "Heere, houdt toch op, Uw knecht is maar een lemen vat; hij kan niet meer houden noch verdragen." Het is waar, het is maar weinig dat wij hier ontvangen, en wij kunnen ook maar weinig houden al werden we vervuld. Maar in de hemel zal de vatbaarheid zodanig vergroot en uitgebreid worden dat ze een volheid Gods, een volheid der heerlijkheid, een volheid des Geestes en een volheid van vreugde aan Gods rechterhand zal kunnen houden, en dat voor eeuwig en altoos.

10. Dan zal het voorhang van vermoeidheid in tweeën gescheurd worden. Hier worden we spoedig moe van het bidden, prediken, het horen prediken en het gebruik der Sacramenten. Ik twijfel niet of hier zullen er velen zijn die zeer vermoeid zullen zijn van het werk van deze dag. Het is niet te verwonderen dat een vleeselijk hart zal zeggen: "Wat een vermoeidheid is al dit werk." Want neemt een natuurlijk mens en bindt hem aan een paal (zoals iemand zegt) dan kunt u hem doden alleen met bidden en prediken. Maar zelfs een geestelijk mens, zo lang hij een lichaam der zonde met zich meedraagt wordt soms vermoeid onder de plichten en de dienst van God. Maar in de hemel, binnen het voorhang, zullen ze Hem dienen zonder moede of mat te worden. *Daar zullen Zijn dienstknechten Hem dienen.* Hun vermoeide dienst mag hier nauwelijks die naam dragen. Maar daar zullen Zijn dienstknechten Hem eerst recht dienen. O, zal dat geen verborgenheid en een wonder zijn dat, indien wij, die nauwelijks een half uur bidden of een uur achter elkaar kunnen horen zonder afgesloofd te zijn, - alsof we enig wonderlijk werk hadden uitgericht - in de hemel gebracht zullen worden, en daar nooit moede noch mat worden van ons werk? Hier is troost voor u, gelovigen! U zult Hem door al de jaren der eeuwigheid heen dienen, loven en prijzen, en nooit vermoeid worden.

11. Met één woord, al de voorhangsels van moeite en beproevingen zullen in tweeën gescheurd worden. Want er blijft een rust over voor het volk van God. Het voorhang van angst en droefheid zal in tweeën gescheurd worden. *Want God zal*

alle tranen van hun ogen afwissen. En de dood zal niet meer zijn, noch rouw, noch gekrijt, noch moeite zal meer zijn. Want de eerste dingen zijn weggegaan.

12. Het voorhang van ziekte en afmatting van het lichaam of de ziel zal in tweeën gescheurd worden. *Geen inwoner zal daar zeggen: Ik ben ziek, want het volk dat daarin woont, zal vergeving van zonden hebben.*
13. Het voorhang van afzwerende gedachten en van ijdele inbeelding zal in tweeën gescheurd worden. U zult niet één verkeerde gedachte of misvatting van God hebben tot in eeuwigheid. Want al uw hartsplagen, lusten en verdorvenheden, waarmede u al uw dagen geworsteld hebt, zullen u verlaten. En ik ben verzekerd dat u ze met veel vermaak en genoegen *vaarwel* zult zeggen en zó blij afscheid ervan neemt, dat u zeggen zal: *Gij hebt mij menige zucht en traan gekost, maar o, wat ben ik nu gelukkig dat ik voor eeuwig van u zal scheiden!* Ook moet ik zeggen dat dezulken wiens harten nu verblijd zijn onder het bedenken dat ze eenmaal van al die dingen scheiden en Christus voor eeuwig zullen ontmoeten, reeds heden met Hem enige gemeenschap geoeffend en genoten hebben.
14. Eindelijk, het voorhang van de tijd zal in tweeën gescheurd en de stromen daarvan zullen verzwolgen worden in de oceaan van de eeuwigheid. O, hoe zult u dan niet in verwondering moeten uitroepen: *Mag nu zo'n vuil en ellendig schepsel als ik ben geweest, zo'n heerlijke Christus omarmen, en dat voor eeuwig? O, wat zullen dan Zijn liefdeblijken een zoetheid en een heerlijke en onuitsprekelijke vreugde in uw harten verwekken, wanneer het Lam u tot een Leidsman zal zijn tot de levende fonteinen der wateren, wanneer er geen tijd meer zal zijn! Gelovigen, vertroost u met dit alles, want de God der vertroosting wil dat u voor eeuwig uzelf zult verblijden en ook roemen in de hoop der heerlijkheid Gods, die u zult zien en ook voor eeuwig genieten binnen het voorhang.*

Vijfde gebruik, *tot vermaning.*

Alles wat ik hiervan thans nog zal zeggen is dit: Indien het voorhang door de dood van Christus in tweeën is gescheurd, *o, komt dan en zie; kom dan en neemt; kom dan en verwondert u; kom dan en gaat in; komt dan en zingt.*

1. *Kom en zie.* Wanneer het Lam een van de zegelen geopend had, zo hoorde Johannes een stem, die riep: *kom en zie.* Zo ook wanneer het voorhang gescheurd is, zo was dat als een stem: *o, kom en zie!* Nadert tot dat groot gezicht, het voorhang van afscheiding dat tussen God en ons was opgehangen, is in tweeën gescheurd van boven tot beneden. Wat er allemaal te zien was binnen het voorhang van de tempel wordt geleerd in Hebr. 9 : 4-5. *Daar was te zien een gouden wierookvat, de ark des verbonds, alom met goud overdekt, in welke was de gouden kruik waar het manna in was, de staf van Aäron die gebloed had en de tafelen des verbonds. En boven over deze ark waren de cherubijnen der heerlijkheid die het verzoendeksel beschaduwden.* Wat al deze dingen nu betekenden zou te lang zijn om te vertellen. Maar in het kort wezen ze alle aan de heerlijkheid Gods in Christus Jezus. Het voorhang is nu gescheurd. Zie dan binnen het heilige der heiligen en aanschouwt daar de heerlijke verborgenheid van verlossende liefde, wijsheid, macht, heiligheid, rechtvaardigheid, goedheid en genade van God, luisterrijk geopenbaard in het aangezicht van Jezus Christus, die door Zijn dood

het voorhang heeft gescheurd, opdat wij de hemel en haar heerlijkheid zouden aanschouwen.

2. *Kom en neem!* De gouden kruik met manna was binnen het voorhang, zoals we uit de gemelde tekst kunnen zien, dat Christus, het brood des levens afbeeldde. Dat nu het voorhang is gescheurd, wijst aan dat wij nu mogen komen tot het heilige der heiligen en het manna nemen. Indien u heden hongerig en vastende heengaat, dit zal dan uw eigen schuld zijn. Want nu het voorhang is gescheurd, hebt u vrijheid om het te komen nemen. Christus Zelf is het ware Manna, en indien u Hem aanneemt, neem met Hem ook alle dingen aan die u nodig hebt. Hebt u vergeving nodig? Welnu, het scheuren van het voorhang is een aankondiging van pardon en een dag van jubelfeest. Wanneer de priester op het Jubelfeest binnen het voorhang in het heilige der heiligen inging, zo werd er ook ontslag van schuld en vrijheid uitgeroepen. Hier is ook ons Jubeljaar. Christus, onze Hoge priester, hebbende het voorhang in tweeën gescheurd en in het heilige der heiligen ingegaan zijnde, laat Hij ook vrijheid van schuld uitroepen en verkondigt ons alzo de vergeving van dezelve aan.

O, hoe menig schuldig en machteloos zondaar is er al niet door deze aankondiging in vrijheid gesteld. Want het geroep is: Komt uit, gevangenen, die daar hoopt! In deze kruik met Manna is vergeving, indien u ze maar wilt aannemen. Ja, daarin is het leven voor uw ziel en de dood voor uw zonde, indien u dezelve aan wilt nemen.

Zegt u, *ik kan het aangeboden niet aannemen.*

Ik antwoord, dat het waar was dat u in waarheid uw onmacht kende en dat u daarover recht gevoelig was! *Niemand kan tot Mij komen, zegt Christus, tenzij de Vader die Mij gezonden heeft hem trekke.* O, heeft God u dan zover getrokken, om gewillig te zijn om Christus aan te nemen ofschoon u uit uzelf niets kunt doen. En bent u ook gewillig dat Christus u zal aannemen? Weet u wat het is te geloven? Het is niet het een of ander groot werk in eigen kracht te willen uitwerken, o nee. Geloof is een genade met twee ogen. Met één oog ziet het op zichzelf. Dan ziet het zijn gehele onmacht: *Niet dat wij van onszelf bekwaam zijn iets goeds te denken als uit onszelf.* Met het andere oog ziet het op God, en daar ziet het Zijn oneindige macht en zegt: *Maar al onze bekwaamheid is uit God.* Zodat het geloof niets anders is dan het zien dat wij niets kunnen doen en dat wij de macht van God gebruiken om alles voor ons en in ons te werken wat wij nodig hebben.

Wanneer u nu geroepen wordt om Christus aan te nemen, dan wordt u ook geroepen om de macht van God aan te nemen en te gebruiken, om alles voor u te doen, waartoe u geroepen wordt, en dat u uit uzelf niet kunt doen. Deze macht van God wordt u aangeboden, en u mag ze tot dit einde gebruiken. Jesaja 27 : 5. *Of hij moest Mijn sterkte aangrijpen, hij zal vrede met Mij maken; vrede zal hij met Mij maken.* Hebt u wel ooit geweten dat de macht van God u zo ten dienste stond? Grijpt dan Zijn sterkte aan en gebruikt ze, zeggend: *Heere, laat toch Uw macht geoefend worden omtrent mij onmachtige, opdat ik Christus mag aannemen.* Zie, de Vader biedt Hem aan tot wijsheid, rechtvaardigmaking, heiligmaking en verlossing. Dit is het ware Manna dat u enkel op het aannemen kunt krijgen. Op deze wijze: *Heere, neem Gij mij, en dan zal ik U kunnen aannemen. O, laat toch Uw macht en genade eens aan mij verheerlijkt worden.* Indien dit oprecht bij u is, dan is er een verdrag gesloten. Want God heeft nooit een zondaar geroepen om Zijn Zoon aan te nemen op enige andere voorwaarde dan dat hij bewilligen zou dat Christus ál het werk doet en al de heerlijkheid daarvan ontvangt.

3. *Kom en verwondert u!* Zie, het voorhang van de tempel scheurde in tweeën, van boven tot beneden. Kom en verwondert u dat alle veranderingen nu uit de weg geruimd zijn in onze toegang tot God. Verwondert u over de liefde van God, die Zijn Zoon heeft gezonden om het te scheuren. Verwondert u over de liefde van Christus, die het heeft gescheurd, opdat u tot God een vrije toegang zou hebben. Verwondert u dat het helemaal gescheurd is. Verwondert u dat het in tweeën gescheurd is. Verwondert u dat het van boven tot beneden gescheurd is. Verwondert u over de zaak zelf en over de betekenis daarvan. *Jezus, met een grote stem geroepen hebbende, gaf den geest. En Zie, het voorhang van de tempel scheurde in tweeën, van boven tot beneden.* Het scheuren van het voorhang kostte Hem het leven, ja Zijn ziel. Want Zijn ziel moest gesteld worden tot een slachtoffer, en toen scheurde het voorhang. O, is hier dan geen stof van verwondering in? Het zou een goede blijk van een Avondmaalsgemeenschap met Hem zijn, indien u vol was van verwondering. Want een korte verwondering is beter dan een lang gebed.

4. *Kom en gaat in!* Niet alleen *kom en zie, kom en neem, kom en verwondert u*, maar ook kom en gaat met vrijmoedigheid in het heiligdom. Sta niet alleen, als het ware, in het buitenste voorhof of achter het voorhang maar te kijken. Of steek uw hand niet slechts door het gescheurde voorhang, maar kom er geheel in met vrijmoedigheid, want het is in tweeën gescheurd. U mag door deze verse en levende weg, die door het voorhang ingewijd is, allen met vrijmoedigheid in het heiligdom ingaan.

Vraagt u: *mag ook zo'n vuile hond als ik ben daar inkomen?*

Ik antwoord: ja. Wij zijn gewoon te zeggen: *Door open deuren komen de honden binnen.* De deur is open en het voorhang is gescheurd. Laat dan de hondkens maar binnen komen en een kruimeltje ontvangen. De heidenen worden in de Bijbel *honden* genoemd en er wordt gezegd: *buiten zijn de honden.* Maar aan alle honden die buiten het voorhang zijn verkondigen wij de vrijheid om in te komen en te ontvangen alles wat hen kan zalig maken en heiligen.

Zegt u: *ik heb niets om mee te brengen. Ik heb geen genade noch iets dat goed is.*

Ik moet u zeggen dat hier niemand is of hij heeft iets om tot Christus te brengen.

Zegt u: *Wat is dat dan?*

Hebt u dan niet veel zonden en ellenden om tot Hem te brengen? Hebt u niet veel nooddrift, zwakheid en goddeloosheid om mee te brengen? Kom dan met al uw kwaad teneinde u alle goed mag ontvangen. Kom met al uw zonden en ontvang genade. Kom met al uw schuld en ontvang vergeving. Kom met al uw onreinheid en ontvang reinigmaking. Kom met al uw noden en ontvang vervulling. Laat de honden dan maar binnen komen en een brok ontvangen, ja een feest.

Er is nu niets dat u beletten kan, dewijl het voorhang in tweeën gescheurd is. De wet kan u niet beletten, want die is vervuld. De vlamme cherub kan u niet beletten, want Christus heeft het voorhang van de Goddelijke toorn in tweeën gescheurd en de Rode Zee van de Goddelijke gramschap in tweeën gekloofd, opdat u daardoor zou kunnen gaan.

Wilt u ten hemel ingaan, o mens, dan is dit de weg, die door het gescheurde voorhang heen loopt. Indien u deze weg niet inslaat, zult u daar nooit inkomen, want daar zijn twee wachters of portiers die alle ongelovigen buiten zullen houden, namelijk de *rechtvaardigheid* en de *heiligheid*. De rechtvaardigheid zal zeggen: *Ik moet voldaan worden.* En de heiligheid zal zeggen: *Ik moet verdedigd en*

gehandhaafd worden of anders komt je hier niet binnen. Maar indien u door het gescheurde voorhang wilt ingaan, zult u een ruime ingang hebben in het hemels Koninkrijk. Christus zal tot de rechtvaardigheid zeggen: *Laat zó een maar binnenkomen, want Ik heb u zijn schuld betaald.* En tot de heiligheid zal Hij zeggen: *Laat deze binnenkomen, want Ik heb aan u een volkomen gehoorzaamheid voor hem gegeven, zie hem dan aan in Mij.* Dit zal beide portiers voldoen om een gelovige te laten doorgaan. O, komt en gaat dan in door dit gescheurde voorhang! O, Christusloze zielen, wie zal voor u anders aan deze rechtvaardigheid en heiligheid voldoen? Deze portiers laten zich niet omkopen door geschenken. Komt dan en gaat in door dit gescheurde voorhang, want er is geen andere weg naar de hemel.

5. *Kom en zing!* Indien u bent ingegaan, o zing dan: *Ere zij God in de hoogste hemelen voor het scheuren van het voorhang.* Indien u de volle bedoeling van de tekst verstond, zou u al zingende heengaan, het in een lied veranderen en het met verstand zingen: *"Zie, het voorhang van de tempel scheurde in tweeën, van boven tot beneden. Zie, het voorhang is gescheurd en het zal nooit meer dichtgenaaid worden. Zie, het werk is door de Zoon van God volmaakt, het is voleindigd en het zal nooit meer afgebroken worden."*
De Auteur en Voleinder van dit grote werk zij eer en heerlijkheid tot in der eeuwigheid!

Einde

4. De Samaritaanse vrouw⁴

De predikatie werd gehouden op 13 juli 1729, onmiddellijk na de viering van het sacrament van het Heilig Avondmaal te Dunfermline.

De vrouwelijke predikant; of, de predikatie van de Samaritaanse vrouw tot de lieden van de stad; of, de zelfvernederende en Christusverheerlijkende invloeden van Goddelijke openbaringen.

Komt, ziet een Mens, Die mij gezegd heeft alles wat ik gedaan heb; is Deze niet de Christus?

Johannes 4:29

Als onze verheerlijkte Heere Jezus Christus op deze dag bij ons aanwezig is geweest en met ons gesproken heeft als met de Samaritaanse vrouw, en ons aan onszelf ontdekt heeft en Zich aan ons geopenbaard heeft; als Hij ons verteld heeft welke walgelijke zondaars wij zijn en welk een verheven Zaligmaker Hij is, zodat de opening van Zijn Woord ons licht geschonken heeft om aan de ene kant onze zwartheid te zien en aan de andere kant Zijn schoonheid, dan moet ons dat zeker wel leiden tot eenzelfde veroordeling van onszelf en tot eenzelfde aanprijzing van Christus, als waarmee deze vrouw hier bezig is: *'Komt, ziet een Mens, Die mij gezegd heeft alles, wat ik gedaan heb: is Deze niet de Christus?'*

In het voorafgaande deel van dit hoofdstuk staat een zeer opmerkelijk gesprek opgetekend tussen Christus en deze vrouw, dat teveel bijzonderheden bevat om op dit ogenblik te behandelen, hoewel wij sommige ervan zullen tegenkomen als wij spreken over de omstandigheden van haar bekering. Nu spreken wij, zonder in bijzonderheden af te dalen, alleen over onze Heere Jezus Christus, Die als een vermoeide reiziger neergezeten is bij de fontein Jacobs en over deze vrouw, die water komt putten. Hij vraagt haar Hem te drinken te geven om niet alleen Zijn dorst te lessen, maar ook om de gelegenheid aan te grijpen om ernstig met haar te spreken met het doel haar genade te bewijzen. Daar zij begrijpt dat Hij een Jood is, weigert zij Hem te drinken te geven vanwege een oude ruzie tussen de Joden en de Samaritanen.

Christus toont haar daarop dat zij haar eigen zaligheid in de weg staat en dat Hij haar beter water kon geven dan het water dat zij weigerde Hem te geven (vers 10). Hij toont haar dat, als zij wist welk een kostbare genade zij kon krijgen, zij een smekeling voor Hem geworden zou zijn en niet zou hebben toegestaan dat Hij haar om iets moest vragen. Maar terwijl zij nog aan het redeneren is tegen Zijn aanbod, wijst Hij nader op de heerlijkheid van wat Hij aanbood (vers 13 en 14).

Dit wekte enige natuurlijke begeerte in haar op. Maar onze Heere, Die haar in het hart wil grijpen en Die weet dat het allerrijkste aanbod van Zijn genade geen andere begeerten in het hart van zondaars zal opwekken dan natuurlijke en vleeselijke, tenzij Hij hen krachtadig van hun zonden en ellenden overtuigt en Zich zaligmakend aan hen openbaart, handelt daarom op de volgende wijze met haar.

Ten eerste: Hij overtuigt haar van haar zonde en ellende en maakt haar duidelijk dat Hij afwist van al de schandelijke en goddeloze daden waaraan zij schuldig was, door haar te tonen hoeveel ontuchtigheden haar ten laste gelegd konden worden (vers 18).

⁴ Deze preek is eerder verschenen in de 'Schatkamer, al de werken van Ralph en Ebenezer Erskine, Deel II, stuk 5.

Zij begint daarop enige hoge gedachten van Hem als Profeet te krijgen en zij tracht nader licht van Hem te ontvangen met betrekking tot de juiste manier om God te vereren, daar er wat betreft godsdienstige zaken en in het bijzonder wat betreft de plaats van de openbare eredienst, twist was tussen de Joden en de Samaritanen. Uit de woorden van de vrouw blijkt hier inderdaad dat zij, al was zij een goddeloze Samaritaanse, toch zeker niet onwetend was. Zij kende de geschilpunten uit de tijd waarin zij leefde en de achtergronden ervan, en zij wist dat de Messias komen zou. Haar kennis was nochtans geen geheiligde kennis, maar nu haar geweten wakker is geschud door een besef van haar zonde, is zij begerig om onderricht te krijgen en zij wordt dan ook door onze gezegende Heere Jezus onderwezen, zowel aangaande de plaats als de juiste wijze om God te dienen. En zo leidt Hij haar van het een tot het ander.

Ten tweede: Hij leidt haar voort, totdat Hij Zichzelf aan haar bekend maakt (vers 26). Wat Christus zegt over de verandering van godsdienst die zou plaats vinden, herinnerde de vrouw aan de komst van de Messias. 'Ik weet', zegt zij, 'dat de Messias komt, Die genaamd wordt Christus; wanneer Die zal gekomen zijn, zo zal Hij ons alle dingen verkondigen.' En terwijl zij haar hoge waardering uitspreekt voor de komende Messias en een groot verlangen naar Hem, zegt Jezus tot haar: 'Ik ben het, Die met u spreek.'

Het is mogelijk dat Christus bij mensen aanwezig is en tot hen spreekt en dat zij Hem toch niet kennen of aanvaarden, totdat Hij Zichzelf bekend maakt, zoals Hij Zich hier aan deze vrouw bekend maakte: 'Ik ben het, Die met u spreek.'

Nauwelijks heeft Christus Zich zo vriendelijk aan haar bekend gemaakt, of onmiddellijk daarop wordt er aan deze aangename samenspreking een eind gemaakt door de terugkeer van de discipelen, die naar de stad waren gegaan om spijs te kopen (vers 8).

De zoetste gemeenschap met Christus op aarde is slechts van korte duur en de aangenaamste blijken van Zijn aanwezigheid worden soms zeer plotseling afgebroken en arme zondaars kunnen zo'n aangename tijd hebben in de aanwezigheid van Christus, dat zelfs het gezelschap van discipelen hier soms een eind aan kan maken.

Maar hoe ontroerd zij was door deze ontdekking blijkt nu uit twee dingen:

- In de eerste plaats vergeet zij het doel waarvoor zij gekomen is. Zij verliet haar waterkruik en ging heen. Daar zij iets gesmaakt heeft van de heerlijkheid van Christus en een dronk ontvangen van het levende water dat Hij haar gaf, heeft zij nu geen lust aan ander water, nee, zij vergeet alle andere dingen die zij daarvoor zeer op prijs stelde.
- In de tweede plaats verspreidt zij de naam en het gerucht van Christus in de plaats waar zij woonde: 'Komt, ziet een Mens, Die mij gezegd heeft alles, wat ik gedaan heb; is Deze niet de Christus?'

Wij kunnen hierin opmerken:

1. Een uitnodiging: 'Komt, ziet een Mens.'

Daar zij iets van Zijn goedheid geproefd had, wilde zij de inwoners van de stad met haar laten proeven en begeerde zij dat zij Hem ook zagen.

2. Een aanbeveling: 'Een Mens, Die mij gezegd heeft alles, wat ik gedaan heb; een Mens, Die mij heeft laten zien, dat Hij zowel God is als Mens door mij te tonen dat Hij alles van mijn verdorven bestaan afweet.'

Hij had haar ontdekt aan haar ontuchtig leven en daarbij al haar andere zonden ordentelijk voor ogen gesteld. Dat geeft hier tevens te kennen dat zij een nederig besef heeft van haar zondestaat waaraan zij door Christus ontdekt is en waarvan zij door Hem overtuigd is. Zij begreep uit Zijn onderzoekende woorden dat Hij de Hartekenner was en dus prijst zij Hem aan als een Mens, Die haar gezegd heeft alles, wat zij gedaan heeft.

3. Een conclusie door middel van een vraag en een vermaning: 'Is Deze niet de Christus?'

Dit houdt in dat in haar eigen hart niet de minste twijfel was, maar een vaste verzekering, die haar ertoe bewoog Hem aan hen aan te wijzen. Hij had haar gezegd wat zij was en in deze spiegel zag zij haar eigen walgelijkheid. Hij had haar gezegd Wie Hij was en in deze spiegel zag zij Zijn heerlijkheid. Door deze twee middelen openbaarde Hij Zich als de ware Messias, de Godmens, de beloofde Immanuël, God met ons; en daar haar hart vol was van Christus en overvloeiend van het levende water dat Hij haar geschonken had, luchtte zij haar ziel en prees zij Hem aan uit de volheid van haar gemoed: 'Komt, ziet een Mens, Die mij gezegd heeft alles, wat ik gedaan heb; is Deze niet de Christus?'

Ik zal trachten enige verdere uitleg aan deze tekst te geven wat betreft één bepaald leerstuk, terwijl ik aan vele andere voorbijga.

Ik breng vooral onder uw aandacht dat die zaligmakende ontdekkingen van Christus die mensen zichzelf doen veroordelen en zich op het diepst doen vernederen, hen er tegelijkertijd toe brengen Christus aan te prijzen en Hem op het hoogst te verheerlijken.

Zelfdoorzoekende, zelfvernederende en zondeontdekkende openbaringen eindigen in Christusverheerlijkende aanprijzingen. Ik vind het opmerkelijk in deze vrouw, dat zij pas tot een hartelijke verootmoediging komt, nadat Christus Zich duidelijk aan haar bekend gemaakt heeft door te zeggen: 'Ik ben het, Die met u spreek.'

Het is waar dat het leek dat, toen Christus haar voor het eerst ontdekte aan haar goddeloos en ontuchtig leven, zij zichzelf veroordeelde en dat zij overtuigd was van haar zonde, omdat zij zei: 'Heere, ik zie, dat Gij een Profeet zijt, ja, werkelijk, een waar Profeet, Die mij kan vertellen aan hoeveel schandelijke daden ik mij schuldig heb gemaakt.'

Haar geweten beschuldigt haar en zij onderschrijft de waarheid die Hij haar verteld had, maar, daar haar eerste overtuiging zeer ten dele en zwak was, scheen het toch, zoals sommigen denken, dat zij aan elk gesprek over haar walgelijkheid een andere wending wilde geven en dat zij daarom een vraag opwierp over een nationaal verschil tussen de Joden en Samaritanen, om zodoende de aandacht af te leiden van haar slechtheid.

Ik denk dus dat wij de conclusie kunnen trekken dat haar overtuigingen daarvoor, zeer wettisch waren en dat zij eerder uitgedreven werd tot haar werken dan tot Christus. Zij begon immers Hem onmiddellijk vragen te stellen over de wijze waarop God gediend moest worden, alsof zij, daar zij nu overtuigd was van haar zonde tegen God, alleen Zijn gunst kon verkrijgen door te trachten Hem, Die zij mishaaagd had door haar goddeloosheid en ontucht, te behagen door haar godsdienstplichten waar te nemen. En inderdaad, een ontwaakt geweten wendt zich het eerst tot de wet, de eerste man. Maar nu wordt zij, wanneer Christus Zich eenmaal aan haar bekend gemaakt heeft, hartelijk vernederd onder een gevoel van haar geringheid, ja van de totale verdorvenheid van haar hart en leven, die haar tevens voor ogen gesteld wordt.

In het licht waarin Christus Zich openbaarde, zag zij al haar gruweldaden: 'Hij heeft mij gezegd alles, wat ik gedaan heb.' Zij is nu op het diepst vernederd, omdat zij haar zonden nu niet slechts ten dele, maar ten volle beseft: 'Hij heeft mij gezegd alles, wat ik gedaan heb.' Dit zondebesef is nu ook niet wettisch meer, maar evangelisch, want zij zag nu al haar vuilheid en mismaaktheid in de spiegel van een zaligmakende openbaring, in de spiegel waarin Christus Zijn heerlijkheid en voortreffelijkheid liet zien. O, hoe prijst zij Hem aan en hoe verheerlijkt zij Hem, terwijl zij zo verootmoedigd en vernederd wordt door de ontdekking van Christus. Zij beveelt Hem haar stadgenoten aan en bewijst Hem de hoogste eer, omdat Hij zowel waarachtig God is, Die Mens geworden is en door Zijn alziend oog alles kan zien en haar zo kan verklaren alles, wat zij gedaan heeft, als de ware Messias, de Gezalfde van God: 'Is Deze niet de Christus?'

De waarheid van het leerstuk dat door zaligmakende overtuigingen van Christus mensen zichzelf gaan veroordelen en zich vernederen en Christus aanprijzen en verheerlijken, zou met vele Schriftgedeelten verduidelijkt kunnen worden. Ziet dit bij Job. Als God Zijn heerlijkheid aan hem geopenbaard heeft, roept hij uit: 'Zie, ik ben te gering; wat zou ik U antwoorden? Ik leg mijn hand op mijn mond' (Job 39:37). Hij voelt zich onwaardig om in de tegenwoordigheid van zulk een groot en heerlijk Wezen te spreken en daarom voegt hij eraan toe: 'Eenmaal heb ik gesproken, maar zal niet antwoorden: of tweemaal, maar zal niet voortvaren.' En in hoofdstuk 42:5 en 6, lezen wij: 'Met het gehoor des oors heb ik U gehoord; maar nu ziet U mijn oog. Daarom verfoei ik mij, en ik heb berouw in stof en as.'

Ziet eens hoe de ontdekking van Christus de profeet Jesaja zichzelf doet veroordelen en zich op het diepst doet vernederen en Christus op het hoogst verheerlijken (hoofdstuk 6:1 en 5). Hij zag den Heere, zittende op een hogen en verheven troon, en Zijn zomen vervullende den tempel. Dan zegt hij: 'Wee mij; ik verga, dewijl ik een man van onreine lippen ben, en ik woon in het midden van een volk, dat onrein van lippen is; want mijn ogen hebben den Koning, den Heere der heirscharen gezien.'

In dit verband kunnen wij ook lezen wat opgetekend staat in Jesaja 45:22: 'Wendt u naar Mij toe, wordt behouden, alle gij einden der aarde; want Ik ben God, en niemand meer.' Welnu, waar zal dat zaligmakend gezicht op Christus dan op uitlopen? Zowel op zelfvernedering: 'Voor Hem zal alle knie gebogen worden', als op een zeer hartelijke aanprijzing en verheerlijking van Christus: 'Men zal van Mij zeggen: Gewisselijk, in den Heere zijn gerechtigheden en sterkte; tot Hem zal men komen; maar zij zullen beschaamd worden allen, die tegen Hem ontstoken zijn. Maar in den Heere zullen gerechtvaardigd worden en zich beroemen, het ganse zaad van Israël' (vers 24, 25).

Maar, terwijl ik vele andere bewijzen voorbijga, meen ik, dat het duidelijk blijkt uit de ervaring van alle heiligen, dat elke openbaring en ontdekking van Christus tegelijkertijd leidt tot deze twee uitwerkingen: zij veroordelen zichzelf en vernederen zich op het diepst en prijzen Christus aan en verheerlijken Hem op het hoogst.

Dit is een zeer uitgebreid onderwerp, maar het is mijn voornemen om deze verhandeling te bekorten en mij vooral te bepalen tot de omstandigheden, waaronder Christus Zich openbaart aan deze vrouw en welke uitwerking deze openbaring op haar heeft.

Daarbij zal ik achtereenvolgens het volgende aantonen:

- I. Wat wij er onder moeten verstaan dat Christus Zichzelf openbaart of ontdekt aan een mens.

- II. Welke zondeontdekkende en zielsvernederende uitwerkingen een ontdekking van Christus heeft, als Hij Zichzelf openbaart; of, wanneer kan een mens op goede gronden zeggen, dat Christus hem alles gezegd heeft, wat hij gedaan heeft?
- III. Welke Christusverheerlijkende aanprijzingen, waarin lucht wordt gegeven aan zulke ontdekkingen van Christus, worden geuit en let dan op het bijzondere gewicht van wat de vrouw hier zegt: 'Komt, ziet een Mens, Die mij gezegd heeft alles, wat ik gedaan heb; is Deze niet de Christus?'
- IV. Welke oorzaken wij kunnen aanwijzen van het leerstuk dat zaligmakende ontdekkingen van Christus zulk een zelfvernederende en Christusverhogende invloed hebben.
- V. Ik maak daarna op het geheel de toepassing.

I. Ik zal een weinig spreken over Christus, Die Zich openbaart en bekend maakt aan zondaars.

En hier zou ik mij willen beperken tot de omstandigheden waaronder Christus Zich aan deze vrouw openbaart en welke uitwerking deze openbaring op haar heeft. Deze omstandigheden, zo zal men bemerken, komen in de meeste bijzonderheden overeen met al de zaligmakende openbaringen waarmee Christus Zich openbaart aan Zijn volk, of bij de eerste bekering of bij elk nieuw bezoek dat Hij aan hen brengt. En hier kunnen wij opmerken:

- (1.) Enige dingen wat betreft de middelen die Christus gebruikt om Zich aan deze vrouw bekend te maken.
- (2.) Enige dingen wat betreft de manier waarop Christus Zich bekend maakt.

(1) Ten eerste wordt er in het verband van deze geschiedenis iets vermeld over *de middelen die Christus gebruikt*.

1. Een van de meer indirecte middelen was, dat Hij de gelegenheid aangreep om te komen naar een plaats, waar zij ook zou komen en Zich zo als het ware op haar weg plaatste. Dit wordt zeer opmerkelijk vermeld in vers 4 van dit hoofdstuk, waar staat: 'En Hij moest door Samaria gaan.' Welke andere redenen er ook waren dat Hij deze kant opging, dit was een bijzondere reden: Hij moest deze vrouw ontmoeten en ook die Samaritanen, die bij deze gelegenheid door Hem bekeerd werden. Als er ergens maar één ziel is, aan wie Christus een boodschap heeft, dan zal heel de wereld Hem niet weghouden van de plaats waar die ziel zich bevindt. Hij moest door die plaats gaan: er is een liefelijke noodzaak waaraan Hij onderworpen is. Hij moest daar het Evangelie verkondigen. Hij moet de ordinantiën van het Evangelie brengen daar, waar Hij enige zielen moet ontmoeten aan wie Hij zich zaligmakend moet ontdekken. Zij aan wie Christus Zich bekend heeft gemaakt, zullen gewaarworden dat God in Zijn barmhartige voorzienigheid hun leven zo beschikt, dat zij gebracht worden naar de plaats waar Christus en Zijn ordinantiën zijn, of dat Christus en Zijn ordinantiën komen naar de plaats waar zij zijn.

2. Een tweede nog indirecter middel waardoor Hij Zich bekend maakt, is, dat onze God het zo bestuurt dat haar boodschap, die met aardse dingen te maken heeft, leidt tot haar geestelijk welzijn en geestelijk voordeel (vers 7): *Daar kwam een vrouw uit Samaria om water te putten*. Het is mogelijk dat God in Zijn voorzienigheid veel genade wil schenken aan diegenen, die deze genade geheel onwaardig zijn en daar zeer onverschillig tegenover staan. Deze zondige vrouw bekommerde zich om weinig anders dan om water te putten; toch mag zij door Gods goede hand de Zaligmaker van

zondaars ontmoeten. Sommigen zijn naar de plaats van de eredienst gekomen, zoals deze vrouw naar de fontein Jacobs, met alleen maar een werelds en zinnelijk doel; misschien om voor zichzelf het water der verdoemenis te putten, of om door hun burens wat geprezen te worden, of slechts uit gewoonte en nieuwsgierigheid, zich weinig bekommerend om enig zaligmakend goed, waarmee de Heere hen toch is voorgekomen.

3. Een derde middel dat Christus gebruikt om Zich bekend te maken, is, dat Hij een gesprek met haar begint. Naar aanleiding van Zijn zoeken naar water en haar weigering om Hem een dronk water te geven, toont Hij medelijden en erbarming met haar, daar zij als onwetende en ongevoelige zondares haar echte noden niet kent en geen weet heeft van haar behoefte aan het betere water dat Hij haar kon geven. Hij laat haar in het bijzonder weten dat Hij de beschikking heeft over de fontein van levend water om daarvan uit te delen zoals het Hem behaagt. Daar Hij Zijn genade aanbiedt, voordat wij erom vragen, laat Hij haar ook weten dat Hij niet zal weigeren de genade te schenken aan hen, die er na Zijn aanbod en belofte om vragen: 'Indien gij de Gave Gods kendet, en Wie Hij is, Die tot u zegt: Geef Mij te drinken; zo zoudt gij van Hem hebben begeerd, en Hij zou u levend water gegeven hebben.'

Bovendien prijst Hij tijdens Zijn gesprek Zijn waren aan (vers 14): Zijn gaven, Zijn genade, Zijn Geest, als een fontein, Die alle andere fonteinen overtreft, een fontein van water, springende tot in het eeuwige leven: en dat alles om vrij als gift en geschenk uitgedeeld te worden. En zo handelt Hij nog steeds met zondaars in de vrije verkondiging van het Evangelie.

4. Een vierde middel waarmee Hij Zich bekend maakt, is, dat Hij haar consciëntie opent door haar hare overtredingen te tonen en haar hare zonden ordentelijk voor ogen te stellen (vers 18). Hij laat haar tevens Zijn profetisch ambt zien en wekt enige eerbied voor Hem op als Profeet (vers 19). De vrijste aanbiedingen hebben pas vat op zondaars als zij van hun zonde en ellende overtuigd worden. Het is trouwens niet zo dat elke waarneming van zonde de zondaar overtuigt, maar Christus moet de schuld op het hart binden en hem ontdekken aan zijn zonden, zoals zij gezien worden door Zijn alziend oog, Zijn aldoorzoekend oog. De vrouw wist immers heel goed hoe het met haar gesteld was en toch had zij geen enkel schuldgevoel, totdat Hij haar schuldregister ontsloot en haar deed zien en verstaan dat al haar zonden naakt en geopend waren voor Hem met Wie zij nu te doen had. Toch begint zij, hoewel zij niet wist dat Hij de Christus was, enige hoge gedachten van Hem te krijgen als een Profeet, Die de gedachten van God kent en door Wie God haar ontdekt aan haar zondig bestaan.

Maar het blijkt nog niet, dat zij iets in Hem opmerkte dat gewone profeten niet bezaten: zo geleidelijk ontdekte Hij zich langzamerhand aan haar. Het is alleen hier duidelijk dat God, wanneer Hij de harten van zondaars krachtadig bewerkt, een bepaalde volgorde gebruikt, want een ontdekking van zonde gaat vooraf aan een ontdekking van Christus: zonder een ontdekking van zonde zullen mensen niet zien dat zij Christus nodig hebben. Dus hoe meer Christus de zonde ontdekt en het hart van de zondaar daarmee raakt, hoe meer eerbied en hoogachting dit veroorzaakt, hoewel deze ontdekking in het begin erg zwak en gering kan zijn.

5. Een vijfde middel dat Christus gebruikt om Zich bekend te maken, is, dat Hij de aard van een echt geestelijke en Gode aangename eredienst gaat verklaren (vers 21-24). Hier onderricht Hij haar op dusdanige wijze, dat dit ertoe zou kunnen leiden, dat zij zag dat Hij een Profeet was boven alle andere profeten, Die wist welke

veranderingen er spoedig zouden plaats vinden wat betreft de plaats van aanbedding en wat betreft de wijze waarop de Heere wilde aanbeden worden, en dat zij ook zou zien, welk een Geest Hij is en welke dienst Hij vereist. Zoals het geloof komt door het gehoor, zo komen ook ontdekkingen van Christus, het heerlijke Voorwerp van het geloof, door middel van onderwijs en Goddelijk onderricht, zoals de Heere Jezus aan deze vrouw geeft. En dit baant de weg naar een volgend middel.

6. Een zesde middel dat Christus gebruikt om Zich bekend te maken, is, dat Hij haar hart zo bewerkt dat zij de Messias hartelijk in gedachtenis zal houden en een hoge achting voor Hem krijgt (vers 25). Hoe langer zij met Christus sprak, hoe meer betrekking zij op Hem kreeg, hoewel Hij de Samaritaanse eredienst verwierp en verklaarde dat de Samaritanen geen grond hadden voor hun godsdienst. Al toonde Hij tegelijkertijd aan dat de Joodse godsdienst gegrond was op Gods Woord, hoewel Zijn komst in de wereld aan hun tijdelijke wijze van eredienst voorgoed een eind zou maken, waarop een veel uitnemender wijze om God te dienen zou volgen, toch ben ik van gedachte, dat hoe meer zij Hem hoort spreken, hoe meer zij ingenomen is met wat Hij zegt en vervuld met hoogachting en respect voor de Messias, van Wie zij zulk onderricht verwachtte, en dan zegt zij, daar zij nog niet wist dat zij met Hem sprak: 'Ik weet, dat de Messias komt (Die genaamd wordt Christus); wanneer Die zal gekomen zijn; zo zal Hij ons alle dingen verkondigen.'

Zij spreekt met zeer veel hoogachting over Hem, als de grote Leraar van Zijn kerk, Die de volle Raad Gods zou openbaren aangaande Zijn dienst en genademiddelen. En als nu de vrouw door deze middelen zulke kostelijke gedachten van Christus gekregen heeft en zo opmerkelijk blijk geeft van haar geloof in Hem, dan maakt Hij Zich bekend en zegt: 'Ik ben het, Die met u spreek.' Als mensen tot zulke hoge gedachten van Christus gebracht zijn, dan is het zeker dat Christus niet ver van hen is. Zo heb ik u nu op de middelen gewezen.

(2) Wij zullen nu ten tweede gaan letten op de manier waarop Christus Zich bekend maakt 'Ik ben het, Die met u spreek.'

Hier verklaart en openbaart Christus Zich op een duidelijke wijze: 'Ik ben het, Die met u spreek.' Het is niet gewoon dat Christus zulk een getuigenis van Zichzelf geeft; er ligt hier iets zeldzaams in opgesloten, want, toen de discipelen van Johannes Hem kwamen vragen: 'Zijt Gij Degene, Die komen zou, of verwachten wij een ander?' dan zegt Hij niet: 'Ik ben het, Die met u spreek', maar: 'Gaat heen en boodschapt Johannes weder, hetgeen gij hoort en ziet: De blinden worden ziende, en de kreupelen wandelen, de melaatsen worden gereinigd, en de doven horen, de doden worden opgewekt en den armen wordt het Evangelie verkondigd' (Matth. 11:3, 4, 5). Christus wil daarmee zeggen: 'Laat hem uit het opgenoemde de conclusie trekken of Ik het ben, of niet.' Hier horen wij echter uit Zijn eigen mond een zo duidelijke openbaring van Zichzelf als er maar ergens in Gods Woord te vinden is. Wij weten dat Petrus een heldere getuigenis van Hem gaf: 'Gij zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods.'

De Vader gaf een heerlijke getuigenis van Hem: 'Deze is Mijn Zoon, Mijn Geliefde, in Denwelken Ik Mijn welbehagen heb.'

Dat Christus echter zulk een heldere getuigenis van Zichzelf gaf, is in het Nieuwe Testament zelden te vinden. Ja, deze getuigenis van Zichzelf is des te merkwaardiger, omdat Hij toen Zijn discipelen verbood om opzettelijk te vertellen Wie Hij was. Toen Pilatus en Herodes, en anderen Hem vroegen: 'Wie zijt gij?' gaf Hij of een heel duister antwoord, of helemaal geen antwoord. Christus is niet zo kwistig met Zich zo aan te prijzen. Daarom ligt hier iets bijzonders in: en toch is er iets in de wijze waarop

Christus Zichzelf aan haar bekend maakt, die eigen is aan de wijze waarop Hij Zich aan al Zijn kinderen zaligmakend openbaart.

1. Hij trof haar in het hart door een pijl van Zijn Woord; 'Ik ben het, Die met u spreek.' Hij maakte Zich bekend door met haar te spreken: dus is het door het Woord dat Hij Zich aan de Zijnen bekend maakt; dat Woord dat in het oor van anderen komt, dringt in hun hart door. De blijde klank dringt op een verborgen, onnaspeurbare wijze door tot in de ziel van de mens. Dit is duidelijk in het geval van deze vrouw, zowel wat betreft het woord dat Hij sprak tot haar overtuiging om haar aan haar zonden te ontdekken, als wat betreft het woord dat Hij sprak tot haar vertroosting, waarbij Hij Zich bekend maakte als de Verlosser. In het eerste woord had Hij gezegd: 'Dien gij nu hebt, is uw man niet.' Dat woord trof haar in het hart. 'Dat is een waar woord', zegt zij, 'gesproken door een waar Profeet, want ik leef als een hoer.'

Zo wordt, als God uitwendig met zondaars handelt door Zijn Woord, inwendig het hart geraakt. Hij fluistert een zondaar in het oor en laat hem denken: 'Helaas! Dat is maar al te waar, aan die zonde ben ik juist schuldig; ik kan niets inbrengen tegen wat de predikant zegt; alles is waar; ik moet instemmen met de beschuldiging van Gods Woord.' Zo geschiedt dit ook als Hij Zich zaligmakend openbaart; dan doet Hij dat door het woord der genade: het komt tot het gehoor, maar de vinger Gods past het toe in het hart: 'Want God, Die gezegd heeft, dat het licht uit de duisternis zou schijnen, is Degene, Die in onze harten geschenen heeft.' En dit licht schijnt in de spiegel van het Woord (2 Kor. 3:18): 'Aanschouwende de heerlijkheid des Heeren als in een spiegel.'

2. Het was een ontdekking die alleen die persoon gold: 'Ik ben het, Die met u spreek.' Met u: dus als God in Christus Zichzelf ontdekt, dan is het een particuliere ontdekking: 'Hij roept Zijn schapen bij name' (Joh. 10: 3). Daar het woord der overtuiging particulier is, zo is ook het woord der genade particulier, alsof God met niemand anders handelde dan alleen met die persoon. 'O! heeft Hij gesproken tot u, man; tot u, vrouw; tot u persoonlijk door Zijn Woord, en uw hart geraakt?'

3. Hij ontdekte Zich hier rechtstreeks aan haar. Zulk een ontdekking als waarmee deze vrouw bevoorrecht werd, is weliswaar niet te verwachten, maar ofschoon Hij Zich nu niet rechtstreeks openbaart, maar op een middellijke wijze, toch bedient Hij Zich, waar Hij Zich zaligmakend openbaart van de middelen die Hij wil gebruiken en Hij doet de ziel ondervinden dat niemand anders dan Hijzelf met haar handelt; het is niet de stem van mensen of leraars, maar de stem van God, die zij verneemt (1 Thess. 2:13). Het Woord komt met zulk een licht, leven en majesteit, dat de ziel ontdekt dat het zonder twijfel het Woord van God is: het gaat gepaard met een hemelse klank.

4. Het was daarom een heldere en overtuigende ontdekking: 'Ik ben het, Die met u spreek', zegt Christus tot de vrouw. Zaligmakende ontdekkingen geschieden door middel van overtuiging, zoals de betekenis van het woord is in Johannes 16:8. Zo maakt Hij Zich aan Zijn volk bekend, zoals Hij Zich niet bekend maakt aan de wereld, die gehuld blijft in de wolken en nevels van grote donkerheid en onwetendheid, te midden van al de letterkennis, waarin zij haar vermaak vindt.

5. Het was een trapsgewijze ontdekking, langzamerhand, stap voor stap, tot Hij al Zijn heerlijkheid aan deze vrouw voorbij liet gaan. Als Hij Zich zaligmakend openbaart, dan doet Hij dat eveneens trapsgewijs: 'Zijn uitgang is bereid als de dageraad' (Hos. 6:3). Een werk dat te haastig gebeurt, blijkt zelden degelijk te zijn. Men ziet dat het

zaad dat in woeste grond wordt gezaaid, zeer snel opkomt. De gewone wijze waarop God Zich openbaart, is tragsgewijs: 'Maar het pad der rechtvaardigen is gelijk een schijnend licht, voortgaande en lichtende tot den vollen dag toe' (Spr. 4:18).

6. Hij openbaarde Zich aan deze vrouw op een gevoelige wijze: haar tijd was de tijd der minne. Nadat Hij haar had laten zien dat zij vertreden lag in haar bloed, in een modderpoel van ongerechtigheid, en nadat Hij haar hart had vervuld met dierbare gedachten van de Messias, de Verlosser, wilde Hij Zich niet langer voor haar verbergen. O, hoe zoet en gevoelig openbaart Hij Zich aan Zijn volk, wanneer zij geneigd zijn te denken dat Hij ver van hen vandaan is! Terwijl deze vrouw sprak over de Messias als over die dierbare Persoon, van Wie zij niet wist of zij ooit het geluk zou hebben Hem te zien, zei Christus tot haar: 'Ik ben het, Die met u spreek.' 'O', zegt de ziel, 'zal ik ooit een gezicht op Christus krijgen? Ik weet niet, of ik ooit zo gelukkig zal zijn.' Wel, dan laat Hij hen gewoonlijk weten, dat Hij niet ver van hen verwijderd is.

7. Hij openbaarde Zich aan deze vrouw op een wonderbare wijze. Er lagen veel wonderen in opgesloten. Wanneer Christus Zich bekend maakt aan een ziel, dan zal die ziel zeker net als deze vrouw enige van zulke wonderen zien. Zij zou kunnen zeggen: 'O, hoe verwonderlijk is het, dat Hij tot mij spreekt, zulk een arme vrouw als ik ben, en zulk een slechte vrouw als ik ben geweest!' Waarom?

Er bestond toch geen verwantschap of betrekking tussen Hem en haar, maar integendeel een openbare vijandschap en vervreemding, want de Joden hielden geen gemeenschap met de Samaritanen. Ja, en toch moest Hij Zich met haar inlaten, hoewel zij geen goede vrouw was; nee, een verachtelijke hoer, die in ontucht leefde.

O, hoe wonderbaarlijk! Al was u nog zulk een groot zondaar, toch is Christus genegen met u te spreken tot uw eeuwig heil; naar slechte verhalen moet u niet luisteren. Wilt u toestaan dat Christus tot u spreekt? Was het niet verwonderlijk dat Christus op zulk een wijze met deze vrouw moest spreken? Hoe hartelijk spreekt Hij met haar om haar hart in te winnen voor Zijn liefde en haar te overladen met vriendelijkheid.

Men zou hebben kunnen denken, dat Hij haar een slechte, vuile duivelin zou noemen, zoals Hijzelf op een zeer godslasterlijke wijze werd genoemd. 'Zeggen wij niet wel, dat Gij een Samaritaan zijt en den duivel hebt?'

Dit gold wel voor deze Samaritaanse vrouw: zij was een Samaritaanse, die een slechte duivel had. Ja, de Joden hielden alle Samaritanen voor vleesgeworden duivels. Maar noemt Christus haar zo?

O nee, en wat het wonder dat Hij Zich aan haar openbaart, nog groter maakt, is, dat zij een versmader van Christus was en met geringachting op Hem neerkeek. 'Zijt Gij meerder dan onze vader Jacob?' zegt zij (vers 12). Ja, zij weigerde Hem een dronk koud water. Toch verdraagt Hij al deze beledigingen en openbaart Zich aan haar, zelfs aan haar. Welk een wonder!

O gelovigen, o zondaren, gebeuren er niet verscheidene van zulke wonderen, als Christus met u gaat spreken en Zich aan u bekend maakt? Zijn er geen wonderen genoeg die waargenomen worden met betrekking tot deze verheerlijkte Persoon, Die Zichzelf openbaart? Hij had tot in alle eeuwigheid in de hemel kunnen blijven wonen, zoals Hij van alle eeuwigheid in de hemel gewoond heeft en daar voor eeuwig gelukkig zijn. De Vader was goed Gezelschap voor Hem en Hij had niemand van u als gezelschap nodig: Hij schepte een oneindig behagen in Zichzelf, meer dan in al Zijn schepselen, en toch, niettegenstaande dit alles, moest Hij tot u spreken en Zich aan u openbaren. Dat is toch wonderlijk! Zijn openbaringen zijn wonderlijk, omdat Hij niets van ons verlangt. Het is wel waar, dat Hij handelde alsof Hij een dronk water van deze

vrouw begeerde, maar dat was slechts bijzaak: Hij kreeg spijs en drank genoeg, toen de vrouw de Zijne werd.

De grote zaak die Hij op het oog had, was deze vrouw te scheiden van al haar slechte mannen en haar nauw aan Zich te verbinden; ja, om met haar voor eeuwig in een geestelijke ondertrouw te komen. De bezoeken die Christus aan sommigen brengt, kunnen soms wonderlijk zijn, niet alleen voor de zondaar die zulk een bezoek ontvangt, maar ook voor de heiligen en discipelen die er ooggetuige van zijn of erover horen vertellen.

Ons wordt hier medegedeeld in vers 27, dat de discipelen toen zij kwamen, zich verwonderden, dat Hij met een vrouw sprak. Hoewel zij hierover niet met Hem durfden twisten, ergerden zij zich toch, dat Hij zo ongedwongen met haar sprak. Christus kan Zich overgeven en Zich zo laag neerbuigen voor een arme zondaar dat vlees en bloed zich daarover moeten verbazen. Er is meer vriendelijkheid en ootmoed in Hem alleen, dan in al Zijn vrienden. Zij die door genade meer gevorderd zijn, zijn geneigd zichzelf te vergeten en zo trots te worden dat zij anderen verachten, hoewel zij zelf eens uit de kuil werden opgehaald, en uit het stof verkoren.

8. Hij ontdekte Zich dan ook op een krachtdadige wijze aan deze vrouw, zoals blijkt uit de genadige uitwerking ervan. Haar hart wordt nu afgebracht van alle andere dingen: zij vergeet haar waterkruik; haar geest wordt gericht op enige grotere dingen. Zij loopt naar de stad om anderen uit te nodigen om Hem, Die Zich op zulk een wonderbaarlijke wijze aan haar bekend had gemaakt, te volgen. Alle zaligmakende openbaringen gaan zeer zeker met kracht gepaard. Het Evangelie komt niet alleen met woorden, maar ook met kracht: het woord van Christus heeft een trekkende kracht. Hij trekt met goedertierenheid, terwijl genade en liefde van Zijn lippen stromen. Het woord, waarmee Hij de ziel bezoekt, heeft een overwinnende kracht, die het hart van alle dingen aftrekt en Christus alles en in allen doet zijn. Zijn openbaringen hebben een heiligende, veranderende kracht; Zijn heerlijkheid aanschouwende, worden wij naar hetzelfde beeld veranderd. Zij leiden in het bijzonder tot een zelf- vernederende en Christusverhogende oefening.

II. Dit leidt mij tot mijn tweede hoofdgedachte, die ik mij voorgenomen heb te behandelen, namelijk: *welke zonde-ontdekkende en zielsvernederende uitwerkingen een ontdekking van Christus heeft, als Hij Zichzelf openbaart*, of: wanneer kan een mens op goede gronden zeggen dat Hij hem alles gezegd heeft, wat hij gedaan heeft?

Het is waar, dat dit een deel is van wat de vrouw sprak om niet alleen Christus aan te prijzen als een alwetend God, maar ook om zichzelf te veroordelen als een verachtelijke zondares, die tot een hartelijk leedwezen over haar zonde gekomen is, doordat zij Christus niet alleen zag als een vriendelijk Bestraffer, maar ook als een barmhartige Verlosser, als een Gezalfde, als een Heiland. Om licht te geven in deze bijzonderheid zal ik slechts in het kort iets zeggen over hoe het mogelijk is, dat alles wordt gezegd, terwijl slechts enkele dingen gezegd schijnen te worden. Hoe kan deze vrouw zeggen: 'Hij heeft mij alles gezegd, wat ik gedaan heb', terwijl Hij haar toch alleen ontdekte aan haar hoererij en overspel? Of, wanneer kan de openbaring die Christus van Zichzelf geeft, zo vernederend en verootmoedigend zijn, dat wanneer slechts een klein gedeelte genoemd wordt, toch alles ontdekt wordt, wat wij ooit gedaan hebben? Mijn antwoord is:

1. Men kan dit zeggen bij wijze van gevolgtrekking: 'Hij heeft mij gezegd alles, wat ik gedaan heb.' Dat wil zeggen: ik weet dat door eenvoudig een gevolgtrekking te maken.

Zoals we kunnen zien wat de conclusie is, wanneer ons de voorafgaande stellingen vermeld worden; wat de wortel is, als de vruchten getoond worden; wat de fontein is, als men de stromen ziet; zo kan ook een persoon, als Christus hem vertelt welke slechte vruchten hij heeft voortgebracht, gemakkelijk tot de conclusie komen dat Hij hem verteld heeft, dat hij een kwade boom is.

Zo leidt Hij mensen, door hen de stromen van goddeloosheid in hun leven te laten zien, tot de fontein van goddeloosheid in hun hart en hun natuur. Wanneer Hij iemand vertelt over de zwarte rook die uit de schoorsteen van zijn hart komt, dan vertelt hij ook, door gewoon een gevolgtrekking te maken, dat er zich een vuur van verdorvenheid in zijn binnenste bevindt.

Dan krijgt hij een walging van zichzelf. Als iemand, bij het licht van een zaligmakende openbaring, door de ontdekking van één zonde ertoe geleid wordt om door geestelijke redenering zijn totale verdorvenheid te zien, zowel in de natuur als in de praktijk van het leven, dan kan bijgevolg zo iemand zeker zeggen: 'Hij heeft mij gezegd alles, wat ik gedaan heb.'

2. Men kan zeggen dat het in wezen alles insluit. 'Hij heeft mij gezegd alles, wat ik gedaan heb.' 'Want wie de gehele wet zal houden, en in één zal struikelen, die is schuldig geworden aan alle' (Jak. 2:10). Hij zegt dit in verband met het handelen tegen het gezag, dat gehoorzaamheid aan alle wetten gebiedt. Zo kan iemand die diep vernederd is vanwege één zonde, daarin zien dat hij tegen alle geboden Gods overtreden heeft. Dan kan hij zeggen dat hij in een deel van zijn zonden, al zijn zonden heeft gezien. Door één gebod te overtreden kan hij zien dat hij een overtreder is van alle geboden Gods en dat hij deze geboden voortdurend overtreedt in gedachten, woorden en werken. Daar al het gedichtsel zijns harten te allen dage alleenlijk boos is, zo komen uit het hart voort, als uit een bittere fontein, boze bedenkingen, doodslagen, overspelen, hoererijen, dieverijen, valse getuigenissen, lasteringen en alle andere besmettingen. Al de zonden van de mensen zijn erbij inbegrepen, met elkaar verbonden als de schakels van een ketting, zodat, als men één schakel ziet, men kan zeggen dat men de hele ketting ziet.

Stelt u zich een ketting voor, waarvan zich enige schakels boven de grond bevinden en al de andere hangen neer in een diepe en donkere put: wanneer men dan de bovenste schakels ziet, die verbonden zijn met het geheel, dan kan men zeggen dat men de hele ketting gezien heeft, omdat alle schakels begrepen zijn in wat men zag.

3. Er spreekt ook macht uit. 'Hij heeft mij gezegd alles ,wat ik gedaan heb.' Door dit ene voorbeeld gaf Hij een bewijs van Zijn vermogen om dat te doen. Hij Die mij dit kon zeggen, kon mij alles zeggen. Hij Die dit kon opmerken, heeft alles wat ik ooit gedaan heb, opgemerkt. Hij kan mij even gemakkelijk alles zeggen als een deel, want niemand dan de Hartekenner, Die al mijn wegen gadeslaat, had mij dit kunnen zeggen. Hij Die volkomen kan zaligmaken, kan ook volstrekt alles zien.

4. Men kan zeggen dat die ene zonde alle andere vertegenwoordigt. 'Hij heeft mij gezegd, alles, wat ik gedaan heb'; want deze ontdekking stelde alle andere dingen voor, al mijn andere zonden. Deze voorstelling is gelijk aan die men ziet in een spiegel. Als men een spiegel voor u neerzet om een plekje te zien op uw gezicht, dan ziet u, wanneer u dat plekje ziet tevens al de andere plekjes.

Zo is het ook als Christus de spiegel van Zijn Woord voor u neerzet om zo'n bepaald plekje of vlekje te zien, dan hebt u een gezicht en voorstelling van al de vlekjes, en van al de smetten van uw hart en levenswandel. Wij kunnen deze voorstelling opvatten

als die van een landkaart; als iemand u bijvoorbeeld een bepaalde stad op de wereldkaart aanwijst, wel dan laat hij u met één blik heel de aarde zien. Wanneer dus Christus hier, bij Geesteslicht, u ontdekt aan één zonde, dan ziet u op dezelfde kaart de hele zondige wereld: een wereld van atheïsme, van vijandschap, van ongelooft, van trots, van egoïsme, en van andere ontelbare plagen.

Dus op de dag dat Christus, de Zon der gerechtigheid, Zich als de Verlosser openbaart en Zich bekend maakt, kan de zondaar, die dit te beurt mag vallen, zich slechts zien in al zijn zwartheid, wat hem werkelijk doet uitroepen: 'Hij heeft mij al het kwaad verteld, dat ik ooit gedaan heb: Hij vertelde mij wat ik geweest ben en wat ik gedaan heb: dat ik een zondaar in Adam ben geweest en een overtreder van de baarmoeder af; dat ik kwaad gedaan heb, als ik daartoe in de gelegenheid was, en dat ik talloze voorbeelden gegeven heb van het bedenken des vleses, hetwelk vijandschap is tegen God, en van een ongelovig hart, hetwelk vijandschap is tegen Christus, en van tegenstand tegen het werk van God aan de ziel, hetwelk vijandschap is tegen de Heilige Geest.'

Wanneer de zon in een donker huis schijnt door een klein raam, dan laten de stralen ontelbare stofjes en zwevende deeltjes zien in dat gedeelte van het huis waar de zon schijnt, waardoor wij beseffen en begrijpen dat het hele huis vol stof is. Zo is het ook, als Christus, de Zon der gerechtigheid verschijnt en in de donkere kerker van het hart van een zondaar schijnt, dan blijkt het dat zijn hele huis, zijn hele hart en zijn hele natuur vol stof en rook van de hel zijn. Dat doet de ziel met Job uitroepen: 'Zie, ik ben te gering.' En daarom, hoe kostbaarder Christus in iemands ogen is, hoe geringer hij in zijn eigen ogen is en hoe dieper hij zich vernedert. Als Christus hem zegt alles, wat hij gedaan heeft, dan vindt hij zichzelf de walgelijkste zondaar die er ooit geweest is. Daarmee is er voldoende gezegd over de zielsvernederende uitwerkingen van een openbaring van Christus aan een zondaar, vervat in deze bewoordingen: 'Hij heeft mij gezegd alles, wat ik gedaan heb.' Met één oogopslag toonde Hij mij al mijn zonden waaraan ik ooit schuldig was.

III. De derde hoofdgedachte die ik zou behandelen, was: ***Welke Christusverheerlijkende aanprijzingen, waarin lucht gegeven wordt aan zulke ontdekkingen van Christus, worden geuit?***

Deze worden hier door de vrouw zo onder woorden gebracht: 'Komt, ziet een Mens, Die mij gezegd heeft alles, wat ik gedaan heb; is Deze niet de Christus?' Om mij hier te bepalen tot de inhoud van de tekst en de manier waarop de aanbeveling geschiedt, zal ik het volgende onder uw aandacht brengen:

Ten eerste moet u letten op de *inhoud van de aanprijzing*, of in welke opzichten zij Christus bij haar naasten aanprijst. Zij doet dit in het bijzonder in twee opzichten, die zeer veel omvatten.

In de eerste plaats prijst zij Hem aan in Zijn naturen en in de tweede plaats in Zijn ambten.

1. In Zijn naturen, als de Mensgod, of de Godmens, Die mij gezegd heeft alles, wat ik gedaan heb. Hier wijst zij op Zijn menselijke natuur, maar o, zij zag Zijn Godheid door de sluier van Zijn menselijkheid: 'Hij heeft mij alles gezegd, wat ik gedaan heb, en gaf mij zo een onfeilbaar bewijs dat Hij de allerhoogste God is.'

Zij was geen Ariaan en ook geen Sociniaan en niemand die zo'n ontdekking krijgt van Christus als zij kreeg, zal dat ook zijn. Het is zeker dat de godslasterende Arianen uit onze dagen' hun onkunde verraden en hun gebrek aan ware wetenschap en geestelijke kennis, zoals deze arme vrouw bezat. O, iets te mogen zien van de heerlijkheid van

Christus kan een arme ongeletterde vrouw wijzer maken dan de geleerde Rabbi's, die nooit van God geleerd werden en toch van zichzelf denken dat zij de enige verstandige mensen op de wereld zijn. Degenen aan wie God Zich bekend maakt, zullen Hem zien als God in onze natuur, God geopenbaard in het vlees, en zij zullen Hem zo aan anderen aanprijzen. Wie twijfelt eraan dat de Doorzoeker des harten, Die alle dingen weet, de waarachtige en hoge God is, Die wetten kan geven om het hart en het geweten van mensen te binden, en Die hen kan ontdekken aan zichzelf en Die hen al die dingen kan zeggen waarin zij die wet hebben geschonden en gebroken, zowel inwendig als uitwendig. Toch wordt hier verklaard, dat Christus zo iemand is: 'Hij heeft mij alles gezegd, wat ik gedaan heb.'

Dit kan men toch niet ontkennen, en men kan er toch evenmin aan twijfelen dat het de grote God was, de waarachtige en verheven God, Die de wet op de berg Sinai gaf? 'Niemand twijfelt daaraan', zegt u. Waarom wordt er dan in de Schrift een verklaring gegeven, dat het deze zelfde Jezus was, Die dit alles heeft gedaan? Psalm 68:18 en 19: 'De Heere is onder hen, een Sinai in heiligheid! Gij zijt opgevaren in de hoogte; Gij hebt de gevangenis gevankelijk gevoerd; Gij hebt gaven genomen om uit te delen onder de mensen; ja, ook de wederhorigen om bij U te wonen, o Heere God.' En van Wie dit alles gezegd wordt, toont ons de apostel in Efeze 4:8 en iedere gelovige kan zeggen: 'Hij heeft mij alles gezegd, wat ik gedaan heb; Hij vertelde mij al mijn zonden en al mijn overtredingen van Zijn wet, die Hij op de berg Sinai heeft gegeven.'

Door een geheiligd aanschouwen van sommige zonden opende Hij mijn ogen om er steeds meer te zien, ja, zelfs om al mijn zonden te zien en om te zien dat ik niets was dan een en al zonde, vijandschap en onreinheid. En zo zag ik, dat Hij Die de verborgenheden openbaart, de waarachtige en allerhoogste God is, namelijk de eeuwige Zone Gods, bekleed met de menselijke natuur. Een Mens, Die mij gezegd heeft alles, wat ik gedaan heb; een Mens, Die mij vertelde wat niemand dan God mij kan vertellen; een Mens, Die bewees dat Hij God was, doordat Hij met een krachtig argument mijn hart en geweten overtuigde, met een argument dat berustte op Zijn alziend oog en dat in mijn hart gedreven werd door Zijn almachtige hand.

2. Hij wordt geprezen en verheerlijkt in Zijn ambten: 'Is Deze niet de Christus?' Dit houdt in: 'Is Deze niet de ware Messias, Die beloofd en voorzegd was in het Oude Testament?' Dit is haar Heureka⁵, zoals die, waarvan wij lezen in Johannes 1:46: 'Wij hebben Dien gevonden, van Welken Mozes in de Wet geschreven heeft en de Profeten.' 'Zo heb ik Hem ook gevonden', zou zij ook wel kunnen zeggen, 'Hij is bij mij geweest en ik bij Hem. Hij heeft met mij gesproken en ik met Hem. Hij heeft mij niet alleen gezegd wat ik ben en wat ik geweest ben en wat ik gedaan heb, maar Hij heeft mij ook gezegd Wie Hij is en ik heb bevonden, dat Hij zowel God is als Mens.' En Wie is Hij anders dan de beloofde Immanuël, God met ons. Is Deze niet de Christus? Dat is: de Gezalfde van God, gezalfd tot de zaligmakende ambten van Profeet, Priester en Koning. Dit is vooral de inhoud van het woord Christus, dat daar een bijzondere betrekking op heeft. Hij is gezalfd als Profeet om de wil van God bekend te maken; gezalfd als Priester om verzoening met God aan te brengen en gezalfd als Koning om zondaars aan God te onderwerpen en hen van vijanden Gods, vrienden Gods te maken.

God geeft Hem de Geest niet met mate (Joh. 3:34). Om Hem tot een bekwaam Profeet te maken, heeft Hij de Geest der wijsheid en des verstande bovenmate; om Hem tot een bekwaam Priester te maken, heeft Hij de Geest der liefde en medelijden bovenmate; en om een bekwaam Koning te zijn, heeft Hij de Geest der kracht en der

⁵ Plotselinge uitroep van verwondering

heerschappij. Is *Deze niet de Christus?* Dat is: de Verzegelde en Gezondene des Vaders, bekleed met de last van God om verloren zondaars te zoeken en te behouden. Johannes 6:27: Want Deze heeft God de Vader verzegeld; dat wil zeggen, gemachtigd tot dit werk, zoals Hij Zelf verklaart in Jesaja 61:1, wat te vergelijken is met wat wij lezen in Lucas 4:18. Is *Deze niet de Christus?* Namelijk, Hij Die gezalfd is, opdat Hij anderen mag zalven; gezalfd zijnde met vreugdeolie boven Zijn medegenoten. Men zegt, dat de gelovigen de zalving ontvangen, maar er is een onmetelijk verschil tussen de zalving van Christus en de zalving van de gelovigen, want Christus is de Fontein uit Wie alle stromen vloeien: de Zon uit Wie alle genadestralen schijnen. Genade in gelovigen is gelijk water in een beek, maar genade in Christus is gelijk water in de oceaan. Genade in gelovigen is gelijk gebroken stralen, maar in Christus is genade gelijk het heldere middelpunt van alle licht. Hij ontving de Geest aller genade, louter met het doel om genade aan anderen te schenken. De eerste Adam bracht een leegheid in heel de schepping, maar de tweede Adam kwam om alle dingen en personen vol te maken, om Jood en heiden te vervullen, opdat wij uit Zijn volheid zouden ontvangen genade voor genade. De olie der genade en der vreugde werd op onze Immanuël uitgestort, opdat Hij haar zou kunnen uitstorten op de onvruchtbare bergen. Zo zien wij in welke opzichten Hij wordt aangeprezen, of de inhoud van de aanprijzing.

Laten wij nu in de tweede plaats letten op de *manier waarop zij Hem aanprijst*. Zaligmakende ontdekkingen leiden tot het aanprijzen en verheerlijken van Christus en wij kunnen uit de kern van de tekst verscheidene eigenschappen opmaken die deze oefeningen hebben.

1. Zij prijst Christus aan iedereen op een openhartige wijze aan.

Want zij ging naar de stad en zei: 'O mensen, komt, ziet een Mens, Die mij gezegd heeft alles, wat ik gedaan heb; is Deze niet de Christus?' Zij had in het openbaar aanstoot gegeven en de burgers openlijk te schande gemaakt, daar zij eertijds een ontuchtige vrouw was geweest. Nu, nadat zij aan haar zonde ontdekt is en Christus Zich aan haar bekend heeft gemaakt, gaf zij even openlijk en vlug, blijk van haar berouw en bekering door hen allen uit te nodigen Hem te komen zien, Die haar van haar zonde en slechtheid overtuigd had en Zijn heerlijkheid en genade aan haar had geopenbaard. Zaligmakende ontdekkingen van Christus zullen mensen ertoe brengen Hem in het openbaar te verheerlijken en Hem eer te geven, zoals zij Hem daarvoor oneer hebben aangedaan.

2. Zij prijst Christus aan op een bevindelijke wijze.

Zij prijst Hem aan vanuit haar eigen bevinding en haar eigen gevoel: 'Komt, ziet een Mens, Die mij gezegd heeft alles, wat ik gedaan heb.' 'Ik heb Zijn gelaat gezien en Zijn stem gehoord en Zijn macht gevoeld. Hij heeft mij overtuigd en bekeerd. Daarom beveel ik Hem u aan vanuit mijn eigen gevoel en bevinding.' Het is zoals wij lezen in 1 Johannes 1:3: 'Hetgeen wij dan gezien en gehoord hebben, dat verkondigen wij u, opdat ook gij met ons gemeenschap zoudt hebben.' Hetzelfde ongeveer kunnen wij vinden bij David (Ps. 66:16): 'Komt, hoort toe, o allen gij, die God vreest, en ik zal vertellen, wat Hij aan mijn ziel gedaan heeft.' Ja, hij prijst Christus niet alleen aan gelovigen aan, maar ook aan anderen, zoals u kunt opmaken uit wat zijn voornemen is. Nadat de Heere hem opnieuw bezocht en hem de vreugde van de zaligheid wedergaf en hem ondersteunde met Zijn vrijmoedige geest, zegt hij in Psalm 51:15: 'Zo zal ik de overtreders Uw wegen leren; en de zondaars zullen zich tot U bekeren.'

Zo spreekt ook Paulus uit eigen bevinding over de overvloedige genade Gods (1 Tim. 1:13 en 14): 'Die tevoren een godslasteraar was, en een vervolger, en een verdrukker;

maar mij is barmhartigheid geschied, dewijl ik het onwetend gedaan heb in mijn ongelovigheid. Doch de genade onzes Heeren is zeer overvloedig geweest, met geloof en liefde, die er is in Christus Jezus.' Zij die door bevinding Christus hebben leren kennen, zullen zeer ijverig zijn om alles aangaande Christus aan anderen mee te delen en zij zullen hen krachtig aansporen tot Christus te komen, daar hun zelf genade bewezen is. Zij tot wie Christus gesproken heeft, kunnen inderdaad ook het beste van Christus spreken, want zij geloven en daarom spreken zij.

3. Zij prijst Hem aan op een liefdevolle wijze.

Zij is nu vervuld met zo'n Christelijke liefde voor anderen, in het bijzonder voor degenen over wie zij zich het meest bekommerde en naar wie haar meeste belangstelling uitging, dat zij begeerde dat zij allen tot Christus getrokken werden. Zij zei tegen de mensen: 'Komt, ziet een Mens, Die mij gezegd heeft alles, wat ik gedaan heb.' Misschien waren er onder hen die zij voorheen tot zonde en goddeloosheid had verleid. Zij zou nu graag hebben dat zij zich tot Christus wenden; welk een grote verandering! Zij die Christus hebben gezien, moeten wel begeren dat anderen Hem ook mogen zien; zij willen dat allen komen om Hem te zien. O, zij wensen wel dat de hele wereld kwam om Hem te zien en zich over Hem te verbazen en Hem te bewonderen, zoals Abraham zijn kinderen en dienstknechten bevel gaf om de Heere te zoeken en te dienen. Dus zou iemand die Christus ontdekt heeft, als hij dat zou kunnen, duizenden bevel geven tot Hem te komen en Hem te zien en Hem te dienen.

Wanneer Christus Zich bekend maakt en tot het hart van een mens spreekt, dan gaat die mens goed van Christus spreken. Nogmaals, als een ziel Christus mag aanschouwen, dan wordt die ziel op krachtadige wijze gelijkvormig aan Hem in de liefde. De zondaar wordt van nu af, onmiddellijk na de openbaring van Christus, vervuld met een wonderlijke liefde, een liefde van toegenegenheid tot de heiligen en een liefde van mededeelzaamheid tot de zielen van anderen.

4. Zij prijst Hem aan op een verstandige wijze, wat voortvloeit uit de ontdekking van Christus.

Hier wijzen verscheidene dingen op het inzicht en de wijsheid waarmee zij Christus bij hen aanprijst. Dit blijkt uit hoe zij handelt, of hoe zij wil dat zij zullen handelen. Zij is niet tevreden dat zij zich alleen verlaten op haar verslag, maar zij wil hebben dat zij zelf smaken en zien. Zij wist dat op haar getuigenis hun liefde niet tot hun zaligheid zou leiden en daarom wilde zij hebben dat zij zelf tot Christus kwamen. Weer blijkt haar verstandige manier van handelen uit haar poging hen tot Christus te trekken met dezelfde haak waarmee zij werd gevangen. Christus sprak vele goede woorden tot haar, maar het eerste dat haar in het hart greep en haar gevangen nam was dit: 'Hij heeft mij gezegd alles, wat ik gedaan heb.' Zijn hartdoorzoekend en ontdekkend woord was het middel tot haar bekering en zij begeerde dat zij door hetzelfde middel tot Christus getrokken werden: 'Komt, ziet een Mens, Die mij gezegd heeft alles, wat ik gedaan heb; is Deze niet de Christus?' Haar verstandige manier van handelen blijkt ook uit de trapsgewijze opklimming van haar woorden, of anders gezegd, uit haar geleidelijk in lof toenemende aanbeveling. Zij begint een beetje bescheiden: 'Komt, ziet een Mens.' Zij gaat op een hogere toon verder: 'Hij heeft mij gezegd alles, wat ik gedaan heb.' En zij eindigt met de hoogste aanprijzing van Hem: 'Is Deze niet de Christus?' Hij is niet alleen God, maar God Die verschijnt in al Zijn heerlijke klederen des heils, namelijk Immanuël, God met ons.

Kortom, uit de manier van haar redeneren is het duidelijk hoe verstandig zij handelt; zij redeneert vanuit dat gedeelte van wat Hij haar gezegd heeft over haar hemelijke

zonden en het is voor haar alsof Hij haar alles gezegd heeft. 'Hij kon mij even gemakkelijk alle dingen vertellen, die ik ooit gezegd heb, en alle dingen die ik ooit heimelijk van plan ben geweest, en alle dingen die ik ooit gedacht heb, zoals Hij mij gezegd heeft wat ik gedaan heb. Ja, ik kreeg zo'n ruim gezicht van al mijn zonden in die ene spiegel van ontdekking die Hij mij gaf, dat ik wel moet erkennen dat Hij mij alles gezegd heeft, wat ik ooit gedaan heb.'

Nogmaals, zij argumenteert vanuit de hoogte die zij in Hem zag, verbonden met Zijn menselijkheid, en daaruit komt zij tot de verstandige gevolgtrekking dat Hij de ware Messias is: 'Is Deze niet de Christus?' Zij bezocht nooit de universiteit om te leren hoe zij een bewijsgrond moest opstellen, maar als zij een klein aangenaam poosje op de school van Christus is geweest, heeft zij daar enige hemelse redeneerkunst geleerd en komt zij tot de conclusie: 'Kan zulk een Mens als Deze, iemand anders zijn dan de Christus?' Hoe duidelijker de ontdekking is, die iemand van Christus krijgt, hoe bekwamer en kundiger zal hij zijn in het aanbevelen van Hem aan anderen. Wij zien dit ook in de apostel Paulus, nadat Christus Zich aan hem geopenbaard heeft. Welke duidelijke verklaringen van Christus gaf hij aan anderen, zoals blijkt uit de Handelingen der Apostelen en al zijn zendbrieven.

5. Doordat zij Christus ontdekt heeft, prijst zij Christus aan op een bewogen wijze. Haar hart is vol van Christus en vol van verlangen om Hem te prijzen en te verheerlijken en Hem aan anderen aan te prijzen. Zij stort haar hart uit in verscheidene gevoelvolle uitdrukkingen. Zij spreekt daarom eerst op een vermanende wijze: 'Komt en ziet', zegt zij. 'O, burgers, laat deze gelegenheid dat er zulk een heerlijk gezicht te zien is, niet voorbijgaan.' Vervolgens spreekt zij op een verklarende wijze. Zij verklaart enige wonderlijke dingen aangaande Hem: 'Hij is een Mens, Die mij gezegd heeft alles, wat ik gedaan heb. Hij is een Ziener en openbaart de verborgenheden van mensen en daarom moet Hij een Profeet zijn, ja, meer dan een Profeet: Hij openbaart de raad Gods.' En tenslotte sprak zij op een vragende en betogende wijze: 'Is Deze niet de Christus?' Hij kan niemand anders zijn dan de Christus, de Christus Gods. Slechts één bijzonderheid van Hem te vermelden stelt haar niet tevreden, maar zij moet doorgaan met Hem op indringende wijze te verheerlijken en aan te prijzen en zij kan niet vinden dat zij Hem genoeg kan aanprijzen: 'Is Deze niet de Christus?' Zij twijfelt daar zelf niet aan en het doel van haar vraagstelling is, dat zij daar ook niet aan twijfelen. Wie kan Hij zijn dan de Christus? Hoe kan Hij iemand anders zijn dan de Christus? Zij die Christus hebben ontmoet, spreken over Hem op een hartelijke wijze en bevelen Hem anderen aan. O, hoe graag zou de zondaar, die de Heiland heeft ontmoet, Zijn lof willen uitbazuinen, als hij dat kon. Daar is hier nog iets anders dat wijst op de gevoelvolle manier, waarop zij Hem aanprijst. In de kern van de zaak ligt er in deze vraag als het ware een oproep gesloten: 'Is Deze niet de Christus?' 'Ik doe een beroep op u', zou zij kunnen zeggen, 'of het niet zo is, dat Hij de Christus, de Gezalfde Gods is. Ik kan niet anders geloven of u moet hetzelfde oordeel over Hem hebben. En wie zal er niet precies zulke hoge gedachten van Hem hebben als ik?' Een verlichte ziel zal inderdaad gauw denken dat heel de wereld hetzelfde denkt als zij, omdat zij zulk een helder gezicht gekregen heeft op de Verlosser. En daardoor komt het dat zij die een openbaring van Christus ontvangen hebben, zich erover verbazen dat iemand een andere gedachte van Christus zou hebben dan zij. O, zij zijn verbaasd dat heel de wereld zich niet verwondert over Zijn heerlijkheid. O, wat kan hen verblinden? Wat kan hen in zulke mate betoveren, dat zij niet dezelfde gedachten hebben aangaande Christus en dat zij niet zulke bewonderaars van Hem zijn als ik! Er verschijnt toch niets met zulk een bewijs en vertoon als de heerlijkheid en

uitnemendheid van een God, Die ook Mens is. Wie kan er zo dom en dwaas zijn anders te geloven. 'Is Deze niet de Christus?'

'Het bewijs is zo duidelijk', zegt de ziel, 'en het licht en de kracht waarmee Christus aan mij geopenbaard wordt, is zo groot dat er waarlijk geen weerstand aan geboden kan worden, en wie ter wereld kan zich wel tegen het bewijs ervan verzetten? Is Deze niet de Christus?' O, hoe bewogen is haar aanbeveling.

6. Het is een praktikale aanprijzing van Christus die voortkomt uit een zaligmakende ontdekking van Christus.

Zo prijst de Samaritaanse vrouw Christus hier aan. Zij zegt dan ook niet: 'Gaaf en ziet Hem', maar, 'Komt en ziet Hem.' Zij die werkelijk anderen uitnodigen tot Christus te komen, zullen er niet mee tevreden zijn hen naar Christus te zenden, want zij willen zelf steeds meer delen in de gemeenschap van Christus. Hun taal is niet: 'Gaaf en ziet', maar, 'Komt en ziet.' Het zou niet van veel achting voor Christus hebben getuigd, of er zou weinig aanbeveling van hebben uitgegaan, als de vrouw had gezegd: 'Ik heb Hem al gezien, gaat u Hem nu ook maar eens zien.' Zij zouden dan hebben kunnen denken, dat zij al genoeg van Hem had, maar zij zegt: 'Komt en ziet Hem.' Dat is alsof zij zeggen wil: 'Komt met mij mee en ik zal u voorgaan en ik zal als een kapitein aan de spits staan.

Ik heb Hem tot blijdschap van mijn ziel gezien, en ik verlang Hem nog eens te zien, opnieuw een gezicht op Hem te krijgen, en ik zou graag willen dat alle mensen in Samaria, alle inwoners van de stad, met mij megingen. Ik ben een slechte vrouw geweest, een gemene vrouw, die sommigen van u tot zonde heeft verleid en mag ik nu het gelukkige instrument zijn om u tot een Zaligmaker te brengen? Ik heb sommigen van u tot de poorten van de hel geleid. O, laat mij u nu leiden tot de poort van de hemel. Als ik iemand van u tot goddeloosheid verleid heb, o, laat mij dan nu het werktuig zijn om u te brengen op de weg der gerechtigheid, ja, tot de Heere mijner gerechtigheid, op Wie ik een zaligmakend gezicht ontvangen heb. Laat mij u daarom een goed voorbeeld geven voor al de slechte voorbeelden die ik u gegeven heb.'

Wat zien wij hier een verandering in deze vrouw en welk een praktikale aanbeveling geeft zij. Degenen die Christus niet alleen aanprijzen met hun belijdenis, maar ook door hun levenspraktijk, doen dit zeker het doeltreffendst. Zij bevelen Christus niet slechts aan door hun raad, maar ook door het voorbeeld dat zij geven. Zij kunnen niet alleen zeggen: 'Gaaf en ziet', maar, 'Komt, ziet een Mens, Die mij gezegd heeft alles, wat ik gedaan heb.' Het is een 'Komt, ziet', dat anderen ook doet gaan. Zacharia 8:21: 'Laat ons vlijtig heengaan, om te smeken het aangezicht des Heeren, en om den Heere der heirscharen te zoeken; ik zal ook heengaan.'

Zo gaat er één op weg en in vers 23 lezen wij dat er meerderen volgen: 'Wij zullen met ulieden gaan; want wij hebben gehoord, dat God met ulieden is.' Dus was het niet alleen het aanprijzen van Christus door de kerk, maar ook het vlijtig zoeken naar Hem Die zij aanpreeft, dat de dochters van Jeruzalem deed zeggen (Hoogl. 6:1): 'Waarheen heeft uw Liefste het aangezicht gewend, opdat wij Hem met u zoeken.' En wij zien hieruit hoe doeltreffend deze praktikale aanbeveling van Christus was, die de vrouw aan de Samaritanen gaf, zoals wij kunnen lezen in de verzen 30 en 39-42. Zij was het gezegende instrument om velen tot de Heere Jezus te trekken.

IV. De vierde algemene hoofdgedachte die ik had voorgesteld te behandelen, was de oorzaken aan te tonen van het leerstuk *dat zaligmakende ontdekkingen van Christus mensen zichzelf doen veroordelen en zich op het diepst doen vernederen en Christus op het hoogst doen aanprijzen en verheerlijken*; of: 'Welke invloed heeft een

zaligmakende ontdekking van Christus op deze zelfvernederende en Christusverhogende oefening?'

Ik zal de oorzaken van deze tweeledige uitwerking samen behandelen, omdat zij noodzakelijkerwijze samengaan en beïnvloed worden door dezelfde middelen. Zij zijn als de twee schalen van een balans: dat wat de ene schaal doet zakken en omlaag doet gaan, doet de andere stijgen en omhoog gaan. De ontdekking van Christus die het eigen ik in het stof brengt, zet tegelijkertijd Christus op de troon. 'De hoogheid der mannen zal neergebogen worden; en de Heere alleen zal in dien dag verheven zijn' (Jes. 2:11).

1. De eerste oorzaak dan, waarom de zaligmakende ontdekkingen van Christus het eigen ik op het diepst vernederen en Christus op het hoogst verheerlijken, komt voort uit het bijzondere licht waarin Christus wordt gezien. Zij die met het ene oog de heerlijkheid van Christus zien, zien tegelijkertijd met het andere oog hun eigen onwaardigheid. Hetzelfde licht dat de heiligheid van God openbaart, openbaart de slechtheid van de mens. Hetzelfde licht dat de volheid van Christus laat zien, laat ook de leegheid van het schepsel zien. Dat licht dat Zijn oneindige verdienste toont, toont tevens de oneindige schuld en smet van de zonde. Wanneer de gerechtigheid van Christus wordt gezien, wordt tegelijkertijd in hetzelfde licht de ongerechtigheid van de zondaar gezien. Het is dan toch geen wonder dat een arme ziel zich verbaast als hij Gods heerlijkheid aanschouwt in het gelaat van Christus, en dat hij zich ook verbaast als hij zijn eigen laagheid en dwaasheid ziet en verstaat. Wanneer zij de hoogste gedachten van Christus hebben, hebben zij de laagste gedachten van zichzelf. Hoe meer een mens zich onderhoudt met Christus, hoe meer hij zich onderhoudt met zichzelf; en het licht dat Christus ontdekt, ontdekt de ziel aan zichzelf. Daarom moeten de ontdekkingen van Christus er wel toe leiden dat een mens zichzelf vernedert en Christus verhoogt.

2. Wanneer Christus wordt ontdekt, dan wordt Gods liefde voor de ziel ontdekt en dit vervult de ziel met nederige verwondering. O, hoe verbazingwekkend is het, dat Gods liefde wordt geopenbaard aan een mens zo vol zonde en ongerechtigheid. Dit vernedert de ziel in eigen ogen, omdat zij weet dat zij Zijn liefde zo onwaardig is, en dat werkt verootmoediging. Hoe onwaardig zij ook is, toch openbaart zich Gods liefde aan haar. Dit maakt de liefde in haar ziel levendig, en liefde wekt lof op. O, hoe zal ik Hem liefde bewijzen, Die aan iemand zoals ik liefde heeft bewezen! Zo dwingt de liefde van Christus zowel tot de vernedering van zichzelf als tot de verheerlijking van Christus.

3. De derde oorzaak ligt in het bijzondere werk van de Heilige Geest: de ziel aan wie Christus Zich zaligmakend openbaart, wordt op een bijzondere wijze door de Heilige Geest bewerkt. 'Heere', zegt Judas, niet de Iskariot, 'wat is het, dat Gij Uzelven aan ons zult openbaren en niet aan de wereld?' (Joh. 14:22). God openbaart Zijn liefde aan de wereld in uitwendig opzicht, maar aan Zijn volk in de binnenkamer. Het is het werk en het ambt van de Heilige Geest om Gods liefde toe te passen aan het hart van Zijn volk en aan elk van hen als het ware, afzonderlijk. Hij neemt hen apart, zodat zij persoonlijk wat met Christus mogen spreken zoals deze vrouw dat mocht, toen Christus de enige Prediker was en zij de enige toehoorder. O, het zien van deze bijzondere genade doet de ziel van vreugde met David uitroepen: 'Wie ben ik, Heere God, en wat is mijn huis, dat Gij mij tot hiertoe gebracht hebt?' en ook met Maria: 'Mijn ziel maakt groot den Heere.'

4. De invloed die de ontdekking van Christus heeft op de zielsvernederende en Christusverhogende zielservaring, vloeit voort uit het geestelijk doel en oogmerk van deze zaligmakende ontdekkingen en openbaringen van Christus. Dit is Gods grote doel met het openbaren van Christus (1 Kor. 1:29, 30, 31): 'Die ons geworden is wijsheid van God, en rechtvaardigheid, en heiligmaking en verlossing.' Met welk doel? 'Opdat geen vlees zou roemen voor Hem, maar opdat het zij, gelijk geschreven is: Die roemt, roeme in den Heere.' Dat houdt in dat het eigen ik veroordeeld en vernederd wordt en dat Christus alleen aangeprezen en verhoogd wordt. En dat is het grote doel van het werk van de Heilige Geest. Wanneer Hij komt om van Christus te getuigen, wat is dan Zijn oogmerk? Wel, in Johannes 14:9 en 14, zegt Christus: 'Hij zal de wereld overtuigen van zonde en Hij zal Mij verheerlijken.' Dit houdt in dat Hij enerzijds de zondaar zal vernederen en anderzijds de Heiland zal verheerlijken en zo de zondaar ertoe brengen zal zichzelf te veroordelen en Christus aan te prijzen.

5. De bijzondere kracht en werkzaamheid die voortkomen uit de zaligmakende ontdekkingen van Christus, veroorzaken al deze zaligmakende uitwerkingen (2 Kor. 3:18): 'De heerlijkheid des Heeren als in een spiegel aanschouwende, worden naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd.' Zoals in andere opzichten, worden wij in het bijzonder zodanig veranderd, dat wij in onszelf worden afgebroken en dat Christus verhoogd wordt. Onze hoogmoed wordt veranderd in nederigheid: in plaats dat wij liefhebbers van onszelf zijn, gaan wij onszelf verfoeien; in plaats dat wij ingenomen zijn met onszelf, krijgen wij een walg aan onszelf; in plaats dat wij onszelf zoeken en onszelf verheffen, worden wij genegen Christus te gaan verheerlijken.

Alle genadegiften van de Geest komen voort uit een zaligmakende ontdekking van Christus en de ziel komt zo tot levendige oefeningen (Joh. 1:14 en 16): 'Wij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd, een heerlijkheid als des Eniggeborenen van den Vader, vol van genade en waarheid, en uit Zijn volheid hebben wij allen ontvangen, ook genade voor genade.' Wij kunnen Zijn volheid niet aanschouwen zonder deel te hebben aan Zijn volheid; ja, Zijn volheid aanschouwen is deel hebben aan Zijn volheid. Dit is de kracht van dat want, dat wij vinden in 1 Johannes 3:2: 'Wij zullen Hem gelijk wezen, want wij zullen Hem zien, gelijk Hij is.' Dus hier ontvangen wij uit Zijn volheid, terwijl wij Zijn heerlijkheid en de volheid van Zijn genade en waarheid aanschouwen. Hoe meer nu iemand van de volheid van Christus en de Geest bezit, hoe meer hij het doel van Christus voor ogen zal hebben, namelijk: de vernedering van het schepsel en de verheerlijking van God, opdat Hij mag zijn alles in allen.

6. Deze zielservaring komt voort uit de Goddelijke luister van deze ontdekking, want wanneer men het gelaat van Christus mag aanschouwen, dan ontdekt men de heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus, volgens 2 Korinthe 4:6. Wanneer men Christus ziet, dan ziet men de volmaaktheid van God, en de glans van Zijn eigenschappen. Alles wat in God is, verbrijzelt de zondige mens, die het ziet en hij wordt een *niet* in zichzelf. Tegelijkertijd wordt Christus, van Wie die Goddelijke heerlijkheid afstraalt, alles in allen voor die mens, zodat hij Hem boven alles moet verheffen, opdat Hij in allen de Eerste zou zijn. Zo ziet u de oorzaken vanwaar het komt dat de onderwerpen van de zaligmakende ontdekkingen van Christus zichzelf veroordelen en zich op het diepst vernederen en Christus aanprijzen en op het hoogst verheerlijken, zoals de vrouw hier doet: 'Komt, ziet een Mens, Die mij gezegd heeft alles, wat ik gedaan heb; is Deze niet de Christus?'

V. Als vijfde hoofdgedachte hadden wij voorgesteld op het geheel *een toepassing te maken*.

Wij zullen trachten dit te doen door *onderricht, zelfonderzoek en door vermaning*.

In de eerste plaats zullen wij *lering* trekken uit dit onderwerp door de volgende gevolgtrekkingen na te gaan: Is het dan zo, dat zaligmakende ontdekkingen van Christus een mens brengen tot zelfveroordeling en zelfvernedering en tegelijkertijd tot aanprijzing en verheerlijking van Christus en dat deze een mens doen zeggen: 'Komt, ziet een Mens, Die mij gezegd heeft alles, wat ik gedaan heb; is Deze niet de Christus?'

Uit deze tekst en dit leerstuk kunnen wij de volgende lessen leren:

1. Laten wij hieruit zien hoe het komt, dat trotsheid en zelfverbeelding, eigengerechtigheid en zelfrechtvaardiging zozeer de overhand hebben in de wereld en in de zichtbare kerk; en wat de mensen, niettegenstaande alles wat zij ooit deden, toch zo opgeblazen maakt in plaats dat zij zichzelf veroordelen en vernederen: Hoe komt dat? Dat komt, omdat zij nooit een zaligmakende ontdekking van Christus ontvangen hebben. Christus heeft nooit hun hart geraakt en hen nooit alles gezegd wat zij gedaan hebben; zij kennen de kracht van het Woord niet. Het is heel vreemd, hoe goddeloze mensen zich rechtvaardigen zoals die van wie wij lezen in Johannes 8:48: 'Zeggen wij niet wèl, dat Gij een Samaritaan zijt, en den duivel hebt?' Als zij dit van Christus zeggen, is dit de grootst denkbare godslastering en toch rechtvaardigen zij deze uitspraak: 'Zeggen wij niet wèl?' Mensen die Christus niet kennen, zullen altijd hun slechte woorden, gemene werken en boze daden rechtvaardigen. Wat zegt u, sabbatschender? 'Wel', zegt u, 'was het niet goed wat ik gedaan heb? Het was slechts een werk van noodzakelijkheid, iets wat gedaan moest worden.'

Wat zegt u, dronkaard? 'Wel, het was een hartelijke dronk met mijn vrienden, en was dat niet goed?'

Wat zegt u, hoereerder? 'Het was slechts een gril van de jeugd, en wat geeft dat?'

Wat zegt u, godslasteraar? 'Wel, het was niet mijn bedoeling om te vloeken of te zweren: het was slechts een enkel woord, een woord in drift gesproken.'

Wat zegt u, lasteraar en ruziemaker? 'Wel', zegt u, 'ik denk dat zij alles verdiend hebben wat ik tegen hen gezegd heb; ik heb zeker geen blad voor de mond genomen en ik heb die man precies verteld, hoe ik over hem dacht en was dat niet goed en heb ik dat niet goed gezegd?'

U zult inderdaad nauwelijks vat op een zondaar krijgen. Als u de verontschuldigungen van een ieder aanneemt en iedere beoordeling die zij van zichzelf geven, aanvaardt, dan zullen zij een excuus vinden voor alles wat zij deden, of liever gezegd, zij zullen het maar een kleinigheid vinden. Een openbare hoer, zoals deze vrouw voorheen was, zal niet zwaar tillen aan haar slecht en laag gedrag. De beruchtste zondaar leeft onbekommerd onder de last van zijn zonde, zonder enige zelfveroordeling of zelfvernedering, totdat Christus hem ontmoet en hem met één oogopslag alle dingen toont die hij ooit gedaan heeft.

2. U kunt hieruit zien, dat de grootste der zondaren uit deze voorbeelden nog kan hopen genade te ontvangen van onze barmhartige Heere Jezus Christus. Toch moeten goddeloze zondaars zich niet overgeven aan de zonde en denken dat God hun ontuchtigheid en hun heimelijke zowel als openlijke goddeloosheid niet zal opmerken, want de tijd komt, dat Christus óf in de weg der genade óf des oordeels, u zal vertellen alles, wat u ooit gedaan hebt. Psalm 50:21 en 22: 'Deze dingen doet gij, en Ik zwijg; gij meent, dat Ik ten enenmale ben gelijk gij; Ik zal u straffen en zal het ordentelijk

voor uw ogen stellen. Verstaat dit toch, gij godvergetenden; opdat Ik niet verscheure en niemand redde.' Als dit opmerkelijke voorbeeld van genade aan zo'n slechte vrouw door u misbruikt wordt tot losbandigheid en u opent er voor uzelf een deur van aanmatiging mee door genade te verwachten, terwijl u uw zondige levensweg onafgebroken vervolgt, dan bedriegt u op een verschrikkelijke manier uzelf, want God zal de kop Zijner vijanden verslaan, den harigen schedel des- genen, die in zijn schulden wandelt.

Maar als u binnen zou willen gaan door de Deur der hoop, Die in zulke voorbeelden als deze, voor u geopend wordt, o, zoekt dan dat Hij u op een genadige wijze aan uw zonden moge ontdekken, zodat u tegelijkertijd aan de weet komt, dat Hij Christus, de Gezalfde is, om u van uw zonden te verlossen.

3. U moet dan ook begrijpen dat het gepredikte Woord alleen zaligmakend goed doet, wanneer het aan het hart toegepast wordt en wanneer Christus erin ontdekt wordt, want ziet, hier dringt het Woord van Christus met kracht door tot het hart van deze vrouw: 'Hij heeft mij gezegd; Hij heeft mij gezegd alles, wat ik gedaan heb.' Het Woord was de doorzoeker en oordeler der gedachten en der overleggingen des harten en het doorzoekende Woord was de sterke haak, die haar ving en zij zag er Christus in: 'Is Deze niet de Christus?' Als Christus er Zelf in gezien wordt, dan is het Woord krachtadig en heeft het Woord de overhand. Christus is Zelf de beste Prediker: de enige machtige Prediker, Die door Zijn Woord de ogen kan openen en door een geheiligd gezicht van één zonde, alle zonden aan de mens ontdekt en in die ontdekking Zichzelf laat zien als de Christus.

4. Hieruit kunt u opmaken dat zaligmakende verlichting het beste tegengif is tegen Arianisme. Hier belijdt deze vrouw, die verlichte ogen des verstands gekregen heeft, haar geloof in de Godheid van Christus en daarna belijdt zij dat Hij de Christus is. Zij ziet dat Hij de waarachtige God is, Die haar gezegd heeft alles, wat zij ooit gedaan heeft en daarom verklaart zij dat Hij de ware Messias is: 'Is Deze niet de Christus?' Als Christus niet de waarachtige God was, dan kon Hij de ware Messias niet zijn en daarom is het, dat zij die Zijn Godheid loochenen, ook loochenen dat Hij de Christus is. En dus zijn lasterende Arianen schuldig aan het verloochenen van de Heere, Die hen gekocht heeft (2 Petr. 2:1) en zij die Hem zo verloochenen, hebben nooit verlichte ogen des verstands gekregen.

Een zaligmakende ontdekking zal een arm, ongeletterd mens een bewijsgrond geven die voortkomt uit zielservaring, die sterker en indrukwekkender is om de Godheid van Christus te bewijzen dan al de geleerde en logische bewijsgronden ter wereld, waarmee een mens vervuld kan zijn en toch een Atheïst kan blijven. Arianen zijn werkelijk Atheïsten, wat zij ook belijden; want wie de Zoon loochent, loochent ook de Vader, omdat het loochenen van het noodzakelijk bestaan van de Zoon inhoudt, dat men het noodzakelijk Vaderschap van de Vader verwerpt, Die toch zowel noodzakelijk de Vader is als de Zoon en het loochenen van zowel de Vader als de Zoon houdt in, dat men loochent dat de Heilige Geest noodzakelijk van Beiden uitgaat. Wanneer de Vader, Zoon en Heilige Geest worden geloochend, dan bestrijdt men ook de soevereine Godheid van Christus. Helaas! toehoorders, deze atheïstische wereld heeft zulk een verandering en zulk een mate van verlichtende genade nodig, als deze vrouw ontving.

5. U kunt hieruit zien dat overtuiging met toepassing besloten ligt in het wezen van het zaligmakend geloof, zowel voorwerperlijk als onderwerperlijk. Een voorwerperlijke overtuiging die de mens ervan verzekert, dat Deze de Christus is; en een onderwerperlijke overtuiging dat Hij, daar Hij de Christus is, ook de Gezalfde is, dus gezalfd voor hem. Hij is gezalfd, zoals de vrouw hier aanduidt, als Profeet voor mij,

om mij te zeggen alles, wat ik gedaan heb. Terwijl Hij mij al mijn zonden vertelde, vertelde Hij mij tegelijkertijd dat Hij de Christus was, gezalfd om mij zalig te maken, en daarom roemt zij in Hem als de Christus. Wanneer Hij Zich openbaart, dan brengt het geloof heilige roem in de Heere voort, zelfs bij het zien van de ergste zonden. Zulk een gezicht, zoals deze vrouw kreeg, namelijk van de schuld van al de slechte dingen die zij gedaan had, zou inderdaad een beven veroorzaakt hebben in plaats van een roemen, als het gelovig gezicht op Christus niet gepaard was gegaan met een vaste overtuiging dat Hij haar Zaligmaker was. Als zij dit mag zien, dan wordt zij hartelijk vernederd en dat leidt mij tot een andere gevolgtrekking.

6. U kunt hieruit zien dat ware vernedering en oprecht berouw, gegrond op het Evangelie, niet aan het geloof voorafgaan, maar vruchten zijn van het geloof en van de openbaring van Christus aan de ziel, want dan en niet eerder roept zij uit: 'O, Hij heeft mij alles gezegd, wat ik gedaan heb.' Nu ziet zij al haar zonden bij het helderste licht. Bij het licht van de sterren kunnen wij enige dingen zien; bij het licht van de maan zien wij meer; maar bij het licht van de zon zien wij het meest van al. Bij het licht van de natuur kan men enige zonden zien; bij het licht van de wet meer zonden, veel meer, want door de wet is de kennis der zonde, maar bij het licht van de Zon der gerechtigheid worden de meeste zonden ontdekt; met dit verschil echter dat het maanlicht van de wet de kwaal aanwijst en niet mèer, terwijl het de zondaar aan de kwaal laat sterven en omkomen. Het zonlicht van het Evangelie echter laat het geneesmiddel zien. De Zon der gerechtigheid zal opgaan en daar zal genezing zijn onder Zijn vleugelen. Als men nu ziet dat niets minder dan het bloed en de gerechtigheid van God het helende medicijn is, dan blijkt de krankheid oneindig groot te zijn, en toch is het gezicht ervan oneindig zoet, omdat het het gezicht is van die wonderbaarlijke genezing onder deze vleugelen en stralen van de Zon der gerechtigheid. Dit brengt een hartelijke en aangename vernedering met zich mee.

7. U kunt hieruit zien dat zaligmakende ontdekkingen van Christus zeer zeldzaam zijn in onze dagen, want zeer weinigen veroordelen en vernederen zichzelf onder een besef van alles, wat zij gedaan hebben. Hoe weinigen verheerlijken Christus en prijzen Hem aan en bewegen anderen om Hem te komen zien. O, wat zien wij weinig nederige wandelaars die Christus hartelijk aanprijzen. Hoe weinigen bekennen oprecht hun zonden en hoe weinigen beginnen Christus met kracht aan te prijzen.

Toen de vrouw een ontdekking van Christus kreeg, bekende zij oprecht haar hoerij en al de zonden die zij ooit bedreven had en barstte zij ijverig uit in het prijzen en roemen van Christus. Maar hoe komt het dat het land waarin wij wonen, de kerk van Schotland, niet hartelijk bekent en erkent alles, wat zij gedaan heeft, al haar hoerijen en ontuchtigheden en niet bekent, dat zij het verbond met haar God aan Wie zij plechtig haar hand schonk, verraderlijk heeft verbroken? Hoe komt het dat er zo weinig ijver is om de Heere aan te prijzen en te verheerlijken in Zijn soevereine Godheid in een tijd dat Ariaansel⁶ lasteraars hun mond tegen Hem opendoen? Hoe komt het dat er zo weinig ijver is om onze verbonden, ons nationaal en plechtig verdrag, te doen herleven en dat zelfs in een tijd dat de verplichting daartoe wordt ontkend? Waarom vernederen wij onszelf niet en bekennen wij onze nationale zonden niet en waarom prijzen wij ook Christus niet zeer aan en verheerlijken Hem niet in Zijn geschonden eer, waarheid en recht en waarom laten wij de oneer die Hem wordt aangedaan oogluikend toe en zien wij dit alles door de vingers?

Wel, wat is de reden daarvan?

⁶ Dwaalleer over de Godheid van Christus

De reden is dat zaligmakende ontdekkingen van Christus, die het tegenovergestelde zouden uitwerken, zeer zeldzaam zijn. Wanneer de Heere lust heeft om Sion te bouwen, dan verschijnt Hij in Zijn heerlijkheid, zoals in de dagen van onze Reformatie. Maar nu heeft Hij Zich rechtvaardig verborgen voor de Godtergende, Christusverachtende, Evangelie-ontvliedende generatie. Maar, o toehoorders, als Hij nog eens verschijnen mocht en Zijn heerlijkheid openbaren in het heiligdom, dan zouden wij nog tijden van reformatie kunnen verwachten, maar zoals de zaken nu staan, verwachten wij, dat wij geslagen zullen worden en dat een al zo lang dreigend oordeel ons plotseling met een vreselijke wraak zal overkomen. Er zou weinig gevaar te duchten zijn van de oorlogsgeruchten' die er nu zijn, indien de Heere, Die een Krijgsman is, niet tegen ons was. Als de Heere met ons blijft twisten, zou het toch nauwelijks te verwonderen zijn, dat wij zouden moeten aanschouwen dat er een bloedbad werd aangericht en dat dit land aan de verwoesting werd overgegeven, voordat wij hier weer het Avondmaal kunnen vieren.

God heeft ons lang verdragen, maar hoe veel langer Hij dit nog wil doen, wie zal het zeggen? Veertig jaar vrede in de kerk is een wonder.⁷

8. Maar u kunt hierin ook zien dat een ontmoeting met Christus een wonderbaarlijke verandering teweegbrengt in een persoon of personen, die dit voorrecht mag of mogen genieten. Voordat deze vrouw Christus ontmoette, of liever gezegd, voordat Hij haar ontmoette, was zij niets dan een verachtelijke hoer. Nu wordt zij echter vernederd vanwege de zonden waarin zij zich vroeger had uitgeleefd en prijst en verheerlijkt zij de Heere, Die zij te schande gemaakt had. Zij wordt getrokken uit de duisternis tot het licht en van de macht des satans tot God. In plaats van haar naasten te willen verleiden tot het kwade, is zij nu hartelijk bezorgd over het eeuwig welzijn van hun ziel en wil hen daarom tot Christus brengen. Een zaligmakende verlichting en een kennis aan Christus scheidt in het hart medelijden met het lot van arme zondaars, die Christus niet bezitten: 'Komt, ziet een Mens, Die mij gezegd heeft alles, wat ik gedaan heb; is Deze niet de Christus?'

In de tweede plaats wil ik nu gaan spreken over het nut van *zelfbeproeving en zelfonderzoek*.

Hebt u Christus ontmoet en een zaligmakende ontdekking van Hem ontvangen bij deze gelegenheid of eerder?

'O, hoe zal ik weten', zegt u, 'of ik Christus heb ontmoet en of Hij Zich aan mij ontdekt heeft?' Wel, als u dit hebt ondervonden, dan heeft deze ontdekking u tot deze twee zaken geleid:

1. U hebt uzelf op het diepst vernederd.
2. U hebt Christus op het hoogst verheerlijkt.

Ten eerste: Welk een gestalte van zelfvernedering en verootmoediging heeft dit in u teweeggebracht? Bent u in het stof terecht gekomen en walgelijk gemaakt in uw eigen ogen, doordat Christus Zich aan u heeft ontdekt? Hebt u oog gekregen voor uw eigen

⁷ Ongeveer in deze tijd werd het land geweldig opgeschrikt over een breuk met Spanje, dat, zoals bevestigd werd, een machtig verbond was aangegaan met verschillende mogendheden, met de bedoeling Gibraltar en Portmahon te heroveren en de Pretendent op de troon van Brittanië te plaatsen. De Pretendent was de zoon van de in 1688 door Willem III verdreven Jacobus II. Zijn aanhangers, de Jacobieten, ijverden voor een herstel van het Huis Stuart.

zondigheid, lelijkheid en onwaardigheid? Is Christus met u in onderhandeling gekomen en heeft Hij u gezegd alles, wat u gedaan hebt?

Heeft Hij u alles gezegd over uw slechte leven, uw zondig hart, uw bedorven natuur? Heeft Hij u verteld over uw ongeloof? Want wanneer de Geest komt, dan overtuigt Hij de wereld van zonde, omdat zij in Hem niet geloven. Heeft Hij u verteld over uw heimelijke zonden en aan u ontdekt wat niemand dan Hij aan u kon ontdekken? En hebt u dit van Hem aanvaard zonder te zeggen: 'Wie is de leraars dit of dat van mij gaan zeggen?'

Heeft Hij u uw zondige gedachten en bedoelingen gezegd en heeft Hij ervoor gezorgd dat het Woord de oordeler der gedachten en der overleggingen des harten voor u werd? Heeft Hij u uw geestelijke verdorvenheid gezegd, uw atheïsme, onwetendheid, vijandigheid, vleselijkheid, trots, egoïsme, en geveinsdheid en heeft Hij u de plagen van uw eigen hart bekend gemaakt? Heeft Hij u verteld van de vijgenbladeren waarmee u zich bedekt hebt en de valse toevluchten waartoe u zich gewend hebt en heeft Hij u gejaagd uit uw leugenachtige schuilplaatsen? Heeft Hij u uw heimelijke zowel als uw openlijke zonden bekend gemaakt en u enige dingen zo verteld, dat Hij daarbij de overige aan u heeft ontdekt en bent u zo door de stromen geleid tot de fontein van zonde die in u is? En heeft Hij u door een blik op de kaart van uw verdorven natuur een gezicht gegeven van uw totale verdorvenheid? Heeft Hij u bij uw naam genoemd die u past, door u een hond te noemen en heeft Hij u gewillig gemaakt om deze naam te aanvaarden en hebt u gezegd: 'Ja, Heere, ik ben een hond, een duivel, een monster. Zie, ik ben gering!' Het is een heerlijk inwendig licht dat deze inwendige walgelijkheid ontdekt. Wat doet u met Job uzelf verfoeien? Wel, er staat geschreven in Job 42:5 en 6: 'Nu ziet U mijn oog.'

Wat doet u met Paulus op uzelf neerzien als de allerminste der heiligen, ja, zelfs als de voornaamste, de slechtste van alle zondaren? Wel, er staat dat Hij Zijn Zoon in u geopenbaard heeft. Het is voor een ijdel mens niet vanzelfsprekend om zo laag van zichzelf te denken; het is de Geest van Christus, Die u gezegd heeft wat u bent.

Maar hier kan, om enige vergissing te voorkomen, wel de vraag gesteld worden: 'Is het mogelijk dat iemand die de Geest van God niet heeft en ook geen vernieuwde consciëntie heeft, zijn eigen walgelijkheid kan waarnemen?'

Mijn antwoord is, dat er een kennis of begrip van tweeërlei aard is, die mensen van zichzelf kunnen bezitten, namelijk: een beschouwende kennis en een praktikale kennis. Wat betreft de algemene, beschouwende kennis, kan een mens het volgende hebben: zijn gezond verstand en rede kan hem zijn zonde laten zien, en hij kan van zichzelf weten dat hij een zondaar is, die schuldig is aan grove zonden, zoals dronkenschap, hoererij, godslastering en dergelijke. Maar er is een bijzondere praktikale kennis en begrip die tweeledig is, namelijk: of van de Geest Gods Die buiten ons is, of van de Geest Gods Die in ons is. Dat praktikale begrip dat komt van de Geest Gods Die buiten ons is, kunnen ook de onwedergeborenen bezitten. De Geest Gods Die nog niet ontvangen is, maar buiten een mens is, kan komen en zulke ontdekkingen van zijn zonde, en schuld, en verdorvenheid geven, dat hij gaat uitroepen dat hij verloren is, verloren. Zulk een kennis had Nebukadnézar van de God van Sadrach, Mesach en Abed-nego. Zulk een kennis hadden, schijnt het, ook Kaïn en Judas. Maar de Geest Gods Die in ons is, schenkt het geweten verlichte ogen des verstands en verbetert het onderscheidingsvermogen, terwijl de Geest Gods Die buiten een mens is, hem hoofdzakelijk de zonde laat zien, zodat hij de hel en de gramschap ziet, wat hem doet uitroepen: *'Verloren, verloren!'*

De Geest Gods Die in een mens is, laat hem de walgelijkheid van de zonde zien en doet hem die betreuren en bewenen, zodat hij uitroept: 'Onrein, onrein. O, ik ellendig mens! Ziet, ik ben gering!' Dit treft hem meer dan de toom Gods; ja, zelfs als hij ziet dat de toom Gods is afgewend, en de bui is overgewaaid en is neergekomen op het hoofd van de Borg, ja, zelfs dan verafschuwt hij zich meer dan ooit om zijn eigen verdorvenheid. Dit komt van de Geest Gods Die in een mens is en door het licht van het Evangelie. De Geest Gods Die buiten een mens is en de Geest Gods Die in een mens is, verschillen net zoveel van elkaar als het daglicht van de bliksem.

Een bliksemflits van de Sinai, of van de vurige wet, verschrikt en verbaast de mens en doet hem beven en schudden onder een besef van zonde, maar het daglicht van een zaligmakende ontdekking van Christus doet hem zichzelf zien als de voornaamste der zondaren en toch vervult hem dit met een heilige vreugde in de Heere de Heiland.

Een bliksemflits verbijstert en verrast, maar het daglicht geeft een helder, duidelijk, rustig gezicht op de dingen zoals ze zijn, met kalmte en bezadigdheid. Onderzoekt nu uzelf of u een vernederend gezicht en ontdekking van Christus hebt gehad, of een woord van Hem dat u heeft vervuld met zelfvernederend, zodat u gelooft dat u niet slecht genoeg van uzelf kunt denken, omdat Hij u werkelijk gezegd heeft alles, wat u ooit gedaan hebt.

Ten tweede: Onderzoekt uzelf tot welke Christusverhogende en Christusaanprijzende zielservaringen u dat heeft geleid of welke zielsgestalte in u is gewerkt om Christus op het hoogst te verheerlijken en aan te prijzen. Als Christus en u elkaar hebben ontmoet, zoals Hij deze Samaritaanse vrouw ontmoette, dan heeft de ontmoeting dezelfde uitwerking, dezelfde gezindheid teweeggebracht om Christus aan te prijzen en te verheerlijken, die u kunt onderzoeken door de volgende bijzonderheden.

1. Als u Christus zo hebt ontmoet, dan hebt u Hem echt gezien als de Christus, de Godmens, de Gezalfde des Vaders, de ware Messias. Heeft Hij werkelijk tot u gezegd: 'Ik ben het, Die met u spreek. Ik, Die door middel van dit Evangelie tot u spreek, ben het'? Is Hij in uw hart doorgedrongen met overtuigend licht en bewijs, zodat u tot het geloof van de apostel gebracht bent? Johannes 6:69: 'Wij hebben geloofd en bekend, dat Gij zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods.' Dit te geloven is van zo'n belang, dat Christus heeft gezegd: 'Indien gij niet gelooft, dat Ik het ben, gij zult in uw zonden sterven.' Nu dan, heeft Hij zo tot u gesproken, dat u werkelijk moest denken en zeggen: 'Ik geloof en ben ervan verzekerd, dat Hij het was, Die tot mij sprak. Het was niet alleen de predikant die ik hoorde, maar het Woord kwam met zo'n licht, leven en kracht, dat ik denk, dat geen predikant op aarde, noch een engel in de hemel, het Woord zo in mijn hart kon laten doordringen. Het was gelijk het geluid van de stem des Zoons Gods.'

2. Als u Christus zo hebt ontmoet, dan is Hij u geleidelijk genaderd en heeft Hij Zich trapsgewijze aan u ontdekt om langzamerhand een steeds hogere achting in u op te wekken voor Hem als Profeet, Die van God gezonden is om u te leren en u alles te zeggen, zoals Hij deze vrouw alles gezegd heeft. En hoewel Hijzelf en al Zijn woorden voor u dierbaar zijn, zijn er toch enige bijzondere woorden bij, die meer indruk gemaakt hebben en die vaster zijn blijven zitten dan andere. Hoewel Christus vele goede woorden tot deze vrouw sprak tot haar onderricht, toch is het woord dat de eerste en diepste indruk op haar maakte en dat zij in haar hart bewaarde: 'Hij heeft mij alles gezegd, wat ik gedaan heb.' Wat zij in dit woord eerst duidelijk zag, zag zij nog duidelijker, toen Christus haar een nog duidelijker openbaring van Zichzelf gaf.

Al begon de zaligmakende ontdekking van Christus toen Hij haar voor het eerst haar slechtheid en hoererij liet zien en haar verstand zo verlichtte, dat zij zag dat Hij een profeet was, toch was zij nog zeer in het duister en kon niet alles vatten wat er met deze ontdekking bedoeld werd en zij kon dat pas, nadat Hij Zich duidelijk bekend maakte en dan begrijpt zij de voorafgaande les volkomen. Daarom zegt zij nu: 'Hij heeft mij gezegd alles, wat ik gedaan heb.'

Sommigen kunnen in het eerst zulke verborgen en duistere ontdekkingen van Christus hebben, dat hoewel zij een hoge achting van Christus opwekken, de ziel toch helemaal niet weet wat de volle betekenis is van de woorden die Christus tot hun ziel sprak, totdat zij daarna een helderder ontdekking van Hem krijgen. Dan kunnen zij vollediger onderwezen worden in dezelfde les, die zij eerst niet zo goed begrepen. Zo kan Hij soms met hen handelen, zoals wij dat kunnen lezen in Johannes 13:7: 'Wat Ik doe, weet gij nu niet, maar gij zult het na dezen verstaan.'

3. Als u Christus zo hebt ontmoet, dan wordt uw geest boven de wereld verheven en hebt u deze achter u gelaten, zoals deze vrouw haar waterkruik verliet en naar de stad liep. O toehoorders, wanneer Christus Zich aan een mens openbaart, dan acht hij de wereld niet meer dan een potscherf. Hij acht dan alle dingen maar schade en drek te zijn om de uitnemendheid der kennis van Christus Jezus; ja, de waardevolste dingen in de wereld worden als niets geacht als Christus ontdekt wordt.

Volgens de natuurkundigen heeft een magneet geen aantrekkingskracht als er een diamant aanwezig is; zo heeft ook de wereld met al haar pracht en praal geen aantrekkingskracht als Christus aanwezig is. De oorzaak hiervan is, dat de Zon der gerechtigheid al de sterren van genot van het schepsel verduistert en hen laat verdwijnen. Een dronk uit de Springader des levenden waters maakt van alle aardse genietingen niets dan gebroken bakken, die geen water kunnen bevatten. Zij wier harten nooit vervreemd werden van de wereld, hebben Christus nooit ontmoet.

4. Nogmaals, als u Christus hebt ontmoet, dan wordt uw hart ertoe gedrongen Hem aan anderen aan te prijzen en vooral aan uw burens en vrienden, opdat zij ook mogen komen om Hem te leren kennen. De ontdekking van Christus doet deze vrouw haar gemoed luchten met de woorden: 'Komt, ziet een Mens, Die mij gezegd heeft alles, wat ik gedaan heb; is Deze niet de Christus?' Een openbaring van Christus vervult mensen zo met de volheid van God, dat zij hun hart moeten luchten; en zoals in elke zaligmakende openbaring iets is van de mededeelzaamheid van Christus, Die gaarne uit Zijn volheid mededeelt, zo willen degenen aan wie Christus Zijn genade en volheid schenkt, ook graag mededelen van wat zij hebben. Het is niet zo dat de heiligen hun godsdienst gaan uitbazuinen aan ieder die zij ontmoeten of hun paarden voor de zwijnen werpen, maar de liefde van Christus, die aan hen geopenbaard is, vervult hen met zulk een vurige liefde voor Hem, dat zij zich verplicht voelen op elke passende wijze, Zijn eer en heerlijkheid te verkondigen. Zij zien zulk een heerlijkheid in Hem, dat zij vinden dat allen zich over Hem moeten verwonderen en Hem erkennen: 'Is Deze niet de Christus?' Zij achten dat niemand zoveel verplicht is aan de vrije genade dan zij en daarom denken zij dat het hen past de glorie van Zijn naam te verbreiden. Doordat zij zich herinneren wat zij zelf waren, voordat zij Christus ontmoetten, weten zij ook in welk een droeve staat zij zijn wie het aan kennis van Christus ontbreekt. Daarom begeren en trachten zij, zowel uit liefde en eerbied voor de eer en heerlijkheid van Christus, als uit liefde voor, en medelijden en deernis met de omkomende zielen van anderen, Christus hen aan te prijzen zowel door hun woorden als hun daden; zowel door hun spraak als hun wandel, zoals de Samaritaanse vrouw dat deed. Welke

liefde en genegenheid hebt u om Christus aan te prijzen aan uw buren en vrienden, aan uw kinderen en knechten? Als u tot zo'n werk geen liefde of genegenheid hebt, dan kunt u zeker niet bewijzen dat u Christus hebt ontmoet.

5. Als u Christus hebt ontmoet, dan zal het niet alleen uw hartelijke begeerte zijn om Christus aan te prijzen en tot anderen over Hem te spreken en Hem tot het grote onderwerp van uw gesprekken te maken, maar u zult ook begeren hen te laten proeven wat u geproefd hebt en te laten zien wat u gezien hebt, zonder dat zij alleen maar vertrouwen stellen op uw verslag: 'Komt, ziet een Mens, Die mij gezegd heeft alles, wat ik gedaan heb; is Deze niet de Christus? Verlaat u niet op mijn getuigenis, maar o, komt en ziet Hem!'

Mijne vrienden, geestelijke gesprekken over Christus zijn in onze ontaarde tijd zeer uit de mode. Ja, in sommige gezelschappen een geestelijk gesprek te beginnen, zou betekenen dat men zich blootstelt aan hoon en spot en dat is zeker een droevig voorbeeld van vervreemding van Christus en van de godsdienst. Zijn er ook niet enige belijders, van wie het spreken van Christus en van Goddelijke zaken, hen verraadt en openbaar maakt, want zij spreken dikwijls slechts over het uitwendige van de godsdienst, bijvoorbeeld: hoe mooi die man gepreekt heeft, of hoe lang die man gepreekt heeft, of hoeveel tafels of hoeveel vreemdelingen er bij zulk een Avondmaal geweest zijn en al zulke vragen die van weinig belang zijn en niet meer dan ijdelheid, want zij behandelen de schil en niet de kern van de ordinantiën. Het kan ook zijn, dat als zij aan een wezenlijk gesprek beginnen, dat zij er of spoedig genoeg van hebben, of dat zij blijk geven van zulk een egoïstische geest dat uit het gesprek blijkt, dat zij eerder de neiging hebben om zichzelf aan te prijzen dan Christus. De strekking van hun taal is eerder: 'Komt, luistert naar mij', dan, 'komt en ziet Christus.'

Maar, o toehoorders, een ontmoeting met Christus zal de ziel vervullen met een begeerte dat anderen mogen delen in wat zij deelachtig zijn en dat anderen mogen zien wat zij gezien hebben, met een begeerte hen op de doeltreffendste wijze tot Christus te trekken. Daarom, als deze vrouw uit de liefde van haar hart spreekt, dan probeert zij hen tot Christus te trekken met dezelfde haak waarmee zij zelf aan land getrokken werd: 'Hij heeft mij gezegd alles, wat ik gedaan heb; is Deze niet de Christus? Daarom komt en ziet Hem.'

6. Als u Christus hebt ontmoet en met Hem hebt gesproken, dan zult u verlangen Hem opnieuw te ontmoeten, Hem opnieuw te zien, want dit was hier de gesteldheid van de vrouw: 'Komt, ziet de Mens.' Zij sprak alsof zij begeerde voorop te lopen, wanneer zij terugkeerden om Hem weer te zien. Als u denkt genoeg van Christus ontvangen te hebben, is dat een teken dat u niets zaligmakends van Hem ontvangen hebt. Als u een zaligmakend gezicht op Hem ontvangen hebt, dan zult u steeds meer en meer verlangen, tot u Hem in Immanuëlsland ziet van aangezicht tot aangezicht.

De zielsgestalte van degenen die een gezicht op Christus ontvangen hebben en Hem door het geloof aangegrepen hebben, wordt met een voorbeeld door de apostel Paulus verhelderd (Fil. 3:12, 13, 14). Het is vreemd, alsof zij nog niets ontvangen hadden, nog niets gegrepen, in vergelijking met wat zij begeerd hebben en wat zij wilden zijn: 'Niet dat ik het alrede gekregen heb, maar ik jaag daarnaar, of ik het ook grijpen mocht, waartoe ik van Christus Jezus ook gegrepen ben.'

En nogmaals: 'Broeders, ik acht niet, dat ik zelf het gegrepen heb; maar één ding doe ik, vergetende hetgeen achter is, en strekkende mij tot hetgeen voor is, jaag ik naar het wit tot den prijs der roeping Gods, die van boven is in Christus Jezus.'

Het is mogelijk dat ongezonde belijders zich in kunnen beelden dat zij veel verkregen hebben en dat zij toch niets verkregen hebben. Terwijl zij rusten op wat zij menen verkregen te hebben, rusten zij op niets dan een schaduw. Het is mogelijk dat gezonde belijders van oordeel zijn dat zij niets verkregen hebben, hoewel zij veel verkregen hebben; en daarom, omdat zij wat zij verkregen hebben over het hoofd zien, haasten zij zich om steeds meer van Christus te ontvangen, zoals Paulus dat uitdrukt: 'Ik acht niet, dat ik het zelf gegrepen heb; niet dat ik het alreeds gekregen heb.'

Mens, wat hebt u een hoge dunk van wat u verkregen hebt, terwijl de apostel Paulus het zijne niet meetelde, hoewel hij één van de meest verlichte en hoogstbevoorrechte mensen ter wereld was. Gelukkig is die mens die kennis van Christus ontvangen heeft, terwijl hij lang niet denkt dat hij Christus voldoende kent of al genoeg van Christus ontvangen heeft en eerder denkt dat hij niets ontvangen heeft en zich daarom haast om meer van Christus te ontvangen. 'O, dat ik Hem nog eens mocht zien! O, dat ik Hem nog eens mocht ontmoeten! O, dat ik nog eens gemeenschap met Hem mocht hebben! O, dat ik nog eens een glimp van Zijn schoonheid en heerlijkheid mocht ontvangen!'

Dus meent de gelukkige vrouw niet dat zij genoeg van Christus verkregen heeft, maar zij verlangt Hem opnieuw te zien. Het is een uitstekend kenmerk dat men Christus heeft ontmoet, als men hier verlangt steeds meer van Christus te ontvangen en ernaar uitziet Hem eens ten volle te aanschouwen in het hemelse Kanaän en dat men begeert in de gelegenheid te zijn dit te laten zien door Christus op een praktikale wijze aan anderen aan te prijzen. Het is immers niet alleen een kwestie van uw godsdienstig gepraat, door alleen aan te geven dat men moet gaan en zien, maar het is van belang welk voorbeeld u geeft door uw levenswandel: 'Komt, ziet een Mens, Die mij gezegd heeft alles, wat ik gedaan heb; is Deze niet de Christus?'

In de derde plaats willen wij ***een nuttig gebruik maken van vermaning***, die gericht zal zijn:

1. tot gelovigen, die een zaligmakende ontdekking van Christus ontvangen hebben;
2. tot ongelovigen, die nog vreemdelingen van Hem zijn.

Ik richt mij dus eerst tot *u gelovigen*, die een zaligmakende ontdekking van Christus ontvangen hebt, die u ertoe geleid heeft dat u uzelf veroordeelde en dat u zich op het diepst vernederde en die u Christus deed aanprijzen en verheerlijken.

O, laat mij u vermanen tot een wandel die past bij een ontmoeting met Christus.

Ten eerste is dat een vermaning tot een nederige levenswandel, die past bij iemand tot wie Christus alles gezegd heeft, wat hij gedaan heeft.

Ten tweede is dat een vermaning tot een heilige levenswandel, die past bij iemand die een heilige Jezus zou willen aanprijzen en verheerlijken door te zeggen: 'Komt, ziet een Mens, Die zo en zo tot mij gesproken heeft; is Deze niet de Christus?'

(1.) Ik zou u aan willen sporen tot een nederige levenswandel. O gelovige, heeft Hij u uzelf doen zien en uw eigen verdorvenheid en slechtheid? Wandelt dan nederig met uw God en om dit te doen, moet u de spiegel waarin u uzelf ontdekt hebt voor uw ogen houden. Er zijn verschillende spiegels waarin de heiligen zichzelf aanschouwen, zodat zij lage gedachten van zichzelf hebben:

1. De spiegel van de wet Gods, die hen ontdekt aan de walgelijkheid van hun natuur, hun gedachten, begeerten en gevoelens. Wanneer de wet komt, dan wordt de zonde levend. De wet is een licht, waardoor alle dingen bestraft worden en openbaar worden (Efez. 5:13). Houdt deze spiegel voor uw ogen,

zelfs u, die gans en al vrijgemaakt is van de wet als werkverbond. Maakt u toch voortdurend gebruik van deze spiegel als een licht, zowel voor uw verstand om u te overtuigen van uw zonde en goddeloosheid, als voor uw voeten om u te leiden op de paden der gerechtigheid.

2. De spiegel van een vernieuwd verstand en een recht oordeel, waarin de heiligen hun geringheid zien. Wanneer zij beschikken over een onpartijdig oordeel en ogenzalf daarbij, dan zien zij zichzelf zoals zij zijn. Als een man blind is, dan kan hij zichzelf niet zien, al heeft hij nog zo'n heldere spiegel voor zich. 'Ziet dan toe, dat niet het licht, hetwelk in u is, duisternis zij' (Luk. 11:35). Waar ook maar geestelijk licht en wijsheid aanwezig zijn, daar zien mensen heel duidelijk zichzelf.
3. De spiegel van het geweten, besprengd met het bloed van Christus. Elke waar gelovige draagt deze bij zich. Wat het verstand ook ziet, het wordt hem door het geweten ten laste gelegd. Daar het geweten vernieuwd is en verzoend met God, is het Gods boodschapper, die meedeelt, opwekt, dagvaardt, en veroordeelt. Het geweten toont ons al onze onwaardigheid en beschuldigt ons daarvan en wat hebben wij dan een slechte en lage gedachten van onszelf. 'O, ik verdien in de hel te zijn!' zegt de ziel, 'ik verdien geen genade van de Heere te ontvangen.'
4. De spiegel van de bevinding; waarin iedere heilige zichzelf beschouwt en ziet dat hij gering is. Wel, de droevige bevinding dat hij een verraderlijk, afvallig hart bezit, niettegenstaande al de liefde die God aan hem bewezen heeft; de droevige bevinding van een wet in de leden, die strijd voert tegen de wet des gemoeds en die hem gevangen neemt onder de wet der zonde en des doods en die hem menigmaal doet uitroepen: 'O, ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam der zonde en des doods?' En de droevige bevindingen van vele inwendige lusten, worstelingen, en heersende verdorvenheden en verschrikkelijke afwijkingen van de Heere. Ach, hoe gering ziet de heilige zichzelf in deze spiegel.
5. De spiegel van Gods heiligheid, de spiegel van Zijn oneindige vlekkeloze heerlijkheid (Openb. 4:8 en 10). Toen riepen zij uit: 'Heilig, heilig, heilig is de Heere God, de Almachtige, Die was, en Die is, en Die komen zal! Zo vielen de vier en twintig ouderlingen voor Hem, Die op den troon zat.' Alleen al het zien van deze heilige en oneindige, vlekkeloze heerlijkheid van God deed Jesaja uitroepen: 'Wee mij, want ik verga, dewijl ik een man van onreine lippen ben.' Het was het zien van de heerlijke heiligheid van Christus, dat Johannes de Doper deed zeggen: 'O, ik ben niet waardig neerbukkende den riem Zijner schoenen te ontbinden.' En toch getuigde Christus van hem dat er geen groter profeet was dan hij. O, hoe gering is een mens in zijn eigen ogen, wanneer hij zichzelf in deze spiegel ziet.
6. De spiegel van Gods liefde en van Zijn genade en vergeving in Christus. Wij mogen ons op u beroepen, die er ondervinding van hebben, dat niets ter wereld een grotere kracht heeft om de ziel te vernederen en haar in het stof te leggen dan juist het overdenken van de oneindige liefde Gods. 'Die te voren een godslasteraar was en een vervolger en een verdrukker; maar mij is barmhartigheid geschied.' O, zulk een monster van zonde en goddeloosheid als ik ben, mij is toch barmhartigheid geschied. O, zulk een hond, zulk een duivel en toch genade verkregen. O toehoorders, wanneer een kind van God de genade van God ziet in de spiegel van een openbaring, o, welke lage gedachten krijgt hij dan van zichzelf. Alle stormen en razende winden zullen een rots van

ijs niet doen smelten, maar als de zonnestralen op haar gaan schijnen, hoe smelt en ontdooit zij dan. Zo doet niets ter wereld het harde hart zo smelten als de hoop op Goddelijke liefde en het gevoel van die liefde. Wanneer een kind van God de genade van God ziet in de spiegel van een aanprijzing, zoals wanneer Christus tot de ziel spreekt met woorden als uit Hooglied 4:7: 'Geheel zijt gij schoon, mijn vriendin, en er is geen gebrek aan u,' dan zegt die ziel: 'Wat! o, wat is dat, dat God dit zegt tegen iemand zoals ik, de zwartste, de laagste van alle zondaren!' O, hoe diep zinkt het eigen ik weg voor de liefde en genade van God!

7. De spiegel van Gods Geest, Die door het Woord van God licht geeft in het verstand en het geweten om in deze andere spiegels te zien. Want Hij is de Geest der wijsheid en der openbaring in de kennis van Christus. Hij maakt de ziel bekend met Gods wet, met Gods heiligheid, met de liefde en genade van God in Christus, want zowel het helderste oog als de helderste spiegel zullen niets laten zien zonder licht. Dus is het de Geest des lichts die al deze dingen tot de ziel doet doordringen en die haar alles op zichzelf doet toepassen en zo wordt zij nog geringer in eigen ogen.

8. Tenslotte voeg ik hieraan toe: de spiegel van Gods voorbeeld, van Gods vernedering, van Zijn geweldige ootmoed en nederigheid. God, Vader, Zoon, en Heilige Geest, Die Zich vernederen ons ten goede.

Ziet, hoe God de Vader Zich vernedert (Ps. 113:5 en 6): 'Wie is gelijk de Heere, onze God? Die zeer hoog woont, Die zeer laag ziet, in den hemel en op de aarde.' Het is een stap van grote vernedering dat Hij in Zijn voorzienigheid onze noden en behoeften wil vervullen, en vooral dat Hij Zich zozeer bekommert om zondaars, dat Hij Zijn geliefde Zoon uit Zijn schoot wil zenden om hen te verlossen.

Ziet, hoe God de Zoon Zich vernederde toen Hij de schoot Zijns Vaders verliet, de ivoren paleizen verliet, waar Hij van eeuwigheid werd Verblijd. Ja, hoewel 'Die in de gestaltenis Gods zijnde, geen roof geacht heeft Gode even gelijk te zijn; maar heeft Zichzelve vernederd, gehoorzaam geworden zijnde tot den dood, ja, den dood des kruises.'

De spiegel van Zijn lijden en van Zijn vernedering, waarin Hij afdaalde tot in de hel om de vlammen van de oneindige toorn te blussen, is zeer zeker een spiegel, waarin wij kunnen zien dat de zonde oneindig slecht is en dat wij zelf onuitsprekelijk gering zijn. Ziet ook hoe de Heilige Geest Zich vernedert; welk een onmetelijke nederbuiging het is voor God, de Heilige Geest, om het op Zich te nemen om zulke domme schepsels als wij zijn te onderwijzen, om zulke melaatsen als wij zijn te wassen, om zulke verontreinigde zielen te zuiveren en in ons hart te wonen, dat zo vol walgelijke dingen is, die van helse oorsprong zijn. Heeft een God, Vader, Zoon, en Heilige Geest, zulke voorbeelden van nederigheid gegeven en zullen deze ons niet bewegen om van onze hoogte af te komen?

O trotse zondaar, vernedert God Zich voor u en wilt u zich niet voor Hem vernederen? Kan een mens zien in de spiegel van Gods vernedering en toch trots zijn?

O gelovigen, houdt deze spiegels voor uw ogen en wandelt nederig voor Hem, Die de spiegel waarin u uw geringheid hebt gezien, voor u heeft neergezet en u gezegd heeft alles, wat u gedaan hebt. O, bewaart toch een diep en nederig gevoel van uw geringheid en slechtheid en dit des te meer, omdat zulk een fontein van zonde en

ongerechtigheid toch nog in u is en dat brengt het gevaar met zich mee, dat u dezelfde slechtheden weer doet die u gedaan hebt, zelfs nadat Hij u gezegd heeft alles, wat u gedaan hebt. Het lichaam der zonde en des doods, dat in u blijft, zal u ertoe neigen zonden te begaan van allerlei soort en omvang en daarom kunt u niet te nederig en te behoedzaam wandelen. Ik ken geen uiterste van nederigheid waarin u zou kunnen vervallen, of het zou eerder trots dan nederigheid genoemd kunnen worden. Het zal uw hoogmoed zijn en niet uw nederigheid, iets te ontkennen dat God voor u gedaan heeft in de weg der genade, omdat u zo gering in uzelf bent. Dat riekt ernaar alsof u niet verheugd zou zijn, dat God al de eer behoort te krijgen, maar dat u er ook wat van zou willen hebben.

O trotse godslasteraar, kom af van uw hoogte en vergenoeg u met openlijk toe te geven en te erkennen dat genade veel gedaan heeft, zelfs voor u. Nogmaals, het zal hoogmoed zijn en geen nederigheid, als u weigert Christus bij de hand te nemen wanneer u in het stof ligt, of als u weigert, zelfs wanneer u in het slijk ligt, elke hulp aan te nemen, die Hij u aanbiedt. De trotsheid van Petrus deed hem zeggen: 'Heere, Gij zult mijn voeten niet wassen', en toch vatte hij dit ongetwijfeld op als nederigheid. Ik herhaal het: het is hoogmoed en geen nederigheid de vertroosting des Geestes te weigeren, omdat u zich bewust bent van uw eigen geringheid en walgelijkheid. Leg uzelf geen grotere last van zelfveroordeling op dan God Zelf doet. 'Ik zeide wel in mijn haasten', zegt David, 'ik ben afgesneden van voor Uwe ogen' (Ps. 31:23). David had haast, toen hij dit zei en zo zegt u misschien: 'Zou God aan zulk een als ik ben, enige gunst of vertroosting schenken?'

Het is hoogmoed en verwaandheid God af te meten naar uw gedachten en Zijn genade te beperken. Nogmaals, het is hoogmoed en geen nederigheid, als u Hem de lof en prijs die Hem toekomt, onthoudt, omdat u vindt dat u daartoe onbekwaam bent. 'Wel', zegt iemand, 'ik denk wel dat ik graag Christus aan anderen zou willen aanprijzen en tot Zijn lof spreken, maar ik ben bang dat het zal blijken, dat ik een huichelaar ben en dat ik de godsdienst te schande zal maken.'

Wel, man, vrouw, wat er ook van u terecht mag komen, onthoudt toch Christus niet wat Hem toekomt, en het zal u niet slechter gaan. 'Wandelt daarom ootmoedig met Uw God', of zoals de tekst ook gelezen zou kunnen worden: 'Vernedert u om met uw God te wandelen' (Micha 6:8). De grootste nederigheid is te vinden in zijn plicht te doen, en het is hoogmoed zich daaraan te onttrekken onder enig voorwendsel van eigen onwaarde.

(2). Ik zou u willen aansporen tot een heilige wandel en u tevens willen aanmanen Christus aan te prijzen en te verheerlijken, zoals deze Samaritaanse vrouw hier deed, door met uw woorden en met uw levenswandel te kennen te geven: 'Komt, ziet een Mens, Die mij gezegd heeft alles, wat ik gedaan heb; is Deze niet de Christus?' Hier spreekt zij schande over zichzelf en geeft God in Christus de eer. Zoals ons hoogste geluk ligt in het genieten van God, en onze heiligheid ligt in het verheerlijken van Hem, wat ons voornaamste doel is, zo is de wijze om Hem te verheerlijken, Christus aan te prijzen en te verhogen met ons hart, onze lippen en onze levenswandel. Deze tekst leidt mij ertoe u in het bijzonder te wijzen op dit deel van de heiligmaking, namelijk Hem aan te prijzen aan al degenen met wie u in de gelegenheid bent te spreken en Hem te verhogen voor de wereld. Heeft Hij u ontmoet zoals Hij deze vrouw ontmoet heeft?

O, prijst Hem dan aan en verkondigt Zijn uitnemendheid. Op deze wijze kan elke christen persoonlijk een prediker zijn van Christus. Dit is niet alleen het werk van de leraars, maar zelfs van de navolgers van Christus die behoren tot het vrouwelijk

geslacht, die volgens de kerkelijke regels geen predikers van Christus kunnen zijn in het ambt van predikant.

Toch, o arme vrouw, het is een troost voor u dat u door uw geestelijke gemeenschap en gesprekken met vrucht Christus mag onderwijzen en prediken op een christelijke, liefdadige wijze. O vrouw, prijs Christus aan uw man aan. O man, prijs Christus aan uw vrouw aan. O ouders en bazen, prijst Hem aan uw kinderen en knechten aan. O gelovigen, prijst Christus aan uw burens en vrienden aan en aan allen die u regelmatig kunt bereiken.

1. Prijst Hem nederig aan als deze vrouw: 'Hij heeft mij gezegd alles, wat ik gedaan heb.' Zij hield haar oog gericht op haar eigen laagheid, geringheid en onwaardigheid, waaraan Hij haar ontdekt had. Heiligen hebben een dubbel oog, namelijk: een vleselijk oog en een geestelijk oog, of het zintuiglijke oog en het oog des geloofs. Wanneer zij op zichzelf zien met het vleselijke, zintuiglijke oog, dan vergeten zij alles, wat zij ooit gedaan hebben en wat Christus hen gezegd heeft en waarvan Hij hen overtuigd heeft en zijn zij geneigd te staren op hun eigen bekwaamheden en gaven, en dan sluipt het eigen ik naar binnen en bederft hun aangename bevindingen. Wanneer zij daarentegen op zichzelf zien met het oog des geloofs, dan verfoeien zij zichzelf en prijzen zij Christus op de juiste wijze aan en zetten Hem op de hoogste plaats, terwijl het eigen ik op het diepst wegzinkt bij de herinnering aan alles, wat zij ooit gedaan hebben, zoals Hij hen gezegd heeft.
2. Prijst Hem daarom ten eerste aan, zoals deze vrouw Hem aanpreeft als de grote God, de Onderzoeker des harten, de volheerlijke Jehovah, wanneer Arianen en Atheïsten uit onze dagen Hem, indien het mogelijk ware, van de troon willen stoten. O, u moet Hem erop zetten, en Hem uit uw eigen zielsbevinding aanprijzen als de Godmens, Die u gezegd heeft alles, wat u gedaan hebt.
Beveelt Hem aan in al Zijn ambten en zegt: 'Is deze niet de Christus, de Verzegelde en Geheiligde van de Vader om Profeet, Priester en Sions Koning te zijn?
Is Deze niet de Jehovah-Tsidkenu, de Heere onze Gerechtigheid?
Is Deze niet de Jehovah-Rophi, de Heere onze Heelmeester?
Is Deze niet de Jehovah-Shamma, de Immanuël, God met ons?
Is Deze niet de beloofde Messias, in Wie al de beloften Gods Ja en Amen zijn?
Is Deze niet de enige Zaligmaker, in Wie heel onze zaligheid ligt opgesloten, omdat Hij van God geworden is tot onze wijsheid, rechtvaardigmaking, heiligmaking en verlossing? O, er is meer tot Zijn aanprijzing te zeggen dan de tongen der engelen tot in eeuwigheid kunnen uitbazuinen.
3. Nogmaals, prijst Hem vlijtig aan, zoals deze vrouw: 'Komt, ziet Hem.' Zij zegt niet: 'Komt en hoort wat ik van Hem te vertellen heb', maar, 'Komt, ziet Hem zelf.' Geeft degenen aan wie u Hem aanprijst duidelijk te kennen dat wat u nastreeft, is, dat zij nooit moeten rusten totdat zij zelf het Woord des levens zien, smaken en tasten en totdat zij bij bevinding kennen wat u kent.
4. Prijst Hem dus aan met gevoel, zoals deze vrouw: 'Komt, ziet een Mens, Die mij gezegd heeft alles, wat ik gedaan heb.' U moet vreemdelingen van Christus laten weten dat u, wat u van Christus zegt, zelf bij ondervinding kent. Als u de schrik des Heeren weet, dan zult u mensen met een bewogen hart, dat vervuld is met heilige vrees en beving, bewegen tot het geloof; en als u de vertroosting Gods kent, dan zult u daarover spreken met heilige roem, alsof uw hart in u opspringt. De bevinding is de moeder van de liefde; prijst Hem dus aan met gevoel en liefde.

5. Prijst Hem toch ook voorzichtig aan, zoals deze vrouw dat deed. Ik vind het ook opmerkelijk in dit korte verslag dat zij geeft van haar gesprek met Christus, dat zij dat speciale gedeelte van het gesprek van Christus met haar dat het meest tot haar vertroosting was, in haar binnenste verborgen hield. Dat was in het bijzonder dat heerlijke woord waarmee Hij Zich duidelijk aan haar openbaarde: 'Ik ben het, Die met u spreek.'

Nee, daar vertelt zij niets van, maar zij vertelt hen dat gedeelte van het gesprek waarin haar schande het meest uitkomt, maar ook Zijn eer: 'Hij heeft mij gezegd alles, wat ik gedaan heb.' Het was alsof zij ermee tevreden was, dat Christus verheerlijkt werd op de puinhopen van haar reputatie, dat haar naam onteerd werd, opdat Zijn naam verhoogd zou mogen worden. Het strekt inderdaad tot haar eer, dat zij Christus aanprijst met die bijzonderheden die het meest tot haar beschaming waren en zij vertelt hen niets meer over wat Hij tot haar gezegd heeft. Hierin ligt haar wijsheid en voorzichtigheid en er zijn zeker sommige kostelijke zaken die Christus spreekt tot Zijn volk, wanneer zij alleen zijn, die niet geschikt zijn om aan iedereen ruchtbaar te maken, vooral niet aan diegenen die nog vreemdelingen van Christus zijn. In het aanprijzen van Christus is't het veiligst om die bijzonderheden te behandelen die onszelf het meest vernederen en Christus het meest verhogen.

6. En tenslotte: O, prijst Hem aan op een praktikale wijze, zoals deze vrouw dat doet, daar zij niet zegt: 'Gaaf, ziet', maar, 'Komt, ziet een Mens, Die mij gezegd heeft alles, wat ik gedaan heb.'

O gelovige, prijs Hem na een Avondmaal, als u Christus nu of vroeger hebt ontmoet, niet alleen met uw mond aan, maar praktikaal door uw levenswandel, en zeg dan werkelijk: 'Komt, ziet Hem.' Christus aanprijzen moet geschieden met de levenswandel, niet met lippentaal, die zegt: 'Gaaf, ziet.' De levenswandel zegt: 'Komt, ziet.' Uw 'Gaaf, ziet' zal niemand overtuigen dat het u ernst is, maar een 'Komt, ziet' zal hen misschien uw voorbeeld doen volgen. Wanneer u zegt: 'Gaaf en bidt; gaaf en prijst; gaaf en vervult uw godsdienstplichten; gaaf en doet dit of dat uitstekend werk', dan zullen zij u alleen horen, maar wanneer u hen voorgaaf en zegt: 'Komt en prijst; komt en aanbidt; komt en laaf ons Christus zoeken', dan zullen zij u niet alleen aanhoren, maar u ook begrijpen, en dan zijn zij des te meer geneigd om met u mee te komen en Hem, evenals u, te zien.

O gelovige, geef blijk dat u Christus ontmoet hebt door voor Hem te leven als uw hoogste doel en in alles de toevlucht tot Hem te nemen; Hij stierf, opdat u niet meer uzelf zou leven, maar Hem. En nu leeft Hij, opdat u Hem zou mogen leven. 'Omdat Ik leer, zegt Hij, 'zult gij leven.'

O toehoorders, laaf het toch gezien worden dat u in de ruimte bent gesteld en dat er bij het licht van een nieuwe ontdekking van Christus een geestelijke wasdom is geweest. Het licht van de rede kan van mensen goede zedelijke mensen maken; het licht van talenten goede geleerden, maar het licht van de genade en de bevinding goede en heilige Christenen.

O gelovige, wacht u voor zulk een levenswandel en voor zulke gesprekken die de wereld gelegenheid zullen geven om te zeggen: 'Dat zijn nu uw avondmaalsgangers; zij kunnen drinken, vloeken en verleiden, evengoed als hun burenen.' O, zult u Christus de gelegenheid geven om te zeggen: 'Zelfs de man Mijns vredes, op welken Ik vertrouwde, die Mijn brood at, heeft de verzenen tegen Mij grotelijks verheven. Het zijn de wonden, waarmede Ik geslagen ben in het huis Mijner liefhebbers.'

O, let erop dat uw gesprekken praktikaal zijn en zeg: 'Komt, ziet de Mens, Die mij gezegd heeft alles, wat ik gedaan heb; is Deze niet de Christus?' Laat het voornaamste deel van uw levenspraktijk gelegen zijn in het opnieuw gaan tot Christus, naar Hem te luisteren en u te verlaten op Hem in al de godsdienstige plichten, opdat u Hem steeds meer leert kennen. Daar een zaligmakende ontdekking van Christus deze Christusverhogende uitwerking heeft, zult u, hoe meer ontdekkingen u krijgt, des te beter in staat zijn om Hem op een nederige en praktikale wijze aan te prijzen.

Laat dan uw wandel, een wandel naar het licht van het Evangelie blijken te zijn, een wandel in Christus, en een voortdurend gaan tot Christus om Hem te zien, opdat u Hem meer en meer gelijkvormig mag zijn en dat de heerlijkheid des Heeren als in een spiegel aanschouwende, u naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd mag worden van heerlijkheid tot heerlijkheid. Als de zon op een mesthoop schijnt, dan worden de stralen niet weerkaatst, maar als de zon op een zilveren bol schijnt, of op een heldere spiegel of een stil water, dan ontstaat er door de weerkaatsing der stralen nog een zon. Zo deden de gebroken stralen van Gods heerlijkheid, die Mozes beschenen op de berg, hem neerdalen vol heerlijkheid. En, o toehoorders, hoe meer u van de heerlijkheid van Christus ziet, hoe meer u zult blijken te hebben ontvangen van de heerlijkheid van Gods heiligheid en van de Hemel en hiervan wordt gezegd: 'Zij zullen Hem gelijk zijn, want zij zullen Hem zien gelijk Hij is.' Hoe vaker u terugkeert om Christus te zien, hoe meer u in staat zult zijn om de valstrikken en verleidingen die u tegenkomt, te weerstaan, want uw hart is een magazijn van de hel, waarin het verderf ligt opgeslagen als een vat met buskruit, dat bij de minste vonk van een verleiding vlam zal vatten en u in de lucht zal doen springen.

Hoe meer u echter tot Christus komt om met Hem te spreken, hoe meer u van het levende water zult ontvangen dat Christus aan deze vrouw gaf, namelijk de Geest als een fontein van water, springende tot in het eeuwige leven. Als u nu dit vat met buskruit kunt laten neerzakken tot op de bodem van deze fontein, of het kunt laten overstromen door de vloed des Geestes, zult u dan niet beter bestand zijn tegen alle vonken van de hel en vurige pijlen van de duivel?

O gelovige, wordt de Geest niet beloofd als stromen op een dorstig land om het droge buskruit te doorweken? En verplicht uw belijdenis u niet om Christus te dienen en in afhankelijkheid van Hem te leven om steeds meer van de Geest te ontvangen? Want wat bedoelt u als u zegt: 'Is Deze niet de Christus?' Bedoelt u niet dat Deze de Gezalfde des Heeren is, gezalfd met de Geest, om de Geest te schenken? Neemt daarom steeds uw toevlucht tot Hem en neemt onder invloed van uw raad en voorbeeld zovelen met u mee als u kunt en zegt terwijl u dit doet: 'Komt, ziet een Mens, Die mij gezegd heeft alles, wat ik gedaan heb; is Deze niet de Christus?'

Ik wil ten tweede besluiten met *een woord tot degenen, die nog vreemdelingen zijn van Christus*, die Hem nog nooit ontmoet hebben en nog nooit een zaligmakende ontdekking, die leidt tot deze zelfvernederende en Christusverhogende oefening, van Hem ontvangen hebben.

En veroorlooft mij, gij die in Christus gelooft in dit bedehuis, om u in een paar woorden te vertegenwoordigen en tot degenen die vreemdelingen zijn van Christus in uw naam te spreken. O onbegenadigde zondaar: 'Komt, ziet een Mens, Die mij gezegd heeft alles, wat ik gedaan heb; is Deze niet de Christus?' De harten van allen die Christus kennen, zeggen het met mij mee: 'Komt, ziet Hem, komt, ziet Hem: Hetgeen

wij dan gezien en gehoord hebben, dat verkondigen wij u, opdat ook gij met ons gemeenschap zoudt hebben, en deze onze gemeenschap zij met den Vader en met Zijn Zoon Jezus Christus, door den Geest.'

Er zijn hier sommigen die kunnen zeggen: 'Wij hebben Zijn stem gehoord, Die ons gezegd heeft alles, wat wij ooit gedaan hebben, en wij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd als de heerlijkheid van des Eniggeborenen van den Vader, vol van genade en waarheid; is Deze niet de Christus? Komt, ziet een Mens, Die onze ogen geopend heeft en soms al onze wolken en duisternis verdreven heeft; is Deze niet de Christus, gezalfd tot Profeet om mensen als u te leren en te onderwijzen? Komt, ziet een Mens, Die ons al onze zonden vergeven heeft en ons gewassen in Zijn bloed; is Deze niet de Christus, gezalfd tot Priester om schuldige zondaars zoals u te rechtvaardigen? Komt, ziet een Mens, Die al onze ongerechtigheden overwonnen heeft en soms de macht van de zonde en de satan in ons een slag heeft toegebracht; is Deze niet de Christus, gezalfd tot Koning om slaven van de duivel als u vrij te kopen? O, komt, ziet een Mens, van Wie wij soms kunnen zeggen, dat Hij al onze ziekten genezen heeft; is Deze niet de Christus, gezalfd tot Medicijnmeester om zulke hopeloze ziekten als die van u te genezen? Komt, ziet een Mens, Die ons overtuigd heeft van al onze zonden en van de verdorvenheid van ons hart en van onze levenswandel en onze harten tot Hem getrokken heeft als de Godmens; is Deze niet de Christus; Immanuël, God met ons?'

U hoeft niet te zeggen: 'Waar zullen wij Hem zien?' U hoeft geen reis te maken nederwaarts naar de hel of opwaarts naar de hemel; het Woord is nabij u en in de spiegel van Zijn Woord is Hij te zien. Al de gelovigen hier kunnen zeggen dat zij Hem nooit ergens anders gezien hebben dan in dit Woord van het Evangelie en in deze openbare en bijzondere ordinantiën en daar is Hij even duidelijk voor u te zien als voor ons. Het Woord is het onmiddellijke voorwerp van ons geloof, waarin wij Hem zien en wanneer wij Hem in Zijn Woord tot ons horen spreken en Hem horen met het oor des geloofs, dan zien wij Hem. Zijn stem te horen en te kennen is hetzelfde als Hem zien. Het is in Zijn Woord dat wij Hem horen zeggen, hoe verdorven en slecht wij zijn en zo horen wij alles wat wij ooit gedaan hebben en horen wij Hem zeggen hoe schoon en lieflijk Hij is en zo toont Hij ons dat Hij de Christus is, zodat wij Hem zien in hetgeen Hij ons in Zijn Woord vertelt. Zoals wij Hem daar gezien hebben, zo kunt u Hem daar zien. U hebt dezelfde spiegel, dezelfde Bijbel, hetzelfde Woord, dezelfde belofte, dezelfde spiegel van het Evangelie om Hem daarin te zien, zoals elke heilige op aarde Hem gezien heeft, sinds Hij ten hemel opvoer: 'Nabij u is het Woord, in uw mond en in uw hart.' O, rust dan niet alleen op wat wij van Hem zeggen, want wat Hij ons gezegd heeft over ons en over Zichzelf, zal u niet baten als u zelf niet komt en ziet of wat wij vertellen, waar is. Komt en ziet Hem zelf door Hem op Zijn Woord te geloven dat Hij de Christus is, gezalfd u ten goede.

Maar wat ben ik nu aan het doen? Spreek ik nu alleen in naam van zij die geloven?

Hier geeft mijn ambt (welk een geringe worm ik ook ben) mij de opdracht tot u te spreken in een naam, die groter is dan die van hen of van ons; ja, in Zijn Naam, in de Naam van Hem, Wiens schoenriem wij niet waardig zijn te ontbinden. In de Naam dus van Hem, Die de verheerlijkte Jehovah is, de Godmens, Die u kan zeggen alles, wat u gedaan hebt en u daarbij een overtuigend bewijs kan geven dat Hij de Christus is, roep ik u toe: 'Komt, ziet Hem.'

Hij kan u enige dingen over u zeggen, o zondaar, die de wereld niet weet en u niet kan zeggen. En mag ik mij in Zijn Naam veroorloven u iets te zeggen, dat misschien nog een geheim voor u is en waarin u, als Hij het wilde zegenen, misschien Hem zou

kunnen horen zeggen alles, wat u gedaan hebt. Laat mij zinspelen op wat er in dit verband voorviel tussen Christus en deze vrouw bij hun eerste ontmoeting, en misschien zit er wel meer dan een zinspeling in.

Christus heeft u bij deze gelegenheid het levende water aangeboden en als u nu schertsend of in alle ernst zegt: 'Heere, geef mij dat water, opdat mij niet dorste', dan zal Christus werkelijk tot u zeggen: 'Ga heen, roep uw man en kom hier. Breng welke man ook, met wie u een verstandhouding hebt, opdat zo uw verbond met de dood en uw verdrag met de hel verbroken moge worden.'

Als u nu met deze vrouw zegt: 'Ik heb geen man', dan kunt u Christus tot u horen zeggen: 'Gij hebt wel gezegd: Ik heb geen man', want zolang u geen huwelijk met Christus bent aangegaan, hebt u geen hoofd, geen man, die u enige dienst kan bewijzen. Maar: 'Ziet, gij hebt vijf mannen gehad; gij hebt vele mannen gehad en dien gij nu hebt, is uw man niet, niet uw echte en wettige man.'

O ontuchtige zondaar, u bent heel uw leven gehuwd geweest met verscheidene slechte mannen, u bent gehuwd geweest met de wet, uw eerste man, gehuwd geweest met uw eigengerechtigheid en eigenwaan, u bent gehuwd geweest met de wereld, gehuwd met uw lusten; ja, en gehuwd met de duivel; uw hart is vergezeld geweest met de afgoden; en zo zegt Hij u nu alles, wat u ooit gedaan hebt. Hij vertelt u wat u geweest bent en wat u gedaan hebt. Hebt u bekend gestaan als een hoer, een overspeler, een dronkaard, een godslasteraar, een sabbatschender; hebt u het gebed in de binnenkamer of in uw gezin nagelaten? Ja, u bent een huichelaar geweest, een atheïst, een vloeker, een vervolger, een moordenaar, een ruziemaker, onrechtvaardig, ontrouw aan God en aan de mensen, onbarmhartig, ongelovig, onboetvaardig. Hij maakt u ook uw verborgen zonden bekend, niet alleen de zonden die u beging in dit of dat gezelschap, maar ook wat u deed in deze of gene verborgen plaats. 'Daar gij onder den vijgenboom waart, zag Ik u', zegt Christus tot Nathanaël bij een andere gelegenheid. Zo zegt Christus u ook, dat Zijn oog op u was, toen u zich bevond in de donkere schaduw en u verborg voor het oog van de mensen. 'Onder de wolk des nachts zag Ik u', en: 'Zou zich iemand in verborgen plaatsen kunnen verbergen, dat Ik hem niet zou zien?' spreekt de Heere. 'Vervul Ik niet de hemel en de aarde?' spreekt de Heere. Ja, Ik zeg u, dat Ik alles zag wat u ooit dacht of deed of van plan was te doen en Ik zag in uw hart en uw zondige natuur, waaruit uw atheïstische praktijken ontspringen.

En als Hij u nu door Zijn woord alles zegt, wat u gedaan hebt, welk antwoord geeft u dan op de vraag: 'Is Deze niet de Christus?' Brengt Hij u met één blik al uw ontuchtigheid, al uw slechtheid, al uw geringheid onder het oog? Dan bemerkt u dat Hij een Profeet is, Die u zegt hoeveel onwettige mannen u hebt gehad. O, is Deze niet de Christus? Is Hij niet de enige wettige Man, met Wie uw ziel een huwelijk moet aangaan? Is Hij niet de Man, Die u gezegd heeft alles, wat u gedaan hebt? Wilt u dan met Hem gaan? Wilt u in het huwelijk treden met deze Man, deze Godmens, met de Christus Gods? Hij is tevreden om u, zelfs na al uw hoererijen, als Zijn bruid te ontvangen, zelfs nadat u in overspel met de duivel en uw lusten geleefd hebt.

Wilt u met deze Man in het huwelijk treden en al uw onwettige mannen die u naar de hel getrokken en gesleept hebben, verlaten en zeggen: 'Wat heb ik meer met de afgoden te doen?' O, mijn vijf mannen hebben mij in het verderf gestort; mijn onwettige, ongelukkige huwelijken kunnen mij geen troost geven, noch bij het sterven, noch door de eeuwigheid, maar zij zullen eerder mijn eeuwige verdoemenis verzwaren.

Maar hier wordt mij een heerlijk, wonderbaarlijk huwelijksaanzoek gedaan: een Mens, Die mij gezegd heeft alles, wat ik gedaan heb; is Deze niet de Christus? Dat is de Gezalfde om mij te verlossen van al de misdaden, die ik gepleegd heb, om mij te

verlossen van zonde en toorn. O, wilt u dan een huwelijk aangaan? Wilt u die overeenkomst aangaan? 'Wel', zegt u, 'Wie is Hij, dat ik met Hem mag trouwen? Waar is deze Christus?' Ziet dan, man, vrouw; Hij zegt tot u in Zijn Woord: 'Ik ben het, Die met u spreek.' Hoewel het slechts een arme, zondige boodschapper is door wie Hij spreekt, zegt Christus toch: 'Ik ben het, Die met u spreek.'

En nu, o, heeft Hij Zich aan u ontdekt door dit woord en heeft Hij uw hart tot het huwelijk bewogen? Vind het dan niet vreemd dat uw gesprek met Hem enigszins verstoord wordt, maar ga op weg en laat uw waterkruik achter; en breek niet alleen met uw onwettige mannen, maar zelfs met uw geoorloofde werken en betrachtingen als men ze beziet vanuit het oogpunt van vertrouwen en geloofwaardigheid, want uw eigen vuile gerechtigheid en werken zullen u nooit één druppel levend water geven, maar laat uw hart zeggen: 'In den Heere heb ik gerechtigheid en sterkte. Ik zal heengaan in de mogendheden des Heeren Heeren; ik zal Uwe gerechtigheid vermelden, de Uwe alleen.'

O, moge het van u gehoord worden in de stad Dunfermline, zoals het van deze vrouw gehoord werd in de stad Samaria, dat u Christus hebt ontmoet en dat u voortaan door uw woorden en werken besloten bent te getuigen: 'Komt, ziet een Mens, Die mij gezegd heeft alles, wat ik gedaan heb; is Deze niet de Christus?'

Einde

5. De gelukkige overwinnaar; of, Heiligen die meer zijn dan overwinnaars⁸

Deze preek werd gehouden op dankdag ná het Heilig Avondmaal
op 14 augustus 1749 te Kinross.

Maar in dit alles zijn wij meer dan overwinnaars, door Hem, Die ons liefgehad heeft. Romeinen 8:37

Er wordt in het gedeelte van dit hoofdstuk dat aan dit vers voorafgaat, over heerlijke dingen gesproken. In het bijzonder vanaf vers 28 wordt gesproken over de liefde en goedheid van God jegens Zijn uitverkoren volk. Hier wordt gezegd dat voor hen alle dingen moeten medewerken ten goede en dat krachtens een gouden keten, die vanuit de eeuwigheid in hun voorverordining reikt tot in de eeuwigheid in hun verheerlijking. Wanneer de apostel dit overdenkt, legt hij ons, vol vuur, in vers 31 twee vragen voor, die vol troost zijn.

- De eerste vraag is: "Wat zullen wij dan tot deze dingen zeggen?" Hoe heerlijk zijn ze!
- De volgende vraag is: "Zo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn?" Wij kunnen al onze tegenstanders uitdagen.

De tekst die ik gelezen heb, heeft niet alleen betrekking op deze vragen, maar staat in het bijzonder in verband met twee andere vragen, die opgetogen spreken van zowel overwinning als bemoediging.

De eerste vraag is een vraag van overwinning en bemoediging tegen alle zonde en schuld, de verzen 33 en 34: "Wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods? God is het, Die rechtvaardig maakt. Wie is het, die verdoemt? Christus is het, Die gestorven is, ja, wat meer is, Die ook opgewekt is, Die ook ter rechterhand Gods is, Die ook voor ons bidt."

De tweede vraag is een vraag van overwinning en bemoediging tegen alle smart en lijden, de verzen 35 en 36: "Wie zal ons scheiden van de liefde van Christus? Verdrukking of benauwdheid, of vervolging, of honger, of naaktheid, of gevaar, of zwaard? (Gelijk geschreven is: Want om Uwentwil worden wij den gansen dag gedood; wij zijn geacht als schapen der slachting.)" Al deze vragen houden een sterke ontkenning in. Wie kan tegen ons zijn? Wie kan ons beschuldigers? Wie kan ons verdoemen? Wie kan ons scheiden? Kunnen mensen of duivelen dat? Nee, niemand kan dat. Maar de apostel laat het niet bij een ontkenning, maar vervolgt met een nadrukkelijke vaststelling van de zaak waar het om gaat. "Nee", zegt hij, "***maar in dit alles zijn wij meer dan overwinnaars, door Hem, Die ons liefgehad heeft.***"

In deze woorden zien wij:

1. Een overwinning die verkondigd wordt: "***Maar in dit alles zijn wij meer dan overwinnaars.***"
2. De oorzaak van deze overwinning: "***Door Hem, Die ons liefgehad heeft.***"

A. In de eerste plaats wordt er een overwinning vastgesteld, als er verklaard wordt: "Wij zijn overwinnaars." En deze verklaring wordt nog versterkt: "Wij zijn méér dan overwinnaars."

^{8 8} Deze preek komt voor in de *Schatkamer van uitgelezene Godtgeleerde verhandelingen*, deel 9. Voor het eerst in het Nederlands verschenen in 1758. De prekenbundels waren voorzien van een voorwoord van ds. Th. Van der Groe.

1. Hier wordt verklaard: "Wij zijn overwinnaars." Zo worden gelovigen dikwijls genoemd, zoals in Openbaring, hoofdstuk 2 en 3: "Die overwint, Ik zal hem geven te eten van den Boom des levens." En in Openbaring 21:7: "Die overwint, zal alles beërven."
2. De verklaring wordt versterkt: "Wij zijn méér dan overwinnaars." Er is niemand zo nederig als een waar gelovige, en toch is niemand zo vol moed en dapperheid, zelfs in de hopelooste omstandigheden; hoewel toch op de zekerste en meest vaste gronden. De apostel spreekt met heilige roem, alsof hij had gezegd: "Laat onze vijanden, als zij hun uiterste best hebben gedaan, niet denken dat zij de slag gewonnen hebben en dat zij ons vernietigd hebben. Nee, wij zijn overwinnaars en méér dan overwinnaars, zelfs overwinnaars die op liet voordeligst uit de strijd te voorschijn komen en in de slag een dubbele overwinning behalen."

B. In de tweede plaats zien wij waarop de overwinning gegrond is: door Hem, Die ons liefgehad heeft. De grond van de overwinning is verbazingwekkend! Hoe komt het dat wij, die gelovigen zijn, verenigd met Christus, en in Hem gerechtvaardigd en geheiligd, méér dan overwinnaars zijn? Wel, het is door genade, dat wij zijn, die wij zijn. Dat wij alle dingen kunnen doen, is niet door onze eigen kracht, maar door Christus, Die ons kracht geeft. Het kenmerk echter, waardoor op een bijzondere wijze de glorierijke overwinning behaald wordt, is het kenmerk van *de liefde*. Met deze benaming spreekt Paulus graag over Christus: "*Die mij liefgehad heeft*, en Zichzelf voor mij overgegeven heeft." Hier kiest Paulus om te spreken over de liefde van Christus, méér dan over iets anders, omdat alles wat Christus voor ons deed, voortkwam uit zoveel draden en takken van deze grote wortel der liefde en omdat wij al onze overwinningen te danken hebben aan de banier der liefde, die Hij over ons hoofd houdt. Hooglied 2:4: "Hij voert mij in het wijnhuis, en *de liefde* is Zijn banier over mij." Dit geeft te kennen dat wij het niet vreemd moeten vinden dat wij tegelijkertijd vernemen van een feestmaaltijd en van een veldslag. Een maaltijd der liefde en de strijd des geloofs zijn immers zeer met elkaar verwant. Daarom moeten wij het ook niet vreemd vinden dat overwinning alleen te verkrijgen is onder de banier der liefde of dat wij haar te danken hebben aan Hem, *Die ons liefgehad heeft*. Dit toont de volgende dingen aan:

1. Het toont de onvolkomenheid aan van onze eigen kracht. In de hele Bijbel wordt nergens gezegd dat wij in onze eigen kracht strijden, nog veel minder wordt er gezegd dat wij in eigen kracht overwinnen, en er wordt helemaal niet gezegd dat wij in eigen kracht méér dan overwinnaars zijn. Het is alleen door Christus, Die ons liefgehad heeft en Die dat alles voor ons moest doen.
2. Het toont de doeltreffendheid aan van Zijn kracht die voor ons wordt aangewend en de kracht en uitwerking van Zijn liefde. Deze is sterk als de dood en heeft de dood zelf voor ons overwonnen. *Door Hem zijn wij méér dan overwinnaars.*

Lering. Christus, Die Zijn volk zózeer bemint is Degene door Wie iedere waar gelovige in alle gevallen, al zijn ze nog zo onoverkomelijk méér dan een overwinnaar is. Ja, in *al deze dingen* zijn wij zelfs méér dan overwinnaars.

De orde die ik wil houden in het behandelen van deze lering is deze:

- I. De christelijke overwinnaar.
- II. Dat hij méér dan een overwinnaar is.
- III. Waarop deze overwinning gegrond is, namelijk de liefde van Christus.

IV. De gevolgtrekkingen die hieruit afgeleid kunnen worden als toepassing.

I. Ten eerste wil ik spreken over *de christelijke overwinnaar*. Het lijkt mij noodzakelijk hierbij op twee dingen te letten, namelijk:

- (1) De vijanden die hij overwint.
- (2) De aard en het gewicht van de overwinning.

(1) In de eerste plaats zal ik het hebben over de vijanden die de gelovige overwint.

1. De eerste vijand is de zonde. De zonde is het graf van al onze weldaden, en de moeder van heel onze rampzalige toestand. Zij heeft tweeërlei macht, die overwonnen moet worden: een *verdoemende* macht die de zondaar de eeuwige dood en toorn oplegt en een *besmettende* macht die de ziel vuil en verfoeilijk maakt in de ogen van een heilig God. De gelovige echter, overwint beide. De één, namelijk de schuld der zonde, overwint hij volkomen door de *rechtvaardigmaking* en de ander, namelijk de smet der zonde, overwint hij door de *heiligmaking*. Deze overwinning wordt verklaard in het voorafgaande deel van het hoofdstuk, in het bijzonder in vers 30.
2. De wereld met al haar vriendelijke verlokkingen moet overwonnen worden, want de vriendschap der wereld is vijandschap tegen God. Het is moeilijk om zo'n vijand te verslaan, omdat wij hier te maken hebben met verzoeking die passen bij al onze natuurlijke genegenheden (1 Joh. 2:16). Houden wij van vleselijk genot, dan kunnen wij ons wentelen in de begeerlijkheden des vleses. Stellen wij rijkdom en volle geldkisten op prijs, dan vormen deze de begeerlijkheden der ogen. Zoeken wij naar eer, dan biedt de grootheid des levens zich hier aan. Maar deze dingen moeten gelovigen nu juist overwinnen.
3. De duivel is een zeer machtige en sluwe vijand uit het rijk van de boze geesten, die wij moeten overwinnen. Zijn grote doel is ons tot zondigen te verleiden, het werk der genade te verhinderen en onsterfelijke zielen te verderven, want "hij gaat om als een briesende leeuw, zoekende wien hij zou mogen verslinden." Hij, Die Sion bouwt op een eeuwig fundament, heeft echter beloofd dat "de poorten der hel dezelve niet zullen overweldigen." Hij heeft beloofd, *dat Hij de satan onder onze voeten zal verpletteren*. En Zijn belofte is als een koperen berg, die niet bewogen kan worden.
4. Woedende vervolgers zijn vijanden die overwonnen moeten worden. Wij moeten ook persoonlijke vijanden overwinnen, die instrumenten des satans zijn. Dat zijn óf goddeloze mensen die samenspannen met de satan, óf mensen die tot zondigen gezind zijn, hoewel het anders mensen met genade zijn, zoals de vrienden van Job, Aäron en Mirjam en anderen (Hand. 13:50). De gelovige overwint óf door wel te doen, óf door geduldig te lijden. Soms overwinnen zij door wel te doen en dat is een opmerkelijke overwinning, 1 Petrus 2:15: "Want alzo is het de wil van God, dat gij weldoende den mond stopt aan de onwetendheid der dwaze mensen." Zo zegt de apostel in Romeinen 12:20 en 21: "Indien dan uw vijand hongert, zo spijzig hem; indien hem dorst, zo geef hem te drinken; want dat doende zult gij kolen vuurs op zijn hoofd hopen." Als het geen *kolen van bekering* zijn om hem te vertederen, zullen het toch kolen zijn die hem verwarren, hem verbaasd doen staan om zijn aanslagen te vernietigen en te verteren. Soms overwinnen wij persoonlijke vijanden ook door geduld, standvastigheid, vastberadenheid en volharding in het geloof. De heiligen hebben zelfs overwonnen door tot de dood toe te lijden (Openb. 12:11).

5. Zij moeten persoonlijke beproevingen overwinnen, zoals die welke vermeld worden in de twee voorafgaande verzen, namelijk: verdrukking, of benauwdheid, of vervolging, of honger, of naaktheid, of zwaard. De Godvruchtigen zijn al deze kwade dingen onderworpen, maar zij worden geholpen om te overwinnen door verder te zien dan de haat van mensen, die een zondige hand daarin hebben, en te zien op de liefde van God, Die daarin een oppermachtige hand heeft. En zo, als zij ze zien als kastijdingen uit liefde en als tekenen dat zij tot kinderen zijn aangenomen, kunnen zij door het geloof zien dat God uiting geeft aan Zijn liefde, zelfs in die dingen waarin mensen uiting geven aan hun woede, wraak en wrok. Er zijn nog drie manieren waarop persoonlijke beproevingen overwonnen worden, namelijk: óf door ze te voorkomen, óf door opgewektheid eronder, óf door voordeel eruit te halen.

- (1) Soms worden dus beproevingen overwonnen doordat ze voorkomen worden, zoals wanneer de Heere de stoot van de aanval voorkomt of deze afwendt. Ze treft dan geen doel of brengt geen schade aan, zodat er geen kwaad aangericht wordt, zoals gezegd wordt in Spreuken 26:2: "De vloek die zonder oorzaak is, zal niet komen."
- (2) Soms overwinnen zij deze beproevingen door er blijmoedig onder te blijven. Mensen worden in zover overwonnen als zij neerslachtig en terneergedrukt zijn en wanneer hun hart, als dat van Nabal, in hen versterft. Zij zijn echter overwinnaars in zover zij krachtig en dapper zijn in geestelijke zin. Omdat de Geest des Heeren op hen rust, zijn zij in staat zich te verblijden in tegenspoed en worden zij ervoor bewaard om op de dag van tegenspoed te bezwijken. Deze blijmoedigheid is niet alleen een natuurlijke eigenschap, maar een geestelijke weldaad van genade. Paulus en Silas zongen wel lofzangen in de gevangenis en de apostelen "waren verblijd, dat zij waardig geacht werden, om den Naam van Jezus smaadheid te lijden" (Hand. 5:41). Een gelovige overwint zijn beproevingen door tevredenheid: "Als die in alles verdrukt worden, doch niet benauwd; twijfelmoedig, doch niet mismoedig; vervolgd, doch niet daarin verlaten; nedergeworpen, doch niet verdorven" (2 Kor. 4:8 en 9).
- (3) Nog eens, zij overwinnen door voordeel te halen uit hun verdrukking. Dan winnen wij het van de verdrukking, wanneer wij er voordeel uit halen en spijsje ontvangen uit de eter. De gelovige ziet opwaarts naar de Voorzienigheid Gods, en hij kijkt naar binnen in zijn eigen hart, opdat hij zich mag verbeteren en alles mag dienen tot zijn heiligmaking, veraangenaming en zegen. Zo kan een mens zelfs voordeel trekken uit zijn tegenstanders, of zij willen of niet, en dat is de grootste overwinning over hen.
- (4) De laatste vijand die zij moeten overwinnen, is de dood (1 Kor. 15:26). En ook deze vijand zal door de gelovige overwonnen worden. De dood zal niet in staat zijn Christus en hem van elkaar te scheiden, zoals u kunt lezen in de verzen die op de tekst volgen. Ja, de vereniging wordt zelfs des te inniger. Deze vereniging begint wat betreft de ziel in de gelovige volmaakter te worden bij de dood, want zij komt nader tot Hem, wanneer zij de heerlijkheid binnengaat. En het lichaam, dat nog met Christus verbonden is, rust in het graf tot de wederopstanding, wanneer ziel en lichaam gezegend zullen worden met de volle genieting van Hem. Vandaar het triomflied over dood en graf: "Dood, waar is uw prikkel? Hel, waar is uw overwinning? Maar Gode zij dank, Die ons de overwinning geeft door onzen Heere Jezus Christus" (1 Kor. 15:55 en 57).

(2) In de tweede plaats wil ik spreken over de aard en het gewicht van de overwinning. Dat gelovigen overwinnaars zijn, veronderstelt en houdt de volgende zaken in:

1. Het houdt in dat zij enige zaligmakende kennis ontvangen hebben van de overste Leidsman hunner zaligheid, terwijl zij de oude overste, de duivel, afgezworen hebben, onder wiens banier al de mensenkinderen nog strijden, voordat zij zich bij Christus scharen. Een gelovige is echter iemand die uit het kamp van de duivel gedeserteerd is. Hij is iemand die zich heeft laten inschrijven als soldaat van Christus. Hij ziet dat Hij beschikt over alle oorlogsvoorraden en over alles wat nodig is voor de geestelijke strijd. Daar hij geen verwachting heeft om deze overwinning zelf te behalen, of door enig schepsel, verwacht hij alleen door de Geest van Christus de werkingen des lichaams te doden en de kop van de slang te vermorzelen. Hij weet immers dat het niet door kracht, noch door geweld is, maar door Zijn Geest, dat de overwinning behaald moet worden.
2. De overwinnaar is iemand die besluit deel te nemen aan het strijdend leven van de christen. Hij heeft daar ook enige kennis van. Hij weet dat dit leven een strijdend leven is en dat de overwinning strijd veronderstelt en oorlogstuig en het aandoen van de gehele wapenrusting Gods. "Ik heb de goede strijd gestreden", zegt Paulus. "Ik heb met de hel en de duivelen moeten vechten, maar nu heb ik overwonnen en heb ik de kroon bereikt." De overwinnaar weet dat het leven van een christen ten zeerste lieflijk is en dat het toch ook in verscheidene opzichten een hard leven is. Zij die Christus volgen, moeten echter niet verwachten dat zij altijd op de berg verkeren om Hem te aanschouwen, als Hij voor hen van gedaante veranderd is. Zij moeten soms afdalen in het dal om te strijden. Misschien moeten zij, zoals Paulus zei: "Vechten met de beesten te Eféze." Zij moeten niet denken dat zij varen als er een zacht windje waait, maar soms moeten zij varen in het donker en in een storm, wanneer Christus afwezig schijnt te zijn. Deze vastberadenheid om een strijdend leven te leiden, wapent een christen altijd tegen veel struikelblokken en voorkomt telkens dat hij bezwijkt, wanneer de beproeving tot een hoogtepunt komt, zodat hij uitroept: "Waarom ben ik zo?"
3. De overwinnaar is iemand die bekend is met de aard van de oorlog. Hij weet dat die geestelijk is en dat de wapens niet vleselijk zijn, maar krachtig door God tot neerwerping der sterken. Hij weet dat de oorlog geleid wordt door genade en dat de overwinning wordt behaald, soms door te vluchten, soms door te vechten en soms door te waken.
 - (1) Een christensoldaat kan soms overwinnen door te vluchten. "Vlucht van de hoererij", zegt de apostel. Als u van de zonde wegvlucht, dan vecht u ertegen. Vlucht zowel van inwendige als van uitwendige gruwelen, zoals: dronkenschap, hoererij, liegen, bedriegen, sabbatschending, slecht gezelschap. "Vermijdt alle schijn des kwaads." Het is gevaarlijk te onderhandelen met de verleiding, of te redeneren met de duivel of u zich aan zulk een zonde durft te wagen of niet. U zou toch immers kunnen bemerken dat, hoewel u veel argumenten oproept, de duivel een veel betere politicus is dan u. Er zijn echter sommige boosheden waarvan u niet kunt wegvluchten.
 - (2) Het is daarom zo, dat er gevochten moet worden. Als u niet kunt vluchten, is standhouden op één na het beste. "Doet aan de gehele wapenrusting Gods, opdat gij kunt staan tegen de listige omleidingen des duivels" (Ef. 6:12). Staat in het geloof, in volkomen afhankelijkheid van Christus om van Hem opnieuw versterking van de genade en kracht te ontvangen, want "wij zijn van onszelf

niet bekwaam; onze bekwaamheid is uit God." De apostel zegt: "Ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij." Zo mag ook een gelovige zeggen: "Ik overwin, doch niet ik, maar Christus overwint voor mij."

- (3) De oorlog kan gevoerd worden door waken: "Waakt en bidt, opdat gij niet in verzoeking komt." Het werk van een schildwacht is niet om te vechten, maar om uit te kijken of de vijand nadert, en als hij hem ziet, dan meldt hij het aan de veldoverste en verzoekt hem om zijn troepen uit te laten rukken om de vijand te bestrijden en zo te overwinnen. Zo kan de christensoldaat overwinnen door te waken en bij de nadering van de verzoeking de overste Leidsman der zaligheid vragen om te komen helpen tegen de vijand. De overwinnaar is bekend met de oorlog door te vluchten, te strijden en te waken.
 - (4) De overwinnaar is iemand die bekend is met de oorlog. Zijn overwinning houdt in dat hij bekend is met de macht en de politiek van zijn geestelijke vijanden en met de middelen om de overwinning te behalen en met de wijze waarop hij de geestelijke wapenen moet gebruiken. Hij is zo goed op de hoogte van de macht en de politiek van de vijand, omdat hij de droevige ervaring heeft van veel tegenslagen en nederlagen in de strijd. Ja, de heiligen kunnen wel veel veldslagen verliezen, maar toch zullen zij uiteindelijk de oorlog winnen. De levendigste heiligen kunnen enige dodigheid bezitten. De heiligsten hebben enige zonde. De nederigsten hebben wat trotsheid. Zij die het geestelijkst zijn en het meeste hemelsgezind, hebben enige aardsghezindheid en vleselijkheid. Zij die zichzelf het meest verloochenen, bezitten toch nog enige zelfzucht. Vandaar dat zij soms overwonnen kunnen worden en hun levendigheid kunnen verliezen, hoewel zij niet helemaal hun leven kunnen verliezen. Het is waar dat de leer van de tegenslagen en nederlagen van gelovigen gevaarlijk kan zijn voor de zorgelozen en dat deze voor hen een steen des aanstoets kan zijn, waarover zij kunnen struikelen. "Wel", zeggen zij, "ik word dagelijks door de zonde overwonnen, en mijn hart is in het gebed zo dood als een steen, maar ik prijs de predikant die mij zegt dat gelovigen net als ik kunnen zijn en dus trek ik de conclusie dat ik tot het getal der gelovigen behoor en ik hoop zalig te worden evengoed als de beste gelovigen." O, pas op, man, dat dit soort redenatie niet bewijst dat uw vlekken niet de vlekken van Gods kinderen zijn. Een heilige kan verslagen worden, maar hij zal niet in het vuil blijven liggen en ook niet wentelen in de poel, zoals een zwijn in het slijk, maar hij zal worstelen zoals een schaap in de modder, en hij zal niet rusten, voordat hij eruit komt.
4. Een gelovig overwinnaar is ook iemand die de manier weet en de middelen kent om de overwinning te behalen, namelijk de geestelijke wapenrusting. Hij kent ook de wijze en manier, waarop deze wapens gebruikt moeten worden en dat zijn vooral de volgende vier:
- (1) Het wapen van het bloed van Christus. "Zij hebben overwonnen door het bloed des Lams" (Openb. 12:11). Zij weten dat dit bloed reinigt van alle zonden en zo de vijand wegspoelt als door een vloed. Zij maken gebruik van dit bloed als van een bloed dat de zonde afwast, de toorn stilt, de beloften verzegelt en de overwinning koopt.
 - (2) Het wapen van het geloof, 1 Petrus 5:9: "Denwelken wederstaat, vast zijnde in het geloof." Het is door dit schild des geloofs, dat zij de vurige pijlen van de satan uitblussen. Ja, dit is de overwinning, waardoor zij de wereld overwinnen, namelijk door hun geloof, en hierdoor overwinnen zij de god dezer eeuw.

- (3) Het volgende wapen is het Woord, hetwelk het zwaard des Geestes is (Ef. 6:17). Door het Woord verslaat Christus, de overste Leidsman, de duivel door te zeggen: "Er staat geschreven; zo en zo staat er geschreven." Wanneer mensen slechts opmerken wat er gezegd wordt door deze en gene, dan zijn zij in gevaar verleid te worden en overwonnen te worden door de verleiding. Wanneer zij echter de verleiding weerstaan door eraan te denken wat er geschreven staat, dan overwinnen zij.
- (4) Het vierde wapen is het gebed, Mattheüs 26:41: "Waakt en bidt, opdat gij niet in verzoeking komt." Dit wapen gebruikte Paulus, toen hij de Heere driemaal bad. Een biddeloos mens is een overwonnen mens. Zolang iemand kan bidden in het geloof, en bidden in de Heilige Geest, is hij gewapend tegen de duivel, de wereld en het vlees. De worstelaar met God in het gebed is de overwinnaar.

De tweede hoofdgedachte door mij voorgesteld is, u aan te tonen in welke opzichten gelovigen méér dan overwinnaars zijn. Het grondwoord ὑπερνικώμεν spreekt met nadruk en zo, dat wij het niet gemakkelijk in onze taal kunnen uitdrukken. Het is alsof wij zouden zeggen: "Wij opper-óverwinnen." Nu zal ik in een stuk of tien opzichten aantonen, hoe van ware gelovigen gezegd kan worden dat zij meer zijn dan overwinnaars.

1. Zij zijn méér dan overwinnaars in zover hun overste Leidsman, Die voor hen strijdt, meer is dan de mens, en méér dan volledig opgewassen is tegen Zijn vijanden. Christus, de overste Leidsman hunner zaligheid, is hun almachtige Krijgsoverste en Deze is de grond van hun overwinning. Het is door Hem, Die hen liefgehad heeft, zoals wij later aan zullen tonen. Hier kan alleen opgemerkt worden dat, doordat zij Hem aan hun zijde hebben, er met recht gezegd kan worden, zoals in vers 31: "Als God voor ons is, wie kan tegen ons zijn?" En zoals Elisa zei tot zijn dienaar (2 Kon. 6:16): "Vrees niet, want die bij ons zijn, zijn méér dan die bij hen zijn." En toen zijn ogen werden geopend op het gebed van Elisa, ziet toen was de berg vol vurige paarden en wagens rondom Elisa.

2. Zij zijn méér dan overwinnaars in zover zij in hun kruis kunnen roemen en het niet alleen met lijdzaamheid dragen, maar er met vermaak in triomferen als in het kruis van Christus. Dat een man zich beroemd in zijn kroon is geen grote zaak, maar dat hij zich beroemt in zijn kruis, is méér dan een overwinning. Dat deed Paulus (Gal. 6:14), toen hij de valse leraars van zijn dagen bestreed, die zochten te roemen in hun bekeerlingen, die zij konden overhalen zich te laten besnijden en zich te onderwerpen aan het juk van de wet, dat om hun hals gehangen werd. Maar Paulus zegt: "Het zij verre van mij, dat ik zou roemen anders dan in het kruis van onzen Heere Jezus Christus, door Welken de wereld mij gekruisigd is en ik de wereld." Zo waren de apostelen méér dan overwinnaars, wanneer zij konden roemen in de verdrukkingen (Rom. 5:3). "En zij waren verblijd dat zij waren waardig geacht geweest om Zijns Naams wil smaadheid te lijden (Hand. 5:41).

3. Zij zijn méér dan overwinnaars in zover zij de grootste vijanden in een klein poosje overwinnen en met weinig moeite of met weinig kracht en met heel zwakke middelen. Onder mensen is het gewoonlijk zo, dat die partij die het grootste leger heeft, de overwinning behaalt. Let echter eens op genade, wanneer die voor het eerst in de ziel geplant wordt, in het bijzonder het geloof, dan is dat maar een mosterdzaadje. Het zou als niets zijn, ware het niet vanwege de kracht van Christus die het helpt om te

overwinnen. Als een groot leger een handjevol soldaten overwint, dan is dat slechts een overwinning, maar als een handjevol soldaten een groot leger overwint, dan is dat méér dan een overwinning. Dat is ook het geval als dat kleine mosterdzaadje de hele wereld overtreft en overwint. "Dit is de overwinning die de wereld overwint, namelijk ons geloof." Gods kinderen overwinnen soms met kleine kracht en door zeer zwakke middelen. Voor God is het totaal eender om de overwinning te geven door velen of door weinigen.

4. Zij zijn méér dan overwinnaars in zover zij kunnen overwinnen zonder enig verlies voor zichzelf, maar er met veel meer winst uitkomen. Wanneer een leger een ander leger verslaat, maar met verlies van duizenden, of het grootste deel van het leger, dan kan dat een overwinning genoemd worden, maar wanneer het ene leger het andere verdelgt zonder enig verlies en met grote winst, dan is dat méér dan een overwinning. Wat verliest de gelovige, wanneer hij de wereld en haar wellusten overwint, wanneer hij de duivel en zijn handlangers overwint? Nee, niets. Ja hij wint onuitsprekelijk veel door de overwinning, want dan deelt hij de buit; hij oogst nut en voordeel uit zijn verdrukkingen. "De verdrukking werkt lijdzaamheid, en de lijdzaamheid bevinding, en de bevinding hoop; en de hoop beschaamt niet, omdat de liefde Gods in onze harten uitgestort is door den Heiligen Geest" (Rom. 5:3,4 en 5). Zij overwinnen met het minste verlies en halen er toch het grootste voordeel uit voor zichzelf.

5. Zij zijn méér dan overwinnaars in zover zij overwinnen met het grootste verlies en nadeel voor de vijand. Hun grootste vijanden worden eerst buiten gevecht gesteld en tenslotte vernietigd. Iemand kan zijn vijand voor het ogenblik overwinnen, maar deze kan weer op krachten komen en zich herstellen en voor de tweede keer de strijd met hem aanbinden en dan kan hij sterker zijn dan hij ooit was. Een kind van God echter verslaat bij het overwinnen van zijn vijanden hen niet alleen, maar stelt hen buiten gevecht. De zwaarste slag die de duivel en zijn handlangers kan uitdelen, brengt de gelovige het meeste voordeel en draagt er het meest toe bij om de duivel de macht te ontroven. Dat was ook zo toen de duivel de laatste slag toebreacht aan ons onoverwinnelijk Hoofd, want toen hij de verzenen van Christus" menselijke natuur vermorzelde in de dood, vermorzelde onze Heere de kop van de slang en verbrak daardoor zijn wettig gezag: "Hij heeft door den dood tenietgedaan, dengene, die het geweld des doods had, dat is den duivel." Zo draagt de bloedigste slag, die de vijand geeft, er het meest toe bij om hem buiten gevecht te stellen en zijn kracht te verzwakken, terwijl de gelovige zijn kracht des te meer vernieuwt en sterk wordt in de krijg. Onze Heere Jezus, de overste Leidsman, zit ook aan de rechterhand Zijns Vaders, tot al Zijn vijanden gesteld zijn tot een voetbank Zijner voeten. Daarom zullen al de vijanden van de gelovigen tenslotte volkomen aan hen onderworpen zijn. Zonde en ellende en verdrukking en ziekte en de dood zelf, zullen alle verslonden worden tot overwinning (1 Kor. 15:54).

6. Zij zijn méér dan overwinnaars met betrekking tot de zekerheid, die zij hebben van de overwinning, voordat de oorlog voorbij is. Welke verzekering hebben zij hiervan dan wel?

- (1.) Christus, hun Hoofd, heeft overwonnen en heeft de prijs behaald. Er kan geen Hoofd zijn dat wint en een lichaam dat overwonnen wordt. Als het Hoofd uit de dood wordt opgewekt, dan zal ook het lichaam verrijzen. Hun laatste overwinning is even zeker als dat Christus hun Hoofd, reeds overwonnen heeft.

- (2.) Hun wapens zijn onoverwinnelijk. Het schild des geloofs en het zwaard des Geestes kunnen niet falen en zullen zeker overwinnen.
- (3.) Zij zijn verzekerd door Gods belofte, want er is beloofd dat de God des vredes de satan onder hun voeten zal verpletteren.
- (4.) Zij zijn verzekerd door het onderpand van de volkomen overwinning. De Geest stelt hen soms in staat om de werkingen des lichaams te doden en daar deze Geest het onderpand is van hun erfenis, zo is Hij ook het onderpand van de volledige en volkomen overwinning. God is een Rotssteen, Wiens werk volkomen is. Hij is het goede werk begonnen en Hij zal het ook voleindigen. Als dan hij die verzekerd is van de overwinning voor de oorlog geëindigd is, méér dan een overwinnaar is, dan kan iedere gelovige in Christus dat zijn.

7. Zij zijn méér dan overwinnaars als men in aanmerking neemt, dat zij overwinnen zelfs wanneer zij niet vechten, want zelfs de rust van Gods volk is heerlijk en glorieus (Jesaja 11:10). Zij worden soms geroepen om zich alleen maar stilte houden, en te letten op het heil des Heeren. "Vreest niet, staat vast en ziet het heil des HEEREN. De HEERE zal voor ulieden strijden en gij zult stil zijn" (Exod. 14:13 en 14). "De loop is niet altijd der snellen, noch de strijd der helden." Wanneer Zijn kinderen slechts naar het slagveld gaan, dan neemt Hij hun het werk en de oorlogvoering uit handen, zoals de kerk uitroept in Hooglied 2:3: "Ik zit onder Zijn schaduw." Daarna vervolgt zij: "Hij voert mij in het wijnhuis en de liefde is Zijn banier over mij." Hij nam mij het werk uit handen. Zijn eigen arm heeft Hem heil gegeven.

8. Zij zijn méér dan overwinnaars als men ziet dat zij overwinnen, terwijl zij overwonnen worden, en dat zij de vijand overwinnen zelfs in datgene waarin de vijand dacht hen overwonnen te hebben. Iedereen kan overwinnen in zijn overwinningen, maar een kind van God overwint in zijn tegenslagen en nederlagen die hij ontmoet. Zelfs in de verliezen die hij lijdt, behaalt hij de overwinning. Datgene wat de vijanden bedenken om hen de grootste nederlaag en vernedering toe te brengen, bezorgt hen de grootste roem en eer. "Gijlieden wel, gij hebt kwaad tegen mij gedacht, doch God heeft dat ten goede gedacht; opdat Hij deed, gelijk het te dezen dage is, om een groot volk in het leven te behouden" (Gen. 50:20). Hij overwint zelfs daar, waar hij verslagen en ten val wordt gebracht. En daarom zijn deze dingen die de middelen schijnen te zijn tot zijn ondergang, de middelen om hem te verhogen, ja een zaak van triomf. "Zo zal ik dan veel liever roemen in mijn zwakheden, opdat de kracht van Christus in mij wone. Daarom heb ik een welbehagen in zwakheden, in smaadheden, in noden, in vervolgingen, in benauwdheden, om Christus" wil; want als ik zwak ben, dan ben ik machtig; Zijn kracht wordt in zwakheid volbracht" (2 Kor. 12:9 en 10). Daarom zegt de apostel hier: "In al deze dingen zijn wij méér dan overwinnaars." Over welke dingen spreekt hij? U kunt ze vinden in het voorafgaande vers: "Verdrukking, of benauwdheid, of vervolging, of honger, of naaktheid, of gevaar, of zwaard." Deze dingen die zó ver verwijderd schijnen te zijn van overwinnen, zo tegengesteld aan overwinnen, zijn toch allemaal dingen, waarin wij méér dan overwinnaars zijn. Bij al het lijden van Gods kinderen, is het doel van de duivel om hen van God af te trekken, om hen te laten murmureren en wanhopen, en hen te bewegen hun vaandels in de steek te laten. Maar hierin wordt hij verslagen en teleurgesteld, want God bezielt Zijn kinderen met zulk een moedige en edele geest, dat lijden hun geduld en ijver niet doet afnemen, maar eerder vergroot, zoals één van de edellieden van Julianus tot hem zei:

"Wij christenen lachen om uw wreedheid en worden des te dapperder en des te meer vastbesloten." Zo verslaan zij hun vijanden met hun eigen wapens.

9. Zij zijn méér dan overwinnaars gezien het feit dat zij zichzelf overwinnen. Fortior est qui se quam qui fortissima vincit mœnia. "Hij die zichzelf overwint, is sterker dan hij die een kasteel verovert. "Hij die heerst over zijn geest, is sterker dan die een stad inneemt" (Spr. 16:32). Dat een mens heerst over zijn eigen hart en zichzelf overwint, is een opmerkelijke overwinning, want het stelt hem in staat om alle verdere tegenstand ten onder te brengen. Dit zouden wij nooit kunnen doen als wij onszelf niet overwinnen, want hij die een slaaf is van zijn wellusten, zal een slaaf van zijn vijanden zijn. Hij die nooit zijn vleselijke begeerten overwint, zal nooit zijn kruisen en bezoeken overwinnen. De vleselijke, natuurlijke mens wordt gevangen genomen door elke verzoeking, die hij tegenkomt. Hij is als een stad zonder muren, die gemakkelijk wordt ingenomen. Waar de sterke bolwerken der zonde in het hart worden afgebroken, daar worden andere vijanden spoediger onderworpen. "Och, dat Mijn volk naar Mij gehoord had, dat Israël in Mijn wegen gewandeld had! In kort zou Ik hun vijanden gedempt hebben, en Mijn hand gewend hebben tegen hun wederpartijders" (Ps. 81:14 en 15). Dit is de wijze om tegenstanders onderworpen te krijgen: "En die overwint en die Mijn werken tot het einde toe bewaart, Ik zal hem macht geven over de heidenen; en hij zal hen hoeden met een ijzeren staf"(Openb. 2:26 en 27).

10. Tenslotte zijn zij méér dan overwinnaars, aangezien zij Hém overwinnen. Gods kinderen overwinnen, met heilige eerbied gesproken, in sommige opzichten God Zelf en wel op twee manieren: namelijk door de schoonheid van hun genade en de kracht van hun gebeden.

- (1.) Door de schoonheid en lieflijkheid van hun genade, waarmee Hij hen Zelf heeft versierd. "Wend uw ogen van Mij af, want zij doen Mij geweld aan" (Hoogl. 6:5). Dit zijn de woorden van Christus tot Zijn bruid, de kerk of de ware gelovigen. "Uw ogen". Dat wil zeggen: de schoonheid en luister van uw genade. Christus wordt in zekere zin bekoord en in vervoering gebracht door de genade van Zijn eigen Geest in Zijn volk. "Gij hebt Mij het hart genomen, Mijn zuster, o bruid; gij hebt Mij het hart genomen met één van uw ogen, met een keten van uw hals" (Hoogl. 4:9).
- (2.) Door de kracht van hun gebeden; het gelovig gebed houdt als het ware Zijn handen vast en wil Hem niet loslaten. Ligat omnipotentem vincit invincibilem. "Het bindt de Almachtige en overwint de Onoverwinnelijke." Hij duldt dat een nederige worstelaar Hem bevelen geeft. "Zij hebben Mij van toekomende dingen gevraagd; van Mijn kinderen, zoudt gij Mij van het werk Mijner handen bevel geven?" (Jesaja 45:11). Van Jakob wordt gezegd dat hij Hem vasthield en Hem niet wilde laten gaan, tenzij dat Hij hem zegende. Daarom wordt van hem gezegd dat hij zich vorstelijk gedroeg met God en dat hij zich vorstelijk gedragen heeft met de Engel. Dit werd ook aangegeven in de verandering van zijn naam van Jakob in Israël. Hoe doeltreffend was ook het gebed van Mozes, toen God zei: "Laat Mij toe." Hoe krachtig was het gebed van Elia en Elisa. God geeft Zichzelf over om gebonden te worden en vastgehouden te worden door hun gebeden: en zo is de Koning als gebonden op de galerijen (Hoogl. 7:5). Deze overwinning dat men God heeft overmocht, is het grote fundament van al hun overwinningen. Zij die God kunnen overwinnen, en Hem ertoe brengen hun wil te doen, kunnen spoedig alle andere dingen overwinnen. Als

zij Hem tot Vriend hebben, hoeven zij zich geen zorgen te maken, wie hun vijanden zijn. Zij die God hebben overmocht en zich vorstelijk gedragen hebben met de Allerhoogste, kunnen elke strijd aangaan en zijn dan ontzaglijk veel méér dan overwinnaars over alle andere dingen.

III. De derde hoofdgedachte door mij voorgesteld is, de oorzaak van deze overwinning. *Het is door Christus* dat wij méér dan overwinnaars zijn. Hoe dan? *Door Hem, Die ons liefgehad heeft*, namelijk door deze heerlijke en machtige Liefhebber. Deze benaming van Christus, Die ons heeft liefgehad, door Wie wij meer zijn dan overwinnaars, houdt de volgende zaken in.

1. Het houdt de ootmoedige gestalte in van de gelovige overwinnaar. Dat men er zich op beroemt méér dan overwinnaars te zijn, lijkt zeer op grootspraak en schijnt naar zelfvertrouwen en verwaandheid te rieken. Daarom wordt het hier gecorrigeerd en nader aangeduid, namelijk met: "Door Hem, Die ons liefgehad heeft" en door Zijn sterkte en kracht. De overwinning die wij behalen over zonde en lijden, komt niet uit onszelf, of niet uit onze kracht. Nee, wij mogen zeggen: "Gode zij dank, Die ons de overwinning geeft door onzen Heere Jezus Christus" (1 Kor. 15:57). En zoals Paulus Í zei in 2 Timótheüs 4:17 : "Niemand is bij mij geweest, maar de Heere heeft mij bijgestaan en heeft mij bekrachtigd." Het is door Hem, Die ons krachten geeft, dat wij al deze dingen kunnen doen: "Ik heb overvloediger gearbeid, dan zij allen; doch niet ik, maar de genade Gods die met mij is." Wanneer wij in een opgewekte gemoedsgesteldheid verkeren, zijn wij gauw, zoals Petrus, te vol van vertrouwen in onze eigen kracht en dit is gevaarlijk. Dan bedroeven wij Zijn Geest door aanmatiging en geven Hem aanleiding om onze geest te bedroeven door ons Zijn Geest te onthouden. Paulus kreeg om dit te voorkomen een doorn in zijn vlees en een engel des satans, die hem met vuisten sloeg, omdat het beter is gebukt te gaan onder de macht van verdrukking dan onder de macht van een begeerlijkheid.
2. De uitdrukking, *Die ons heeft liefgehad*, is een gepaste Naam en titel die gegeven wordt aan de overste Leidsman der zaligheid, door Wie wij méér dan overwinnaars zijn. Hij wordt beschreven vanuit Zijn liefde; en door deze Naam, onze Liefhebber en Vriend, is Hij ons inderdaad het best bekend. Deze Naam komen wij herhaaldelijk tegen in de Heilige Schrift: "Christus heeft de gemeente liefgehad" (Ef. 5:25). "Die mij liefgehad heeft, en Zichzelf voor mij over gegeven heeft" (Gal. 2:20). "Hem, Die ons heeft liefgehad, en ons van onze zonden gewassen heeft in Zijn bloed" (Openb. 1:5). De apostel noemt verdrukkingen en kwellingen; dingen die schijnbaar tegengesteld zijn aan liefde. Daarom was het passend, om misverstanden te voorkomen, om Christus voor te stellen in Zijn liefde.
3. Het houdt in, dat liefde de drijfveer was die Hem bewoog om ons overwinnaars te maken en méér dan overwinnaars. Liefde deed Hem onze natuur aannemen, 2 Korinthe 8:9: "Want gij weet de genade van onzen Heere Jezus Christus, dat Hij om uwentwil is arm geworden, daar Hij rijk was, opdat gij door Zijn armoede zoudt rijk worden." Dat wil zeggen dat, hoewel Hij God was, Hij toch mens werd om rijke genade en liefde te openbaren jegens ons. "Die in de gestaltenis Gods zijnde, geen roof geacht heeft Gode evangelijk te zijn, maar heeft Zichzelf vernietigd, de gestaltenis eens dienstknechts aangenomen hebbende, en is den mensen gelijk geworden" (Fil. 2:6 en 7). En werkelijk, dat Hij onze natuur nauw zou verbinden met Zijn natuur, en onze natuur zou aannemen en met Zijn

Goddelijke persoon zou verenigen, was van Zijn kant de laagste vernedering en aan onze kant de hoogste verhoging. "Hierin werd de liefde van Christus jegens ons geopenbaard." Dat Hij geboren werd, leefde, stierf, opstond en ons verlost, waren allemaal de uitwerkingen en gevolgen van Zijn liefde, waardoor wij overwinnaars worden.

4. "Door Hem, Die ons liefgehad heeft", geeft uitdrukking aan de kracht en werkzaamheid van Zijn liefde en aan het overwinnend karakter van die liefde. Zijn liefde was sterk als de dood, en overwon de dood en zij kwam als overwinnaar uit de strijd te voorschijn. Door Hem zal de laatste vijand tenietgedaan worden, want Zijn liefde heeft al de vloeken der wet overwonnen, omdat Hij een vloek geworden is voor ons. Zijn liefde overwon de toorn Gods en onderging die voor ons. Deze liefde overwint al onze schuld en aanvaardt ons, met al de schuld die wij hebben. Zijn liefde overwint onze onwilligheid om Hem aan te nemen en overwint onze gewilligheid om van Hem af te wijken. Dit was de grootste moeilijkheid en de grootste hindernis, die men zich in kan denken, en toch kwam deze liefde over al deze bergen heen huppelen. Zijn liefde heeft de slag geleverd en heeft de overwinning behaald, zodat wij niets anders meer te doen hebben, dan de overwonnen vijand na te jagen en te achtervolgen.

5. "Door Hem, Die ons liefgehad heeft", houdt in dat de liefde de oorsprong is van Zijn hulp die Hij ons in de oorlog biedt. Niet alleen kocht de liefde de wapens, want Hij kocht genade ten koste van Zijn dierbaar bloed, maar de liefde schenkt ook de wapens en doet ze aan. Zijn liefde schuurt de roest van de wapens af. Als wij ze niet gebruiken, wakkert Hij onze genade aan met een frisse, harde wind, een aanwakkerende noordenwind of een verfrissende zuidenwind. Hij geeft kracht tot geloofsoefeningen, en kracht om te gaan van kracht tot kracht, en kracht om vol te houden tot de volmaakte overwinning is behaald, waarbij "Degene die onder hen struikelen zou, te dien dage zal zijn als David, en het huis Davids als de Engel des HEEREN voor hun aangezicht" (Zach. 12:8). God alleen is onze Sterkte. Er zijn drie dingen die Hij in Zijn liefde geeft tot onze hulp bij het overwinnen van zowel de zonde als de verdrukking, namelijk: Zijn voorbeeld, Zijn Woord, Zijn Geest.
 - (1.) *Zijn voorbeeld*; 1 Petrus 2:21: "Christus heeft voor ons geleden, ons een voorbeeld nalatende, opdat gij Zijn voetstappen zoudt navolgen." Hij heeft overwonnen, voordat wij overwinnen: "De overheden en de machten uitgetogen hebbende, heeft Hij die in het openbaar tentoongesteld, en heeft door hetzelfde over hen getriomfeerd" (Kol. 2:15). Hij zegt ons: "In de wereld zult gij verdrukking hebben, maar hebt goeden moed, Ik heb de wereld overwonnen." En daarom zijn wij verplicht om op Hem te zien: "Ziende op den oversten Leidsman en Voleinder des geloofs, Jezus, Dewelke voor de vreugde, die Hem voorgesteld was, het kruis heeft verdragen en schande veracht, en is gezeten aan de rechterhand van den troon Gods. Want aanmerkt Dezen, Die zodanig een tegenspreken van de zondaren tegen Zich heeft verdragen, opdat gij niet verflauwt en bezwijkt in uw zielen" (Hebr. 12:2 en 3). Zijn overwinning leidt tot onze overwinning.
 - (2.) In liefde geeft Hij ons *Zijn Woord* en in dit Woord gaat Hij uit, overwinnende opdat Hij overwinne. Het is Zijn zegewagen: "En Gode zij dank, Die ons allen tijd doet triomferen in Christus, en den reuk Zijner kennis door ons openbaar maakt in alle plaatsen" (2 Kor. 2:14). Daarom wordt er gezegd in 1 Johannes 2:14: "Gij zijt sterk en het Woord Gods blijft in u." En dat slaat op al haar

onderdelen: bedreigingen, geboden en beloften. Dit was het wapen, waarmee Christus de satan versloeg: "Zo en zo staat er geschreven", en zo moeten wij overwinnen, namelijk door het zwaard des Geestes, hetwelk is Gods Woord.

- (3.) In liefde geeft Hij ons *de Geest* om ons bij te staan in de oorlog. Hij stelt ons in staat te overwinnen door Zijn Geest. Als de apostel Johannes spreekt over de antichrist en de verleidende geesten, dan zegt hij: "Kinderkens, gij zijt uit God, en hebt hen overwonnen; want Hij is meerder, Die in u is, dan die in de wereld is" (1 Joh. 4:4). Het is door deze triomferende Geest van Christus, dat wij zelf eerst overwonnen worden en dan zijn wij overwinnaars en in staat om alle andere dingen te overwinnen. Wij worden eerst overwonnen in het krachtige werk van de bekering en dan werkt Hij door dezelfde Geest in ons alle overwinnende en bevelende genade, waardoor wij in staat kunnen zijn om te overwinnen. Hij werkt de genade des geloofs en dat is een genade die overwint, want: "Dit is de overwinning die de wereld overwint, namelijk ons geloof" (1 Joh. 5:4). Dat doet het geloof door Christus aan te grijpen en door kracht en sterkte uit Hem te trekken. Welke macht er ook in Christus Zelf is, deze macht wordt tot uiting gebracht door het geloof dat niets anders is dan een lering trekken uit en een gebruikmaking van die macht van Christus. Hij werkt de liefde en dat is ook een overwinnende genade, want de liefde is sterker dan de dood, en dwingt de ziel om te strijden onder de banier der liefde en te overwinnen. Hij werkt ootmoed en zoals er niets dichter bij de ondergang is dan trots, zo is er niets dichter bij de overwinning dan ootmoed. God Zelf wederstaat de hovaardigen en voert oorlog tegen hen, maar de nederigen geeft Hij genade en voorspoed daarbij. Hij werkt ook de genade der lijdzaamheid en deze strijdt in alle ernst tegen het grootste kwaad. Hij die verdraagt, die overwint.

6. "Door Hem, Die ons liefgehad heeft, zijn wij méér dan overwinnaars", houdt in dat het geloof in Zijn liefde de overwinning beïnvloedt. Wanneer wij ook maar zien op de banier der liefde, die Hij boven ons hoofd verheft, dan overwinnen wij en zijn wij in alle dingen méér dan overwinnaars, namelijk in alle verdrukkingen en benauwdheden. Ik denk dat hier met nadruk gewezen wordt op de veiligheid van de gelovige te midden van moeilijkheden onder de brede banier der liefde. Hier wordt niet alleen een overwinning over al deze dingen bedoeld, maar een overwinning en méér dan een overwinning te midden van al deze dingen, zelfs terwijl wij er ons middenin bevinden. Hoe kan dat? Dat kan, omdat onze hemelse Liefhebber Zijn banier der liefde over ons uitspreidt en omdat het een banier is die zo uitgestrekt is, dat hij zich uitspreidt over al deze dingen, terwijl wij er ons middenin bevinden, zodat wij er niet alleen beveiligd tegen zijn, als ze voorbij zijn, maar dat wij veilig zijn te midden ervan. Wij zijn veilig, terwijl ze als vuur om ons heen branden en wij gelijk zijn aan het braambos te midden van het vuur. Immers, de banier der liefde die over ons is, is ook over al die dingen die ons zouden kwellen, over al de vlammen van de vurige oven die ons zou verteren. Zijn liefde is een uitgebreide liefde, die zich uitspreidt over al deze dingen, zodat wij over al deze dingen overwinnaars kunnen zijn en méér dan overwinnaars. Al zijn deze verdrukkingen nog zo uitgebreid, nog zo hoog, nog zo diep, nog zo breed, nog zo lang, de liefde in Christus is uitgebreider, daar het een liefde is die een hoogte, een diepte en een breedte heeft, die niet is om uit te spreken. Zij is zelfs zo hoog als de hemel, zo diep als de hel, zo breed als de tijd, zo lang als de eeuwigheid.

Daarom, mijn vrienden, wat zal ik u zeggen? Over de overwinning van de gelovigen op aarde kan iets heerlijkers gezegd worden dan gezegd kan worden over de triomferende overwinnaars rond de troon in de hemel. Van de triomferende kerk hierboven, kan, door Hem, Die hen liefgehad heeft, gezegd worden dat zij meer zijn dan overwinnaars en dat zij al deze dingen te boven zijn: alle verdrukkingen te boven, alle benauwdheden te boven, alle vervolgingen te boven, alle gevaren en zwaarden te boven en alle dodelijke zwaarden van menselijke woede en geweld te boven. Maar van de strijdende kerk beneden kan in zekere zin iets merkwaardigers gezegd worden. Van de arme gelovige die het geloof bezit in de liefde van Christus, kan gezegd worden dat hij méér is dan een overwinnaar, namelijk: in al deze verdrukkingen, benauwdheden en vervolgingen, en zwaarden is hij een overwinnaar hoewel hij aan alle kanten verdrukt wordt, evenwel niet benauwd of verslagen; maar hij verslaat en overwint en behaalt méér dan de overwinning. Hoe komt dit? Dat komt juist, omdat zij kunnen zien wat de verlostten hierboven niet meer kunnen zien, namelijk: wanneer zij de banier der liefde over zich zien, dan zien zij dat deze banier zover uitgestrekt is, dat zij de liefde zien in deze verdrukkingen. Zij zien de liefde in deze benauwdheden, de liefde in deze vervolgingen. Zij zien zelfs Vaderlijke liefde in en boven al deze roeden van Zijn toorn, die gevuld kunnen zijn met de grimmigheid der mensen, maar toch vol met de liefde van God, Die zegt: "Grimmigheid is bij Mij niet." Zo zijn wij door Hem, Die ons liefgehad heeft en door Hem als onze Liefhebber, en in het geloof van Zijn liefde, méér dan overwinnaars. De heerlijke overwinning is geheel en al te danken aan de Heere, onze Liefhebber. De liefde leidt de voorhoede, de liefde levert de slag, de liefde behaalt de overwinning en onder deze banier zijn wij méér dan overwinnaars.

IV. Als vierde punt had ik voorgesteld de toepassing te maken. Als het is, zoals wij gezegd hebben, dan kunnen wij hieruit het volgende zien.

1. *Wij kunnen zien dat het leven van een christen in deze wereld niet alleen een reizend, maar ook een strijdend leven is.* De overwinning veronderstelt een slag: "Allen die Godzaliglijk willen leven in Christus Jezus, zullen vervolgd worden." Hij moet besluiten te vechten en niet proberen het er heelhuids af te brengen, of een lui leven te leiden. De appels uit het paradijs zullen niet in onze mond vallen zonder enige inspanning, of moeite, of pijn. "De poort is eng die ten leven leidt." Er moet een worstelen zijn om in te gaan, een worstelen in ernst, in bittere ernst, want "velen zullen zoeken in te gaan, en zullen niet kunnen" (Luk. 13:24). Dat wil zeggen: zij die alleen zoeken, maar niet worstelen, zullen niet kunnen ingaan, want er moet geweld gebruikt worden: "Het Koninkrijk der hemelen wordt geweld aangedaan, en de geweldigers nemen hetzelfde met geweld."

2. *Let daarom eens op de waardigheid en uitnemendheid van alle ware gelovigen.* De wereld houdt hen voor verachtelijk en denkt dat zij gemakkelijk te overwinnen zijn. Daarom staat iedereen klaar om hen te vertreden en hen onder de voet te lopen, maar nee, zij zijn overwinnaars en méér dan overwinnaars. Zij kunnen alle tegenstand glansrijk overwinnen. Een ware gelovige is "als een koning, die niet tegen te staan is" (Spr. 30:31). Hij is onoverwinnelijk; hij is een vorst, die zich vorstelijk gedraagt bij God en die Hem overwint, als hij bij God in de gunst staat. Hij kan als persoon overwonnen worden, maar hij kan nooit overwonnen worden in zijn zaak. Die zal het altijd uithouden. De apostel Paulus werd nooit overwonnen in zijn zaak, en ook niet in zijn geest. "Banden en verdrukking", zegt hij, "zijn mij aanstaande; maar ik acht op

geen ding" (Hand. 20:24). Zo kunnen al de ware en trouwe dienaars van Christus, door genade, voor zichzelf een moedige geestesgesteldheid bewaren.

3. *U kunt hieruit zien welk een oorzaak van troost en bemoediging het is voor getrouwe dienaars en volgers van Christus, dat zij niet standhouden door hun eigen kracht en sterkte, maar door de kracht van Christus.* Hun overwinning is niet van henzelf, maar slechts van Hem. "Wij zijn overwinnaars door Hem, Die ons liefgehad heeft." O mijn vrienden, let daar eens op. Hij zegt niet: "Door Hem, Die wij liefhebben." Dat zou met recht gezegd kunnen worden, maar dan zou het hebben geleken, dat wij iets van onze overwinning aan onszelf toeschreven en aan onze liefde voor Hem. Dit zou veel van de lieflijkheid en kracht van de bemoediging en troost hebben weggenomen. Het zou zijn, alsof onze overwinning van ons afhing, maar het is door Hem, Die ons liefgehad heeft. Dat geeft de eer van dit alles aan Christus: "Niet ons, niet ons, maar Uw Naam geef ere" (Ps. 115:1).

4. *U kunt hieruit zien dat deze overwinning voortkomt uit de liefde van Christus, Die zijn kracht opwekt.* Door zijn eigen kracht zal geen mens overwinnen, maar hij zal overwinnen door de kracht van Christus, onder Zijn banier. Onze overwinning komt voort uit Zijn onuitsprekelijke liefde. "Niets", zegt de tekst, "zal ons scheiden van de liefde van Christus." Waarom niet? Omdat Zijn liefde ons zo overheerst, dat zij ons verenigt met Hem en ons nauw verbonden houdt aan Hem, want dit is de aard van de liefde, vooral van de Goddelijke liefde, dat zij zich verbindt aan ons en dat wij ons verbinden aan haar om zo te bewaren wat eraan verbonden is. Het is uit liefde dat Hij ons verdrukt en het is uit liefde dat Hij ons kracht geeft en ons in staat stelt verdrukkingen te verdragen. Velen staan klaar om Gods liefde te beoordelen naar andere dingen, zoals naar koren, wijn en olie, die zij van Hem genieten, maar het is het beste te trachten Zijn liefde te ontdekken door deze vrucht ervan: namelijk de vrucht van de overwinning, in het bijzonder de overwinning over onze geestelijke vijanden. Welke kracht hebben wij om verleidingen te weerstaan? Welk vermogen om verdorvenheden te bedwingen? Welke kracht om ons te onderwerpen aan verdrukkingen? Welke standvastigheid om staande te blijven onder verdrukkingen, benauwdheden en vervolgingen en om er een geheiligd en nuttig gebruik van te maken? Hierin ontdekt men de liefde van Christus voor ons.

5. *U kunt hieruit zien welk een troostvolle zaak het is om strijdende gelovigen te zijn.* Hoewel hun leven niets meer is dan een strijdend leven onder het kruis, zowel inwendig als uitwendig, is het een grote zaak voor hen om zelfs zichzelf te overwinnen en hun eigen ongelof, onbeschaamdheid en egoïsme. Hoewel zij hun eigen moeilijkheden hebben in deze geloofsstrijd, toch zijn zij zoveel méér dan overwinnaars, dat hun overwinning niet twijfelachtig is, maar zeker en duidelijk. De duivel is op wettige wijze ontwapend, en klaarblijkelijk teleurgesteld. De overwinning die de christen behaalt in Christus, is bevochten en kan niet meer verloren worden. De overwinning is een zekere en bestendige overwinning, want welk letsel of schade de kerk of Gods kinderen ook mogen krijgen door een bijzondere aanval van een kruis dat zich voordoet, een vurige pijl of een verschrikkelijke verleiding, toch is het zeker, dat zij uiteindelijk de volle en absolute overwinning zullen behalen. Het licht der natuur, de heidense filosofie, konden nooit de mensen verder brengen dan een onzekerheid wat betreft hun toekomstig geluk. Van de beroemde Aristoteles wordt gezegd, dat hij in het aangezicht van de dood zou hebben uitgedrukt: *Anxius vicei, dubius morior, nexcio quo vado.* "Ik heb in angst geleefd, ik sterf in twijfel en ik weet

niet waar ik heenga." Maar u, die gelooft in Christus, kunt op het woord en de eed van God (Hebr. 6:17-20) er zeker van zijn waar u heengaat. U hoeft niet in twijfel te leven of te sterven, als u in het geloof leeft en sterft. De overwinning is niet twijfelachtig; de kroon des levens is zeker voor hem, die getrouw is tot in de dood.

6. Hieruit kunt u zien, dat trotse en goddeloze vervolgers een zware taak op zich nemen en een slechte zaak ondernemen, te vechten tegen Gods trouwe dienaren en tegen Zijn volk. De mensen die vervuld zijn met hoogmoed en geweld, zullen er met schaamte en schande van afkomen, maar het volk van God, de kinderen des lichts, zullen er met eer en triomf van afkomen. "Hoort des HEEREN woord, gij die voor Zijn woord beeft: Uw broeders, die u haten, die u verre afzonderen om Mijns Naams wil, zeggen: Dat de HEERE heerlijk worde." Zij hebben u gedood onder het voorwendsel Gode een dienst te doen, terwijl zij plechtig zeggen: "Dat de HEERE heerlijk worde. "Doch Hij zal verschijnen tot ulieder vreugde, zij daarentegen zullen beschaamd worden" (Jesaja 66:5). Gelukkig zijn de volgelingen van het Lam, die onder Zijn banier hebben dienst genomen. Zij kunnen verdrukt worden, gekweld, vervolgd, zij kunnen afgescheiden worden uit de samenleving, en onder de duivelen gerekend worden, maar kunnen verdrukking, benauwdheid, vervolging en zwaard hen scheiden van de liefde van Christus? Nee, in geen geval, want in al deze dingen zijn zij méér dan overwinnaars. Mensen kunnen hen op schandelijke wijze vervloeken en hen naar de duivel verwijzen, maar de duivel zal zijn prooi niet krijgen, maar zal gedwongen zijn te zeggen: "Want er is geen toverij tegen Jakob, noch waarzeggerij tegen Israël. Te dezer tijd zal van Jakob gezegd worden en van Israël, wat God gewrocht heeft" (Num. 23:23).

7. *U kunt hieruit zien, welk een gepaste Naam onze Heere Jezus Christus draagt in betrekking tot ons, zelfs wanneer wij op het slagveld zijn.* Wel, de Naam van onze overste Leidsman is: "*Die ons liefgehad heeft.*" De overwinning is door Hem, Die ons liefgehad heeft. Zijn liefde is de overwinnende banier, waaronder wij méér dan overwinnaars zijn en dat zelfs in al deze dingen, die het beeld van de haat dragen. Wanneer mensen haters zijn, is Hij een Liefhebber. Hun haat is een haat die doodt, maar Zijn liefde is een liefde, die al hun tirannie en verraad overwint.

- Deze Naam zegt ons ook, *hoe* Hij overwint en *door welk middel*, namelijk door het middel van de liefde.
- Deze Naam zegt ons hoe wij kunnen overwinnen, namelijk door in Zijn liefde te geloven en Zijn liefde na te volgen.
- Zijn Naam zegt ons hoe wij onze vervolgers kunnen verbeteren, en hoe wij méér dan overwinnaars over hen kunnen zijn, namelijk door het voorbeeld van Christus te volgen, Die degenen, die Hem ter dood brachten, overwon door voor hen te bidden: "Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen." Wij overwinnen onze vervolgers en hebben de overhand over hen, als wij goed voor kwaad vergelden, en zegenen die ons vervloeken en weldoen degenen die ons vervolgen en geweld aandoen. Dan behalen wij de overwinning over hen en hopen kolen vuurs op hun hoofd, die hen óf zullen doen versmelten óf doen verbranden. Zij zullen er óf door bekeerd óf door verteerd worden.
- Deze Naam zegt ons dat zij zich zeer vergissen die menen dat verdrukking en benauwdheid en vervolging en een uitgetrokken zwaard tegen ons, tekenen zijn van Gods haat. Nee, het is net andersom, want Zijn liefde, die zich aansluit bij al deze dingen, is de grond van onze overwinning en de oorzaak dat wij in al deze dingen méér dan overwinnaars zijn. Toen de adder zich vastbeet in de hand van

Paulus, dachten de onwetende mensen dat het een teken was van Gods haat en dat hij een moordenaar was die de wraak niet wilde laten leven. Verdrukkingen, benauwdheden, vervolgingen en het zwaard zijn adders die Gods kinderen vastgrijpen. Denk echter niet slechter, maar eerder beter van hen, omdat het eerder tekenen zijn van liefde dan van haat. Zij zullen de adder van zich afschudden in het vuur en geen kwaad zal hen overkomen.

8. Laat ons daarom letten op de plicht van zowel heiligen als zondaars.

(1) Let op de plicht van de *heiligen*, die soldaten van Christus zijn, en die niet alleen soldaten begeren te zijn, maar die ook zegevierende overwinnaars willen zijn. Om dit te zijn, is het uw plicht uw oog gevestigd te houden op uw Legeroverste, Christus, en u te gedragen als erfgenamen van Zijn overwinning, en te geloven in Zijn liefde en te bedenken dat u geroepen wordt tot de strijd des geloofs. Daarom moet u strijden in het geloof van Zijn liefde. Uw dappere Krijgsoverste bemint u zeer. Streeft er daarom naar in Zijn liefde te geloven door te gaan zitten in Zijn schaduw (Hoogl. 2:3). Hoewel u zelf geen krachten bezit, zal Hij de last van u afnemen en zal Hij u zowel van voorraad als van bescherming voorzien, zoals Hij dat voor de bruid deed in het volgende vers. Wat betreft het voorzien in alles, zult u moeten zeggen: "Hij bracht mij in het wijnhuis." En wat betreft de bescherming, moet u zeggen: "En de liefde is Zijn banier over mij." En in beide opzichten zal Hij de last van u afnemen, want als u tracht uw verdorde hand uit te strekken of probeert te gaan zitten onder Zijn schaduw, of tracht aangewezen middelen te gebruiken om werkzaam te zijn, zal Hij u op een lieflijke wijze lijdzaam maken door u in Zijn armen te nemen. Hij voerde mij naar Zijn wijnhuis en door Zijn banier over uw hoofd te heffen, was de liefde de banier over u. Zo kunt u nooit falen. Niet alleen zult u tenslotte méér dan overwinnaar zijn, maar zelfs te midden van al uw tegenstanders en tegenspoeden, zult u méér dan overwinnaars zijn. "In al deze dingen zijn wij méér dan overwinnaars door Hem, Die ons liefgehad heeft." Leef dan onder deze triomferende banier.

(2) Sla ook acht op de plicht van zondaars, die vreemdelingen zijn van deze triomferende Leidsman der zaligheid, door Wie alle gelovigen en allen die Hem liefhebben méér dan overwinnaars zijn door Zijn liefde.

U bent nog slaven van de zonde en de satan, gevangenen van de wereld, gevangenen van uw vlees en zijn lusten? U voert nog oorlog tegen God? Wie kan zich echter tegen God verhard en nog vrede hebben? Als u niet wilt leven en sterven in gevangenschap van de zonde en de satan, en als u niet wilt blijven in eeuwige slavernij en ellende, dan is het uw plicht dienst te nemen bij onze Heere Jezus Christus, de overste Leidsman onzer zaligheid, zodat u door Hem méér dan overwinnaars mag worden over zonde, satan, dood en ellende.

Ik heb als predikant de dienende macht, die noch mensen noch duivelen van mij af kunnen nemen, om soldaten van onze Heere Jezus Christus aan te nemen en hen op te roepen om te komen onder de banier van Zijn liefde. Zijn Naam is: "*De Heere, Die ons liefgehad heeft.*" Hij heeft ons lief, namelijk zondige mensen.

En Hij zoekt u nog te vrijen met Zijn liefde, met een woord van liefde en verzoening. Wat zegt u? Wil Hij zo'n opstandeling als ik ben ontvangen? Ja, Hij zegt niet alleen dat Hij daartoe bereid is: "Die wil, die kome en die komt, zal Ik geenszins uitwerpen." Maar Hij zweert ook dat Hij daartoe bereid is: "Zo waarachtig als Ik leef, zo Ik lust heb in den dood des zondaars." Zo zeker als de dood binnenkort aan uw deur zal kloppen, zo zeker smeekt Christus u in ernst, dat u zich met Hem laat verzoenen.

O vijand, wilt u dan voortaan de wapenen van vijandschap nog tegen die God verheffen, Die Zijn oorlogswapens en toorn tegen u heeft afgelegd en Die in Christus zegt: "Ik zal verzoening doen over al hetgeen gij gedaan hebt"? Wat zeg ik? God verzoend in Christus voor u! O, schaam u! Wilt u zich niet met Hem laten verzoenen en in vrede met Hem leven? Als u zich niet wilt laten trekken met deze koorden van liefde en u niet wilt laten overwinnen door de kracht van Zijn liefde tot uw eeuwig welzijn, dan zult u overwonnen worden door de kracht van Zijn toorn, tot uw eeuwige ondergang. Als u niet vermorzeld wilt worden op de dag van Zijn gramschap, o, weiger dan niet u te laten overwinnen door Zijn liefde op de dag der genade.

O mijn vrienden, verachte genade zal de heetste hel aanbrengen. Als dit aanbod van genade veracht wordt, zal het u voor eeuwig bitterheid zijn, zoals de moordenaar die, toen hij voor veel moorden terechtgesteld werd, beleed, dat niets hem zo aangrijpsde en niets hem zo bitter was als het vermoorden van een lief kind terwijl het hem vriendelijk toelachte.

Wel, wilt u strijden tegen genade, wanneer zij u toelacht? Wilt u strijden tegen de ingewanden van liefde, die over u rommelen en met medelijden over u vervuld zijn? Als u dit doet, dan zal niets in de hel u zozeer kwellen als dit. Daarom: gedenkt aan Zijn Naam, die u roept tot Hem te komen. Naar wie roept het Evangelie u te komen? Het is naar Hem, Die ons liefgehad heeft. U wordt geroepen naar een Liefhebber. O, wilt u Hem haat geven voor liefde?

Is hier iemand die zegt: *"Is er liefde en genade voor mij, voor iemand zoals ik?"* Ja, voor mensen zoals u, al bent u tot nog toe zo vijandig jegens Hem geweest als de duivel. Hij spreekt tot u als een God van liefde en als dit vuur van Goddelijke liefde uw hart doet smelten en uw vijandschap overwint en uw hart tot Hem trekt, dan mag u met een blij gemoed weggaan en juichen in deze dappere Liefhebber, Die zo'n hart als dat van u kan overwinnen en dan mag u zeggen: *"Wie zal ons scheiden van de liefde van Christus? Verdrukking, of benauwdheid, of vervolging, of honger, of naaktheid, of gevaar, of zwaard? Maar in dit alles zijn wij méér dan overwinnaars, door Hem, Die ons liefgehad heeft."*

Einde